

SINTEZA
propunerilor la proiectul de Lege cu privire la energia electrică
(număr unic 732/MEn/2024)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Cancelaria de Stat (nr. 31/03-69-10436 din 17.09.2024)	1.	Cu referire la prevederile art. 2 pct. 92, art. 4 alin.(1) lit. j) și art.10 alin.(2) lit. s) din proiect, observăm că în privința autorității responsabile de desemnarea operatorului pieței energiei electrice (OPEED), aceeași împuternicire este atribuită atât Guvernului, cât și Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. În această ordine de idei, se recomandă autorului identificarea unui mecanism corespunzător în privința atribuțiilor menționate, astfel încât, să fie evitată dublarea acestora.	Nu se acceptă, Conform proiectului de lege, Guvernul are atribuția de nominalizare a operatorului de piață, care va fi responsabil de organizarea și operarea pieței de energie electrică. Totodată, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2015/1222 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, operatorul pieței energiei electrice desemnat este responsabil de cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și/sau a piețelor pe parcursul zilei, respectiv această desemnare este realizată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.
	2.	De asemenea, atragem atenția că proiectul necesită a fi ajustat din punct de vedere redacțional în raport cu normele de tehnică legislativă.	Se ia act, Textul a fost ajustat corespunzător.
Ministerul Finanțelor (nr. 07/5-03/454/1525 din 02.10.2024)	1.	La indicația Cancelariei de Stat, nr. 18-69-9391 din 20 august 2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică următoarele. La proiectul de lege 1. Art.2 urmează de completat cu definirea clară a relației de afiliere, în scopul determinării corecte a acesteia, care este utilizată inclusiv la noțiunea de „întreprindere înrudită” din art.2 alin.79 din proiectul de lege. Menționăm că, o astfel de noțiune care definește relația de afiliere se regăsește la art. 209 din Codul civil și în Cap. 112 al Titlului V din Codul fiscal.	Nu se acceptă, Noțiunea de „întreprindere înrudită” este utilizată în redacția actuală a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, precum și în alte legi sectoriale. Totodată, definiția noțiunii de ”întreprindere înrudită” transpune definiția similară din art. 2, pct. (55) din Directiva nr. 2019/944 și art. 2 din Directiva 2013/34/EU, iar sensul de relație de afiliere astfel cum este definit în acquis-ul energetic comunitar diferă de cel atribuit relației de afiliere conform Codului Fiscal și Codului civil. Astfel, se consideră întreprindere înrudită/afiliată - întreprinderea care deține majoritatea drepturilor de vot în cadrul altei întreprinderi și/sau care are dreptul de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de conducere ale unei alte întreprinderi și care este, în același timp, acționar, fondator al întreprinderii respective și/sau care, în temeiul unui acord încheiat cu alți acționari, fondatori ai acestei întreprinderi, deține controlul asupra drepturilor de vot în cadrul întreprinderii respective; și/sau o întreprindere dependentă în raport cu întreprinderea dominantă; și/sau o întreprindere asociată care exercită o influență semnificativă asupra politicii financiare și de administrare a unei alte întreprinderi; și/sau o întreprindere influențată de o altă întreprindere; și/sau întreprinderi care aparțin acelorași acționari, fondatori; și/sau întreprinderi care, fără a depinde una de cealaltă, sunt reunite sub o conducere unică sau sunt conduse de organe

		compuse în majoritar din aceleași persoane; și/sau alte tipuri de întreprinderi afiliate. Faptul dacă există vreo relație de afiliere dintre operatorul sistemului de transport și altă întreprindere electroenergetică se verifică și se constată de ANRE în calitate de autoritate investită cu atribuția de monitorizare a respectării de către operatorul sistemului de transport, de către operatorul sistemului de distribuție a principiilor de separare și independență. Este de menționat și că art. 209 din Codul civil face referire la fuziunea persoanei juridice, iar art. 226¹⁷ din Codul Fiscal prevede faptul că „o persoană juridică este afiliată cu altă persoană juridică dacă aceasta deține, în mod direct sau indirect, inclusiv deținerile persoanelor afiliate, minimum 25% din participațiuni cu drept de vot ori dacă controlează în mod efectiv acea persoană juridică”. Astfel, noțiunea utilizată în proiect nu contravine altor prevederi din Codul fiscal și/sau Codul civil.
2.	2. La art.4 alin.(1) lit. l), cuvintele „sau prin alte mijloace” de exclus. Finanțarea măsurilor și a programelor de reducere a vulnerabilității energetice, inclusiv a compensațiilor la energie destinate consumatorilor vulnerabili de energie, a ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, a altor măsuri de asistență socială se efectuează din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, creat conform Legii nr.241/2022.	Se acceptă
3.	3. La art.9 alin.(5), lit. d), cuvintele ”organul vamal” se vor substitui cu sintagma ”Serviciul vamal”. Totodată, pe tot parcursul textului proiectului cuvântul ”import” se va substitui cu textul ”punerea în liberă circulație (import)”, în conformitate cu prevederile Codului vamal nr. 95/2021.	Se acceptă
4.	4. La art. 16 alin.(1) lit. i) se menționează că una din activitățile sectorului energetic este „agregarea”, nefiind prevăzut modul de constituire, atribuțiile și regimul juridic al agregatorului. Respectiv, considerăm oportună introducerea prevederilor care ar stabili expres regimul juridic al agregatorului.	Se acceptă parțial, Pentru a se exclude echivocul în interpretare referitor la agregare, definiția respectivă se expune în următoarea redacție: ”agregare - activitate desfășurată de o persoană fizică sau juridică care combină sarcinile electrice ale mai multor consumatori sau energia electrică produsă la mai multe centrale electrice în vederea vânzării, a cumpărării sau a licitării pe orice piață de energie electrică”. Totodată, regimul juridic și condițiile de desfășurare a activității de agregare sunt reglementate la art. 16, art. 18, art. 20 – art. 23, art. 84, art. 85, art. 90, art. 116, art. 119, art. 120, art. 123, art. 125 și art. 141 – art. 147).
5.	5. La art. 17 alin.(3) nu este clară situația în care Guvernul sau ANRE decide cu privire la obligațiile de serviciu public. Astfel, articolul în cauză urmează să delimiteze clar situațiile de intervenție ale Guvernului și, respectiv, ale ANRE. Totodată, la alin.(4), cuvintele „de retribuire financiară” de substituit cu cuvintele care vor fi potrivite sensului alineatului.	Nu se acceptă, Guvernul urmează să impună obligațiile de serviciu public în limitele competențelor stabilite la art. 4, iar acestea vizează în primul rând securitatea energetică a statului și securitatea aprovizionării cu energie electrică în situațiile stabilite de Regulamentul privind situațiile excepționale pe piața energiei

		electrice și Planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața energiei electrice, dar nu se limitează la acestea (a se vedea în acest sens art. 51 din Proiect). Agenția în schimb urmează să impună obligații de serviciu public care țin de organizarea și funcționarea pieței, iar articolele 8 – 11 stabilesc obiectivele generale și funcțiile, atribuțiile Agenției. Cu privire la alin. (4), menționăm că acesta asigură transpunerea art. 9, para. (3) din Directiva 2019/944. Totodată, având în vedere că potrivit alin. (4) obligațiile de serviciu public presupun stabilirea unor prețuri reglementate pentru furnizarea energiei electrice, compensația sau plata oferită pentru serviciile prestate de furnizor urmează a fi realizate în mod transparent și nediscriminatoriu, în conformitate cu Metodologiile aprobate de autoritatea de reglementare.
6.	6. La art. 26 alin.(2), textul „aceeași persoană sau aceleași persoane nu au dreptul” urmează a fi revizuit prin definirea/specificarea spectrului de persoane (ex. administratorii, comisia de cenzori, fondatorii, beneficiarii efectivi etc.), dat fiind faptul că nu prezintă o claritate. De asemenea, urmează de clarificat și aspectul ce ține de controlul direct și indirect, indicat în alin.(2) lit. a) și b), prin indicarea exactă a fracțiunii de deținere a controlului (ex. Cap. 112 al Titlului V din Codul fiscal). În același timp, la alin.(3) lit. c) urmează de specificat dacă deținerea unei cote majoritare este doar directă sau, inclusiv, indirectă.	Nu se acceptă, Spectrul persoanelor care sunt vizate de art. 26, alin. (2) diferă în funcție de forma de organizare a persoanelor juridice care fac parte din întreprinderea integrată pe verticală (societate pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată, etc). Totodată, principiul privind separarea activității operatorului sistemului de transport, precum și condițiile privind asigurarea certificării acestuia sunt preluate din Directiva nr. 2019/944 (a se vedea articolul 43 și următoarele). Este de menționat și că asigurarea implementării corespunzătoare a art. 26 ține de competența ANRE în calitate de autoritate investită cu atribuția de monitorizare a respectării de către operatorul sistemului de transport a principiilor de separare și independență atât la etapa de certificare, precum și ulterior (a se vedea art. 32 din Proiect). În fine, certificarea reprezintă un pilon fundamental al pachetului energetic IV și este o condiție esențială pentru garantarea asigurării acordării accesului nediscriminatoriu la rețelele electrice.
7.	Art. 27 alin.(1) urmează de adus în concordanță cu principiul acțiunii legii în timp, or conform prevederilor art.73 alin.(3) și (4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. Au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde. Respectiv, urmează a fi fixată data care va corespunde cu data intrării în vigoare a legii sau o altă dată ulterioară. Totodată, suplimentar condițiilor de desemnare, urmează a fi prevăzut și modul în care se va desfășura această desemnare, cu respectarea principiului transparenței decizionale. La fel, urmează de menționat faptul că, aspectul de separare este prevăzut și la operatorul sistemului de distribuție (art.61 alin.(1) din proiect), a cărei abordare diferă de cea prevăzută la operatorul sistemului de transport.	Nu se acceptă, Prevederea de la art. 27 alin. (1) transpune principiul similar din articolul 43, para. (7) din Directiva 2019/944, iar sensul acesteia este de a institui o derogare de la principiul general de separare a proprietății stabilit la art. 43, para. (1). În esență, derogarea constă în faptul că în cazul operatorului sistemului de transport care făcea parte din întreprinderea integrată pe verticală până la data de 6 octombrie 2011, se admite posibilitatea aplicării modelului de operator de sistem independent (OSI) sau al operatorului de transport independent (OTI). În celelalte cazuri, Directiva obligă la implementarea modelului de separarea a proprietății, care presupune că operatorul sistemului de transport trebuie să dețină în proprietate rețelele de transport pe care le exploatează și nu poate face parte din cadrul unei întreprinderi integrate pe verticală

		Totodată, prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 447/2023 operatorul sistemului de transport a energiei electrice a fost certificat după modelul OSI. .
8.	Art. 51 stabilește introducerea unor mecanisme de asigurare a capacității, aprobate prin hotărâri de Guvern, care urmează a fi realizate conform principiilor aferente ajutorului de stat. E de menționat că, conform Legii nr.139/2012, ajutorul de stat poate fi acordat în orice formă, inclusiv care poate afecta bugetul într-o perioada de timp.	Nu se acceptă, Mecanismele de asigurare a capacității la care se face referire în proiectul de act normativ nu presupun acordarea unor mijloace financiare din bugetul de stat. Acestea implică posibilitatea impunerii unor obligații de serviciu public în raport cu unii participanți la piață pentru a asigura securitatea aprovizionării cu energie electrică (de exemplu, în sensul efectuării unor plăți către un anumit participant la piață). Astfel, în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, acestea ar putea conferi avantaj economic beneficiarului și respectiv trebuie să fie justificate temeinic și să întrunească condițiile stabilite în legea cu privire la ajutorul de stat, pentru a fi implementate. Anume acesta este sensul art. 51, alin. (8) din Proiect.
9.	Art. 56 prevede înființarea unui centru de coordonare regională cu forma juridică de societate comercială. În același timp, potrivit art. 59 alin.(6), centrul de coordonare regională, în termen de 6 luni de la înființare, prezintă ANRE măsurile organizatorice, financiare și operaționale necesare pentru asigurarea funcționării eficiente. Drept urmare, nu este clară sursa de finanțare a activității centrului nou creat, întrucât atât legea, cât și Nota informativă nu conține detalii în acest sens. Totodată, se atenționează asupra utilizării noțiunilor de centru național de coordonare și centrul de coordonare regională și necesității de a unifica denumirea acestora.	Se acceptă, Textul Proiectului de lege a fost modificat în sensul unificării noțiunilor aferente centrului de coordonare regională. Cu privire la activitatea centrului de coordonare regională, aceasta va fi finanțată de contribuțiile operatorilor sistemelor de transport care fac parte din centrul respectiv de coordonare regională. Este de menționat și faptul că la moment nu se preconizează crearea centrului de cooperare regională pe teritoriul Republicii Moldova. În schimb, Moldelectrica va participa în centrul de cooperare regională creat într-un Stat Membru al UE sau în alt Stat Parte a Comunității Energetice.
10.	10. La art. 62 alin.(2), după cuvintele „încetarea contractului” de completat cu cuvintele „surse de finanțare”. Concomitent, în fiecare caz de aplicare a mecanismelor de compensare, urmează să fie menționată sursa de finanțare/recuperare a cheltuielilor. Suplimentar, atragem atenția că, în Analiza impactului de reglementare (AIR) se menționează despre un fond care urmează a fi creat în cadrul mecanismului de compensare pentru operatorii de sistem participanți, în timp ce proiectul de lege nu prevede exact acest fapt	Nu se acceptă, Având în vedere cerințele pentru agentul de conformitate, titularii de licență pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice urmează să încheie contract cu persoana care va îndeplini atribuțiile agentului de conformitate care este o persoană fizică. Respectiv costurile salariale se includ în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.
11.	11. Art. 64 alin. (1) lit. c) prevede că, operatorul sistemului de distribuție, la dispecerizare, urmează să acorde prioritate energiei electrice de la centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie și energiei electrice produse de centralele electrice de termoficare urbane, însă nu este stabilit modul și criteriile referitor la asigurarea priorității, respectiv, se propune de completat proiectul de lege cu prevederi în acest sens.	Nu se acceptă, Având în vedere necesitatea promovării energiei produse din surse regenerabile și a celei produse în regim de cogenerare, principiul dispecerizării prioritare, astfel că operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție în cadrul procesului de menținere a echilibrului în sistemul electroenergetic, la dispecerizare trebuie să acorde prioritate energiei electrice produse din surse regenerabile și celei produse de centralele electrice de termoficare urbane.

		Totodată, condițiile de acordare a statutului prioritar energiei electrice de la centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie și energiei electrice produse de centralele electrice de termoficare urbane sunt stabilite la a articolul 74 din Proiect. Astfel, în conformitate cu respectivul articol, dispeceri zarea prioritară se acordă, cu titlu de excepție: a) centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie și au o capacitate instalată de producere a energiei electrice mai mică de 400 kW; b) proiectelor demonstrative pentru tehnologii inovatoare în sensul Legii cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei sau proiectele supuse aprobării de către Agenție, cu condiția ca această prioritate să fie limitată la durata și amploarea necesare pentru îndeplinirea scopurilor demonstrative; c) instalațiilor de cogenerare de înaltă eficiență cu o putere instalată mai mică de 400 kW; d) centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie și au statut tranzitoriu (adică centralelor electrice operate de producători eligibili). Centralele electrice de termoficare urbane care au fost puse în funcțiune înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi și care fac obiectul dispecerizării prioritare vor continua să beneficieze de dispecerizare prioritară pe o perioadă de până la 2030 inclusiv sau până la data producerii unuia din evenimentele stabilite la art. 74, alin. (6) din Proiect.
12.	12. La art. 71 alin. (4) se propune de exclus cuvântul „pot”, ținând cont de prevederile art.54 din Legea nr.100/2017.	Se acceptă parțial, Textul a fost modificat corespunzător.
13.	13. La art. 72 alin. (3), art. 85 alin. (7) și art. 93 alin.(5) nu este clar scopul garanțiilor financiare, perioada pentru care sunt depuse, quantumul acestora, precum și modul/condițiile de restituire a acestora, fiind necesară reglementarea aspectelor evidențiate în proiectul de lege.	Se acceptă, Textul a fost modificat. Totodată, quantumul garanțiilor financiare, modul/condițiile de restituire a acestora urmează să fie stabilite de către autoritatea de reglementare în Regulamentul privind racordarea și, respectiv, în Regulile pieței. A se menționa că practica perceperii garanțiilor financiare de către operatorul sistemului de transport, de către operatorul pieței este pe larg utilizate în Statele Membre ale Uniunii Europene pentru a se evita expunerea acestor participanți la piață riscurilor financiare excesive, fapt care ar putea afecta negativ întregul sector electroenergetic dat fiind rolul acestora.
14.	14. La art. 73 alin. (6), urmează de menționat că în conformitate cu prevederile art. 20 lit. z) 23) din Codul fiscal, începând cu 15.08.2024, în venitul brut nu se include venitul obținut de către operatorul de sistem și/sau unitatea termoelectrică în urma primirii cu titlu gratuit: – a liniilor și a stațiilor electrice, conform Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică; – a instalațiilor de gaze naturale, conform Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale; – a rețelelor termice și/sau a instalațiilor termoelectrice,	Se acceptă, Ultima frază din alin. (6) se expune după cum urmează: ”Activele dobândite cu titlu gratuit nu se iau în considerare la calcularea bazei reglementate a activelor operatorului de sistem”.

		conform Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării. Astfel, dat fiind faptul că Codul fiscal deja prevede că venitul obținut din primirea, cu titlu gratuit, a liniilor electrice constituie sursă de venit neimpozabilă, precum și având în vedere că impozitarea se efectuează în baza prevederilor prezentului Cod și a altor acte normative adoptate în conformitate cu acesta, considerăm inoportun dublarea normelor juridice în proiectul de lege.	
15.	15. Art. 90 alin. (7) se propune de exclus, dat fiind faptul, că aspectele procedurale aferente litigiilor în instanța de judecată sunt guvernate de Codul de procedură civilă, inclusiv instituția asigurării acțiunii.	Nu se acceptă, În conformitate cu Regulamentul 943/2019 este imperativ ca toți participanții la piața energiei electrice să își asume responsabilitatea financiară pentru dezechilibrele create. A se vedea în acest sens art. 5 din Regulamentul 943/2019 transpus în art. 90. Totodată, deși principiul respectiv era stabilit în mod expres și în legea în vigoare, odată cu intrarea în vigoare a Regulilor pieței energiei electrice, au fost înregistrate multiple cazuri în care participanții la piață nu își onorau obligația de plată pentru dezechilibrele financiare create, înregistrând datorii semnificative în raport cu operatorul sistemului de transport, cu impact negativ asupra situației financiare a operatorului sistemului de transport. În atare situație, există 2 opțiuni: fie intrarea în faliment a operatorului sistemului de transport, fie includerea datoriilor nerecuperate în legătură cu dezechilibrele create de unii participanți la piață în tariful de transport, care urmează a fi achitate și de participanții de bună-credință. În acest context pentru ca OST să dispună de resurse financiare suficiente pentru desfășurarea activității sale este imperios necesar ca în cazul contestării facturii pentru decontarea dezechilibrelor, să nu fie suspendată obligația de plată sau executarea garanției financiare pentru acoperirea plăților datorate. Totodată, plata pentru dezechilibre urmează a fi achitată de participanții la piață lunar, iar procesele civile pot dura cel puțin 1 an, ceea ce poate încuraja participanții la piață de rea-credință să inițieze acțiuni civile pentru a amâna plata pentru dezechilibre, și să acumuleze datorii afectând situația financiară a operatorului sistemului de transport. Precizăm și că practica respectivă a fost preluată din experiența Sloveniei.	
16.	16. În contextul obiecțiilor expuse la art. 4 din aviz, nu pot fi susținute măsurile expuse la art. 108, în special la alin. (2) - (3). Prevederea că, intervențiile publice la stabilirea prețurilor pentru furnizarea energiei electrice nu generează în mod discriminatoriu costuri suplimentare pentru participanți la piață, nu explică care este modul discriminatoriu în cazul dat. Reieșind din cele expuse, se propune de exclus, inclusiv art.126 din proiectul de lege.	Nu se acceptă, Articolul 108 din Proiectul legii transpune principiile stabilite în articolul 5 din Directiva UE 944/2019. Articolul respectiv stabilește condițiile în care Guvernul poate interveni în prețurile la energia electrică, aceasta constituind o derogare de la principiul general potrivit căruia prețurile la energia electrică se stabilesc în condiții de piață și nu se admite intervenția statului. Totodată, asemenea prevederi urmează să fie aplicate ca o măsură de ultimă instanță nu ca un proces normal de stabilire a prețurilor. Ca	

		exemplu al intervenției respective poate fi invocată acordarea de către Guvern în anii 2022, 2023 compensațiilor pentru preturile la gazele naturale consumate, când compensațiile erau reflectate direct în factura furnizorului de gaze naturale.
17.	De asemenea, alin.(5)-(6) din art. 108 urmează de exclus, deoarece art.127 din proiect prevede că politicile și măsurile relevante pentru abordarea sărăciei energetice vor fi conturate în Planul național integrat privind energia și clima, iar în temeiul art.73 din Legea nr.174/2017, Raportul național integrat privind energia și clima include raportarea integrală privind sărăcia energetică.	Nu se acceptă, Alin. (5) și (6) din Articolul 108 reglementează situația specifică ce se aplică atunci când statul face uz de intervenție publică în stabilirea prețurilor, situație în care este obligatorie stabilirea unui obiectiv indicativ național de reducere a sărăciei energetice, indiferent de numărul consumatorilor casnici afectați de sărăcia energetică. În schimb, articolul 127 stabilește cerințe generale pentru elaborarea Planului național integrat în contextul necesității combaterii sărăciei energetice.
18.	17. Art. 111 prevede includerea în factura de plată a altor taxe care nu sunt descrise în proiectul de lege și nici în Nota informativă. Totodată, menționăm că, pe parcursul proiectului de lege se utilizează noțiuni care nu sunt definite în art.2 din proiect, spre exemplu: tarif monom, sărăcia energetică. Totodată, urmează de verificat dacă cuvintele „preturile diferențiate în funcție de orele de consum” (art.9 alin.(1) lit. k), art.113 alin.(6), art.128 alin.(1) lit. d), art.130 alin.(3) pct.7), art.149 alin.(11)) au sensul similar cu cuvintele „tarife diferențiate pe zone orare” (art.129 alin.(4)). În cazul compatibilității, este necesar de adus în corespundere cu regulile stipulate în Legea nr.100/2017, și anume: aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni.	Se acceptă parțial, Una din taxe este TVA care se achită de către consumatorii non-casnici. Totodată, prevederea respectivă a fost revizuită. Prețurile diferențiate în funcție de orele de consum se referă la activitatea de furnizare a energiei electrice care este o activitate distinctă față de activitatea de transport/distribuție a energiei electrice.
19.	18. La art. 113 alin.(3) și 114 alin.(3) nu este clar cum urmează a fi aplicat/determinat criteriul „are una dintre cele mai mari cifre de afaceri”, ceea ce contravine prevederilor art.54 din Legea nr.100/2017.	Se acceptă
20.	19. Art. 124 alin. (13) lit. a)-b), cuvintele „finanțate din surse publice” se propun de substituit cu cuvintele „finanțate din sursele bugetului public național”.	Se acceptă
21.	20. Art. 125 la alin. (12), textul „al prezentului articol, programe de finanțare care sunt susținute financiar de la bugetul de stat și/sau surse financiare furnizate din surse externe cu sprijinul partenerilor de dezvoltare” de substituit cu cuvintele „programe de susținere din bugetul de stat” dat fiind faptul că sursele partenerilor de dezvoltare sunt parte componentă a bugetului de stat, iar în alin. (13), după cuvântul „sprijin” de completat cu cuvântul „consultativ”.	Se acceptă
22.	21. Art. 143 alin. (3) urmează de revizuit, deoarece potrivit redacției propuse pot fi contestate răspunsurile ANRE aferent neînțelegerilor dintre subiecți, însă potrivit art.141 alin.(1) din proiect, ANRE emite decizii aferent neînțelegerilor. La fel, urmează de revizuit faptul dacă deciziile/răspunsurile ANRE sunt obiect al contenciosului administrativ, or din sensul art.141, ANRE soluționează litigiile dintre întreprinderile electroenergetice, ceea ce reprezintă litigii de ordin civil.	Nu se acceptă, Art. 143 se referă la situația când reclamantul/petiționarul contestă un răspuns al autorității de reglementate și nu se referă la soluționarea litigiilor între întreprinderile electroenergetice. Totodată, conform articolului 141, Agenția examinează neînțelegerile, disputele și emite decizii obligatorii, precum decizia privind neadmiterea deconectării pe motiv de neplată a consumatorului final care a contestat factura. Soluționarea litigiilor și asigurarea executării deciziilor luate țin de

			competența instanței de judecată (după cum este menționat la art. 143, alin. (2)). De asemenea, potrivit art. 143, alin. (3) deciziile ANRE se contestă conform Codului administrativ.
	23.	22. În denumirea art. 145, după cuvântul „Sanctiuni” de completat cu cuvântul „financiare”, deoarece sancțiunile se calculează în echivalentul bănesc, precum și art.15 alin. (1) lit. f) din proiect prevede că, ANRE aplică sancțiuni financiare conform art.145 alin. (6).	Se acceptă
	24.	23. La art. 147 alin.(5) se propune de exclus cu expunerea într-un articol separat, prin care va fi stipulat că mijloace obținute din aplicarea sancțiunilor financiare conform art.145 și art.147 se virează integral la bugetul de stat.	Se acceptă, La articolul 147 alin. (5) se exclude, iar articolul 144, alin. (4) se completează cu fraza ” Mijloacele financiare obținute din aplicarea sancțiunilor financiare prevăzute la Articolul 145 și Articolul 147 se virează integral la bugetul de stat.”.
	25.	La Nota informativă Structura Notei informative urmează a fi ajustată în corespundere cu noile cerințe aprobate în art.30 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Nota de fundamentare urmează a fi completată cu costurile necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor legii, însoțite de calcule argumentate divizate pe ani, precum și indicarea sursei de finanțare a cheltuielilor respective. Estimările în cauză urmează să reflecte atât impactul asupra bugetului de stat (cheltuieli pentru consolidarea capacităților instituționale ale Ministerului Energiei), cât și asupra sectorului privat.	Se ia act, Reliefăm că, în conformitate cu pct.5 din Hotărârea Guvernului nr.447/2024 cu privire la modificarea și abrogarea unor acte normative (eficientizarea procesului de elaborare și promovare a actelor Guvernului), proiectele anunțate/transmise în avizare sau pentru care analiza de impact a fost prezentată pentru consultare/expertizare, până la 5 iulie 2024, vor fi promovate cu dosarul de însoțire întocmit în conformitate cu prevederile cadrului normativ în vigoare până la data de 5 iulie 2024. Subsecvent, remarcăm că AIR include informații la capitolul costuri și impacturi/beneficii.
	26.	Totodată, urmează de precizat că ANRE va asigura realizarea împuternicirilor suplimentare în limita bugetului aprobat, veniturile Agenției fiind formate din veniturile parvenite în baza plăților regulatorii și în baza altor surse prevăzute de lege. Reieșind din cele expuse, Ministerul Finanțelor este disponibil de a examina repetat proiectul de lege, după revederea obiecțiilor înaintate, pentru a formula opinia finală asupra acestuia.	Se ia act, A se vedea explicațiile din AIR.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizare (nr. 03-2972 din 26.09.2024)	1.	la art. 10 alin. (2) lit. d) este prevăzută una din funcțiile Agenției (ANRE) în domeniul schimburilor transfrontaliere și al organizării și funcționării piețelor de energie electrică, care asigură „ <i>monitorizează cooperarea cu operatorii de sisteme de transport și operatorii de sistem din Părțile Contractante ale Comunității Energetice și operatorii sistemelor de transport din țări terțe.</i> ”. În acest sens, considerăm judicios de specificat dacă monitorizarea cooperării cu operatorii de sisteme din țări terțe este exercitată în limitele tratatelor internaționale existente sau presupune încheierea unor acorduri bilaterale sau multilaterale suplimentare, această cooperare se va supune normelor europene sau altor reglementări internaționale.	Nu se acceptă, Cooperarea dintre operatorul sistemului de transport din Republica Moldova și operatorii sistemelor de transport din Părțile Contractante ale Comunității Energetice, din Statele Membre ale Uniunii Europene și din țările terțe are loc în baza acordurilor de interconectare încheiate de acestea conform legislației UE/legislației naționale care transpune <i>acquis</i> -ul comunitar, precum și în cadrul platformelor regionale din care face parte aceștia (a se vedea în acest sens art. 42, art. 55 -art. 59, etc.)
	2.	la art. 11 alin. (1) lit. b) norma propusă necesită o formulare mai precisă, în	Se acceptă parțial,

		vederea specificării în mod clar care este criteriul de evaluare al „rezonabilității” și „corespunzătoare” a costurilor aprobate, pentru a evita aplicarea eronată a normei.	Caracterul rezonabilității și al necesității costurilor care urmează să fie incluse în tarif se evaluează de ANRE, iar hotărârea privind aprobarea hotărârii de aprobare a tarifelor reglementate se supune consultărilor publice. Totodată, prevederea respectivă a fost reformulată pentru a exclude echivocul în interpretare, după cum urmează: ”b) aprobă costurile rezonabile, necesare și justificate ale operatorului sistemului de transport în legătură cu participarea în cadrul centrului de coordonare regională, care urmează să fie luate în considerare la calcularea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice;”.
3.	la art. 13 alin. (5) propoziția a treia prevede că „pentru soluționarea neînțelegerilor individuale, a neînțelegerilor între persoane juridice și/sau persoane fizice legate de punerea în aplicare a actelor normative în domeniul energiei electrice, un director al Consiliului de Administrație emite, în numele Agenției, decizii, inclusiv decizii care vizează raporturile juridice dintre un utilizator de sistem, un consumator final, un utilizator al sistemului de distribuție închis și un titular de licență sau deținător de autorizație ori raporturile juridice dintre doi titulari de licență sau deținători de autorizație”, prin urmare, considerăm necesar introducerea unor proceduri privind modul de contestare a deciziilor emise de Directorul Consiliului de Administrație, ce ar asigura protecția drepturilor părților implicate și ar spori transparența procesului decizional.	Nu se acceptă, Contestarea hotărârilor și a deciziilor ANRE se face conform Codului Administrativ.	
4.	la art. 24 alin. (1) pentru a oferi mai multă certitudine se impune necesitatea clarității în privința termenilor vagi „modificării competențelor de control ale societății”, „majorare nejustificată a tarifelor”.	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător. Totodată sintagma ”majorare nejustificată a tarifelor” vizează situația în care reorganizarea ar duce la suportarea costurilor care nu sunt necesare pentru desfășurarea activității reglementate de prestare a serviciului de transport și/sau de distribuție.	
5.	la art. 29 alin. (4), art. 32 alin. (1) se utilizează termenul „certificare pentru evaluarea conformității”, pe când la art. 52 alin.(7) se utilizează „evaluarea conformității”. Potrivit noțiunilor de la art. 2 al prezentului proiect, certificarea este „procedură în cadrul căreia se examinează respectarea de către operatorul sistemului de transport a cerințelor privind separarea și independența acestuia, precum și a altor cerințe relevante impuse operatorului sistemului de transport prin prezenta lege, și care constituie o condiție prealabilă pentru desemnarea prin licențiere a operatorului sistemului de transport”. Astfel, la art.2 din Legea nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, noțiunea de evaluare a conformității se definește ca ”proces prin care se evaluează demonstrarea îndeplinirii cerințelor specificate	Se acceptă parțial, Art. 52 alin (7) se referă la evaluarea conformității unităților generatoare, proces care este diferit de cel al certificării OST.	

		pentru un produs, proces, serviciu, sistem, pentru o persoană sau un organism” (a se vedea Capitolul V Activitatea de evaluare a conformității din Legea nr. 235/2011). În vederea evitării unor situații incerte, datorită faptului că termenul de „evaluarea conformității” potrivit Legii nr.235/2011, are altă semnificație, considerăm necesar revizuirea acestui termen.	
6.	la art. 76 alin. (3) norma „Măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale se realizează cu ajutorul echipamentelor de măsurare ale căror tipuri sunt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasat pe pagina web oficială a Institutului Național de Metrologie. Instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorului final se efectuează de către operatorii de sistem ale căror rețele electrice este racordată instalația de utilizare a consumatorul final respectiv”, contravin legislației naționale în domeniul metrologiei. Astfel, conform art. 13 alin. (4) din Legea metrologiei nr.19/2016, introducerea pe piață și/sau darea în folosință a mijloacele de măsurare supuse controlului metrologic legal, se efectuează conform prevederilor Legii nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității. În acest sens, conform alin.(1) art. 25 din Legea nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității introducerea și/sau punerea la dispoziție pe piața produselor din domeniile de reglementare, prevăzute la anexa nr.3, se realizează în conformitate cu prevederile legii prenotate și cu cerințele reglementărilor tehnice aplicabile. Este de menționat, că unul din domeniile reglementate sunt mijloacele de măsurare. De asemenea, alin.(13) art.13 din Legea metrologiei nr.19/2016, prevede că, condițiile de introducere pe piață și/sau de dare în folosință a mijloacelor de măsurare, prevăzute la anexa nr. 3 din Legea nr. 235/2011, se stabilesc prin hotărâri de Guvern. Astfel, punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare, inclusiv a contoarelor de energie electrică activă, este reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 408/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare, care stabilește cerințele către produs și documentația tehnică; obligațiile producătorilor, reprezentanților autorizați, importatorilor, distribuitorilor; normele și condițiile pentru aplicarea marcajului CE și marcajului metrologic suplimentar; proceduri de evaluare a conformității; precum și organizarea supravegherii pieței. În acest context menționăm, că conformitatea unui contor de energie electrică activă este prezența pe contor a marcajului CE și a marcajului metrologic suplimentar „M”, urmat de ultimele două cifre ale anului în care a fost aplicat. În scopul executării și implementării actelor normative aferente domeniului	Se acceptă, Textul a fost modificat corespunzător.	

		metrologie, care transpun legislația UE relevantă, considerăm necesar revizuirea art. 76 din Proiect.	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (nr. 21-4925 din 20.09.2024)	1.	Potrivit autorului Proiectului de lege cu privire la energia electrică, prin prezentul proiect se propune transpunerea a 5 acte ale Uniunii Europene (UE) de specialitate și a Pachetului Energetic III, fapt ce va contribui la realizarea obiectivelor naționale privind clima și energia pentru 2030 asumate de către Republica Moldova pe plan internațional, inclusiv în cadrul Tratatului Comunității Energetice, cât și în procesul de aderare la UE. Totodată, obiectivul transpus vizează crearea unei pieței integrate de energie electrică, competitivă, axată pe consumator, flexibilă, echitabilă și transparentă. În acest context, menționăm că transpunerea/aplicarea actelor legislative europene sunt intrinsec legate de alinierea/armonizarea cu cadrul normativ național existent, constituind etape interdependente ale aceluiași proces unic și coerent de legiferare, în caz contrar primele acte citate (post-transpunere a legislației UE) ar fi inaplicabile. La caz, acest fapt obligă elaborarea proiectului de lege cu privire la energia electrică în strictă conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor nr.434/2023. Prin urmare, pe tot parcursul textului proiectului de lege, sub aspect redacțional, se va revizui numărul actului normativ, ca element de identificare, prin substituirea sintagmei „Codul urbanismului și construcțiilor nr.435/2023” cu sintagma „Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023”.	Se acceptă, Proiectul legii a fost modificat conform propunerii MIDR.
	2.	De asemenea, în condițiile în care, proiectul de lege prevede competența administrației publice locale de a elibera certificatul de urbanism și autorizația de construire pentru construcția obiectelor sistemului electroenergetic, este imperios necesară reconsiderarea prevederii propuse și/sau eventuala disociere a acesteia în funcție de interesul local sau național al obiectului construit. Or, în conformitate cu art. 107 alin. (9) și art. 156 alin.(3) din Codul urbanismului și construcțiilor, certificatul de urbanism și autorizația de construire pentru execuția obiectivelor de utilitate publică de <i>interes național</i> se emit de instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicilor în domeniile de competență ale acestora, și anume IP „Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe”.	Nu se acceptă, Articolul 6 reglementează competența APL pentru obiective de infrastructură. Pentru obiectivele de utilitate publică de interes național se vor aplica prevederile legea specială pentru acel obiectiv.
	3.	În cele din urmă, propunem a se revizui momentul intrării în vigoare a proiectului actului normativ supus avizării (cap. XIII al proiectului). Or, dacă prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial și tot atunci se abrogă actuala Lege nr.107/2016 cu privire la energia electrică, iar obligația Guvernului să elaboreze actele normative subsecvente este de 12 luni, atunci timp de 1 an de zile se creează un vacuum normativ referitor la implementarea noii legi cu privire la energia electrică, deoarece în tot acest timp (12 luni) vor fi valabile actele normative secundare elaborate în temeiul	Se acceptă, Art. 148 a fost completat cu alineatul (7), cu următorul cuprins: ”(1) Actele normative, inclusiv actele normative de reglementare aprobate de Agenție până la intrarea în vigoare a prezentei legi, se aplică și rămân valabile în măsura în care nu contravin prevederilor acesteia.”.

		Legii nr.107/2016, care de altfel va fi abrogată deja, conform propunerii autorului.	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (nr. 2024PLP-3378 din 18.10.2024)	1.	În contextul examinării proiectului legii cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024), Vă comunicăm următoarele. 1) Obiecții argumentate și explicitate pe marginea cărora trebuie să se ajungă la un acord: La art. 6 și 134 alineatul (2): în raport cu denumirea atribuită articolului, normele cuprinse de acesta ar urma să se limiteze doar la competența autorităților publice locale. Cu toate acestea, alineatul (6) conține reglementează modul de folosire a terenurilor proprietate publică a statului. Totodată, observăm că articolul 61 din Codul funciar nou stabilește că pentru instalarea rețelelor de transport și distribuție a energiei electrice, terenurile se retrag temporar din circuitul agricol sau din fondul forestier, cu excepția terenurilor destinate fondului forestier proprietate a statului, prin decizia autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea, iar în cazul terenurilor proprietate a statului – prin hotărârea Guvernului. De asemenea, articolul invocat din Cod reglementează unele norme de procedură și limite de timp pentru retragerea temporară. Deci, se observă o diferență de concept între normele Codului funciar și a proiectului de Lege.	Se acceptă parțial, Articolul 6, alin. (6) a fost exclus întrucât excede sfera de reglementare a art. 6 care se referă doar la autoritățile publice locale și dat fiind faptul că principiul respectiv se regăsește la art. Cu privire la schimbarea destinației terenurilor, articolul 134 din Proiectul legii preia prevederile art. 5 alin. (4) și art. 57 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și, după părerea autorilor nu contravine prevederilor art. 61 alin. (1) din Codul funciar nr. 22/2024, care are alt obiect de reglementare.
	2.	La art. 134: alineatul (2), reținând importanța infrastructurii rețelelor electrice de transport pentru întreaga societate, totuși considerăm în modul în care este formulată norma cu privire la dreptul de folosință asupra terenurilor, fără acordul statutului sau unităților administrativ-teritoriale, creează un dezechilibru în raporturile juridice. Or, întrucât dreptul de folosință, este un atribut al dreptului de proprietate, față de titularul acestuia orice persoană are obligația negativă de a nu aduce atingere acestui drept. În opinia noastră, dreptul de folosință a terenului pentru exploatarea rețelelor electrice urmează să se nască printr-un act juridic, în care să se indice cel puțin întinderea (suprafața) exercitării acestui drept de folosință, în caz contrar se vor crea premisele de abuz în dreptul recunoscut prin lege.	Nu se acceptă, Pornind de la importanța infrastructurii rețelelor electrice de transport și de distribuție, norma stabilită la art.134 alin.(2) vine să stabilească prin efectul legii, dreptul de folosință cu titlu gratuit asupra terenurilor proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, necesare pentru construcția, exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea rețelelor electrice de transport sau de distribuție. Totodată, prevederea respectivă se aplică în raport cu terenurile pe care sunt deja amplasate rețelele electrice,. Pentru construcția noilor rețele electrice se vor aplica prevederile Codului civil. Evocăm că prevederi similare sunt stabilite și la moment la art.57 alin. (1¹) din Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică. Și până în prezent nu au existat plângeri care ar releva abuzul operatorilor de sistem în legătură cu exercitarea acestui drept.
	3.	alineatul (4), observăm că textul Proiectului instituie o prezumție a „utilității publice”, ceea ce contravine prevederilor articolului 6 alineatul (1) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, potrivit căruia: „(1) Utilitatea publică se declară: a) pentru lucrările de interes național - de către Parlament; b) pentru lucrările de interes local al unității administrativ-teritoriale - de către consiliul ei; c) pentru lucrările de interes comun al mai multor raioane și/sau municipii - de către consiliile lor, iar în caz de divergențe - de către Guvern;	Nu se acceptă, Prevederile art. 134, alin. (4), privind constituirea dreptului de folosință și de servitute în temeiul utilității publice, au menirea de a asigura realizarea de către operatorii de sistem a lucrărilor de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare, modernizare, inclusiv rețehnologizare, a rețelelor electrice, care vizează terenurile pe care sunt amplasate rețelele electrice respective. Totodată, remarcăm că, nu trebuie confundate aceste prevederi cu reglementările Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999, care vizează transferul de bunuri și de drepturi

		d) pentru lucrările de interes comun al mai multor orașe și/sau sate din teritoriul unui raion - de către consiliile acestor orașe și/sau sate, iar în caz de divergențe - de către consiliul raional.”	patrimoniale din proprietate privată în proprietate publică (deci au alt obiect de reglementare). Subsecvent, evocăm că prevederi similare celor prevăzute la art. 134, alin. (4) din proiectul de lege, sunt stabilite și la moment la art. 57 alin. (2 ¹) din Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică.
	4.	La art. 135, alineatul (4), observăm că potrivit articolului 459 alineatul (2) din Codul civil, bun imobil se consideră terenul înregistrat în registrul bunurilor imobile sub număr cadastral distinct, astfel că utilizarea sintagmei „proprietarului terenului sau bunului imobil” reprezintă o tautologie. Obiecție valabilă și pentru alte situații similare din textul proiectului.	Se acceptă
	5.	2) Propuneri care poartă caracter de recomandare: La art. 137 alineatul (4) litera b) propune substituirea cuvântului „producțiile” cu cuvântul „recoltele”, iar conjuncția „și” întru cuvintele „culturilor” - „plantațiilor” se propune a fi substituită cu disjuncția „sau”.	Se acceptă
Ministerul Mediului (nr. 13-05/2680 din 20.09.2024)	1.	În contextul examinării Proiectului de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024), Vă comunicăm despre susținerea acestuia fără propuneri și obiecții.	Se ia act
Agencia Proprietății Publice (nr. 05-04-6033 din 20.09.2024)		Urmare demersului Cancelariei de Stat nr.18-69-9391 din 20 august 2024, Agenția Proprietății Publice a examinat Proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024), autor – Ministerul Energiei și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa obiecțiilor. Totodată, Agenția a expediat proiectul de hotărâre spre consultare S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, S.A. „Centrala Electrică de Termoficare Nord”, S.A. „Termoelectrica”, S.A. „Energocom” și Î.S. „Nodul Hidroenergetic Costești”. Astfel, solicităm să se țină cont de poziția acestora la definitivarea proiectului. (avizele se anexează)	Se ia act
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (nr.03/4843 din 03.10.2024)	1.	Prin prezenta, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare – ANRE) informează că a examinat demersul Ministerului Energiei cu nr. 18-69-9391 din 20 august 2024, înregistrat la ANRE cu nr. 11664 din 21 august 2024, cu referire proiectul de lege cu privire la energia electrică și prezintă următoarele propuneri/obiecții la proiectul menționat: 1. La Articolul 2 din proiectul de lege 1.1. De structurat noțiunile din art. 2 conform ordinii alfabete.	Se acceptă
	2.	1.2. La pct. 2), pct. 135), considerăm necesar și oportun să fie exclus cuvântul „înseamnă”;	Se acceptă
	3.	1.3 La pct. 7), cuvântul „periculoasă” considerăm că urmează să fie exclus, întrucât redacția propusă este interpretativă, nefiind posibil de stabilit care sunt abaterile periculoase.	Nu se acceptă, Deoarece există situații când abaterile parametrilor de funcționare sunt de așa magnitudine că sistemul electroenergetic trece în stare de colaps.
	4.	1.4. La pct. 15), considerăm necesar și oportun să fie exclus în totalitate, întrucât nu reprezintă o noțiune.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune noțiunea de la art. 2, pct. 27) din Directiva 944/2019.

5.	1.5. La pct. 16), noțiunea „centrală electrică” se propune de completat cu textul „ansamblu de instalații”;	Se acceptă
6.	1.6. pct. 20) se propune de modificat noțiunea după cum urmează: „20) act de corespundere – act emis de organul supravegherii energetice de stat, în urma examinării unei instalații de utilizare noi sau existente, inclusiv instalațiile de racordare a acestora, precum și a unei surse autonome de energie electrică, care confirmă, corespunderea cu documentația de proiect și cerințelor documentelor normativ-tehnice, inclusiv cele de securitate electrică;”. Argumentare: Pentru a facilita procesul de punere în funcțiune a centralelor electrice și promovării tendințelor europene, precum și reieșind din practica de punere în funcțiune a centralelor electrice a prosumatorilor prin declarația electricianului autorizat se propune ca toate centralele electrice, instalațiile de stocare a energiei să fie puse în funcțiune prin declarația electricianului autorizat și excluderea procedurii de emitere a actului de corespundere. Este necesar de substituit cuvântul „siguranța” cu cuvintele „securitate electrică”, deoarece definiția este stabilită în Normele de securitate electrică la exploatarea instalațiilor electrice.	Se acceptă parțial, Noțiunea „act de corespundere” a fost reformulată.
7.	1.7. La pct. 25) lit. b), textul „mai degrabă decât să genereze profituri financiare” considerăm necesar și oportun să fie exclus, întrucât este impropriu limbajului ce urmează a fi expus într-un act normativ.	Se acceptă parțial, Textul a fost redactat pentru o claritate mai mare. Totodată, prevederea respectivă transpune art. 2, pct. (11) din Directiva 944/2019.
8.	1.8. La pct. 50) se propune modificarea noțiunii după cum urmează: „50) <i>electrician autorizat – persoană fizică autorizată de către organul supravegherii energetice de stat cu dreptul de a executa instalații electrice, centrale electrice, instalații de stocare a energiei, respectiv, cu dreptul de a întocmi documentația aferentă lucrărilor efectuate;</i> ”.	Se acceptă
9.	1.9. pct. 61), sintagma „să preia” propunem să fie substituită cu sintagma „să asigure”.	Se acceptă
10.	1.10. La pct. 63) noțiunea „informații privilegiate” se propune de exclus „Regulamentul privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor” considerând că Regulamentul privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică, care nu mai este în vigoare. Este abrogat prin Regulamentul (UE) 2019/943;	Se acceptă
11.	1.11. Noțiunile de la pct. 66), 68) din proiectul de lege cuvintele „instalație electrică” de substituit cu cuvântul „instalație” la forma gramaticală corespunzătoare deoarece instalația electrică este instalație de racordare sau utilizare.	Se acceptă

12.	1.12. La pct. 75), sintagma „sau de cumpărare” considerăm necesar și oportun să fie exclusă, întrucât aceasta reprezintă o activitate specifică consumatorilor, și nu întreprinderilor electroenergetice.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune art. 2, pct. 57 din Directiva 944/2019
13.	1.13. La pct. 82), textul „și un furnizor în vederea livrării energiei electrice direct către spațiile, sucursalele și consumatorii proprii ai acestuia” considerăm necesar și oportun să fie substituit cu textul „și spațiile, sucursalele și consumatorii finali ai unui furnizor”.	Nu se acceptă, Transpune noțiunea din Directiva nr. 944/2019.
14.	1.14. La pct. 92), noțiunea de „operator delegat” nu se regăsește în textul proiectului, respectiv nu este clar rolul acestui operator în contextul proiectului de Lege;	Se acceptă parțial, Transpune definiția noțiunii de la art. 2, pct. (33) din Regulamentul nr. 943/2019. Totodată, art. 35, alin. (10) și art. 94, alin. (12) a fost modificate pentru a se face referință expresă la operatorul delegat.
15.	1.15. La pct. 98) se propune completarea definiției noțiunii de „partajare a energiei electrice” cu prevederi privind partajarea energiei electrice în interiorul comunității de energie electrică a cetățenilor și în interiorul comunității de energie electrică din surse regenerabile;	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune definiția noțiunii de ”partajare a energiei” expusă la art. 2, pct. (10a) din Directiva nr. 944/2019. Totodată, în conformitate cu art. 125 din proiectul legii, comunitățile de energie a cetățenilor sunt supuse regulilor pentru consumatorii activi în temeiul prezentei legi cu privire la consumul de energie electrică autoprodusă.
16.	1.16. La pct. 114) se propune a se vedea definiția pentru noțiunea de „producător”. Menționăm că în varianta actuală a Legii cu privire la energia electrică nr. 107/2016 se prevede următoarea noțiune: „întreprindere electroenergetică care dispune de o centrală electrică, o exploatează și produce energie electrică”. Excluderea necesității de a fi întreprindere (inclusiv întreprindere individuală sau gospodărie țărănească), ar conduce la posibilitatea deținerii avizelor de racordare și a centralelor electrice de către persoanele fizice fără statut de întreprinzător;	Nu se acceptă, Conform definiției propuse producătorul poate fi atât persoana fizică sau juridică care produce energie electrică. Totodată în cazul vânzării energiei electrice pe piață și/sau în baza contractelor bilaterale, producătorul respectiv urmează a desfășura o activitate de întreprinzător. Aceasta nu exclude însă posibilitatea consumatorilor finali să dețină instalații de producere, caz în care aceștia urmează a fi calificați ca fiind consumatori activi.
17.	1.17. La pct. 115), definiția nu este clară și poate crea confuzii, totodată nu reflectă în mod adecvat complexitatea termenului, este tautologică. Considerăm că această definiție nu este completă și este necesar de a fi reformulată pentru a asigura o mai bună înțelegere. Se propune de modificat după cum urmează: „producerea energiei electrice – reprezintă procesul de conversie a diferitor forme de energie primară în energie electrică utilizând tehnologii și echipamente specializate, precum generatoare, centrale electrice și alte instalații de producere;”.	Nu se acceptă, Transpune noțiunea din Directiva nr. 944/2019 (a se vedea art. 2, pct. (37)).
18.	1.18. La pct. 116) se propune modificarea cuprinsului după cum urmează: „producerea distribuită – producere a energiei electrice de către centralele electrice racordate la o rețea electrică de distribuție;”.	Nu se acceptă, Transpune noțiunea din Directiva nr. 944/2019 (a se vedea art. 2, pct. (32)).
19.	1.19. La pct. 121) este necesar de definit sintagma „operatorul instalației de stocare”, sau de explicat cine este acest operator și/sau cine îl reprezintă.	Nu se acceptă, Completarea nu este necesară. Prevederile respective privind operatorul instalației de stocare se regăsesc la prevederile legate de activitățile licențiate în sectorul electroenergetic.

20.	1.20. La pct. 122) și 123) se propune de substituit cuvântul „interfața(ă)” cu sintagma „punct fizic”, de substituit sintagma „instalație de utilizare” cu sintagma „instalație de racordare”.	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător.
21.	1.21. La pct. 140) al proiectului de Lege, din noțiunea „sistem de distribuție închis”, de exclus sintagma „comercială sau de servicii comune”, iar în continuare după text.	Nu se acceptă, Transpune art. 38, alin. (1) din Directiva nr. 944/2019. Totodată, în cazul excluderii sintagmei ”comercială sau de servicii comune” sensul noțiunii de sistem de distribuție închis va fi restrâns și astfel, aeroportul de exemplu nu va mai cădea sub incidența noțiunii respective.
22.	1.22. la pct. 146) se propune reformularea noțiunii de tarif binom după cum urmează „tarif pentru energie electrică care este constituit din două componente: una pentru capacitatea de consum a energiei electrice și alta pentru cantitatea de energie electrică consumată”.	Se acceptă parțial, Textul noțiunii a fost reconsiderat.
23.	1.23. La pct. 159) se propune de substituit sintagma „instalații electrice” cu sintagma „obiecte ale rețelei electrice”.	Se acceptă
24.	1.24. Se propune includerea unei noțiuni noi după cum urmează: „sursă autonomă de energie electrică – un generator staționar care funcționează pe bază de combustibili fosili și produce energie electrică;”.	Nu se acceptă, Urmează a fi clarificată necesitatea unei asemenea definiții.
25.	2. La Articolul 6 2.1. alin. (1), art. 104 alin. (4), art. 105 alin. (5) sintagma „Codul urbanismului și construcțiilor nr. 435/2023” a se substitui cu sintagma „Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023”;	Se acceptă
26.	2.2. considerăm necesar și oportun de completat articolul 6 cu un alineat nou, după alin. (5), cu următorul conținut: „(5) Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de proiectarea, construcția și exploatarea instalațiilor de iluminat public stradal”. Argumentare: Propunerea dată ar soluționa problema iluminatului stradal, amplasării corpurilor de iluminat și echipamentelor de înregistrare video în coordonare cu OSD. Proiectul de lege propus reglementează aceste relații la art. 135. În același timp considerăm necesar de a fi completat și art. 6 ce prevede atribuțiile APL și anume de a stipula obligațiile APL de organizare a iluminatului public stradal. La fel urmează a se completa prevederile proiectului de lege cu prevederi care ar prevedea că, în caz de modernizare a LEA, APL va efectua lucrările necesare de reînaltare/funcționare a iluminatului stradal, dat fiind faptul că se atestă cazuri când după instalarea iluminatului stradal OSD efectuează lucrări de modernizare a LEA ce implică necesitatea reînaltării corpurilor de iluminat.	Nu se acceptă, Atribuțiile respective privind proiectarea, construcția și exploatarea instalațiilor de iluminat public sunt proprii autorităților administrației publice locale în conformitate cu prevederile art. 4 din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă.
27.	3. La Articolul 8 alin. (1), după textul „prezenta lege”, considerăm necesar și oportun să fie exclus cuvântul „realizarea”, întrucât este folosit anterior în aceeași propoziție.	Se acceptă
28.	4. La Articolul 9:	Se acceptă,

		4.1. în cuprinsul alin. (1) se propune expunerea conținutului lit. g) după cum urmează: „aprobă cerințele privind calitatea serviciilor de transport, de distribuție și de furnizare a energiei electrice, contribuie la realizarea acestui obiectiv împreună cu alte autorități competente, monitorizează respectarea normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice și de fiabilitate a rețelei electrice, monitorizează respectarea normelor și revizuieste performanța anterioară;”	Art. 9, alin. (1), lit. g) din Proiect transpune prevederile art. 59, para. (1), lit. m) din Directiva Nr. 944/2019.
29.		4.2. La alin. (4) este necesar de a revedea referințele la articole;	Se acceptă, Referințele au fost verificate.
30.		4.3. La alin. (3) nu sunt prevăzute actele normative conform art. 7 alin. (1) lit. g1) - g4) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, în acest caz ulterior vom întâmpina dificultăți în modificarea acestora deoarece nu vom avea temei juridic. Totodată, reieșind din faptul că ANRE elaborează și aprobă un set de acte normative conform art. 7 alin. (1) lit. g1) - g4) din Legea 107/2016 cu privire la energia electrică și asigură procesele stabilite în art. 7 alin. (1) lit. k1) - k4) ale aceleiași legi, în proiectul de lege supus avizării acestea din urmă lipsesc. În acest context ținem să menționăm că, în cazul inițierii modificărilor actelor normative menționate la lit. g1) - g4), aceasta nu va fi posibil de realizat deoarece va lipsi temeiul legal pentru modificarea actelor normative enumerate, totodată nu se va asigura temeiul legal pentru realizarea proceselor asigurate de ANRE anterior, conform lit. k1) - k4) stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. De aceea solicităm includerea prevederilor art. 7 alin. (1) lit. g1) - g4) și lit. k1) - k4) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică menționate în proiectul de lege menționat întru executarea în continuare a atribuțiilor ANRE după cum urmează: „- elaborează și aprobă Normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice și monitorizează respectarea acestora; - elaborează și aprobă Normele de exploatare a instalațiilor electrice ale consumatorilor noncasnici și monitorizează respectarea acestora; - elaborează și aprobă Normele minime de exploatare a centralelor și rețelelor electrice; - elaborează și aprobă Normele de amenajare a rețelelor de iluminat public; - eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile de electrician autorizat și monitorizează activitatea electricienilor autorizați în baza unui regulament aprobat de Agenție; - eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice și monitorizează activitatea acestora în baza unui regulament aprobat de Agenție;	Nu se acceptă, Prevederile respective urmează a fi incluse în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. De altfel, în art. 9, alin. (2) este stipulat expre faptul că Agenția îndeplinește funcțiile de supraveghere energetică de stat și exercită atribuțiile și drepturile stabilite la articolul 14 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.

	- verifică, la solicitare, cunoștințele personalului agenților economici, al întreprinderilor electroenergetice și termice și al agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice, acordând grupa de securitate electrică și eliberând talonul de autorizare în baza unui regulament aprobat de Agenție; - verifică, la solicitare, cunoștințele membrilor comisiilor de verificare a cunoștințelor, desemnate prin ordinul administratorului, acordând grupa de securitate electrică și eliberând talonul de autorizare, din cadrul: – agenților economici, întreprinderilor electroenergetice și termice; – agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice; – instituțiilor și centrelor de instruire din domeniul electroenergetic.”	
31.	4.4. La alin. (5) lit. h), textul „decizii pentru lichidarea încălcărilor constatate” considerăm necesar de substituit cu textul „decizii pentru soluționarea neînțelegerilor”.	Nu se acceptă, Se consideră oportună păstrarea redacției propuse, având în vedere faptul că se referă la procesul de monitorizare a respectării de către participanții la piață a obligațiunilor ce le revin.
32.	5. La Articolul 11 5.1. La alin. (1) lit. c) se propune revizuirea cuprinsului, prevederea nu clarifică în cooperare cu cine se aprobă procesul decizional;	Se acceptă
33.	5.2 alin. (1) lit. d) după sintagma „se asigură că” de completat cu cuvântul „centrul”;	Se acceptă.
34.	6. La Articolul 12, alin. (8) este necesar și oportun să se revadă textul „La elaborarea deciziei, ACER consultă Agenția și celelalte autorități de reglementare implicate, precum și operatorii sistemelor de transport vizați.”, deoarece cadrul legal național nu poate reglementa activitatea ACER;	Se acceptă, Articolul 12, alin. (8) a fost reformulat. Totodată, a fost completat articolul 35, alin. (13) și articolul 94, alin. (13) în sensul includerii dreptului OST, al OPEED de a formula opinii pe marginea proiectelor de decizii ale ACER, după cum e prevăzut în Regulamentul UE nr. 942/2019.
35.	7. La Articolul 13, 7.1. La alin. (1) considerăm necesar și oportun să fie exclus. Or, transparența activității nu presupune doar organizarea ședințelor în mod public. Mai mult ca atât, nu toate ședințele Consiliului de administrație al ANRE pot fi publice.	Se acceptă parțial, Sunt transpuse prevederile din Directiva UE 2019/944 cu privire la transparența activității Consiliului de Administrație al autorității de reglementare. Totodată, textul articolului 13, alin. (1) a fost reformulat, pentru a nu limita măsurile întreprinse de ANRE pentru asigurarea transparenței activității sale doar la anunțarea publică a ședințelor.
36.	7.2. La alin. (5) se propune de exclus fraza: „și în hotărârile privind aprobarea consumurilor tehnologice și a pierderilor normative în rețelele electrice”. Consumurile tehnologice nu se mai aprobă prin Hotărâre, se oferă un trend de descreștere.	Se acceptă
37.	8. La Articolul 18 se propune să se revadă textul din alin. (7) „(...) și echilibrarea sistemului electroenergetic”, din considerentele că noțiunea „Conducerea centralizată a sistemului electroenergetic - planificarea și	Se acceptă

		gestionarea operativ tehnologică unică a sistemului electroenergetic pentru asigurarea echilibrării și a siguranței funcționării acestuia, asigurarea stabilității frecvenței, a tensiunii și a continuității în aprovizionarea cu energie electrică, pentru gestionarea fluxurilor de energie electrică în rețelele electrice de transport și pentru coordonarea schimburilor de energie electrică cu alte sisteme electroenergetice”, deoarece deja prevede echilibrarea sistemului electroenergetic;	
38.	9. La Articolul 20 9.1. alin. (2) lit. e) după cuvintele „să dispună” de completat cu sintagma „de”;		Se acceptă
39.	9.2. alin. (3) lit. c) de expus în următoarea redacție: „c) să fie echipate tehnic pentru desfășurarea activității, să aibă în proprietate sau folosință rețele electrice de distribuție sau rețele electrice de transport, după caz, precum și să depună documente care confirmă dotarea tehnică și faptul că rețelele electrice corespund cerințelor tehnice stabilite în condițiile legii; Argumentare: Redacția actuală a proiectului nu prevede pentru rețelele de distribuție titlul cu care urmează a fi deținute de solicitantul de licență, fapt ce poate trezi incertitudini și interpretări eronate în procesul de licențiere.		Se acceptă parțial, Textul expus a fost reconsiderat.
40.	9.3. alin. (5) lit. c) se expune în redacție nouă după cum urmează: „c) să dispună de personal calificat, necesar activității pentru care solicită licență, de centre de deservire a consumatorilor finali și să prezinte documente confirmative în acest sens.” Argumentare: Dispunerea de personal calificat de către solicitantul de licență de furnizare a energiei electrice este necesară la etapa de obținere a licenței pentru a corespunde cerințelor art. 110 alin. (7) din proiectul de lege care prevede expres că „Furnizorii trebuie să dispună de personal calificat suficient ... ” având în vedere obligațiile acestuia în raport cu consumatorii finali. Totodată, lista condițiilor de licențiere pentru activitatea de furnizare este practic analogică cu lista condițiilor pentru <i>trading</i> de energie electrică, în pofida obligațiilor specifice care urmează a fi respectate de către furnizorul de energie electrică. Este de menționat, că la etapa actuală conform Registrului de licențiere sunt valabile 83 licențe pentru activitatea de furnizare a energiei electrice, dintre care sunt active doar 13 licențe.		Se acceptă
41.	9.4. alin. (7) lit. a) după cuvântul „documente” de completat cu cuvântul „confirmative”;		Se acceptă
42.	9.5. Se propune excluderea alin. (11); Argumentare: Urmează de prevăzut această procedură pentru toate tipurile de licență sau de exclus, având în vedere că acest drept este deja reglementat de Codul administrativ.		Se acceptă, La art. 20, alin. (11) cuvintele „în conformitate cu alin. (3)” se exclud.
43.	10. La Articolul 22 10.1.alin. (2), cuvântul „contestarea” considerăm necesar de substituit cu cuvântul „adresarea”.		Se acceptă

44.	10.2. La alin. (5) sintagma „și g)” se substituie cu sintagma „, g) și h)”. Argumentare: Propunerea respectivă poartă un caracter tehnic de completare, având în vedere propunerea de mai sus.	Se acceptă
45.	10.3. Alin. (3) din proiect se completează cu un punct nou, după cum urmează: „h) lipsa activității pentru care a fost acordată licența pe o perioadă de 3 ani consecutivi.” Argumentare: Conform Registrului de licențiere din 83 licențe pentru activitatea de furnizare a energiei electrice sunt active doar 13 licențe. 70 de titulari de licențe nu prezintă rapoarte privind desfășurarea activității licențiate, nu activează, mulți nu pot fi găsiți la adresa juridică indicată. Din aceste considerente, este necesar a responsabiliza agenții economici care au obținut licențe pentru activitatea respectivă însă nu intenționează să desfășoare în continuare activitatea de furnizare a energiei electrice.	Se acceptă
46.	10.4. La alin. (5) a alin. (5) sintagma „și g)” se substituie cu sintagma „, g) și h)”. Totodată, în ultima frază, după sintagma „termenul suspendării” se completează cu cuvintele „stabilit în hotărârea instanței de judecată.”. Argumentare: Propunerea respectivă poartă un caracter tehnic de precizare, având în vedere propunerea de la pct. alin. (3) lit. h)..	Se acceptă
47.	10.5. Alineatul (6) din art. 22 se exclude. Argumentare: Nu va putea fi aplicat la modul practic din considerentul că tot mecanismul material și procedural al suspendării licenței este reglementat exhaustiv de Lege. Prin urmare, în procesul de control de stat, atât temeiurile de suspendare a licenței, cât și procedura de suspendare va fi cea generală.	Se acceptă, Totodată, chiar dacă se exclude aceasta prevedere rămân în vigoare prevederile art. 29 ¹ , alin. (3), art. 30 (1 ²) din Legea nr. 131/2012.
48.	10.6. Alineatul (9) din art. 22 se completează în final cu cuvintele „dar nu mai târziu de ultima zi a termenului de suspendare”. Argumentare: Propunerea respectivă poartă un caracter tehnic de precizare.	Se acceptă
49.	11. La Articolul 23 11.1. La alin. (1), cuvântul „contestarea” considerăm oportun de substituit cu cuvântul „adresarea”.	Se acceptă
50.	11.2. alin. (2) lit. b) se expune în următoarea redacție: „b) decizia privind radierea titularului de licență din Registrul de Stat al persoanelor juridice;” Argumentare: modificarea se propune în scopul conformării cu limbajul juridic utilizat în Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător.
51.	11.3. La alin. (2), lit. e) este necesar de exclus: Argumentare: Acest temei nu este aplicabil genurilor de activitate pe piața energetică. Temeiul respectiv este unul general, preluat din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.	Nu se acceptă, Astfel se situații ar putea apărea chiar dacă nu au fost înregistrate.
52.	11.4. Alineatul (6) este necesar de exclus. Argumentare: Nu va putea fi aplicat la modul practic din considerentul că tot mecanismul material și procedural al suspendării licenței este reglementat exhaustiv prin Lege. Prin urmare, în procesul de control de stat, atât temeiurile de suspendare a licenței, cât și procedura de suspendare va fi cea generală.	Se acceptă

53.	12. La Articolul 25 12.1. alin. (5) se expune în următoarea redacție: „(5) Independența operatorului sistemului de transport este asigurată prin aplicarea unuia dintre următoarele modele: a) modelul separării proprietății operatorului sistemului de transport, în condițiile stabilite la art. 26; b) modelul operatorului de sistem independent, în condițiile stabilite la art. 27. Argumentare: Propunerea respectivă este necesară pentru a face claritate în numărul și tipul modelelor de separare transpuse în Legea cu privire la energia electrică din Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE.	Se acceptă parțial, Articolul a fost modificat pentru a exclude echivocul în interpretare.
54.	13. La Articolul 26, 13.1. alin. (5) este necesar de exclus. Argumentare: Alineatul (5) din art. 26 al proiectului contravine prevederilor Directivei 2009/72/CE Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE, precum și Directivei (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE. Mai mult ca atât, implementarea unei astfel de prevederi în Legea cu privire la energia electrică ar însemna reluarea certificării OSI „Moldelectrica” care a fost deja certificat în condițiile Directivei 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE și a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, care a transpus Directiva menționată în forma sa autentică și care nu prevede asemenea excepții.	Nu se acceptă, Prevederile respective transpun prevederile art. 66 alin. (3), para (2) din Directiva 944/2019.
55.	13.2. alin. (6) este necesar de exclus. Argumentare: Contravine prevederilor Directivei (UE) 2019/944 și nu are o necesitate logică, având în vedere faptul că reieșind din prevederile Directivei și a proiectului de Lege, se supun verificării toate persoanele care controlează direct sau indirect operatorul sistemului de transport. Mai mult ca atât, la data depunerii cererii de certificare fondatorul nu a desemnat în cadrul Î.S. „Moldelectrica” o Comisie de cenzori.	Se acceptă. Totodată, prevederea respectivă se exclude deoarece nu este relevantă pentru situația actuală în sectorul electroenergetic. Aceasta însă nu contravine prevederilor Directivei ci oferă claritate în legătură cu aplicarea art. 43 din Directivă.
56.	13.3. alin. (10) este necesar de exclus. Argumentare: Alineatul respectiv nu este relevant și aplicabil în cazul Republicii Moldova, având în vedere faptul că până în anul 2011, operatorul sistemului de transport nu a fost deținut de o întreprindere integrată pe verticală, precum și faptul că procesul de certificare a unicului OST din Moldova a fost finalizat în anul 2023.	Nu se acceptă, A se vedea explicațiile formulate în raport cu art. 25, alin. (5) din Proiect. Totodată, cazul ÎS Moldelectrica cade sub incidenta prevederii respective, întrucât la 6 octombrie 2011 același organ central de specialitate al administrației publice centrale exercita drepturile de fondator în cadrul ÎS Moldelectrica, precum și în cadrul unor companii de producere și furnizare a energiei electrice. Anume, pentru acest motiv în raport cu ÎS Moldelectrica

		a fost admisă posibilitatea implementării modelului OSI. În caz contrar, singurul model de separare permis conform Directivei nr. 944/2019 este modelul separării proprietății. Totodată, având în vedere că prin aprobarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRE nr. 447/2023 a fost asigurată certificarea operatorului sistemului de transport a energiei electrice, prevederea expusă la art. 27 alin. (1) nu reprezintă o acțiune retroactivă/ultraactivă a Legii.
57.	14. La Articolul 27, 14.1. La alin. (3), sintagma „cerințele alin. (2)” este necesar de substituit cu sintagma „cerințele alin. (1)”. Argumentare: Modificarea respectivă se propune pentru a fi corectată eroarea admisă de autor, având în vedere faptul că condițiile de certificare conform modelului operatorului de sistem independent sunt prevăzute la alin. (1) al art. 27.	Se acceptă
58.	14.2. Alineatele (4) - (7) este necesar de exclus. Argumentare: Normele prevăzute la alin. (4)-(7) ale art. 27 din proiect au fost transpuse din art. 26 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, care au fost introduse în aceasta cu titlu de excepție, urmare a modificărilor operate prin Legea nr. 429/2023, scopul acestora fiind rezolvarea unei situații specifice în sectorul gazelor naturale, legate de implementarea modelului OSI în sectorul gazelor naturale. În acest scop, fostul OST a fost obligat prin Lege să transmită rețeaua de transport al gazelor naturale în gestiunea unui operator independent, aceasta constituind o excepție de la certificarea clasică prevăzută de Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE. Cu titlu de precizare, menționăm, că potrivit art. 9 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 29 din 05.04.2018 cu privire la delimitarea proprietății publice, liniile de transport electric de tensiune înaltă (de la 35 kV și mai mare) și terenurile pe care sunt amplasați pilonii acestor linii, substațiile electrice, bunurile ce asigură securitatea energetică a statului și terenurile pe care acestea sunt amplasate, precum și alte obiective de infrastructură tehnico-edilărită și terenurile aferente acestora, care nu aparțin unităților administrativ-teritoriale sau persoanelor juridice de drept privat, țin de domeniul public al statului. Astfel există riscul că, în cazul în care ANRE va constata întrunirea condițiilor pentru inițierea în mod repetat a certificării a OSI „Moldelectrica” în cazul survenirii circumstanțelor indicate la art. 32 din proiect, să fie aplicată procedura propusă de autor prin stabilirea de către ANRE a unor obligații și condiții contractuale în raport cu Guvernul, fapt ce ar contraveni atribuțiilor și competențelor instituționale ale unui regulator.	Se acceptă
59.	15. La Articolul 29, alin. (2) urmează să fie exclus din proiect. Argumentare: Normele prevăzute la alin. (2) ale art. 29 din Proiect nu vor putea fi aplicate în cazul Republicii Moldova, având în vedere că potrivit Hotărârii Guvernului nr. 118 din 07.03.2023 cu privire la organizarea și	Nu se acceptă, Aceste prevederi transpun prevederile art. 45, alin. (2) din Directiva nr. 2019/944.

		funcționarea Ministerului Energiei, Î.S. „Moldelectrica” a fost inclusă în lista întreprinderilor de stat în care Ministerul Energiei exercită funcțiile de fondator.	
60.	16.	La Articolul 35, alin. (1) lit. b), având în vedere că proiectul nu specifică semnificația „mijloacelor adecvate”, se propune de descris aceste mijloace.	Se acceptă
61.	17.	La Articolul 38, alin. (2), se propune excluderea prevederii din lit. b) „să organizeze o procedură de licitație pentru realizarea investiției în cauză, deschisă tuturor investitorilor interesați”, deoarece Agenția nu are competențe de a organiza licitații în locul operatorului sistemului de transport;	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune prevederile art. 51, para. (7), lit. b) din Directiva nr. 2019/944. Totodată, principiul respectiv se regăsește și în Legea în vigoare (a se vedea art. 34, alin. (7), lit. b) din Legea nr. 107/2016).
62.	18.	La Articolul 39, alin. (5) se propune de reformulat sau de exclus ultima propoziție, considerând faptul că prin legea națională nu pot fi impuse obligații Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice;	Nu se acceptă, Transpune prevederile 63, para (1) și (2) din Directiva UE nr. 944/2019 . Totodată, prevederea respectivă reglementează interacțiunea dintre ANRE și ECRB în contextul cadrului de reglementare al Comunității Energetice. De altfel, prevederi similare se regăsesc în legea în vigoare în legătură cu certificarea operatorului de transport.
63.	19.	La Articolul 41, se propune să se revadă alin. (4) și alin. (11). Cadrul legal național nu poate reglementa activitatea Comitetului de reglementare al Comunității Energetice sau ACER;	Nu se acceptă, Transpune prevederile art. 63, para. (4) și para. (7) din Regulamentul UE nr. 2019/944. . Totodată, prevederea respectivă reglementează interacțiunea dintre ANRE și SCE, ECRB/Comisie în contextul cadrului de reglementare al Comunității Energetice. De altfel, prevederi similare se regăsesc în legea în vigoare în legătură cu certificarea operatorului de transport.
64.	20.	La Articolul 43, alin. (1) se propune completarea primei propoziții cu sintagma „și operatorul sistemului de transport”, Planul de acțiuni privind adoptarea măsurilor de reducere a congestiilor structurale urmează a fi elaborat împreună cu operatorul sistemului de transport;	Se acceptă
65.	21.	La Articolul 44, alin. (18) Nu este clar ce aprobă Agenția: metoda de alocare a costurilor sau nivelul acestor costuri.	Se acceptă, Prevederea a fost ajustată în sensul concretizării faptului că ANRE trebuie să aprobe nivelul maxim ”legitim” al fluxurilor de energie electrică determinat de tranzacțiile interne zonei de ofertare, sub care se consideră că nu ar contribui la crearea congestiei. A se vedea în acest sens de exemplu, explicațiile în ceea ce privește aplicarea acestor principii (preluate din art. 16, para. (13) din Regulamentul UE nr. 943/2019), oferite în Decizia ACER nr. 31/2020 (în particular, para. (5) - (8) din Anexa I la decizia respectivă).
66.	22.	La Articolul 46, se propune să se revadă și să se coordoneze prevederile din alin. (14) privind redispecerizarea și compensația financiară ce urmează a fi achitată de operatorul sistemului de transport, cu prevederile din art. 28	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune art. 13, para (7) din Regulamentul UE nr. 2019/943 și este necesar să se mențină

	alin. (8) și alin. (9) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;	redacția actuală pentru a se asigura transpunerea completă și corectă a prevederilor care reglementează redistribuirea.
67.	23. La Articolul 47, alin (3) referința la alin (3) urmează a fi rectificat în referință la alin (2), totodată alin (6) după sintagma „în care” să fie completat cu cuvintele „să prezinte:”	Se acceptă
68.	24. La Articolul 49, alin. (5), se propune să se revadă propoziția „În termen de patru luni de la primirea planului de punere în aplicare, Secretariatul Comunității Energetice emite un aviz în care precizează dacă măsurile sunt suficiente pentru a elimina denaturările în materie de reglementare sau disfuncționalitățile piețelor de energie electrică care au fost identificate conform alin. (4).”, deoarece cadrul legal național nu poate reglementa activitatea Secretariatului Comunității Energetice;	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător. A se menționa că prevederea respectivă transpune principiul stabilit la art. 20, para (4) și para (5) din Regulamentul nr. 2019/943. Totodată, prevederea respectivă reglementează interacțiunea dintre ANRE și SCE, ECRB/Comisie în contextul cadrului de reglementare al Comunității Energetice. De altfel, prevederi similare se regăsesc în Legea în vigoare în legătură cu certificarea operatorului de transport.
69.	25. Pe tot parcursul proiectului la articolele care fac referință la Codul rețelor electrice privind cerințele pentru racordarea la rețea a unităților generatoare de modificat și de făcut referință la Codul rețelor electrice cu privire la racordarea la rețelele electrice. Propunerea este valabilă pentru cerințele față de racordarea consumatorilor și HVDC;	Se acceptă, Modificările corespunzătoare au fost operate la art. 72.
70.	26. La Articolul 61 alin. (6), la final, considerăm necesar și oportun de completat cu următorul text: „și să utilizeze denumiri și logouri similare altor titulari de licență”.	Se acceptă, Articolul 61 alin. (6), la final, considerăm necesar și oportun de completat cu următorul text ”și să utilizeze denumiri si/sau logouri similare altor întreprinderi electroenergetice afiliate”.
71.	27. La Articolul 63, se propune să se vină cu explicații privind sursa energiei electrice ce urmează a fi stocată în instalația de stocare ținând cont că alin. (2) lit. b) impune restricția ca „instalații (de stocare) nu sunt utilizate pentru a cumpăra sau vinde energie electrică pe piețele de energie electrică”. Propunere valabilă și pentru art. 34 privind deținerea instalațiilor de stocare de către operatorul sistemului de transport;	Se acceptă, Operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție sunt participanți specifici pe piața energiei electrice care pot achiziționa energie electrică în condiții si pentru scopuri clar definite. Respectiv, energia electrică achiziționată poate fi stocată în instalațiile de stocare ale operatorului de sistem. În ceea ce privește destinația energiei electrice stocate de operator, reieșind din definiția noțiunii de ”componente de rețea complet integrate”, rezultă că energia stocată poate fi utilizată pentru acoperirea necesităților de servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței. A se vedea și art. 64, alin. (6) din Proiect.
72.	28. La Articolul 64, alin. (4) se propune de a explica noțiunea de „facilitator de piață neutru” atribuită operatorului sistemului de distribuție. Operatorul sistemului de distribuție, pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică, este un participant pe piața energiei electrice;	Se acceptă, Rolul de „facilitator de piață neutru” pentru operatorul sistemului de distribuție (OSD), menționat în Directiva UE nr. 944 din 2019, presupune că OSD-ul trebuie să gestioneze rețeaua de distribuție a energiei într-un mod echitabil și imparțial, asigurând accesul deschis și nediscriminatoriu pentru toți participanții la piață, inclusiv producători, consumatori finali, inclusiv consumatori activi. Ca parte neutră, OSD-ul nu poate favoriza niciun grup de actori și trebuie să sprijine o piață de energie competitivă,

		transparentă și eficientă. Acest rol implică mai multe responsabilități și cerințe după cum urmează: 1. Acces nediscriminatoriu: OSD-ul trebuie să asigure accesul egal la rețea pentru toți participanții la piață, inclusiv pentru producători, furnizori, consumatori și prosumatori, fără a favoriza anumite entități sau a impune condiții care ar putea crea avantaje nejustificate pentru unii actori. 2. Transparența datelor: OSD-ul este responsabil de colectarea, stocarea și partajarea datelor relevante de consum și producție într-un mod sigur și accesibil pentru toate părțile interesate. Transparența datelor ajută la funcționarea eficientă a pieței și oferă încredere participanților, facilitând decizii informate în rândul consumatorilor și producătorilor. 3. Coordonarea cererii și ofertelor: În contextul unui sistem energetic din ce în ce mai complex, OSD-ul joacă un rol crucial în echilibrarea cererii și ofertei. Acest lucru presupune coordonarea măsurilor de răspuns la cerere (<i>demand response</i>), precum și integrarea surselor de energie regenerabilă în rețea pentru a maximiza eficiența și a reduce emisiile de carbon. 4. Susținerea competitivității pieței: OSD-ul nu poate participa direct pe piața concurențială de energie sau să furnizeze servicii energetice, cum ar fi stocarea energiei sau furnizarea de energie către consumatori. În schimb, acesta trebuie să susțină condițiile necesare pentru ca participanții independenți să se poată implica activ pe piață. 5. Neutralitate și imparțialitate: Rolul de facilitator neutru presupune că OSD-ul nu poate favoriza anumite tehnologii, furnizori sau soluții comerciale. Orice decizie tehnică sau operațională trebuie să fie ghidată de criterii obiective, cum ar fi siguranța și fiabilitatea sistemului, și să fie lipsită de influențe comerciale. 6. Suport pentru tranziția energetică: OSD-ul are responsabilitatea de a sprijini politicile de decarbonizare și tranziție către surse regenerabile de energie. Aceasta include adoptarea tehnologiilor inteligente și sprijinirea consumatorilor activi și a comunităților de energie a cetățenilor, pentru a crea o rețea dinamică și flexibilă.
73.	29. La Articolul 64, alin. (5) regulile de achiziție sunt stabilite în Legea cu privire la achiziții și nu este necesar de a impune Agenția să aprobe astfel de reguli;	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă transpune art. 31, para. (6) din Directiva nr. 944/2019 care, în coroborare cu art. 56, para. (7) din Directivă, stabilește că operatorii sistemelor de distribuție urmează să elaboreze regulile privind achiziționarea produselor și a serviciilor

		necesare exploataării eficiente, fiabile și sigure a rețelelor electrice de distribuție care să corespundă TCM-urilor relevante aprobate de ANRE în conformitate cu principiile generale (a se vedea art. 39 din Proiect). Concomitent, art. 149 din proiect a fost completat în sensul stipulării în mod expres a faptului că prevederea respectivă urmează a fi aplicată odată cu includerea în acquis-ul Comunității Energetice a TCM-urilor respective. De menționat și că Directiva UE nr. 25/2014, transpusă în Legea nr. 74/2020, nu se aplică activităților desfășurate în sectorul electroenergetic în cazul în care acestea sunt ”expuse direct concurenței pe o piață la care accesul nu este restricționat” (a se vedea art. 34 din Directiva nr. 25/2014 transpus prin art. 26¹ din Legea nr. 74/2020). A se menționa în acest sens principiile de organizare a piețelor de energie electrică, inclusiv a pieței serviciilor de echilibrare, a pieței de alocare a capacităților, stabilite în Regulamentul UE nr. 943/2019, Regulamentul UE nr. 2195/2017, Regulamentul UE nr. 1719/2016 și Regulamentul UE nr. 1222/2016.
74.	30. La Articolul 68, 30.1. La alin. (2) se propune completarea primei propoziții, după cuvintele „un plan de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție”, cu textul „pentru următorii 5 ani”;	Se acceptă.
75.	30.2. Se propune completarea cu un nou alineat, după alin. (2), cu următorul cuprins: „În cazul în care realizarea investițiilor prevăzute de alin. (1), pentru dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție la solicitarea autorităților publice locale sau centrale în baza planurilor urbanistice, nu este justificată economic pentru operatorul sistemului de distribuție, acesta poate propune, după informarea ANRE, realizarea obiectivelor respective prin coparticiparea solicitantului la finanțarea proiectelor de dezvoltare. Condițiile de coparticipare se stabilesc în Regulamentul privind dezvoltarea rețelelor de distribuție”.	Nu se acceptă, Propunerile respective excedă atribuțiile autorităților administrațiilor publice centrale și locale.
	Argumentare: În redacția propusă, Legea nu oferă soluții viabile pentru realizarea proiectelor de investiții în extinderea rețelelor de distribuție în localități, conform planurilor urbanistice și proiectelor prezentate de APL. De notat că pentru moment, în lista de așteptare a OSD ÎCS „Premier Energy Distribution” S.A. se află proiecte de extindere, înaintare de APL, în valoare totală de circa 170 mln. lei, iar în medie OSD realizează anual investiții în dezvoltarea rețelelor, (extindere a rețelelor în localități), de circa 20 milioane lei. Prin urmare ultimele proiecte din listă ar putea fi realizate peste cel puțin 8 ani, între timp însă lista se completează cu solicitări noi de la APL. Odată ce planul de dezvoltare se va întocmi pentru o perioadă de 5 ani, nu există nici o certitudine privind perioada în care se vor realiza ultimele proiecte din listă, iar peste 8 ani proiectele elaborate deja nu vor mai corespunde cerințelor la zi, fiind o cheltuială zadarnică suportată de APL. Astfel, cetățenii nu pot fi racordați la rețea și vor sta fără energie încă cel puțin opt ani. Având în vedere că energia electrică este un produs de importanță vitală, în prezent oamenii	

		se asociază și construiesc cu forțe proprii rețele electrice. Deci chiar dacă scopul Legii este de a proteja consumatorii și de a pune cheltuielile de dezvoltare pe seama OSD, oamenii oricum suportă cheltuieli, iar rețelele electrice se dezvoltă haotic, fără un plan bine definit. Rețelele construite de consumatori, de regulă, nu sunt transmise în proprietatea OSD, astfel că accesul unor noi solicitanți la aceste rețele nu mai poate fi gestionat conform prevederilor Legii, dar conform voinței persoanelor care au finanțat construcția. Prin modificarea propusă se va oferi un mecanism de soluționare a problemei și de urgentare a construcției rețelelor noi în beneficiul consumatorilor finali, în special a consumatorilor casnici. Proiectele care nu sunt incluse în planul de dezvoltare din lipsa unei justificări economice ar putea fi cofinanțate de solicitanți, sporind astfel eficiența pentru OSD. Astfel, un proiect care, conform condițiilor actuale, se va realiza de OSD peste 8 ani, ar putea fi realizat în 2-3 ani în cazul cofinanțării investiției de către solicitanți. Bineînțeles partea de contribuție a solicitanților nu se va lua în considerare la calculul tarifului.	
76.	30.3.	La alin. (9), prima propoziție, după textul „planul anual de investiții” a se completa cu cuvintele „pentru anul următor”;	Se acceptă.
77.	31.	La Articolul 69, 31.1. Din alin. (3) al proiectului de Lege de exclus sintagma „(...) prestează servicii comerciale sau partajate, fără a aduce atingere prevederilor alin. (5), aprovizionează consumatori casnici”, iar în continuare după text. Argumentare: În prezent există cazuri când investitorii după darea în exploatare a blocurilor locative nu transmit în proprietatea APC rețelele electrice, dar le dețin în proprietate și prin aceste rețele alimentează cu energie electrică spațiile comerciale de la parter, precum și alimentează cu energie electrică apartamentele blocului locativ, la tarifele aprobate pentru furnizorii de energie electrică pentru consumatorii finali, ale căror instalații electrice sunt racordate la rețelele electrice de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV), chiar dacă energia electrică o procură la un preț mai mic (fiind racordat la rețelele electrice de distribuție de medie tensiune (6; 10 kV)). Astfel, locatarii blocurilor menționate nu au posibilitatea de a încheia contracte directe de furnizare a energiei electrice cu furnizorii. Investitorii în calitate de proprietari ai transformatoarelor și rețelelor electrice menționate intenționau să obțină autorizații pentru constituirea sistemelor de distribuție închise, ceea ce contravine scopului legii. Considerăm că prin excluderea sintagmelor enunțate vor fi indicate exhaustiv cazurile de constituire a sistemelor de distribuție închise, fără a lăsa loc de interpretări extensive și eronate a normei în cauză.	Se acceptă parțial, Textul a fost reformulat. A se vedea și explicațiile oferite în legătură cu definiția noțiunii de sistem de distribuție închis. Totodată, blocurile locative nu pot fi calificate în calitate de sistem de distribuție închise deoarece nu au destinație industrială, comercială sau de servicii. Ca exemple de sisteme de distribuție închise pot fi enumerate aeroporturile, mall-urile, zonele industriale.
78.	31.2.	La alin (7) se propune de a exclude limitarea de procurare a energiei electrice doar pe piața cu amănuntul. În contextul Legii nr. 10/2016, OSDÎ poate procura și de la utilizatorii SDÎ care au centrale de producere a energiei electrice. În calitate de consumator activ acesta ar putea procura și de pe piața angro.	Se acceptă, Prevederea respectivă a fost modificată.

79.	31.3. La alin. (10) considerăm necesar și oportun de completat articolul la final cu o propoziție nouă: „În acest caz, neînțelegerile dintre membri se vor soluționa exclusiv în baza procedurilor stabilite în actele de constituire, Agenția nefiind în drept să intervină în vederea emiterii deciziilor de soluționare a neînțelegerilor sau de aplicare a sancțiunilor contravenționale.” Argumentare: Necesitatea de a institui respectiva regulă rezultă din existența unei practici vicioase, în care se solicită intervenția Agenției și soluționarea neînțelegerilor dintre administrația Asociației și membrii acestora, referitor la aspectele legate de alimentarea cu energie electrică. În acest sens, considerăm imperios de a completa articolul cu prevederea propusă, or Agenția soluționează neînțelegerile doar dintre titulari de licență și consumatori, nefiind în drept să intervină în raporturile juridice dintre membrii unei asociații.	Se acceptă parțial La art. 69, alin. (10) ultima frază se completează cu cuvintele ”iar neînțelegerile dintre membri și asociație se soluționează în baza procedurilor stabilite în actul de constituire”.
80.	31.4. La alin. (11) din proiect de substituit sintagma „instalație electrică” cu sintagma „instalație de racordare”.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă se regăsește în redacția actuală a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. .
81.	32. La Articolul 70, 32.1. La alin. (2) lit. a) se propune excluderea textului „achitat furnizorului”, deoarece operatorul sistemului de distribuție închis poate achiziționa energie electrică și de la producători din interiorul sistemului de distribuție închis, dar și de pe piața angro;	Se acceptă.
82.	32.2. Alin. (4) propunem să fie exclus. Pentru a-și exprima acordul sau dezacordul cu tariful aplicat de OSDÎ, Agenția urmează să examineze materialele prezentate, astfel utilizatorii de sistem nu vor mai putea să conteste cuantumul tarifului, pentru că va exista un aviz al ANRE asupra acestuia. Această procedură deja presupune reglementare.	Se acceptă parțial. La alineatul (4) ultima frază se modifică după cum urmează:” Operatorul sistemului de distribuție închis notifică utilizatorii sistemului de distribuție închis și Agenția despre modificarea tarifului și data aplicării, cu prezentarea argumentelor justificative în acest sens”. Este nevoie de prevăzut la nivel de lege un mecanism care să permită OSDÎ modificarea tarifului aprobat de Agenție conform alin. (3).
83.	33. La Articolul 71 33.1. se propune să se substituie sintagma „operatorul sistemului de transport” cu „operatorul de sistem”. Denumirea Capitolului VI este „Dispoziții Comune Privind Serviciile de Transport și de Distribuție a Energiei Electrice”;	Nu se acceptă. Nu este clar la care alineate urmează a fi operată modificarea propusă. Totodată prevederile alin. (7) și (8) vizează exclusiv operatorul sistemului de transport, iar alin. (7) transpune prevederile art. 42, alin. (3) din Directiva UE nr. 944/2019.
84.	33.2. La alin. (3) se propune să se excludă propoziția „Acele informații sunt furnizate în toate cazurile în care s-a refuzat accesul la rețeaua electrică a punctelor de reîncărcare pentru vehiculele electrice”, prevederea precedentă propoziției date este fără echivoc sau derogări și aplicabilă în toate cazurile, inclusiv la refuzul de eliberare a avizului de racordare pentru instalațiile de reîncărcare;	Nu se acceptă, Acele prevederi transpun prevederile art. 6, para. (2) din Directiva nr. 2019/944.
85.	33.3. La alin. (3) considerăm necesar și oportun de completat cu un temei suplimentar pentru refuzul de acces la rețea, și anume: „cazul în care, imobilul ce urmează a fi racordat la rețeaua electrică se află în zona de protecție a acesteia”.	Se acceptă parțial, Articolul 71, alin. (3) din proiect se completează cu următoarea propoziție: ”Operatorul de sistem refuză eliberarea avizelor de racordare a construcțiilor în zonele de protecție a rețelelor

		Argumentare: În practică, se atestă cazuri în care, operatorii de sistem, neavând temei pentru refuz, eliberează avize de racordare pentru imobile aflate în zonele de protecție. Ulterior, după racordarea acestora la rețea, operatorii de sistem deconectează locul de consum, întrucât încălcă zona de protecție, ceea ce reprezintă temei pentru deconectare. Prin urmare, pentru evitarea respectivului cerc vicios, se propune stabilirea expresă a faptului că eliberarea avizelor de racordare și racordarea la rețea a imobilelor care se află în zonele de protecție, este interzisă.	electrice stabilite în conformitate cu Regulamentul cu privire la zonele de protecție a rețelelor electrice”.
86.	33.4.	La alin. (8) propunem să fie exclusă propoziția „Operatorul sistemului de transport este obligat să informeze Agenția cu privire la orice cazuri în care unui participant la piață sau unui solicitant i-a fost refuzat accesul la rețelele electrice de transport”, deoarece nu este justificată o astfel de notificare;	Se acceptă parțial, Textul a fost reformulat.
87.	34.	La Articolul 72	Se acceptă
	34.1.	La alin. (3) și alin. (7), cuvintele „contractele de conectare” și „acord de conectare” de substituit cu sintagma „contract de racordare”.	
88.	34.2.	La alin. (4) se propune excluderea ultimei propoziții, întrucât prevederea dată ține de procesul de proiectare a instalației electrice.	Nu se acceptă, Prevedere în vigoare în redacția actuală din Legea nr. 107/2016 cu privire la energetică.
89.	34.3.	La alin. (5) se propune de modificat prima propoziție și de expus în următoarea redacție: „Operatorul de sistem cooperează cu solicitantul la alegerea și realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare, ținând cont de puterea solicitată, caracteristicile specifice ale instalației electrice, instalației de stocare a energiei sau centralei electrice care urmează a fi conectate și caracteristicile rețelei electrice la care se solicită racordarea, pe baza căreia se stabilește punctul de racordare și se proiectează instalația de racordare.”.	Se acceptă
90.	34.4.	La alin. (16) din proiect propunem să fie modificat și expus în următoarea redacție: „(16) În cazul racordării la rețeaua electrică a unei centrale electrice sau a unei instalații de stocare a energiei, punerea în funcțiune și sub tensiune se confirmă prin declarația electricianului autorizat. După admiterea în exploatare a centralelor electrice, solicitantul trebuie să parcurgă procedura de notificare conform cerințelor stabilite în Regulamentul privind racordare și în codul rețelelor electrice privind cerințele pentru racordarea la rețea a unităților generatoare.”.	Se acceptă parțial, Textul a fost revizuit corespunzător.
91.	34.5.	La alin. (17) propunem să fie modificat și expus în următoarea redacție: „(17) În cazul racordării unei instalații electrice cu o putere contractată de cel mult 150 kW la rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă, admiterea în exploatare a instalațiilor electrice se confirmă prin declarația unui electrician autorizat. În cazul racordării la rețelele electrice de distribuție a instalațiilor electrice a instituțiilor preșcolare, instituțiilor de învățământ, instituțiilor medicale, azilurilor de bătrâni, orfelinatelor sau a surselor autonome de energie electrică a acestor instituții, a rețelelor de iluminat	Se acceptă Textul a fost revizuit corespunzător.

		public, a instalațiilor electrice cu o putere contractată mai mare de 150 kW sau a instalațiilor electrice ce implică amenajarea posturilor de transformare, admiterea în exploatare se efectuează de către organul supravegherii energetice de stat prin emiterea actului de corespundere în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, aprobat de Agenție. Actul de corespundere se emite și în cazul racordării instalațiilor electrice la rețeaua electrică de transport.”.	
92.	35. La Articolul 73 35.1. La alin. (3) în prima propoziție, textul „este în drept să racordeze” considerăm necesar și oportun să fie substituit cu textul „este în drept să accepte racordarea”. La fel, cuvântul „Racordarea” din a doua propoziție de substituit cu cuvintele „Emiterea avizului de racordare”. Totodată cuvântul „tripartit” de substituit cu cuvintele „de tranzitare”, sau de exclus, iar textul „consumatorul final existent/producătorul existent” de substituit cu textul „consumatorii finali existenți/producătorii existenți”.	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător.	
93.	35.2. La alin. (4), textul „(5) – (5)” propunem să fie substituit cu textul „(5) – (6)”.	Se acceptă	
94.	35.3. Alin. (5) propunem să fie modificat și expus în următoarea redacție: „(5) Persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate linii electrice, stații electrice, puncte de distribuție, posturi de transformare sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului sistemului de transport sau a operatorului sistemului de distribuție, la rețelele căruia sunt racordate nemijlocit instalațiile respective. Operatorul sistemului de transport este obligat să primească instalațiile electrice cu tensiunea mai mare sau egală cu 35 kV. Operatorul de sistem este obligat să primească instalațiile electrice transmise cu titlu gratuit, cu condiția efectuării de către proprietarul instalațiilor electrice, liniilor electrice și posturilor de transformare a lucrărilor necesare pentru a asigura corespunderea acestora cu cerințele de securitate.”	Se acceptă parțial, Textul expus la alin. (5) a fost modificat corespunzător.	
95.	35.4. Propunem completarea art. 73 cu un nou alineat (8), cu următorul conținut: „(8) Racordarea blocurilor de locuit și apartamentelor din condominiu se efectuează în baza unui proiect unic, coordonat cu operatorul sistemului de distribuție. În termen de 3 luni de la finalizarea construcției și darea în exploatare a blocului / complexului locativ, antreprenorul / investitorul care a edificat blocul / complexul locativ este obligat să transmită operatorului sistemului de distribuție și/sau asociației de locatari rețelele și instalațiile electrice aferente blocului / complexului locativ conform proiectului. Se interzice darea în exploatare și recepția blocurilor / complexelor locative conectate / racordate pe scheme temporare puse în funcțiune pe perioada executării construcției. După transmiterea / preluarea rețelilor și instalațiilor electrice aferente blocului / complexului locativ, operatorul sistemului de distribuție este responsabil de exploatarea și de întreținerea rețelilor interne din blocurile de locuit prin intermediul cărora sunt alimentați cu energie electrică consumatorii casnici, deținători de	Se acceptă parțial, Art. 73 a fost completat cu alin. (8) în redacția corespunzătoare.	

	apartamente/odăi de locuit din aceste blocuri. Cheltuielile pentru întreținerea și pentru deservirea rețelelor interne se includ în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice”. Argumentare: La moment la ANRE se adresează tot mai mulți locatari ai blocurilor locative referitor la calitatea energiei electrice sau refuzul furnizorului de energie electrică de a încheia cu ei contracte de furnizare a energiei electrice. În cadrul examinării acestor petiții ANRE constată că blocurile/complexele locative sunt conectate / racordate la energia electrică pe scheme temporare, care au fost puse în funcțiune pe perioada executării construcției, sau după finalizarea construcției și darea în exploatare a blocului/complexului locativ, antreprenorul / investitorul care a edificat blocul/ complexul locativ, nu au transmis OSD sau asociației de locatari rețelele și instalațiile electrice aferente blocului / complexului locativ, conform proiectului. La fel, se atestă numeroase cazuri de tergiversare a transmiterii rețelelor electrice aferente complexelor locativ din partea dezvoltatorilor imobiliari, ceea ce stopează posibilitatea încheierii ulterioare a contractelor individuale de furnizare a energiei electrice. Ca rezultat, furnizorul este în imposibilitate de a încheia contractele de furnizare a energiei electrice cu locatarii, care în esență încalcă drepturile locatarilor în calitate de consumatori de energie electrică, iar aceștia rămân captivi și dependenți de antreprenorii / investitorii care au edificat blocul / complexul locativ, fapt care este contrar prevederilor legale. Propunerea dată ar soluționa problema transmiterii rețelelor electrice de către antreprenori (dezvoltatorii imobiliari) către APC sau OSD și ar da posibilitate locatarilor să încheie ulterior contracte individuale pentru furnizarea energiei electrice. La moment în legislația în vigoare lipsesc prevederile exprese, care ar reglementa procedura dată, fapt care are ca efect comiterea abuzurilor de către antreprenori/investitori/dezvoltatori imobiliari.	
96.	36. La Articolul 74, alin. (7) se propune substituirea cuvântului „expediere” cu cuvântul „dispecerizare”, sau să se explice ce reprezintă sintagma „expediere prioritară”. Cifra „6” urmează a fi scrisă cu litere.	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător.
97.	37. La Articolul 76, 37.1. La alin. (6) este necesar de a elimina contradicția cu prevederile alin. (3) din același articol, care prevede că „Instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorului final se efectuează de către operatorii de sistem la ale căror rețele electrice este racordată instalația de utilizare a consumatorul final respectiv”;	Se acceptă
98.	38. La Articolul 78 38.1. alin. (5), considerăm necesar și oportun de completat cu următoarea propoziție: „Agenția are acces gratuit și necondiționat la registrul electronic”. Argumentare: Considerăm oportun ca Agenția să dispună de acces la respectivul registru electronic, pentru exercitarea operativă a funcțiilor de protecție a consumatorilor sau de agent constator în cadrul proceselor contravenționale.	Se acceptă, Prevederea respectivă a fost introdusă la alin. (6).

99.	38.2. La alin. (7), autorul nu a finalizat gândul.	Se acceptă, Alin (7) a fost completat.
100.	39. La Articolul 81 alin. (5), cuvântul „litigiilor” considerăm necesar și oportun de substituit cu cuvântul „neînțelegerilor”. Argumentare: Conform cadrului normativ, Agenția examinează extrajudiciar neînțelegerile, însă litigiile se examinează de către instanța de judecată.	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător.
101.	40. La Articolul 85, alin. (8) se propune să se substituie cuvântul „consumatorului” cu sintagma „participantului la piață ce nu este obligat să dețină licență”. Există participanți ce nu sunt obligați să dețină licență, cum ar fi producătorii ce dețin centrale electrice cu o putere mai mică decât cea stabilită la condițiile de licențiere.	Se acceptă
102.	41. La Articolul 90, alin. (8) se propune de substituit cuvântul „calculează” cu cuvântul „realizează”;	Se acceptă
103.	42. La Articolul 92, alin. (1) nu este clară noțiunea de „piață primară”. Propunem de explicat sau să fie reformulată prevederea;	Se acceptă, În speță, piața primară constituie cadrul de tranzacționare în cadrul căruia operatorul sistemului de transport achiziționează în mod direct servicii de sistem de la prestatorii de servicii, și prin aplicarea de mecanisme concurențiale, cu excepția cazului în care ARE acordă o derogare. Piața secundară implică posibilitatea ca prestatorii de servicii să vândă către alți prestatori de servicii produsele achiziționate pe piața primară.
104.	43. La Articolul 92 alin (5) se propune stabilirea periodicității de raportare.	Se acceptă
105.	44. La Articolul 93 alin. (1) se propune de substituit cuvântul „răspunde” cu sintagma „este responsabil”. Propunerea este valabilă pentru întreg proiectul unde se repetă formularea respectivă;	Se acceptă
106.	45. La Articolul 94 alin. (2) se propune de revizuit prevederea prin excluderea apelului de propuneri organizat de Agenție, considerând că legea prevede existența unui monopol legal în cazul operatorului pieței de energie electrică. Astfel, realizarea apelului de propuneri în cazul în care doar o singură entitate poate răspunde la acesta nu se consideră rezonabilă și necesară.	Se acceptă parțial, Cuvintele ”în contextul apelului de propuneri organizat de Agenție” se substituie cu cuvintele ”în contextul apelului lansat de Agenție”. În conformitate cu CACM, autoritatea de reglementare trebuie să inițieze procedura de desemnare a operatorului pieței care urmează să îndeplinească atribuțiile ce țin de cuplarea piețelor (pentru ziua următoare și pe parcursul zilei).
107.	46. La Articolul 98, considerăm necesar de a completa articolul cu prevederi privind clarificarea statutului acestor persoane, având în vedere riscul sporit de manipulare a pieței din partea acestora. Totodată este necesar de clarificat cine ține Registrul persoanelor care intermediază tranzacții cu titlu profesional, care sunt drepturile și obligațiile acestora, dacă pot fi aceștia considerați ca participanți ai pieței, mecanisme de responsabilizare, etc.	Se acceptă, Se consideră persoane care intermediază cu titlu profesional tranzacții persoanele care gestionează platforme de tranzacționare. În cazul nostru ar fi OPEM, OPEED. Totodată, nu există necesitatea ținerii unui registru al persoanelor care intermediază tranzacții cu titlu profesional, iar Proiectul legii nu stabilește o astfel de cerință.
108.	47. Articolele 96 -103 din proiect necesită a fi armonizate cu prevederile art. 971 -978 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.	Se acceptă parțial,

		Argumentare: La momentul actual Registrul participanților la piața angro energetică include participanții la piețele angro a energiei electrice și a gazelor naturale. Astfel, este dificilă aplicarea în cadrul unor investigații a procedurilor și normelor diferite în raport cu unii și aceeași participanți la piețele angro a energiei electrice și a gazelor naturale	Nu este clară propunerea. Atât prevederile din Legea actuală, precum și prevederile din Proiect asigură transpunerea REMIT (a se vedea Tabelul de concordanță care însoțește Proiectul de lege).
109.	48.	La Articolul 104 se propune excluderea condiționalității de participare la piață a producătorului în baza licenței pentru producere a energiei electrice, întrucât licența se oferă pentru o capacitate de 5 MW. Toți producătorii sub 5 MW nu vor putea să participe la piață sau vor putea participa doar prin intermediul Agregatorilor.	Se acceptă
110.	49.	La Articolul 105 alin. (3) se propune păstrarea prevederilor referitor la derogările aplicate producătorilor eligibili mari din art. 19 alin. (2) al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.	Se acceptă
111.	50.	La Articolul 107 alin. (2) propunem să fie modificat și expus în următoarea redacție: „(2)Toți consumatorii finali au dreptul să își aleagă furnizorii de energie electrică în condiții concurențiale și nediscriminatorii.” Formularea actuală se contrazice cu prevederile art. 10, alin. (2) lit. n), lăsând să se înțeleagă că consumatorii au dreptul doar la un singur furnizor”.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune art. 10, alin. (1) din Directiva 2019/944. Concomitent, dreptul consumatorului final de a încheia contracte de furnizare cu mai mulți furnizori este specificat expres la art. 119, alin. (2) din Proiect.
112.	51.	La Articolul 116 alin. (2) se propune excluderea textului „acoperit de un singur punct de racordare”;	Nu se acceptă, Nu este argumentată necesitatea excluderii sintagmei respective. Prevederea în cauză oferă mai multă claritate în ceea ce privește condițiile și circumstanțele în care consumatorul final poate să încheie simultan contracte de furnizare a energiei electrice cu mai mulți furnizori. Prevederea în cauză este necesară, de asemenea, pentru facilitarea participării consumatorilor care oferă servicii de flexibilitate (de exemplu, prin consum dispecerizabil) în mecanisme de flexibilitate sau pentru implementarea mecanismelor de partajare a energiei. Concomitent, prevederea în cauză transpune prevederile articolului 4 din Directiva 2019/944, cu modificările adoptate de către Parlamentul UE în mai 2024. A se vedea în acest sens și explicațiile oferite la acest subiect în alin. (19) din preambulul Directivei UE nr. 1711/2024.
113.	52.	La Articolul 117 52.1. se propune completarea textului din alin. (11), cu o nouă propoziție cu următorul conținut: „Prevederile prezentului alineat nu se aplică în cazul prețurilor reglementate”.	Se acceptă parțial, Prevederea de la art. 117, alin. (11) transpune art. 10, para. (4) din Directiva nr. 944/2019 și instituie obligația privind informarea din timp a consumatorilor finali nu numai cu privire la modificarea prețurilor reglementate, dar și a contractelor pentru furnizarea energiei electrice. Iar în conformitate cu Regulamentul cu privire la furnizarea energiei electrice, furnizorii și consumatorii de energie electrică pot la încheierea contractelor de

		furnizare să negocieze clauze suplimentare celor stabilite în clauzele obligatorii ale ANRE. În ceea ce privește prețurile reglementate, dat fiind faptul că cererile furnizorilor cu privire la revizuirea prețurilor reglementate și hotărârile ANRE privind aprobarea acestora se publica pe pagina web a ANRE și a furnizorilor, iar informația cu privire la revizuirea prețurilor este mediatizată pe larg în sursele mass-media, art. 117, alin. (11) se completează cu o frază nouă, cu următorul cuprins: ”Publicarea pe site-ul web al furnizorilor, al Agenției a cererilor furnizorilor privind revizuirea prețurilor reglementate, precum și a hotărârilor ANRE privind aprobarea prețurilor reglementate echivalează cu respectarea de către furnizorii respectivi a obligației de informare stabilite în prezentul alineat.”.
114.	52.2. alin. (14), considerăm necesar de completat cu următoarea propoziție: „În acest caz, prevederile actelor normative ce reglementează raporturile juridice dintre furnizori, operatorii de sistem și consumatori, nu sunt aplicabile întovărășirilor pomicole și cooperativelor de construcție a garajelor față de membrii asociațiilor respective.” Argumentare: Având în vedere existența în practică a confuziilor referitoare la aplicabilitatea prevederilor Legii cu privire la energia electrică și a regulamentelor incidente în acest sens, considerăm oportun de a specifica expres faptul că asociațiile de proprietari nu sunt ținute de respectarea procedurilor impuse furnizorilor sau operatorilor de sistem.	Nu se acceptă, Relațiile dintre întovărășirile pomicole și cooperativele de construcție a garajelor și membrii asociațiilor respective sunt stabilite de actele constitutive ale asociațiilor respective. A se vedea în acest sens și modificările operate la articolul 69, alin. (10) din Proiect. Membrii asociației, ai întovărășirii pomicole racordați la instalațiile asociației nu au calitatea de consumatori finali și nu au raporturi juridice cu furnizorul. În schimb în cazul în care operatorul de sistem a preluat rețelele întovărășirii și consumatorii finali încheie contracte directe cu furnizorii ei ar trebuie să beneficieze de aceleași drepturi ca și ceilalți consumatori finali. Totodată, în cazul în care o întovărășire a obținut autorizație de sistem de distribuție închis, conform art. 69, alin. (10) din Proiect, în raport cu aceasta se aplică principiile ce țin de sistemul de distribuție închis, inclusiv în ceea ce privește asigurarea dreptului la schimbarea furnizorului.
115.	53. La articolul 118 se propune de revizuit titlul după cum urmează „Articolul 108. Furnizarea energiei electrice în condiții de piață”;	Nu se acceptă, Nu este argumentată propunerea respectivă. Concomitent, prevederile privind furnizarea energiei electrice (inclusiv în ceea ce privește furnizarea în condiții de piață și în condiții reglementate) sunt stabilite în Capitolul VIII din Proiect. Articolul 118 reglementează 2 tipuri de contracte de furnizare specifice asigurând transpunerea art. 11 din Directiva nr. 944/2019.
116.	54. La Articolul 119 alin. (3) se propune de revizuit ultima propoziție, care face referință la Codul de rețea privind consumul dispecerizabil, menționat la Articolul 39 și în TCM-urile corespunzătoare. Astfel de cod nu există și nici nu există un proiect de astfel de Cod de rețea.	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost inclusă pentru mai multă claritate și de altfel Codul respectiv oferă claritate în legătură cu furnizarea de servicii de consum dispecerizabil. Totodată, la nivelul UE, un proiect al Codului de rețea privind consumul dispecerizabil (Network Code on Demand Response) a

		fost elaborat de către ENTSOE în cooperare cu Entitatea OSD Europeană și a fost expediat către ACER pentru examinare. Conform informațiilor publicate de ACER, proiectul Codului respectiv a trecut prin procedura de consultare publică, a fost finalizat și urmează a fi expediat Comisiei Europene pentru aprobare în Martie 2025. Mai multe informații pot fi accesate pe pagina electronică oficială a ACER: https://www.acer.europa.eu/documents/public-consultations/pc2024e07-public-consultation-draft-network-code-demand-response Codul respectiv urmează a fi transpus de ANRE după includerea acestuia în cadrul de reglementare al Comunității Energetice.
117.	55. La Articolul 135 55.1.alin. (5), la sfârșitul alineatului propunem de completat cu textul: „Proiectarea instalațiilor de iluminat public stradal urmează a fi coordonată cu operatorul sistemului de distribuție, care va analiza posibilitatea amplasării corpurilor de iluminat pe pilonii rețelei de distribuție”.	Nu se acceptă, Proiectele respective urmează a fi coordonate obligatoriu cu operatorii sistemelor de distribuție. Normele de iluminat.
118.	55.2. alin. (6) textul „Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică” de substituit cu cuvintele „prezentei Legi”, deoarece în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică nu sunt prevederi ce țin de elaborare și aprobare a normelor menționate.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă urmează să fie integrată în prevederile Legii nr. 174, care stabilește atribuțiile Agenției în calitate de organ al supravegherii energetice de stat
119.	55.3. alin. (9), cuvintele „autorizat cu categoria de securitate electrică” de substituit cu cuvintele „autorizat la grupa de securitate electrică”. Argumentare: Propunerea în cauză este înaintată în contextul completării propuse la art. 6 al proiectului de Lege, astfel ca normele să fie corelate între ele.	Se acceptă
120.	55.4. alin. (10) considerăm necesar de completat cu următoarea propoziție: „În cazul autorizării amplasării pe pilonii OSD a instalațiilor de iluminat public stradal și sau echipamentelor electronice de supraveghere video, autoritățile publice locale vor suporta cheltuielile necesare de reînaltare determinate de lucrările de mentenanță efectuate de operator la rețelele de distribuție a energiei electrice”.	Nu se acceptă, Aceste aspecte urmează a fi reglementate de contractul de comodat încheiat între autoritățile administrației publice locale și operatorii sistemelor de distribuție.
121.	56. La Articolul 140, 56.1.întru păstrarea coerenței în expunerea cerințelor privind protecția rețelor, considerăm oportun de a modifica titlul articolului în „Protecția rețelor electrice”;	Nu se acceptă, Este importantă uniformizarea cerințelor ce țin de zonele de protecție a rețelor electrice.
122.	56.2. Se propune completarea Capitolului XI al proiectului de Lege cu un articol nou, vizând procedurile de strămutare a rețelor electrice la solicitarea terților, cu următorul conținut: „Articolul 140. Zonele de protecție și strămutarea rețelor și instalațiilor electrice (1) În cazul în care, în mod excepțional, o persoană solicită strămutarea rețelor electrice, aceasta se va efectua cu condiția suportării de către solicitant a costurilor aferente strămutării rețelei electrice, după obținerea	Se acceptă parțial Articolul 140 se expune în următoarea redacție: ” Articolul 140. Zonele de protecție ale rețelor electrice și strămutarea rețelor electrice (1) Pentru a se asigura protecția și funcționarea normală a rețelor electrice, pentru a se evita punerea în pericol a persoanelor, a bunurilor și a mediului, în conformitate cu Regulamentul cu privire la zonele de protecție ale rețelor electrice, se stabilesc zone de protecție ale rețelor electrice.

	acordului proprietarului terenului pe care urmează să fie amplasate noile rețele electrice. (2) Strămutarea rețelilor electrice poate fi realizată în baza unui acord scris semnat între operatorul de sistem și solicitant/proprietarul terenului, în condițiile legislației civile. Acordul va conține în mod obligatoriu condiția trecerii în proprietatea operatorului de sistem a rețelei noi construite, după finalizarea lucrărilor de construcție, iar orice clauză contrară este nulă. (3) În cazul executării lucrărilor de către operatorul de sistem, lucrările de strămutare a rețelilor/instalațiilor respective se vor efectua în bază de concurs, desfășurat conform exigențelor Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale”. (4) Proprietarul terenului este în drept să solicite operatorului de sistem eliberarea avizului de racordare în scopul strămutării rețelei electrice, în cazul în care lucrările de strămutare a rețelei electrice pot fi executate cu costuri mai mici în comparație cu costurile determinate de operatorul de sistem și indicate în devizul de cheltuieli întocmit. În acest caz materialele utilizate trebuie să corespundă cerințelor stabilite de operatorul de sistem în avizul de racordare și proiectului coordonat cu operatorul de sistem. Lucrările de strămutare a rețelei electrice se vor efectua sub supravegherea operatorului de sistem. Rețelele nou construite se transmit cu titlu gratuit de către solicitant operatorului de sistem”. Argumentare: Pe parcursul ultimei perioade la ANRE se adresează tot mai mulți petiționari, care solicită explicarea modului și condițiilor de strămutare a rețelilor de pe teritoriul privat. Considerăm necesar și oportun de a reglementa explicit procedura și condițiile de strămutare a rețelilor. În acest sens, urmează a se indica că, orice strămutare a rețelilor din gestiunea operatorilor de sistem urmează a fi exclusiv din contul solicitantului (proprietarul terenului care solicită strămutarea). La fel, problema dată poate fi avea două soluții: prima soluție este încheierea de către părți a unui acord conform legislației civile. O altă soluție, dacă părțile nu ajung la un acord, este executarea lucrărilor de către operatorul de sistem. În acest caz, considerăm că lucrările pot fi organizate conform exigențelor Legii nr. 74/2020, care reglementează achizițiile pentru întreprinderile din sectorul energetic. Acest fapt, va proteja interesele solicitantului, cât și ale operatorului, iar selectarea antreprenorului, cât și a altor lucrări (de proiectare, construcție, recepție, etc.) se vor determina în bază de concurs. La fel, urmează a se indica expres că, indiferent de opțiunea aleasă, rețeaua nou construită urmează să fie transmisă gratuit la balanța operatorului de sistem.	Regulamentul cu privire la zonele de protecție ale rețelilor electrice stabilește prevederi cu privire la zonele de protecție ale liniilor electrice ce aparțin producătorilor sau consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora. (2) În zonele de protecție ale rețelilor electrice și/sau ale liniilor electrice ce aparțin producătorilor sau consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora se interzice construcția clădirilor rezidențiale și nerezidențiale. (3) În scopul protecției rețelilor electrice, persoanelor fizice și juridice li se interzice, fără acordul în scris al operatorului de sistem: a) să amplaseze construcții provizorii sau să efectueze oricare alte activități în zona de protecție a rețelilor electrice; b) să efectueze excavații de orice fel sau să înființeze plantații perene în zonele de protecție ale rețelilor electrice; c) să depoziteze materiale pe căile de acces la rețelele electrice și în zonele de protecție ale rețelilor electrice; d) să intervină în orice mod asupra rețelilor electrice; e) să efectueze lucrări de orice tip în zonele de protecție ale rețelei electrice. (4) Persoanelor fizice și juridice li se interzice: a) să arunce obiecte de orice fel pe rețelele electrice; b) să deterioreze construcțiile, îngrădirile sau inscripțiile de identificare și de avertizare aferente rețelilor electrice; c) să limiteze sau să îngreuească prin împrejurări, prin construcții ori în orice alt mod accesul la rețeaua electrică. (5) Se interzice emiterea certificatelor de urbanism pentru proiectare, a autorizațiilor de construire care permit efectuarea lucrărilor de construcție a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale în zonele de protecție ale rețelilor electrice și/sau ale liniilor electrice ce aparțin producătorilor sau consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora. (6) În cazul constatării că în zona de protecție a rețelei electrice se efectuează lucrări cu încălcarea Regulamentului cu privire la zonele de protecție ale rețelilor electrice, operatorii de sistem sunt obligați să sesizeze organul supravegherii energetice de stat și să solicite încetarea lucrărilor de către persoanele fizice și juridice care au admis încălcări, în conformitate cu regulamentul respectiv. (7) În cazul în care, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, au fost emise autorizații de construire care au permis efectuarea lucrărilor de construcție în zonele de protecție ale rețelilor electrice și/sau ale liniilor electrice ce aparțin producătorilor sau consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora, beneficiarii sau proprietarii construcțiilor sunt obligați să acorde acces operatorului de sistem și/sau producătorilor sau
--	--	--

		consumatorilor noncasnici pentru executarea lucrărilor de exploatare, de întreținere sau de modernizare a rețelelor electrice și/sau ale liniilor electrice. (8) În cazul în care, în mod excepțional, proprietarul bunului imobil care se află în zona de protecție a rețelelor electrice solicită strămutarea rețelei electrice, aceasta se va efectua cu respectarea următoarelor cerințe și etape: a) solicitantul a obținut acordul proprietarilor sau al deținătorilor legali ai terenului de pe traseul pe care urmează să fie amplasată porțiunea modificată a rețelei electrice; b) solicitantul se adresează la operatorul de sistem cu privire la strămutarea rețelei electrice și semnează un acord în acest sens; c) operatorul de sistem a întocmit un deviz de cheltuieli și l-a prezentat solicitantului; d) solicitantul și operatorul de sistem semnează un acord în condițiile legislației civile care va conține în mod obligatoriu condiția trecerii în proprietatea operatorului de sistem a rețelei electrice nou construite, după finalizarea lucrărilor de construcție; e) solicitantul achită operatorului de sistem costurile aferente strămutării rețelei electrice, determinate de operatorul de sistem în baza devizului de cheltuieli prevăzut la lit. c); f) operatorul de sistem efectuează lucrările de strămutare a rețelei electrice în termenul stabilit de comun acord cu solicitantul. (9) Solicitantul este în drept să solicite operatorului de sistem eliberarea avizului de racordare în scopul strămutării rețelei electrice conform alin. (8), în cazul în care lucrările de strămutare a rețelei electrice pot fi executate cu costuri mai mici în comparație cu costurile determinate de operatorul de sistem și indicate în devizul de cheltuieli întocmit. În acest caz materialele utilizate trebuie să corespundă cerințelor stabilite în avizul de racordare eliberat de operatorul de sistem și în proiectul coordonat cu operatorul de sistem. Lucrările de strămutare a rețelei electrice se efectuează de persoane autorizate, sub supravegherea operatorului de sistem. Porțiunea de rețea electrică modificată și/sau elementele de rețea montate, în contextul strămutării, se consideră a fi parte a rețelei electrice a operatorului de sistem respectiv.”.
123.	57. La Articolul 141 al Proiectului de Lege cu privire la energia electrică, considerăm necesar și oportun de modificat alin. (1) și de expus în următoarea redacție: „(1) Neînțelegerile dintre întreprinderile electroenergetice în legătură cu prezenta lege se examinează de către Agenție. La reclamația oricăreia dintre părți, Agenția emite o decizie în cel mult o lună de la data primirii reclamației respective. Agenția este în drept să prelungească motivat termenul respectiv cu respectarea prevederilor Codului administrativ al	Se acceptă

	Republicii Moldova, comunicând acest fapt persoanei care a depus reclamația.” Argumentare: Reieșind din prevederile art. 13 alin. (8) al proiectului de Lege cu privire la energia electrică, „(8) Hotărârile și deciziile Agenției în domeniul electroenergetic sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ.” Corespunzător, termenele indicate la art. 141 alin. (1) al prezentului proiect de Lege sunt în contradicție cu termenele prevăzute de Codul administrativ, iar instanțele de judecată verifică respectarea termenelor de procedură stabiliți în Codul administrativ. Nerespectarea termenelor prevăzute de Codul administrativ, ar constitui temei de anulare a actelor administrative emise de ANRE pe rezultatele soluționării acestor neînțelegeri. Astfel, acceptarea modificării termenilor și indicarea celor prevăzuți de Codul administrativ, ar înlătura divergențele dintre termenele indicate în prezenta Lege și cele din Codul administrativ.	
124.	58. La Articolul 144 alin. (5), textul „și se aplică prin hotărârea adoptată în conformitate cu art. 45 alin. (2) din Codul penal”, considerăm necesar și oportun de exclus. Argumentare: Prevederile art. 45 alin. (2) din Codul penal nu sunt aplicabile speței, însă considerăm că autorul a intenționat să indice aceleași norme din Codul contravențional, care prevăd faptul că, soluționând cauza contravențională, autoritatea competentă este în drept, la cererea victimei, să dispună repararea prejudiciului cauzat prin contravenție în cazul în care nu există divergențe asupra întinderii lui. Cu referire la acest fapt, Agenția consideră defectuos mecanismul impus pentru repararea prejudiciului cauzat prin consumul ilicit de energie electrică. În acest sens, menționăm că, potrivit normei propuse, în toate cazurile în care urmează a fi reparat prejudiciul cauzat, Agenția ar urma să emită o Decizie asupra cauzei contravenționale, prin care să dispună inclusiv repararea prejudiciului cauzat. Atragem atenția însă la faptul că, norma art. 45 alin. (2) al Codului contravențional stabilește dreptul autorității care soluționează cauza contravențională să dispună repararea prejudiciului în cazul în care nu sunt divergențe asupra întinderii lui. Prin urmare, în situația în care contravenientul sau victima au obiecții asupra cuantumului prejudiciului, autoritatea care soluționează cauza contravențională nu poate dispune repararea acestuia.	Se acceptă
125.	59. Corespunzător, pentru evitarea dificultăților de interpretare și aplicarea normei legale, propunem să fie exclusă obligativitatea dispunerii de către ANRE a reparării prejudiciului cauzat, astfel încât, după emiterea decizii asupra cauzei contravenționale prin care să fie stabilită vinovăția persoanei, victima să fie în drept să-și exercite dreptul la repararea prejudiciului în instanța de judecată.	Se ia act
126.	60. Pe tot parcursul Proiectului se propune de utilizat sintagma „operatorul pieței de energie electrică” și „piața angro de energie electrică”, adică la singular, astfel cum este în Regulile pieței energiei electrice.	Se acceptă parțial, În textul Legii au fost făcute ajustări pentru a utiliza noțiunea de ”operator al pieței de energie electrică” la singular.

			Concomitent, noțiunile „operator al pieței de energie electrică” și „piață angro de energie electrică” trebuie utilizate în anumite cazuri la plural datorită contextul în care acestea sunt menționate (de exemplu, în cazul cooperării dintre mai mulți operatori ai pieței). Cu privire la noțiunea de ”piață angro a energiei electrice”, menționăm că în conformitate cu art. 85, para. (3) din Proiect, contractelor bilaterale, piața pentru ziua următoarea, piețele pentru ziua următoare și pe parcursul zilei sunt toate piețe angro de energie electrică. De altfel, atât Directiva UE, cât și Regulamentul UE utilizează noțiunea de „piață angro” la plural.
	127.	61. Se propune completarea Proiectului cu o prevedere suplimentară, ținând cont de prevederile pct. III din Anexa la Legea cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei nr. 225/2024, conform cărora Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică a fost completată cu următoarea prevedere „În scopul implementării spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, titularul unei hotărâri de aprobare beneficiază de derogări de la aplicarea prevederilor prezentei legi, cu respectarea procedurilor prevăzute de legislația cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și cu asigurarea protecției și a siguranței populației”. Prin urmare, Proiectul propus spre avizare urmează a fi completat cu prevederea respectivă.	Se acceptă, Prevederea respectivă a fost introdusă la Capitolul XIII, la articolul 150.
	128.	62. La articolul 145 alin. (4) lit. h), se impune necesitatea examinării suplimentare a respectivei prevederi, întrucât sancțiuni pentru practicarea fără licență/autorizații a activități în sectorul electroenergetic pot fi aplicate atât în baza art. 169 lit. l) al Codului contravențional, cât și conform art. 241 al Codului penal, după caz. Astfel nefiind respectate dispozițiile Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 30.01.2018 (se anexează), care indică asupra inadmisibilității existenței unor sancțiuni duble pentru fapte similare. La acest aspect, considerăm oportun implicarea Ministerului Justiției în vederea stabilirii unui mecanism, care ar asigura respectarea Hotărârii Curții Constituționale menționate.	Se acceptă, Prevederea respectivă a fost exclusă
	129.	63. La articolul 149, având în vedere propunerea formulată în pct. 56 din prezentul aviz, alin. (12) și (13) din art. 149 urmează a fi excluse.	Se acceptă
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (nr. 06-01/612 din 04.02.2025)	1.	1. La art. 2: 1.1. noțiunea actului de corespundere urmează a fi expusă în următoarea redacție: „act de corespundere – act emis de organul supravegherii energetice de stat, în urma examinării unei instalații electrice noi sau existente, unei surse autonome de energie electrică sau a părții electrice a centralelor electrice ale prosumatorilor de energie electrică, care confirmă corespunderea cu	Se acceptă parțial, Ținând cont de propunerea ANRE formulată pe marginea art. 72, alin. (17) din Proiect, definiția noțiunii de ”act de corespundere” va avea următoarea redacție: ”3) <i>act de corespundere</i> - act emis de organul supravegherii energetice de stat în condițiile stabilite în prezenta lege în rezultatul examinării unei instalații electrice noi sau existente sau a unei surse de energie electrică de rezervă prin care se confirmă

	documentația de proiect și cerințelor documentelor normativ-tehnice, inclusiv cele de securitate electrică;”. Argumentare: Este necesară excluderea sintagmei „fără a se limita” pentru a evita incertitudinea cu privire la prevederile căror documente normativ-tehnice trebuie să corespundă instalația electrică. De asemenea, este necesară specificarea cazurilor în care se emite actul de corespundere conform prevederilor art. 72 din proiectul de Lege. Excluderea procedurii de admitere în exploatare a centralelor electrice în baza actului de corespundere va facilita procesele birocratice pe parcursul racordării acestora de către operatorul de sistem – emitent al Avizului de racordare (acestea fiind admise în exploatare în baza declarației electricianului autorizat similar cazurilor prevăzute la art. 72, alin. (17).	că respectiva instalație electrică, centrală electrică sau sursă de energie electrică de rezervă corespunde cu documentația de proiect și cerințele documentelor normativ-tehnice aprobate de organul supravegherii energetice de stat, inclusiv celor de securitate;”.
2.	1.2. Se propune includerea unei noțiuni noi după cum urmează: „Sursă autonomă de energie electrică – sursă de energie electrică racordată la instalația electrică a consumatorilor finali destinată exclusiv alimentării cu energie electrică de rezervă sau care funcționează în paralel cu rețeaua electrică”. Argumentare: Este necesară stabilirea expresă a noțiunii date, deoarece este adesea confundată cu centrale de mică putere din SER, care au scop de producere și adeseori de generare (în cazul prosumatorilor de energie electrică), ea fiind destinată exclusiv alimentării cu energie electrică. Alt argument ar fi existența sintagmei „Sursă autonomă de energie electrică” inclusiv în definiția Actului de corespundere și corespunzător procedural prevăzută de Regulamentul cu privire la admiterea în exploatare a instalațiilor electrice. Inclusiv la art. 72, alin. (17) din proiectul Legii conține această sintagmă.	Se acceptă, Articolul 2 se completează cu definiție nouă după cum urmează: ”142) <i>sursă de energie electrică de rezervă</i> - sursă de energie electrică care este parte a instalației de utilizare a unui consumator final și care este instalată exclusiv în scopul majorării gradului de fiabilitate a alimentării cu energie electrică a consumatorului final respectiv;”.
3.	2. La art. 6 se propune completarea cu un alineat nou: „Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de proiectarea, construcția și exploatarea rețelelor de iluminat public;” Argumentare: Este necesară stabilirea expresă a atribuțiilor AAPL cu privire la proiectarea, construcția și exploatarea rețelelor de iluminat public, stabilite și în Normele de amenajare a rețelelor de iluminat public. Prevederea de la art. 4 alin. (1) lit. d) al Legii nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă prevede doar atribuția de iluminare a străzilor, fără alte detalii.	Se acceptă parțial, Alineatul (5) al articolului 6 din Proiectul de lege a fost completat în sensul stipulării în mod expres a atribuției respective a autorităților administrației publice locale.
4.	3. La art. 9: 3.1. alin. (1) lit. g), considerăm oportun de concretizat că cerințele privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție se aprobă în cadrul Regulamentului privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție, respectiv cerințele privind calitatea serviciului de furnizare în cadrul Regulamentului privind furnizarea energiei electrice;	Se acceptă, Articolul 9 alin. (1) lit. g) se expune în următoarea redacție: ”g) aprobă Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice care stabilește inclusiv cerințele privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, precum și Regulamentul privind furnizarea energiei electrice care stabilește inclusiv cerințele privind calitatea a furnizării, contribuie împreună cu alte autorități competente la realizarea obiectivelor privind calitatea și monitorizează respectarea normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice și de fiabilitate a rețelelor

		electrice și revizuieste performanța anterioară a întreprinderilor electroenergetice în acest sens;”.
5.	3.2 alin. (1) lit. h), se propune de îmbunătățit redacția, după cum urmează: „h) monitorizează respectarea perioadelor stabilite pentru racordare conform Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.” ;	Se acceptă parțial, Pentru claritate mai mare, Articolul 9 alin. (1) lit. h) se expune în următoarea redacție: ”h) monitorizează respectarea de către operatorii de sistem a termenelor de efectuare a racordării și reparațiilor, stabilite în actele normative de reglementare aprobate de Agenție;”.
6.	3.3. alin. (1) lit. t), de exclus cuvintele „în calitate de punct unic de contact”. Argumentare: Nu mai este actual de indicat că Agenția deține calitatea de punct unic de contact Recent, a fost lansat Centrul Unic de Apel pentru Consumatori (CUAC) gestionat de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, prin intermediul căruia vor fi preluate și redistribuite apelurile către instituțiile responsabile de anumite domenii de activitate. Centrul Unic de Apel pentru Consumatori a fost lansat în cadrul proiectului „Crearea și Organizarea unui Centru Unic de Apel pentru Consumatori”, finanțat de Uniunea Europeană.	Se acceptă, Articolul 9 alin. (1) lit. t) se expune în următoarea redacție: ” t) informează consumatorii finali cu privire la drepturile lor, inclusiv cu privire la mecanismele de soluționare a eventualelor neînțelegeri cu întreprinderile electroenergetice, precum și cu privire la punctul unic de contact;”.
7.	3.4. alin. (1) lit. w), de exclus cuvintele „inclusiv funcțiile prevăzute la articolele 31 ⁴ – 31 ⁷ ”. Argumentare: Agenția nu execută integral prevederile art. 31 ⁴ – 31 ⁷ ale Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, ci doar în partea prevăzută expres de normele legale respective, or, acestea se referă la analiza cost - beneficiu pentru proiectele Comunității Energetice cu impact transfrontalier (31 ⁴), depunerea cererii de investiție (31 ⁵), implementarea și monitorizarea proiectelor (31 ⁷). Redacția autorilor proiectului generează echivoc în sensul că Agenția ar urma să execute absolut toate prevederile art. 31 ⁴ – 31 ⁷ , deși o parte dintre acestea sunt improprie competenței funcționale ale autorității de reglementare.	Se acceptă parțial, Pentru a se exclude echivocul în interpretare, Articolul 9 alin. (1) lit. w) se expune în următoarea redacție: ”w) îndeplinește alte funcții stabilite pentru aceasta în prezenta lege și în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, inclusiv funcțiile prevăzute la articolele 31 ⁴ - 31 ⁷ .”.
8.	4. La art.10: 4.1. alin. (1) lit. d) de substituit cuvintele „contract de locațiune” cu cuvintele „contract de gestiune”. Argumentare: Menționăm că, în condițiile în care la art. 10 lit. g) din prezentul proiect se indică „redevență”, este oportun de substituit cuvintele „contractele de locațiune” cu sintagma „contractele de gestiune”. Este important a se ține cont de situația care a stat la baza certificării OST;	Se acceptă.
9.	4.2. la alin. (1) lit. d) de exclus sintagma „sau adoptă hotărâri prin care se stabilește conținutul contractelor, a acordurilor respective”. Argumentare: Prevederea referitoare la adoptarea de către ANRE a hotărârilor care stabilesc conținutul contractelor între proprietarul de rețea și operatorul sistemului independent (OSI), constituie o excepție extrem de specifică de la procedura de certificare a OSI prevăzută de Directivele 2009/72/CE privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă a gazelor naturale în conformitate cu care au fost deja certificați operatorii sistemelor de	Se acceptă.

	transport a energiei electrice și a gazelor naturale din Republica Moldova și respectiv Directivele UE 2019/944 și 2024/1788. Această excepție de la procedura stabilită a fost introdusă în Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016, având în vedere situația specifică legată de patrimoniul SAP GAZPROM în patrimoniul ce aparține SA „Moldovagaz” și imposibilitatea certificării SRL „Moldovatrangaz”. Precizăm, că certificarea OSI se face în baza unor acorduri benevole dintre proprietarul rețelei de transport și operatorul sistemului de transport. Mai mult ca atât, potrivit art. 44 alin. (1) din Directiva 2019/944 desemnarea OSI se face la propunerea proprietarului sistemului de transport. Astfel, excepția prevăzută în Legea nr. 108/2016 nu este justificată pentru a fi transpusă în Legea cu privire la energia electrică, mai ales în cazul în care proprietarul rețelei de transport a energiei electrice este statul Republica Moldova.	
10.	4.3. la alin. (1) lit. h), de exclus sintagma „proprietarului/proprietarilor rețelelor electrice de transport și al ” Argumentare: Având în vedere că dreptul de proprietate asupra rețelei de transport îl deține statul, această normă contravine principiului ierarhiei instituționale și principiilor de funcționare (art. 4 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate).	Nu se acceptă, ANRE, în calitatea sa de autoritate publică ce este în subordinea Parlamentului, nu cade sub incidența Legii nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate. Totodată, prevederea respectivă transpune prevederea corespunzătoare din Articolul 59, para (5), lit. e) din Directiva nr. 944/2019, care nu prevede careva excepții în situația în care statul exercită dreptul de proprietate asupra rețelelor electrice de transport.
11.	4.4. la alin. (2) lit. m) este oportună substituirea cuvintelor: „comisioanele pentru schimbarea furnizorului” cu textul: „comisioane cu titlu de daune-interese pentru încetarea contractelor în procesul de schimbarea furnizorului”, Argumentare: Redacția propusă de Agenție corespunde mai mult textului directivei care prevede „comisioane de încetare a contractelor”, precum și va oferi claritate în privința scopului acestor comisioane pentru a exclude eventualele obiecții ce vizează obstrucționarea deschiderii pieței.	Se acceptă parțial, Pentru a se exclude echivocul în interpretare, la Articolul 10 alin. (2) lit. m) cuvintele ”comisioanele pentru schimbarea furnizorului” se substituie cu cuvintele ”plățile aferente schimbării furnizorului”.
12.	4.5. la alin. (3): - lit. a) de indicat denumirea actului normativ în care se vor regăsi termenii și condițiile respective, și anume Regulamentul privind procedura de schimbare a furnizorului de energie electrică. - lit. b) similar celor indicate la lit. a).	Se acceptă, La articolul 10 alin. (3), lit. a) și b) se expun în următoarea redacție: ” În domeniul abilitării consumatorilor și al protecției consumatorilor, Agenția: a) aprobă Regulamentul privind procedura de schimbare a furnizorului sau agregatorului, care stabilește termenii și condițiile pentru schimbarea furnizorului, a agregatorului de către consumatori și monitorizează respectarea acestuia; b) aprobă Regulamentul privind furnizarea energiei electrice care stabilește clauzele obligatorii pentru contractele de furnizare a energiei electrice către consumatorii finali, stabilește termenii și condițiile pentru furnizarea energiei electrice către consumatorii finali, inclusiv termenii și condițiile pentru furnizarea serviciului universal și pentru furnizarea serviciului de ultimă opțiune, precum și monitorizează asigurarea respectării acestora de către furnizori;”.

13.	5. La art. 11 alin. (1) lit. g) este necesar de reformulat conținutul normei, dat fiind faptul că nu este clar către cine urmează a fi efectuate raportările, către Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice sau către ACER.	Nu se acceptă, Nu este clară obiecția. Ca regula generală, ANRE urmează să expedieze rapoartele corespunzătoare către ECRB. În schimb, în cazul în care vor fi implicate SM ale Uniunii Europene (i.e. Romania), ANRE urmează să expedieze rapoartele respective către ACER.
14.	6. La art. 12, cu titlu de recomandare este oportun cuvintele „în probleme” de substituit cu cuvintele „pe aspecte” în denumirea articolului, or nu se impune existența unor probleme pentru a institui cooperarea între autorități, această cooperarea poate viza diverse subiecte legate de strategii de dezvoltare.	Se acceptă.
15.	7. La art. 13: 7.2. la alin. (1), considerăm necesar de expus în următoarea redacție: „(1) Transparența activității Agenției o asigură Consiliul de administrație. Consiliul de administrație face publice ședințele sale și publică anunțul despre organizarea ședințelor și agenda aferentă pe site-ul web oficial al Agenției în modul și în termenele stabilite în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. La ședințele ordinare ale Consiliului de Administrație în cadrul cărora se discută informații cu accesibilitate limitată participă numai persoanele vizate. Invitația de participare la ședințele ordinare se expediază persoanelor vizate cu cel puțin 3 zile înainte de ziua preconizată pentru ședință”. Argumentare: În conformitate cu art. 16 alin. (2) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, anunțul și agenda aferentă se publică pe pagina web oficială a Agenției cu cel puțin 5 zile înainte de ziua stabilită pentru ședință (prevedere similară este și în Codul administrativ). Completarea aliniatului respectiv cu propoziția a 2 –a este necesară ținând cont de prevederile art. 16 alin. (1) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, or, nu toate ședințele Consiliului de administrație sunt publice, există ședințe ordinare pe subiecte care nu au impact asupra pieței, subiecte de ordine internă, subiecte ce vizează examinarea reclamațiilor, aplicarea sancțiunilor, aprobarea planurilor de investiții, etc.	Se acceptă, Articolul 13 alin. (1) din Proiectul legii se modifică și se expun în următoarea redacție: ”(1) Transparența activității Agenției o asigură Consiliul de Administrație. Consiliul de administrație asigură publicarea anunțului despre organizarea ședințelor și agenda aferentă pe site-ul web oficial al Agenției în modul și în termenele stabilite în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. La ședințele ordinare ale Consiliului de Administrație în cadrul cărora se discută informații cu accesibilitate limitată participă numai persoanele vizate. Invitația de participare la ședințele ordinare se expediază persoanelor vizate cu cel puțin 3 zile înainte de ziua preconizată pentru ședință.”.
16.	7.3. la alin. (2) de exclus cuvintele „în modul și”. Argumentare: În cazul Hotărârii ANRE privind costurile/tarifele/prețurile reglementate, – nu este aplicabil modul de examinare stabilit de Legea nr. 239/2008, doar termenele de transparență. Modul de examinare este unul specific, reglementat prin Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 286/2018, precum și metodologiilor tarifare.	Se acceptă.
17.	7.4. alin. (3) de substituit cuvintele „15 zile” cu cuvintele „10 zile lucrătoare”. Argumentare: Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional stabilește 10 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor (a se vedea art. 12 alin. (2) din Legea nr. 239/2008): „art. 12 alin. (2) Termenul	Nu se acceptă, Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional stipulează că pentru prezentarea recomandărilor trebuie să se ofere cel puțin de 10 zile lucrătoare.

		de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice. (..).” Or, articolul respectiv face trimitere la respectarea termenelor stabilite de Legea nr. 239/2008, ceea ce necesită o armonizare a tuturor termenelor.	
18.	7.5. alin. (3) de exclus fraza: „În termenele stabilite de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Agenția publică pe site-ul oficial rezultatele examinării cererilor titularilor de licență și propunerile sale privind nivelul costurilor de bază, al prețurilor și tarifelor reglementate”. Argumentare: Prevederea respectivă se repetă cu norma din alin. (2), prin urmare considerăm necesar să fie exclusă pentru a evita paralelismele legislative.	Nu se acceptă, Nu există paralelism legislativ între prevederile alin. (2) și (3). Totodată, hotărârile ANRE nu includ argumente justificative privind acceptarea sau respingerea propunerii solicitantului de a include anumite costuri în tarif.	
19.	7.6. la alin. (6) de exclus de la sfârșitul aliniatului cuvintele „prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media”. Argumentare: Nu mai este actuală în era digitalizării plasarea anunțurilor la sediu sau în mass-media, or, site-ul web al ANRE este accesibil, suficient de informativ și prezintă un interes mult mai mare din partea publicului în partea ce vizează ședințele Consiliului de administrație al ANRE.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă corespunde principiului stabilit în art. 7, alin. (1) lit. a) din Legea 239/2008.	
20.	7.7. la alin. (7) de expus în următoarea redacție: „(7) Hotărârile Agenției privind costurile de bază, tarifele și prețurile reglementate, precum și cele care au impact asupra pieței energiei electrice și asupra obligațiilor de serviciu public se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. Argumentare: Se propune excluderea frazei din alin. (7), ținând cont de faptul că este în contradicție cu alin. (5). Astfel, urmează a fi menținută abordarea alin. (5), care corespunde prevederilor art. 16 alin. (10) al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică. Celelalte acte administrative ale Agenției care nu cad sub incidența alin. (5), se supun prevederilor Codului administrativ care indică obligativitatea motivării acestora (art. 31, art. 118, 120 Cod administrativ), nefiind necesară dublarea normei legale respective prin Legea energiei electrice.	Nu se acceptă, Orice act administrativ trebuie să conțină temeiul adoptării și să fie motivat. Totodată, relevăm că hotărârile ANRE de aprobare a tarifelor și a prețurilor reglementare au aplicabilitate nu doar în raport cu titularul de licență, dar și în raport cu consumatorii, utilizatorii de sistem respectivi.	
21.	7.8. la alin. (8) sintagma „până la survenirea unei dintre situațiile stabilite în Capitolul IV din Codul Administrativ nr. 116/2018” de substituit cu cuvintele „până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac”. Argumentare: Capitolul IV prevede audierea participanților, care se realizează până la emiterea actului administrativ și nu după, prin urmare nu poate fi aplicată această sintagmă în contextul normei ce vizează efectele actului administrativ deja emis.	Se acceptă parțial, Articolul 13 alin. (8) a fost modificat în sensul specificării faptului că se face referință la capitolul IV, Titlul III din Codul administrativ. A se vedea în acest sens și avizul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru.	
22.	8. La art. 15 alin. (1) lit. g) de substituit cuvântul „și” cu conjuncția „sau”, pentru a evita divergențele de interpretare în sensul enumerării cumulative, precum și după cuvintele „hotărârile Agenției și” de adăugat cuvintele „după caz” .	Se acceptă.	

		Argumentare: Instituirea modificării respective este necesară în contextul în care poate să existe cazuri în care nu este necesară numirea unui alt titular.	
23.	9. La art. 17 alin. (5) se propune de a revizui redacția actuală în sensul utilizării sintagmei „funcționării regulate a pieței de energie electrică”. Argumentare: Nu sunt clare prevederile privind „funcționarea regulată”, fiind necesară realizarea unei reformulări ori completarea prevederii pentru a clarifica redacția propusă inițial.	Se acceptă, În contextul avizului Secretariatului Comunității Energetice, la articolul 17 alin. (5) cuvintele ”în scopul stimulării concurenței efective și asigurării funcționării regulate a pieței de energie electrică” au fost excluse.	
24.	10. La art. 17 alin. (7) de expus în următoarea redacție: „(7) O dată la doi ani, Agenția elaborează și publică pe site-ul oficial un raport cu privire la îndeplinirea de către întreprinderile electroenergetice a obligațiilor de serviciu public impuse în conformitate cu prezenta lege și cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. Raportul menționat se prezintă Guvernului și Secretariatului Comunității Energetice și trebuie să conțină inclusiv informații cu privire la măsurile adoptate în temeiul prezentei legi referitoare la condițiile de asigurare a serviciului universal, a furnizării de ultimă opțiune și a altor obligații de serviciu public, referitoare la protecția consumatorilor, precum și informații cu privire la impactul posibil al acestor măsuri asupra concurenței pe piața energiei electrice, pe plan național sau regional.” Argumentare: Urmează a fi expusă aceeași formulare ca și în cazul art. 11 alin. (5) din Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016, deoarece va fi elaborat un raport unic pentru sectorul energiei electrice și a gazelor naturale.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune articolul 9, para. (4) din Directiva UE nr. 944/2019.	
25.	11. La art. 18 alin. (9), cuvintele „Activitatea de furnizare a” de substituit cu cuvântul „Vânzarea”. Argumentare: Considerăm oportun de utilizat noțiunile exacte stabilite atât la art. 2 din Proiect, cât și pe tot parcursul legii, astfel ca să nu se creeze confuzie cu noțiunea de furnizare, care presupune o activitate licențiată. Astfel, se va evita o tautologie în textul legii „Activitatea de furnizare a energiei electrice proprietarilor/deținătorilor de vehicule nu constituie furnizare”, care va putea eventual determina interpretări divergente la aplicarea prevederii respective.	Se acceptă.	
26.	12. La art. 22: 12.1. alin. (2) de expus în următoarea redacție: „(2) Licența poate fi suspendată în condițiile legii, prin hotărârea Agenției, cu adresarea ulterioară a acesteia în instanța de judecată în conformitate cu Capitolul XXII3 al Codului de procedură civilă”. Argumentare: Pentru ca instituția suspendării licenței să fie una efectivă, eficientă și aplicată în termen util, în contextul în care încălcările pe piața energiei electrice afectează consumatorii finali și pot avea impact asupra securității aprovizionării cu energie electrică, se impune ca efectele suspendării să survină din momentul adoptării Hotărârii ANRE, cu adresarea ulterioară de către ANRE în instanța de judecată pentru validarea acesteia. Or, norma actuală prevede drept regulă generală suspendarea licenței prin instanța de judecată (cu câteva excepții), care poate surveni doar după pronunțarea unei decizii definitive a Curții de Apel (proces care poate să	Se acceptă.	

	duze cca 2 ani de zile). Oportunitatea suspendării licenței (pentru 3 luni de zile) după 2 ani de la constatarea încălcărilor admise de către titularul de licență își pierde eficacitatea. Totodată menționăm că, abordarea propusă de Agenție se aliniază cu mai multe reglementări și prevederi legale, care prevăd instituția suspendării nemijlocit prin decizia autorității (cu validarea ulterioară a acesteia de către instanță), după cum urmează: - art. 17 alin. (3) al Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază a activității de întreprinzător potrivit căruia: „(3) În cazurile prevăzute expres de lege, activitatea de întreprinzător poate fi suspendată, cu adresarea ulterioară în instanța de judecată a autorității care a dispus suspendarea. Adresarea în judecată trebuie să se facă în decursul a 3 zile lucrătoare. În caz de nerespectare a acestui termen, suspendarea se anulează. Decizia autorității privind suspendarea (limitarea) activității de întreprinzător se aplică până la adoptarea de către instanța de judecată a unei hotărâri definitive. Decizia autorității privind suspendarea (limitarea) activității de întreprinzător încetează dacă, prin hotărâre a instanței de judecată, aceasta a fost anulată”. - art. 27810 (2) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia „Cererea autorității competente privind suspendarea sau retragerea actului permisiv ce vizează activitatea de întreprinzător se admite spre examinare de instanța de judecată dacă a fost depusă în termen de 3 zile lucrătoare de la emiterea deciziei de suspendare sau retragere a actului permisiv în cauză.	
27.	12.2. alin. (4) de expus în următoarea redacție: „(4) În cazul prevăzut la alin. (3) lit. a) Agenția adoptă o hotărâre privind suspendarea licenței, în termen de 3 zile lucrătoare de la înregistrarea acesteia, cu indicarea termenului de suspendare indicat în cerere, dar care nu poate depăși termenul stabilit la alin. (6). În celelalte cazuri prevăzute la alin. (3) lit. b) – h), Agenția dispune prin hotărâre suspendarea licenței și sesizează instanța de judecată în cel mult 3 zile lucrătoare de la adoptarea respectivei hotărâri de suspendare, pentru validarea hotărârii respective. Hotărârea Agenției privind suspendarea licenței produce efecte juridice de la data adoptării și se aplică până la adoptarea hotărârii privind reluarea activității licențiate ca urmare a înlăturării încălcărilor care au servit drept temei pentru suspendarea licenței sau până la o eventuală hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă de anulare a hotărârii Agenției privind suspendarea licenței.” Argumentare: Devenirea definitivă a hotărârii judecătorești privind validarea Hotărârii ANRE nu anulează efectele celei din urmă. Hotărârea judecătorească care confirmă valabilitatea Hotărârii ANRE oferă continuitate a efectelor. Prin urmare, doar o hotărâre judecătorească privind anularea Hotărârii Agenției poate înceta efectele acesteia.	Se acceptă.
28.	12.3. la alin. (5) de expus în următoarea redacție: „(5) Hotărârea Agenției privind suspendarea licenței va indica termenul de suspendare care nu poate depăși 3 luni de la data emiterii. Controlul legalității hotărârilor Agenției privind suspendarea licenței se realizează în conformitate cu Capitolul XXII3 al Codului de procedură civilă”.	Se acceptă.

29.	12.4. la alin. (6) de exclus fraza „Termenul de suspendare a licenței nu poate depăși 3 luni”.	Se acceptă.
30.	12.5. la alin. (8) de completat la sfârșitul aliniatului cu următoarea frază: „În caz contrar, Agenția va iniția în privința titularului de licență respectiv, procedura de retragere a licenței în temeiul art. 23 lit. e)”. Argumentare: Pentru a reglementa mai clar mecanismul propus de suspendare a licenței prin decizia autorității de reglementare, cu validarea acesteia de către instanța de judecată.	Se acceptă, Totodată, la articolul 22, alin. (8) și (9) se expun în următoarea redacție: ”(8) Titularul licenței este obligat să informeze în scris Agenția despre înlăturarea circumstanțelor care au condus la suspendarea licenței, dar nu mai târziu de ultima zi a termenului de suspendare. În caz contrar, Agenția inițiază procedura de retragere a licenței în temeiul Articolului 23 alin. (2) lit. e) în privința titularului a cărui licență a fost suspendată pentru unul din temeiurile stabilite la alin. (3) lit. b) – lit. h). Dacă licența a fost suspendată pentru motivul prevăzut la alin. Eroare! Fără sursă de referință. lit. a) din prezenta lege, iar titularul licenței nu a depus o cerere privind reluarea valabilității licenței, Agenția adoptă hotărârea privind reluarea valabilității licenței cel târziu în ziua în care expiră termenul suspendării sale. (9) Reluarea valabilității licenței se efectuează în condițiile Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.”.
31.	13. La art. 23: 31.1. alin. (1) de expus în următoare redacție: „(1) Licența poate fi retrasă prin hotărâre judecătorească, emisă în condițiile legii, la cererea Agenției, cu excepția retragerii licenței conform temeiurilor prevăzute la alin. (2) lit. a), b) și h), când Agenția retrage direct licența, după caz cu adresarea ulterioară a acesteia în instanța de judecată.”. Argumentare: Menționăm că, în cazul alin. (3) lit. a) la cererea titularului și b) în cazul radierii titularului din registrul de stat, nu este necesară adresarea în judecată. Prin urmare, este necesar includerea cuvintelor „după caz”.	Se acceptă. Articolul 23, alin. (1) se modifică și se expune în următoarea redacție: ”(1) Licența se retrage prin hotărâre judecătorească, emisă în condițiile legii, la cererea Agenției, cu excepția retragerii licenței în baza unuia din temeiurile prevăzute la alin. Eroare! Fără sursă de referință. lit. a), b) și h), când Agenția retrage direct licența. În cazul retragerii licenței în temeiul alin. (2) lit. h), Agenția urmează să se adreseze în instanța de judecată în conformitate cu Capitolul XXII ³ al Codului de procedură civilă și în termenele prevăzute la alin. (4).”.
32.	13.2. la alin.(2), de exclus lit. h) Argumentare: Acest temei a fost introdus în Legea nr. 108/2016 având în vedere situația specifică de certificare a SRL „Vestmoldtransgaz” urmare a transmiterii silite în gestiune a rețelelor de transport a gazelor naturale de către SRL „Moldovatransgaz”. Acest temei de retragere a licenței operatorului sistemului de transport al energiei electrice nu este caracteristic sectorului electroenergetic.	Nu se acceptă, Respectarea a cerințelor privind separarea și independența și/sau certificarea operatorului sistemului de transport, reprezintă o condiție esențială pentru desfășurarea activității de transport. Așadar, în cazul în care titularul licenței de transport nu se conformează cerințelor respective, licența acestuia urmează a fi retrasă. De altfel, anume pentru acest motiv Proiectul legii stabilește, în spiritul Directivei UE nr. 944/2019, necesitatea monitorizării de către ANRE a implementării cerințelor de separare de către OST și, după caz, inițierea procedurii privind certificarea repetată a acestuia.
33.	13.3. alin. (3) de completat la sfârșitul aliniatului cu următoarea frază: „Hotărârea Agenției privind retragerea licenței produce efecte juridice de la data adoptării și se aplică până la o eventuală hotărâre judecătorească	Se acceptă, Alineatul (4) din Articolul 23 a fost completat conform propunerii.

		definitivă și irevocabilă de anulare a acesteia. Controlul legalității hotărârilor Agenției privind retragerea licenței se realizează în conformitate cu Capitolul XXII3 al Codului de procedură civilă”	
34.	14. La art. 25 alin. (5) considerăm necesar de expus în următoarea redacție: „(5) Independența operatorului sistemului de transport este asigurată prin aplicarea unuia dintre următoarele modele: a) modelul separării proprietății operatorului sistemului de transport, în condițiile stabilite la art. 26; b) modelul operatorului de sistem independent, în condițiile stabilite la art. 27 alin. (1). Argumentare: Argumentarea expusă în Sinteza propunerilor la proiectul de Lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) privind deturnarea prevederilor art. 43 din Directiva nr. 944/2019 este una eronată. De fapt, prin propunerea prezentată de ANRE se urmărește anume păstrarea în Legea nouă a modelului Separării proprietății, care în redacția propusă de autor nu este păstrat. În cazul în care prin art. 26 din proiect, în viziunea autorului, se reglementează modelul Separării proprietății, menționăm, că redacția actuală nu este clară și poate fi interpretată ambiguu. Astfel, redacția propusă de ANRE vine anume să clarifice aceste aspecte și să excludă orice echivoc.	Se acceptă parțial, Articolul 25 alin. (5) se expune în următoarea redacție: ”(5) Independența operatorului sistemului de transport se asigură prin implementarea unuia din următoarele modele: a) modelul separării proprietății operatorului sistemului de transport, în condițiile stabilite la art. 26, alin. (1) și (2); b) modelul operatorului de sistem independent, prevăzut la articolul 27, în cazul în care, până la data de 6 octombrie 2011, rețeaua electrică de transport este deținută cu titlu de proprietate de o întreprindere electroenergetică integrată pe verticală.”.	
35.	15. La art. 26 alin. (5) considerăm necesar de reformulat alineatul respectiv, sau de dat noțiunea de „consumatori neți”, pentru a nu admite interpretări care ar implica riscuri privind unele tentative de a manipula piața.	Nu se acceptă, Nu este clară argumentarea și cum anume nerespectarea principiului stipulat la articolul 26 alin. (5) ar putea implica riscuri privind unele tentative de a manipula piața.	
36.	16. La art. 27 alin. (1) cuvântul „cererea” de substituit cu cuvântul „propunerea”. Argumentare: În Directivă este stipulat că la propunerea proprietarului, regulatorul desemnează un OSI. Concomitent, formularea respectivă contravine însuși prevederilor art. 30 alin. (2) din proiect, care prevede că operatorul sistemului de transport depune cererea de certificare și documentele care confirmă finalizarea separării.	Se acceptă.	
37.	17. La art. 31 alin. (2) urmează a fi exclus. Argumentare: OST nu poate avea întreprinderi înrudite care furnizează sau produc energie electrică sau gaze naturale, în caz contrar acesta nu poate fi certificat.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune articolul 41, para (2) din Directiva nr. 944/2019, iar situația descrisă este una posibilă.	
38.	18. La art. 32 alin. (3) urmează a se exclude. Argumentare: prevederile de la alineatul (3) contravin prevederilor de la alineatul (4) al articolului respectiv. Alineatul (4) face trimitere la procedura și termenii de certificare prevăzuți de art. 30 din proiect, iar alineatul (3) stabilește o procedură și termeni noi. Astfel, termenul de 4 luni calculat din data survenirii cazurilor menționate la alineatul (1) nu coincide de principiu cu procedura stipulată la art. 30 din proiect, care prevede curgerea acestui termen din data depunerii cererii și a tuturor documentelor aferente de către operator.	Se acceptă parțial, Pentru a se exclude echivocul în interpretare, alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) În termen de cel mult 4 luni de la data apariției cazurilor indicate la alin. Eroare! Fără sursă de referință. Agenția aprobă hotărârea privind certificarea provizorie a operatorului sistemului de transport, iar prevederile art. 30 alin. (4) – (10) se aplică în mod corespunzător în cazul certificării repetate a operatorului sistemului de transport.”. Alineatul (4) se exclude.	

39.	19. La art. 32 alin. (6) urmează a se exclude. Argumentare: În conținutul art. 23 alin. (2) din proiect nu există litera j). În cazul în care acest temei ar exista, prevederea stipulată la alin. (6) a art. 32, ar fi oricum irelevantă, deoarece ar exista expres în art. 23 și respectiv în art. 145.	Se acceptă parțial, La articolul 23, alin. (6) care a devenit alin. (5) textul ” în conformitate cu Eroare! Fără sursă de referință. alin. Eroare! Fără sursă de referință. lit. j)” se substituie cu textul ”în conformitate cu Eroare! Fără sursă de referință. alin. Eroare! Fără sursă de referință. lit. h)”.
40.	20. La art. 34 alin. (2) redacțional cuvintele „și a dat aprobarea” considerăm oportun de substituit cu cuvintele „a aprobat”.	Se acceptă.
41.	21. La art. 38 alin. (2) lit. b) cuvintele „să organizeze” de substituit cu sintagma „să dispună organizarea” Argumentare: Nu este judicios ca Agenția să organizeze nemijlocit licitații pentru realizarea investiției. Or, aceasta ar semnifica intervenția în activitatea economică întreprinderilor energetice, fapt care contravine expres prevederilor art. 21 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică.	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea Proiectului de lege și contravine principiului similar stabilit în articolul 51 alin. (7), lit. b) din Directiva nr. 944/2019.
42.	22. La art. 68, după alin. (2), urmează a fi completat cu un alineat nou în următoarea redacție și cu renumerotarea corespunzătoare a celorlalte alineate: „(3) În cazul proiectelor de dezvoltare a rețelelor de distribuție a energiei electrice într-o localitate sau într-o anumită zonă, a căror eficiență economică nu poate fi demonstrată, acestea pot fi incluse în planul de dezvoltare și planul anual de investiții al operatorului sistemului de distribuție cu condiția că autoritatea publică locală, fie solicitantul, își asumă nemijlocit printr-un acord scris încheiat cu operatorul de sistem, să achite contribuția financiară în partea neacoperită pentru demonstrarea eficienței economice în conformitate cu Regulamentul privind dezvoltarea rețelelor de distribuție a energiei electrice. Contribuția solicitantului la construcția rețelei de distribuție a energiei electrice nu acordă acestuia dreptul de proprietate asupra rețelei respective. În acest caz, determinarea cheltuielilor de amortizare în scopuri tarifare se va realiza prin prisma art. 130 alin. (3) subpct. 4)”. Argumentare. Această propunere este una vitală pentru a soluționa o problemă ce perpetuează de ani de zile privind construcția haotică a rețelor, fără o planificare corectă, care să corespundă normelor de securitate, fiind redusă calitatea serviciilor de distribuție și eficiența infrastructurii electroenergetice. Or, Legea nu oferă soluții pentru realizarea proiectelor de investiții în oferirea accesului la energia electrică pentru potențialii consumatori din anumite zone/localitățile în care extinderea rețelor de distribuție a energiei electrice nu corespund criteriul de eficiență economică. De notat, că în lista de așteptare a OSD ÎCS „Premier Energy Distribution” S.A. se află proiecte de extindere, înaintare de APL conform planurilor urbanistice și proiectelor prezentate de APL., în valoare totală de circa 170 mln. lei, iar în medie OSD realizează anual investiții în dezvoltarea rețelor, (extindere a rețelor în localități), de circa 20 milioane lei. Prin urmare, ultimele proiecte din listă ar putea fi realizate peste cel puțin 8 ani, între timp însă lista se completează cu solicitări noi de la APL. Odată ce planul de dezvoltare se va întocmi pentru o perioadă de 5 ani, nu există nici o	Nu se acceptă, Situația descrisă poate fi soluționată prin aplicarea principiului stabilit în pct. 33 din Regulamentul privind dezvoltarea rețelor electrice de distribuție, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 94/2019 din 04.04.2019, care stipulează că, ”dacă AAPL, asociația sau investitorul solicită OSD dezvoltarea rețelei electrice de distribuție, în termen mai restrâns decât cel stabilit de către OSD în Planul de dezvoltare aprobat de Agenție, atunci OSD este în drept să propună AAPL, asociației sau investitorului să finanțeze dezvoltarea preconizată a rețelei electrice de distribuție. În acest scop AAPL, asociația sau investitorul va încheia cu OSD un contract, în care stipulează în mod obligatoriu, suma resurselor financiare alocate, determinată în baza devizului de cheltuieli conform proiectului, termenele și condițiile de rambursare de către OSD a resurselor financiare alocate.”.

	certitudine privind perioada în care se vor realiza ultimele proiecte din listă, iar peste 8 ani proiectele elaborate deja nu vor mai corespunde cerințelor la zi, fiind o cheltuială zadarnică suportată de APL. Astfel, cetățenii nu pot fi racordați la rețea și vor sta fără energie încă cel puțin opt ani. Având în vedere că energia electrică este un produs de importanță vitală, în prezent oamenii se asociază și construiesc cu forțe proprii rețele electrice. În pofida faptului că scopul Legii este de a proteja consumatorii și de a pune cheltuielile de dezvoltare pe seama OSD, oamenii oricum suportă cheltuieli, iar rețelele electrice se dezvoltă haotic, fără un plan bine definit. Rețelele construite de consumatori rareori sunt transmise în proprietatea OSD, astfel că accesul unor noi solicitanți la aceste rețele nu mai poate fi gestionat conform prevederilor Legii, dar conform voinței persoanelor care au finanțat construcția. Prin modificarea propusă se va oferi un mecanism de soluționare a problemei și de urgentare a construcției rețelelor noi în beneficiul consumatorilor finali, în special a consumatorilor casnici. Proiectele care nu sunt incluse în planul de dezvoltare din lipsa unei justificări economice ar putea fi cofinanțate de solicitanți, sporind astfel eficiența pentru OSD. Astfel, un proiect care, conform condițiilor actuale, se va realiza de OSD peste 8 ani, ar putea fi realizat în 2-3 ani în cazul cofinanțării investiției de către solicitanți. Bineînțeles partea de contribuție a solicitanților nu se va lua în considerație la calculul tarifului. Abordarea ce ține de contribuția financiară a solicitanților, în partea neacoperită pentru demonstrarea eficienței economice, este una echitabilă și justificată prin prisma politicilor tarifare. Or, această opțiune oferă posibilitatea extinderii rețelelor din contul tarifelor reglementate a proiectelor ineficiente în aceeași măsură ca și proiectele eficiente – doar în limita costurilor justificate economic, fără să admită în scopuri tarifare cheltuieli disproporționate și economic nejustificate prin socializarea costurilor ineficiente ale investiției, prin recuperare de către toți consumatorii de energie electrică. Persoanele interesate de accesul la rețea din zonele și localitățile pentru care proiectele de investiții în extinderea rețelelor sunt nefezabile, pot identifica oportunități de finanțare din partea partenerilor de dezvoltare sau își asumă nemijlocit diferența de costuri cu investiția respectivă.	
43.	23. La art. 69 alin. (3), după cuvintele „fără a aduce atingere prevederilor alin. (5)” de completat cu negația „nu” (nu aprovizionează consumatorii casnici). Considerăm că, este o omisiune la transpunerea textului directivei în partea ce vizează consumatorii casnici, și este oportun ca norma respectivă să fie transpusă exact și corect conform textului Directivei, care prevede alimentarea consumatorilor casnici doar cu titlu de excepție la alin. 4 (în proiect alin. 5). În caz contrar fiecare antreprenor care construiește blocuri de locuit și are spații în care desfășoară activități comerciale, va constitui sisteme de distribuție închise în cadrul condominiilor și va beneficia de profit de 5% prin tariful de operare a sistemului de distribuție închis, inclusiv de la	Se acceptă.

	consumatorii casnici din interiorul condominiului (o practică actuală vicioasă care există în mun. Chișinău). Conform Directivei, SDÎ pot fi constituite pentru platformele industriale, comerciale sau de servicii comune, precum clădirile aparținând garilor, aeroporturile, spitalele, campingurile mari cu facilități integrate sau platformele industriale chimice, pot cuprinde sisteme de distribuție închise datorită caracterului specializat al operațiunilor acestora. Potrivit Art. 38 al Directivei prevede că: (1) Statele membre pot decide ca autoritățile de reglementare naționale sau alte autorități competente să clasifice drept sistem de distribuție închis un sistem care distribuie energie electrică într-o zonă industrială, comercială sau de servicii comune, limitată din punct de vedere geografic și care, fără a aduce atingere alineatului (4), NU alimentează clienții casnici (...). (2) al Directivei prevede doar „Utilizarea întâmplătoare de către un număr mic de consumatori casnici aflați într-un raport de muncă sau într-un raport similar cu proprietarul sistemului ”. Însă, după cum este redacția actuală a alin. (3), prin omisiunea negației „nu” înainte de cuvintele „alimentarea consumatorilor casnici”, reprezintă o regulă generală și nu o excepție. Menționăm că, consumatorii casnici nu ar trebui să fie alimentați prin sisteme de distribuție închise, decât dacă alte soluții tehnice nu există. Actual este o practică vicioasă în RM, care nu este specifică țărilor UE (Subiectul respectiv a fost abordat în cadrul Grupului ERRA pentru protecția consumatorilor și s-a constatat că doar în RM consumatorii casnici pot fi alimentați prin SDÎ, aceste sisteme există doar pentru zonele industriale/comerciale/servicii comune precum garile auto și feroviare).	
44.	24. La art. 69 alin. (10) cuvintele „conform procedurilor stabilite în actul de constituire” de substituit cu cuvintele „de către instanțele de judecată competente”. Argumentare: Este oportun a fi indicat clar accesul la justiție, or, actele de constituire pot avea clauze echivoce la acest aspect, în plus nu toți membrii pot avea acces la actele de constituire, accesul poate fi obstrucționat de către administrația asociației (reieșind din practica existentă în ÎP).	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea Proiectului de lege. Totodată, prevederea respectivă face referință la eventualele neînțelegeri dintre membri și asociație și nu la litigiile dintre aceștia. Totodată, aceasta nu împiedică în nici un fel accesul la justiție al membrilor asociațiilor de coproprietari.
45.	25. La art. 72: 25.1. la alin. (3) se propune de păstrat redacția consultată public, în care „Modalitatea de determinare a cuantumului garanțiilor financiare, condițiile în care urmează să fie depuse garanțiile financiare și cazurile în care garanția financiară este restituită solicitantului, este stabilită în Regulamentul privind racordarea.” Argumentare: După adoptarea Legii cu privire la energia electrică, Agenția va elabora și va aproba o nouă versiune a Regulamentului cu privire la racordarea, care va include toate etapele, termenele și condițiile privind eliberarea avizului de racordare și racordarea propriu-zisă. Astfel, pentru a nu avea două hotărâri ce reglementează același proces, se propune includerea prevederilor privind garanțiile financiare în Regulamentul privind racordarea, cu condiția că doar cuantumul garanției va	Nu se accepta, Dată fiind situația creată cu rezervarea capacităților de racordare, este absolut imperativ ca hotărârea ANRE cu privire la garanțiile financiare să fie aprobată în termeni cât mai restrânși. Un eventual proiect de modificare a Regulamentului privind racordarea, cu un obiect de reglementare mult mai larg va necesita mai mult timp pentru consultări și definitivare.

		fi aprobat printr-o hotărâre separată, temei pentru care va fi inclus în regulamentul menționat.	
46.	25.4.	la alin. (4) se propune să se revadă textul. Argumentare: Derogarea inclusă de la alin. (2) aceluiași articol nu este clară, ținând cont că alin. (2) este deja prevăzut pentru consumatorii activi (la lit. b) și totodată lipsește termenul de eliberare a avizului de racordare în cazul centralelor electrice, care actualmente în condiții generale este de 30 de zile. Totodată, ținând cont de prima și ultima frază din aliniat, fraza a doua cu conținutul „În cazul în care solicitantul, potențial consumator casnic solicită concomitent racordarea instalației de utilizare și racordarea centralei electrice care utilizează surse regenerabile de energie, operatorul sistemului de distribuție eliberează un singur aviz de racordare.”, pare a fi ruptă din context. Astfel, se propune examinarea oportunității includerii ei în alt aliniat sau în alin. (15).	Se acceptă, Alineatul (4) devine alineatul (3), iar alineatul (3) devine alineatul (4). Totodată, alineatul (3) va avea următoarea redacție: ”(3) În cazul în care un consumator casnic existent sau potențial solicită racordarea la rețeaua electrică de distribuție a unei centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie, destinată acoperirii consumului propriu de energie electrică, cu o capacitate instalată care nu depășește puterea sa contractată, operatorul sistemului de distribuție este obligat să elibereze avizul de racordare în termen de 10 zile calendaristice de la înregistrarea cererii, cu condiția că solicitantul anexează la cererea respectivă toate documentele necesare stabilite în Regulamentul privind racordarea. În cazul în care solicitantul, potențial consumator casnic solicită concomitent racordarea instalației de utilizare și racordarea centralei electrice care utilizează surse regenerabile de energie, operatorul sistemului de distribuție eliberează un singur aviz de racordare. Dacă este necesară redimensionarea instalațiilor electrice ale solicitantului consumator casnic, operatorul sistemului de distribuție este obligat să precizeze în anexa la avizul de racordare informațiile grafice și datele tehnice complete pentru estimarea costurilor necesare, în vederea redimensionării instalației respective.”.
47.	25.5.	la alin. (14) se propune să se revadă textul. Argumentare: La alin. (8)-(13) deja se face referință la aplicabilitatea lor pentru consumatorii activi.	Se acceptă. Alin. (14) a fost exclus.
48.	25.6.	la alin. (16) se propune de expus în următoarea redacție: „(16) În cazul racordării la rețeaua electrică a unei centrale electrice și/sau a unei instalații de stocare, cu excepția celor indicate la art. 72 alin. (17), admiterea în exploatare se confirmă prin declarația electricianului autorizat. După admiterea în exploatare a centralelor electrice, solicitantul trebuie să parcurgă procedura de notificare conform cerințelor stabilite în Regulamentul privind racordarea și în Codul rețelelor electrice privind racordarea la rețelele electrice”.	Se acceptă. Prevederea respectivă se expune în următoarea redacție: ”(17) În cazul racordării la rețeaua electrică a centralelor electrice, a instalațiilor de stocare a energiei sau a instalațiilor de utilizare cu excepția celor indicate la alin. (18), admiterea în exploatare se confirmă prin declarația electricianului autorizat. După admiterea în exploatare a centralelor electrice, solicitantul trebuie să parcurgă procedura de notificare în cazurile și modul stabilite în Regulamentul privind racordarea și în Codul rețelelor electrice privind racordarea la rețelele electrice.”.
49.	25.7.	la alin. (17) se propune de expus în următoarea redacție: „(17) În cazul racordării unei instalații electrice cu o putere contractată de cel mult 150 kW la rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă, admiterea în exploatare a instalațiilor electrice se confirmă prin declarația unui electrician autorizat. În cazul racordării la rețelele electrice de distribuție a instalațiilor electrice ale instituțiilor preșcolare, instituțiilor de învățământ, instituțiilor medicale, azilurilor de bătrâni și ale orfelinatelor sau a părții electrice a centralelor electrice și a surselor autonome de energie electrică ale	Se acceptă, Prevederea respectivă se expune în următoarea redacție: ”(18) Admiterea în exploatare se face în baza actului de corespondere emis, de organul supravegherii energetice de stat în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, aprobat de Agenție, în cazul racordării la rețelele electrice de transport a instalațiilor electrice, precum și în cazul racordării la rețelele electrice de distribuție a:

	acestor instituții, a rețelilor de iluminat public, a instalațiilor electrice cu o putere contractată mai mare de 150 kW sau a instalațiilor electrice ce implică instalarea posturilor de transformare, admiterea în exploatare se efectuează de către organul supravegherii energetice de stat prin emiterea actului de corespundere în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, aprobat de Agenție. Actul de corespundere se emite și în cazul racordării instalațiilor electrice la rețeaua electrică de transport.” Argumentare: Cazurile în care ANRE emite acte de corespundere urmează a fi revăzute atât prin prisma atribuțiilor instituționale ale ANRE și calificării profesionale ale personalului care asigură supravegherea energetică de stat, cât și prin prisma specificului de activitate a entităților care solicită act de corespundere și a gradului de pericol ce îl prezintă instalațiile electrice. Astfel, este necesară: - Specificarea expresă a confirmării corespunderii doar a părții electrice a centralelor electrice ale prosumatorilor indicați la art. 72 alin. (17), pentru a evita confirmarea corespunderii a părților constructive, mecanice, de gaze sau vase sub presiune ale centralelor electrice; - Excluderea emiterii actelor de corespundere a centralelor electrice din posesia producătorilor de energie electrică a căror specific de activitate implică deținerea de personal calificat și urmează să parcurgă procedurile de notificare conform Codului rețelilor electrice; - Specificarea expresă a atribuției de emiterie a actului de corespundere și în cazul instalării surselor autonome de energie electrică la prosumatorii indicați la art. 72 alin. (17), care sunt instituții publice și în majoritatea cazurilor nu dispun de personal electrotehnic calificat.	a) instalațiilor de utilizare cu o putere contractată mai mare de 150 kW; b) instalațiilor electrice ce implică instalarea posturilor de transformare; c) instalațiilor electrice ale instituțiilor preșcolare; d) instalațiilor electrice ale instituțiilor de învățământ; e) instalațiilor electrice ale instituțiilor medicale; f) instalațiilor electrice ale azilurilor de bătrâni și ale orfelinatelor; g) surselor de energie electrică de rezervă ale instituțiilor specificate la lit. c) – lit. f); h) rețelilor de iluminat publice.”.
50.	26. La art. 73: 26.1. alin. (5), considerăm necesar să fie expus în următoarea redacție: „(5) Persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate linii electrice, stații electrice, puncte de distribuție, posturi de transformare sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului sistemului de transport sau a operatorului sistemului de distribuție, la rețelele căruia sunt racordate nemijlocit instalațiile respective. Operatorul sistemului de transport este obligat să primească instalațiile electrice cu tensiunea mai mare sau egală cu 35 kV. Operatorul de sistem este obligat să primească instalațiile electrice transmise cu titlu gratuit, cu condiția efectuării de către proprietarul instalațiilor electrice, liniilor electrice și posturilor de transformare a lucrărilor necesare pentru a asigura corespunderea acestora cu cerințele de securitate.” Argumentare: În propoziția anterioară este prevăzut dreptul de a transmite gratuit rețelele inclusiv către OST, prin urmare este oportună stabilirea în sarcina acestuia a obligației de a prelua rețelele respective (similar ca în cazul OSD). Menționăm, că au existat cazuri în care Î.S. „Moldelectrica” a refuzat recepționarea rețelilor transmise cu titlu gratuit, pe motiv că legea nu-i impune o asemenea obligație.	Se acceptă, Articolul 73 alin. (5) se expune în următoarea redacție: ”(5) Persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate instalații de racordare, linii electrice, stații electrice, puncte de distribuție, posturi de transformare, prin care poate fi asigurată livrarea energiei electrice și către alți utilizatori de sistem, sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului sistemului de transport, a operatorului sistemului de distribuție la rețelele căruia sunt racordate nemijlocit instalațiile respective. Operatorul sistemului de transport este obligat să primească liniile și stațiile electrice cu tensiunea de 35 kV și mai mare, transmise cu titlu gratuit, în cazul în care proprietarul instalațiilor electrice a îndeplinit cerințele tehnice și de securitate stabilite de operatorul sistemului de transport. Operatorul sistemului de distribuție este obligat să primească instalațiile de racordare, liniile electrice, stațiile electrice, punctele de distribuție și posturile de transformare respective transmise cu titlu gratuit, cu condiția efectuării de către proprietarul instalațiilor de racordare, a liniilor electrice, a stațiilor electrice, a punctelor de distribuție sau a posturilor de

		transformare a lucrărilor necesare pentru a asigura corespunderea acestora cu cerințele de securitate.”.
51.	26.2. la alin. (8) propunem de completat la final cu următoarea frază: „Pentru încălcarea acestei norme, antreprenorul/investitorul poartă răspundere contravențională, în conformitate cu prevederile Codului contravențional.” Argumentare: Fiind o normă imperativă, urmează a fi instituită cel puțin răspunderea contravențională. În caz contrar, încălcarea acesteia nu va atrage nici o răspundere și va perpetua situația existentă în care antreprenorii refuză sau tergiversează transmiterea rețelelor către Asociații, făcând captivi consumatorii din blocurile respective (care fie achita facturi exagerate cu comisioane adiționale, fie facturile achitate în contul antreprenorilor nu ajung către furnizori și înregistrează datorii, riscând deconectări (de ex. cazurile SRL „Glorinal”, SRL „Elita”, SRL „Flormincom”, SRL „Vasigur Grup”, etc.).	Se acceptă.
52.	27. La art. 85 alin. (10) sintagma „piață și alte persoane enumerate la Articolul 100 alin. (4) lit. b)-e) propunem să fie exclusă. Argumentarea analogică cu expunerea de la pct. 54.	Nu se acceptă, A se vedea explicațiile la propunerea ANRE pe marginea art. 100.
53.	28. La art. 100: 28.1. alin. (4) propunem să fie exclus. Argumentare: Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2018/10/MC-EnC prin care a fost adaptată și aprobată varianta Regulamentului (UE) Nr. 1227/2011, care se transpune în proiectul de Lege cu privire la energia electrică, prevede că, articolul 8 din Regulament este inaplicabil. În acest context, menționăm că alin. (4) din art. 100 a proiectului, de fapt transpune alin. (4) din articolul 8 al Regulamentului (UE) Nr. 1227/2011. Prin urmare, sursele de colectare a informațiilor care se prevăd în art. 85 alin. (10) și art. 100 alin. (4) urmează a fi excluse din proiect.	Nu se acceptă, Nu suntem de acord cu poziția ANRE în contextul în care printre obiectivele politicii de stat sunt deschiderea piețelor de energie electrică, lansarea piețelor organizate de energie electrică, sporirea lichidității și promovarea concurenței pe piețele de energie electrică, precum și integrarea în piața regională și cuplarea piețelor de energie electrică. Totodată, Articolul 8, alin. (4) din Regulamentul (UE) Nr. 1227/2011 a fost adaptat la contextul local, astfel încât ANRE să aibă competența să solicite la necesitate și să primească documente și informații aferente tranzacțiilor încheiate pe piețele de energie electrică nu doar de la participanții la piață, dar și de la părțile terțe care acționează în numele acestora, precum și de la alte persoane indicate la art. 100, alin. (4) din Proiectul legii.
54.	28.2. alin (3) - de exclus;	Nu se acceptă, A se vedea explicațiile de mai sus. Totodată, asigurarea transparenței pe piețele de energie electrică este o condiție esențială pentru buna-funcționare a acestora, deoarece eventualele abuzuri pe piață vor avea impact economic negativ asupra tuturor participanților la piață, precum și asupra consumatorilor finali.
55.	28.3. la alin.(5), de exclus frază a 2-a. Argumentare: Enumerarea informațiilor care pot fi solicitate în cadrul procedurii de monitorizare și efectuare a investigațiilor pe piața energiei electrice, limitează dreptul Agenției de a examina sub toate aspectele în dependență de caz activitatea de tranzacționare pe piața de energie electrică. Mai mult ca atât, art. 85 alin. (10) stabilește deja persoanele care sunt obligate	Se acceptă.

		să raporteze și pune în sarcina ANRE să aprobe modul și periodicitatea raportării informației aferente tranzacțiilor încheiate.	
56.	29. La art. 101: 25.1. alin. (2) urmează a fi exclus. Argumentare: Menționăm că, drepturile specifice indicate în alin. (2) sunt prevăzute de Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și Legea nr. 131/2012 cu privire la controlul de stat (art. 19).	Nu se acceptă, Nu există paralelism între prevederile art. 101, alin. (2) din Proiectul legii și Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.	
57.	30. La art. 103 alin. (3) și (4) se propune de exclus. Argumentare: Proiectul de lege nu definește noțiunea de „bază de date comercială”, din care motiv nu este clar cum se creează această bază, cine furnizează informația, cum și cât timp aceasta se păstrează. Având în vedere cele menționate, baza de date comercială în interpretare arbitrară nu poate să nu conțină „date care nu sunt sensibile din punct de vedere comercial, în conformitate cu cerințele privind confidențialitatea informațiilor stabilite”. Prin urmare, este interpretativă limita de discreție a informațiilor care pot fi făcute publice și care nu pot fi divulgate. Totodată, alin. (3) și (4) contravin alin. (1) care stabilește drept obligație abținerea de la divulgarea informațiilor obținute de la participantul la piața de energie electrică în cazul stabilit la art. 97 alin. (2), în cadrul monitorizării pieței și în cadrul investigațiilor desfășurate. Mai mult ca atât, Regulamentul UE 1227/2011 privind înregistrarea și transparența pieței angro de energie, stabilește această obligație nu pentru autoritatea de reglementare, dar pentru ACER, având în vedere faptul că anume ACER deține informația completă sau „bază de date” deplină despre toate tranzacțiile comerciale ale participanților de pe piața UE.	Nu se acceptă, Alineatul (3) în versiunea adaptată și adoptată la nivelul Comunității Energetice instituie în sarcina autorităților de reglementare a obligației privind punerea la dispoziție, în scopuri științifice, a bazei de date comerciale de care dispune, cu respectarea principiului confidențialității.	
58.	31. La art. 107 alin. (6) se propune de a substitui interjecția „sau” din prima propoziție cu „și/sau”. Argumentare: Redacția propusă presupune că furnizorul serviciului universal și furnizorul de ultimă opțiune procură energia din cadrul piețelor organizate sau prin organizarea licitațiilor (contracte bilaterale), pe când în mod normal furnizorii respectivi urmează să utilizeze ambele instrumente descrise (PZU și PPZ sunt mecanisme complementare la piața contractelor bilaterale).	Se acceptă.	
59.	32. La art. 130 alin. (3) sub. 4) se propune de a completa subp. (4) cu o propoziție nouă, după cum urmează: „În scopuri tarifare nu se acceptă valoarea rezultată în urma procesului de reevaluare a activelor”. Argumentare: Reevaluarea activelor care poate fi efectuată de către operatori denaturează valoarea activelor deținute și face imposibilă monitorizarea de către Agenție a costurilor recuperate de către consumatori prin tarifele aplicate pentru investițiile realizate. Totodată se propune de a prevedea expres în Proiectul de Lege că în scopuri tarifare nu se acceptă reevaluarea.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă stabilește deja principiul potrivit căruia la aplicarea ratei de rentabilitate nu se ia în considerare valoarea rezultată din reevaluarea imobilizărilor corporale și necorporale. Totodată, reevaluarea activelor constituie un exercițiu financiar/contabil prevăzut de Standardele Naționale de Contabilitate, iar condițiile în care are loc reevaluarea se stabilesc în politica contabilă a întreprinderii.	
60.	33. La art. 131 alin. (8) de exclus. Argumentare: Devierile acumulate de către furnizori la prețurile reglementate urmează a fi recuperate de către consumatorii furnizorului	Se acceptă.	

		respectiv, ceilalți furnizori pe piață nu sunt responsabili de acumularea devierilor respective. Contextul legal aplicabil deja presupune interdicția de a reveni la serviciul universal în termen de 12 luni din momentul rezoluțiunii contractului de furnizare a energiei electrice încheiat cu furnizorul serviciului universal (art. 113 alin (7)).	
	61.	34. La art.141 alin.(5) de exclus. Argumentare: Considerăm că, este oportun de exclus, pentru a fi aplicat integral procedura stabilită de Codul administrativ și nu a institui termene adiționale sau diferite. Codul administrativ reglementează exhaustiv procedura administrativă, termenele de realizare a acesteia, drepturile și obligațiile participanților, inclusiv în cazul în care procedura se finalizează cu emiterea actelor administrative. Instituirea unor termene adiționale prin Legea energiei electrice, va genera interpretări divergente, nefiind clar de când încep a curge aceste 3 zile, după data finalizării procedurii administrative sau în interiorul termenului stabilit pentru desfășurarea acesteia.	Se acceptă.
	62.	35. La art. 144 alin. (4) cuvintele „este în drept să aplice” de substituit cu cuvântul „aplică”. Argumentare: Este necesar de substituit cuvintele „este în drept să aplice” cu cuvântul „aplică”, – similar art. 146 și art. 147 (precum și prevederilor Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale) nu trebuie să existe opțiunea discreționară a Agenției de a aplica sau nu sancțiuni în cazul constatării încălcării care cade sub incidența sancțiunii financiare. Acest fapt poate fi considerat ca un tratament discriminatoriu și o abordare diferențiată (daca în anumite cazuri va aplica sancțiuni, iar în altele nu).	Se acceptă.
	63.	36. La art. 145 alin. (1), (3), (4), (6) cuvintele „este în drept să aplice” de substituit cu cuvântul „aplică”. Argumentare: Similar de la art. 144 alin. (4).	Se acceptă.
	64.	37. La art. 146 alin. (3) de exclus. Argumentare: Este necesar să fie exclus aliniatul respectiv, ținând cont că fiecare încălcare are particularități individuale și urmează a fi apreciată în funcție de circumstanțele specifice, nu pot fi instituite criterii exhaustive, generalizate pentru toate sancțiunile. Totodată, o eventuală Hotărâre privind aprobarea unor criterii de evaluare a cuantumului sancțiunilor va fi apreciată drept act normativ ce instituie reguli generale, aplicabile unui număr nedeterminat de persoane și cazuri. Prin urmare, actul legislativ trebuie să prevadă denumirea acestui act normativ pentru a putea parcurge procedura de expertiză legală. De asemenea, nu este clar la care sancțiuni specifice se referă autorii. Dacă la cele prevăzute de art. 147, este oportună completarea denumirii articolului respectiv cu termenul „specifice”, pentru a exclude interpretările.	Se acceptă parțial, Alineatul (3) se exclude. Totodată, pentru a se asigura transpunerea articolului 18, alin. (1) din REMIT, alineatul (2) se completează la început cu un enunț nou, după cum urmează: ”(1) Sancțiunile aplicate de Agenție trebuie să fie efective, proporționale și cu efect de descurajare și să reflecte natura, durata și gravitatea încălcărilor, prejudiciile cauzate consumatorilor și eventualele beneficii obținute de pe urma tranzacțiilor bazate pe informații privilegiate și a manipulării pieței.”.
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	1.	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova a examinat proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024), autor – Ministerul Energiei și, reieșind din competențele funcționale, comunică despre lipsa obiectivelor și propunerilor.	Se ia act

(nr. 04-01/2719 din 20 august 2024)			
Consiliul Concurenței (nr. DJ-06/ 647 - 1421 din 01.10.2024)	1.	Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 30 septembrie 2024, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) și, în limitele competenței sale, comunică următoarele. 1. Articolul 8 alin. (3) din Proiect prevede dreptul specific al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare Agenția), de a iniția și efectua, împreună cu Consiliul Concurenței controale și investigații comune în legătură cu problemele legate de sectorul electroenergetic. Articolul 101 alin. (2) din proiect, la fel prevede dreptul Agenției de a efectua, în comun cu Consiliul Concurenței, investigații pe piețele de energie electrică. Legea concurenței nr. 183/2012, la art. 55 – 56 și Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, la art. 11 alin. (1) atribuie Consiliului Concurenței dreptul de a iniția investigații pentru eventuale încălcări ale legislației din domeniul ajutorului de stat și din domeniul concurenței, în limitele competențelor prevăzute de legislație. În cadrul investigației, Consiliul Concurenței poate desfășura inspecții inopinate la orice întreprindere, asociere de întreprinderi sau autoritate publică, în scopul obținerii informațiilor și a documentelor necesare, fără a informa anticipat subiectul supus inspecției sau alte autorități. Respectiv, Consiliul Concurenței își desfășoară activitatea în limitele competențelor atribuite de Legea concurenței nr. 183/2012, care nu prevede desfășurarea unor controale sau a unor investigații comune cu alte autorități. În vederea aplicării legislației concurențiale, în conformitate cu art. 34 alin. (5) din Legea concurenței nr. 183/2012, Consiliul Concurenței colaborează cu autoritățile de reglementare. Colaborarea se efectuează conform delimitării de funcții și atribuții date prin lege pe baza următorului principiu: organele de reglementare acționează ex ante (anterior) în sectorul reglementat, iar Consiliul Concurenței acționează ex-post (ulterior) pentru asigurarea concurenței, aplicând legislația concurențială asupra tuturor relațiilor din economia națională ce cad sub incidența legii. Astfel, autoritatea națională de concurență competentă de punerea în aplicare a Legii concurenței nr. 183/2012 este Consiliul Concurenței, pe când autoritățile de reglementare ex-ante asigură concurența prin actele normative adoptate de reglementare a sectoarelor/domeniilor reglementate. Respectiv, considerăm necesar de asigurat corelarea proiectului cu Legea concurenței nr. 183/2012 și de a fi revăzute aceste propuneri pentru a asigura o eficiență a atribuțiilor legale delegate autorității de concurență și autorității de reglementare.	Se acceptă parțial, Articolul 8, alin. (3) din Proiectul legii a fost completat cu cuvintele ”inclusiv dreptul Consiliului Concurenței de a efectua controale și investigații inopinate”. Cu privire la prevederile art. 34, alin. (5) din Legea nr. 183/2012 este de menționat că odată cu adoptarea la nivelul Uniunii Europene a Regulamentului UE nr. 1227/2011 privind integritatea și transparența pieței angro a energiei electrice, autorităților de reglementare le-au fost atribuite atribuții de efectuare a investigațiilor pe piețele de energie (energie electrică și gaze naturale) pentru a investiga și sancționa eventuale acțiuni de abuz și manipulare. A se vedea în acest sens prevederile (art. 26, 27, 28, 29 din Preambul și art. 13, art. 16 din Regulamentul menționat). Mai mult, la art. 16, alin. (1) para. (4) din Regulamentul menționat prevede expres că autoritățile naționale de reglementare, autoritățile financiare competente și autoritatea națională din domeniul concurenței dintr-un stat membru pot institui forme adecvate de cooperare pentru a asigura investigarea și punerea în execuție efectivă și eficientă și pentru a contribui la o abordare coerentă și consecventă, atât a investigațiilor și a procedurilor judiciare, cât și modalităților de asigurare a executării prezentului regulament și a legislației relevante în domeniul financiar și cel al concurenței. La fel, articolul 16 din Regulamentul nr. 1227/2011 reglementează modalitatea de cooperare dintre autoritățile de reglementare naționale și ACER (Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei), care este investită cu efectuarea investigațiilor la nivelul Uniunii Europene, atunci când un participant la piață manipulează sau face abuz de piață, cu impact asupra pieței interne a Uniunii Europene. Regulamentul respectiv a fost modificat substanțial în mai 2024 în sensul clarificării și chiar a extinderii atribuțiilor autorităților reglementare naționale și a ACER în legătură cu monitorizarea piețelor de energie, inclusiv în ceea ce privește efectuarea investigațiilor pe piețele de energie (a se vedea de exemplu, art. 13, art. 13a, art. 13b, art. 13c, 13d, art. 13e, 13f, 13g, 13h, 13i, și art. 16). Totodată, conform modificărilor la art. 16 din Regulament cooperarea dintre autoritățile naționale de reglementare și autoritățile de concurență în legătură cu realizarea investigațiilor a devenit obligatorie. Regulamentul UE nr. 1227/2011 a fost transpus în legislația națională prin modificarea Legii cu privire la gazele naturale (prin Legea de modificare nr. 249/2022) și a Legii cu privire la

		energie electrică (prin Legea de modificare nr. 414/2023). Respectiv, legislația națională nu poate fi interpretată în sensul interzicerii dreptului ANRE de a efectua investigații pe piețele de energie în legătură cu eventuale abuzuri sau manipulări de piață. În fine menționăm, că în conformitate cu Ghidul ACER cu privire la implementarea REMIT, ”aplicarea REMIT nu înlătură/nu restrânge aplicarea legislației europene în domeniul concurenței. Cu alte cuvinte, faptul că REMIT este aplicabil unei anumite situații sau comportament nu împiedică aplicarea dreptului european al concurenței la aceeași situație sau comportament”.
2.	2. Articolul 83 din proiectul de lege interzicerea acordurilor anticoncurențiale și a abuzului de poziție dominantă pe piețele de energie electrică indică la alin. (1) unele acorduri anticoncurențiale reglementate de art. 5 din Legea concurenței nr. 183/2012, iar în alin. (2) patru practici de abuz de poziție dominantă din cele șapte indicate la art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012. Astfel, în scopul corelării reglementărilor art. 83 din proiect cu legislația concurențială și pentru a asigura protecția efectivă a concurenței în sectorul energetic de rând cu alte sectoare ale economiei naționale nereglementate, considerăm oportun ca art. 83 alin. (1) din proiect să fie expus în sensul interzicerii oricăror acorduri anticoncurențiale calificate ca încălcare conform art. 5 din Legea concurenței nr. 183/2012 și, respectiv, alin. (2) al art. 83 din proiect, să interzică formele de abuz de poziție dominantă stabilite ca încălcare la art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012.	Se acceptă, Textul a fost ajustat corespunzător.
	Conform art. 4 alin. (2) lit. a) din Proiect, Guvernul poate desemna o întreprindere ca operator al pieței energiei electrice o persoană juridică înregistrată în Republica Moldova de către un operator desemnat al pieței de energie electrică dintr-o Parte Contractantă a Comunității Energetice sau dintr-un stat membru al Uniunii Europene. Această propunere nu este argumentată și ar putea limita posibilitatea unor anumiți furnizori de a oferi un serviciu dacă geografic sunt amplasate în alte state care nu sunt state membru UE sau Parte Contractantă a Comunității Energetice.	Nu se acceptă, În contextul în care se dorește cuplarea piețelor de energie electrică a Republicii Moldova cu piețele de energie electrică ale României și respectiv ale UE, iar rolul operatorului de piață în ceea ce privește organizarea și asigurarea funcționării piețelor centralizate (piața pe parcursul zilei și piața pentru ziua următoare) este crucial, este imperativ ca entitatea care va desfășura activitatea de operator de piață să fie desemnată de Guvern.
	În conformitate cu reglementările art. 39 lit. e) din Legea concurenței nr. 183/2012, Consiliul Concurenței este autoritatea competentă să investigheze practicile anticoncurențiale stabilite la Capitolul II al legii, în limitele atribuțiilor sale. Astfel, prevederile art. 101 din (6) propoziția a doua din proiect, urmează a fi revăzute în sensul că, efectuarea investigațiilor privind cazurile de practici anticoncurențiale ține de competență exclusivă a Consiliului Concurenței și nu doar cele de cartel.	Nu se acceptă, A se vedea explicațiile autorului la propunerile Consiliului Concurenței pe marginea articolului 8, alin. (3) din Proiect.
3.	3. În temeiul art. 90 alin. (10) din proiectul de lege, în cazul oferirii unor stimulente ce pot fi cuantificate, acestea pot constitui ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 și, prin urmare, vor fi acordate	Se ia act

		cu respectarea prevederilor art. 8 alin. (1) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.	Acesta este de fapt și sensul prevederii incluse la art. 90, alin. (10) din Proiect, care de altfel transpune prevederile art. 5, para. (2) din Regulamentul nr. 2019/943.
		Articolul 112 alin. (1) din Proiect, prevede că întreprinderile mici și microîntreprinderile cu un consum anual preconizat mai mic de 100 000 kWh trebuie să aibă acces gratuit, la cel puțin un instrument de comparare a ofertelor furnizorilor. Prin urmare, instrumentul de comparare a ofertelor furnizorilor va fi contra cost pentru alți participanți ai pieței. Astfel, măsura dată de sprijin, prevăzută la art. 112 alin. (1) din Proiect, ar putea constitui ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 și urmează a fi acordată cu respectarea prevederilor art. 8 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.	Se ia act, Prevederea de la art. 112, alin. (1) din Proiectul legii transpune prevederile art. 14, alin. (1) din Directiva 944/2019. Totodată, aceasta instituie o măsură de protecție/de informare a consumatorilor finali ”mici”, cu un consum anual de până la 100 000 kWh, care constă în esență în crearea unei pagini electronice care să conțină informații actualizate și corecte cu privire la prețurile practicate de furnizorii de energie electrică în raport cu aceste categorii de consumatori. După cum este reflectat, în art. 113, pagina respectiva va fi creată de ANRE și poate fi accesată de orice persoană interesată.
		Atragem atenția asupra necesității de a corela conținutul prevederilor art. 49 alin. (7) și art. 51 alin. (8) din Proiect cu prevederile legislației din domeniul ajutorului de stat. Or, măsurile de sprijin urmează a fi notificate și nu prezentate la Consiliul Concurenței, la nivel de intenție adică la nivel de proiect al actului administrativ normativ, în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și ale Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30.08.2013. Totodată, Consiliul Concurenței consideră oportun reformularea normelor expuse supra prin utilizarea exprimărilor juridice corespunzătoare. Astfel, textul în raport cu respectarea principiilor ajutorului de stat să fie expus în sensul prin prisma regulilor ajutorului de stat reglementat de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012. Potrivit art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, ajutor de stat reprezintă orice măsură de sprijin care poate fi acordat individual, acordat în baza unei scheme care trebuie notificată în mod individual sau sub formă de schemă de ajutor de stat. Astfel, având la bază prevederile art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, care prevăd că terminologia utilizată în proiectul de act normativ trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, Consiliul Concurenței indică asupra necesității de a utiliza la art. 90 alin. (9) și art. 106 alin. (5) lit. e) termenul măsură de sprijin.	Se acceptă, Art. 49, alin. (7) din Proiect a fost modificat pentru a se exclude echivocul în interpretare.

Agencia Servicii Publice (nr.05-04-6033 din 20.09.2024)	1.	În limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor.	Se ia act
Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru (nr.36/01-06/1112 din 06.09.2024)	1.	Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru (în continuare - AGCC) a examinat proiectul de lege cu privire la energia electrică (număr unic 732/MEn/2024) și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele. 1. În dispoziția art. 6 alin. (1) recomandăm substituirea sintagmei „Codul urbanismului și construcțiilor nr. 435/2023” cu textul „Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023”. Codul citat supra este înregistrat cu numărul 434/2023, dar nu cu numărul 435/2023 cum este indicat în proiect. Subsecvent, în alineatul 2 din același articol propunem indicarea autorității competente care aprobă Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice.	Se acceptă
	2.	2. Cu referire la art. 6 alin. (6) din proiect, atragem atenția că, în ceea ce privește terenurile aflate în proprietatea publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale, transmiterea acestora în folosință cu titlu gratuit operatorilor de sistem pentru efectuarea lucrărilor necesare construcției și/sau exploatarea rețelelor electrice poate afecta interesele altor persoane care, conform legislației civile, dețin un drept real limitat asupra terenului (uz, suprafață, servitute, etc.). În acest caz, darea în folosință a terenului proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale operatorilor de sistem, dacă terenurile sunt afectate de un drept real limitat, ar trebui precedată de plata unei despăgubiri în beneficiul titularilor drepturilor afectați de încetarea forțată a exercitării acestor drepturi pe motivul dării în folosință a terenului operatorilor de sistem. Legea ar trebui să prevadă obligația de a plăti această despăgubire, cât și să stipuleze entitatea din contul căreia urmează a fi efectuată plata.	Se acceptă parțial, Articolul 6, alin. (6) a fost exclus, întrucât dublează prevederile art. 134, alin. (1). Totodată, accesul operatorilor de sistem pe terenurile care se află în proprietate publică poate fi realizat exclusiv în scopul realizării lucrărilor necesare pentru construcția, exploatarea, întreținerea, reabilitarea și/sau modernizarea rețelelor electrice de transport sau de distribuție. Aceasta deoarece în caz contrar, poate fi afectată calitatea prestării serviciului de transport sau de distribuție sau chiar poate apărea riscul întreruperii livrării energiei electrice sau chiar riscul apariției unei avarii pe linie electrică, ceea ce poate prezenta pericol pentru sănătatea sau chiar viața oamenilor. Totodată, au fost modificate prevederile alin. (6) și alin. (7) din art. 134, care reglementează principiile generale care se aplică în raport cu accesul operatorilor de sistem pe terenurile care se află în proprietate publică și privată. Astfel, Proiectul legii prevede în mod expres că operatorii de sistem au obligația repunerii terenurilor în situația inițială, precum și referitor la achitarea de despăgubiri pentru eventuale prejudicii cauzate la executarea lucrărilor legate de exploatarea rețelelor electrice pe terenurile care se află în proprietate publică, și respectiv pe terenurile care se află în proprietate privată. Este de menționat și că până la moment nu au fost înregistrate la Minister careva petiții care ar indica că operatorii de sistem ar exercita în mod abuziv drepturile stabilite în capitolul XI din Proiect și care preia practic <i>ad literam</i> prevederile capitolului IX din Legea cu privire la energia electrică în vigoare.
	3.	3. În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora, sintagma „pagină web oficială a autorității publice” a fost substituită cu sintagma „site web oficial al autorităților și instituțiilor publice”. În acest sens, recomandăm	Se acceptă

		substituirea, în tot textului proiectului de lege a sintagmei „pagină web oficială” cu sintagma „site-ul web oficial” la forma gramaticală corespunzătoare.	
	4.	4. În redacția în vigoare, denumirea actuală a Legii nr. 131/2012 este Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, dar în art. 9 alin. (5) lit. a) din proiectul de lege se face trimitere la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Prin Legea nr. 95/2024, Parlamentul a exclus sintagma „asupra activității de întreprinzător” din denumirea Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat. În context, AGCC recomandă rectificarea denumirii Legii nr. 131/2012 din conținutul art. 9 alin. (5) lit. a) al proiectului de lege, precum și în alte dispoziții unde se face trimitere expresă la acest act normativ.	Se acceptă
	5.	5. Prin prisma art. 10 alin. (2) lit. n) din proiectul de lege, ANRE este investită cu funcția de a monitoriza apariția unor practici contractuale restrictive, inclusiv a unor clauze de exclusivitate care pot împiedica consumatorii să încheie contracte simultan cu mai mulți furnizori sau să le restricționeze opțiunea de a face această alegere și, după caz, informează Consiliul Concurenței cu privire la astfel de practici. Având în vedere că, una din atribuțiile Consiliului Concurenței este atribuția de a investiga practicile anticoncurențiale, concurența neloială și alte încălcări ale legislației concurențiale, în limitele atribuțiilor sale, considerăm că, ANRE, urmare a monitorizării situației practicilor contractuale restrictive pe piața energetică sau în domenii conexe, ar trebui în mod obligatoriu să informeze autoritatea competentă în domeniul anticoncurențial care, în baza informației recepționate, va iniția controlul în scopul verificării dacă participanții pe piața energetică respectă politicile anticoncurențiale. Respectiv, recomandăm substituirea textului „după caz informează” din norma citată mai sus cu textul „și informează, în mod obligatoriu, Consiliul Concurenței dacă identifică practici anticoncurențiale”. Această propunere vine în completarea responsabilității prevăzute în art. 101 alin. (5) din proiectul de lege care stabilește că, în cazul în care, în cadrul investigației se constată circumstanțe care indică o încălcare a Legii concurenței nr. 183/2012, ANRE sesizează Consiliul Concurenței despre acest fapt.	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă transpune art. 59, para (1), lit. (p) din Directiva nr. 2019/944. Totodată, sensul acesteia este că autoritatea de reglementare urmează să informeze Consiliul Concurenței în cazul în care constată că în rezultatul unor practici contractuale restrictive, inclusiv a unor clauze de exclusivitate au fost încălcate practicile concurențiale restrictive. Concomitent, pentru a se exclude echivocul în interpretare al art. 10, alin. (2), lit. n) din Proiect, au fost operate modificările necesare.
	6.	6. Referitor la dispozițiile art. 13 alin. (5) din proiectul de lege constatăm că, pentru soluționarea neînțelegerilor individuale, a neînțelegerilor între persoane juridice și/sau persoane fizice legate de punerea în aplicare a actelor normative în domeniul energiei electrice, un director al Consiliului de Administrație emite, în numele Agenției, decizii. Norma citată nu enumeră temeiurile care vor sta la baza selecției membrului din cadrul Consiliului de administrație care, în numele Agenției, va soluționa prin decizie disputele individuale. Din acest considerent, recomandăm în textul proiectului să fie prevăzută modalitatea de selecție.	Nu se acceptă, Această ține de activitatea internă a Consiliului de administrație al autorității de reglementare, iar repartizarea funcțiilor în cadrul ANRE are loc în conformitate cu Regulamentul ANRE aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334/2018 și actele interne ale ANRE. Totodată, este important de delimitat la nivel de lege situațiile în care deliberază Consiliul de Administrație și situațiile care urmează a fi examinate și soluționate de către un singur membru al Consiliului de administrație al ANRE.

	7. Prevederile art. 13 alin. (6) din proiectul de lege stabilesc că, în cazul crizelor de energie electrică, ANRE are dreptul să elaboreze și să adopte/emită hotărâri și decizii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional, prevăzute în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Codul administrativ. Măsura dată, deși vine în scopul ameliorării situației pe piața energetică în cazul survenirii crizelor de energie electrică, trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit. Considerăm că, ANRE trebuie să aprobe un regulament separat care va stabili condițiile în care autoritatea publică poate deroga de la prevederile privind transparența în procesul decizional și de la prevederile Codului administrativ, or, în caz contrar, în lipsa unor criterii clar definite privind aplicarea dispoziției art. 13 alin. (6) din proiectul de lege, survine riscul aplicării disproporționale și arbitrar a acestei prevederi. În context, propunem adăugarea în dispoziția citată a unei prevederi care să stipuleze că, aprobarea proiectelor de hotărâri și proiectelor de decizii supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea cerințelor privind transparența în procesul decizional, prevăzute în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Codul administrativ se face în modul stabilit prin Regulamentul aprobat de ANRE, publicat pe site-ul web oficial al autorității.	Nu se acceptă, Situațiile de criză sunt stabilite de Regulamentul privind situațiile excepționale pe piața energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 149/2019. Totodată, prevederea respectivă preia principiul stabilit la art. 14 din Legea privind transparența în procesul decizional, nr. 239/2008.
	8. În privința regimului juridic al hotărârilor și deciziilor ANRE, indicat în art. 13 alin. (8) din proiectul de lege, reținem că aceste acte intră în categoria actelor administrative normative sau individuale, după caz. Valabilitatea actelor administrative individuale este prevăzută în art. 139 Cod administrativ. Norma citată mai sus stabilește că hotărârile și deciziile ANRE produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Această prevedere indică asupra faptului că, deși există alte modalități în baza cărora actele administrative pierd valabilitatea (anulare, revocare, retragere, căderea în desuetudine, abrogarea), în cazul actelor emise de ANRE, pierderea valabilității are loc numai în cazul când există o hotărâre judecătorească irevocabilă prin care au fost anulate sau declarate nule actele ANRE. Prevederea dată nu este în acord cu dispozițiile Codului administrativ și ale Legii nr. 100/2017 privind actele normative, or legile sus menționate stabilesc în mod expres modalitățile de încetare a acțiunii unui act normativ sau a unui act administrativ individual. Selectarea de către autoritățile publice a unei singure modalități cu privire la ieșirea din vigoare a actelor emise, conform propriei convingeri, poate crea un precedent inefficient pentru alte autorități să decidă, contrar principiilor generale privitoare la intrarea și ieșirea din vigoare a actelor normative și a actelor administrative individuale, circumstanțele în care actul pe care îl emite va înceta să producă efecte juridice. Prin urmare, recomandăm substituirea în art. 13 alin. (8) din proiectul de lege a sintagmei „până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac.” cu sintagma „în condițiile legii.”.	Se acceptă parțial. Prevederea respectivă nu exceptează actele normative și individuale ale ANRE de la aplicarea prevederilor cap. IV din Codul administrativ. De altfel, prevederea respectivă a fost inclusă pentru a aduce claritate în cazurile în care cu privire la aplicarea unui act normativ al ANRE, care este contestat în judecată, iar reclamantul solicită suspendarea actului respectiv pe motiv că ar fi prejudiciate interesele sale. Cu privire la actele administrative individuale ale ANRE, menționăm ca exemplu hotărârea ANRE cu privire la retragerea licenței de transport a energiei electrice, situație în care un alt titular de licență urmează a fi desemnat provizoriu pentru exploatarea rețelelor electrice de transport. Aceasta deoarece activitatea de transport a energiei electrice, datorită specificului său (nu pot fi construite rețele electrice de transport), se desfășoară în condiții de monopol. Totodată, art. 13, alin. (8) a fost reformulat pentru a se exclude echivocul în interpretate cu privire la aplicabilitatea cap. IV, Titlul III din Codul administrativ.

9.	9. La art. 20 alin. (11) din proiectul de lege este prevăzut că, solicitantul căruia i-a fost respinsă cererea privind eliberarea licenței, este în drept să conteste refuzul în conformitate cu prevederile Codului administrativ. Recomandăm să indicați în dispoziția sus citată dacă contestarea refuzului în instanța de judecată este precedată de depunerea în adresa ANRE a cererii prealabile.	Nu se acceptă, În Codul administrativ este indicată procedura respectivă.
10.	10. Recomandăm substituirea în dispoziția art. 87 alin. (3) din proiectul de lege a textului „ale Legii nr. 10/2016 privind utilizarea energiei din surse regenerabile” cu textul „ale Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile”, conform redacției în vigoare a legii citate supra.	Se acceptă
11.	11. Recomandăm excluderea alineatului (4) din dispozițiile art. 110 al proiectului de lege care stabilește că furnizorii sunt în drept să ceară consumatorilor finali plata în avans, conform estimărilor pe baza consumului probabil, în cazurile și în modul stabilit în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice. Această măsură poate crea impedimente pentru persoanele vulnerabile sau atunci când consumatorii finali nu dețin resurse suficiente în scopul achitării în avans a costului estimativ pentru consumul probabil de energie electrică. Furnizorul, în cazul refuzului plății în avans, poate dispune întreruperea furnizării energiei electrice până la eventuala plată în prealabil a costului estimativ, ceea ce va cauza consumatorului final dificultăți în activitatea cotidiană, chiar dacă nu are restante la plata facturilor pentru consumul energiei electrice în perioada precedentă. Prevederea dată vine în contradicție cu dezideratul de a oferi protecție consumatorilor finali împotriva riscurilor care survin pe piața energiei electrice.	Nu se acceptă, Nu este argumentată suficient propunerea respectivă. Totodată, plata preventivă nu reprezintă o sancțiune, deoarece aceasta este percepută pentru a acoperi cheltuielile furnizorului legate de furnizarea energiei electrice către anumite categorii de consumatori. Conform Proiectului de lege, care, de altfel, preia prevederea de la art. 69, alin. (5) din Legea nr. 107/2016, situațiile în care furnizorul este în drept să perceapă plata preventivă în cazurile expres prevăzute în Regulamentul pentru furnizarea energiei electrice, aceasta pentru a fi prevenită acumularea datoriilor de către furnizor în cazul consumatorilor finali care nu achită sau în raport cu care nu există garanție ca ar achita pentru energia electrică pe care au consumat-o (a se vedea pct. 107 – pct. 108). La fel, Regulamentul privind furnizarea stabilește modul de determinare a plății preventive. Totodată, Legea prevede un drept al furnizorului și nu o obligație
12.	12. Prevederea art. 111 alin. (3) din proiectul de lege prezentat spre avizare stabilește că, furnizorul poate include în factura de plată și alte taxe în conformitate cu prezenta lege și Regulamentul privind furnizarea energiei electrice. Potrivit art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, iar conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație. Norma din proiect, indicată mai sus, este ambiguă fiindcă nu precizează care anume taxe suplimentare pot fi incluse în factură și nici nu oferă o justificare care să arate proporționalitatea și temeinicia includerii în facturile de plată a unor costuri adiționale pe lângă cele de bază. În legătură cu aceasta, AGCC recomandă rectificarea art. 111 alin. (3) din proiectul de lege, cu enumerarea expresă a taxelor adiționale care ar putea fi incluse în facturile de plată pe lângă taxele de bază, or, în caz contrar, furnizorii, în lipsa unor interdicții legale, ar putea include taxe nejustificate.	Se acceptă parțial, Nu este argumentată suficient o asemenea propunere. Prevederea respectivă a fost modificată în contextul avizului Ministerului Finanțelor.
13.	13. AGCC reține dispoziția art. 117 alin. (7) din proiectul de lege care prevede că, în cazul întârzierii plății pentru consumul de energie electrică,	Nu se acceptă,

	consumatorii finali plătesc o penalitate în mărime determinată și în modul stabilit prin contract. Considerăm că prevederea poate fi aplicată numai după ce furnizorul a informat consumatorul final despre obligația plății consumului pentru energia electrică și numai după expirarea a cel puțin trei luni din momentul avizului, dacă la expirarea acestui termen factura nu a fost plătită. Ținem să notăm că, în anumite cazuri, factura pentru consumul de energie electrică nu este achitată la termen pe motiv că persoana nu locuiește temporar la locul de consum sau nu deține mijloace bănești în cuantumul convenit. Aplicarea penalității imediat după termenul la care trebuia efectuată plata va pune în seama consumatorului costuri adiționale care afectează negativ capacitatea de plată. Acordând un termen pentru plata facturii, consumatorul va depune eforturi pentru a achita restanțele integral, fără însă să plătească penalități. Respectiv, propunem includerea în prevederile citate mai sus a unei dispoziții care va stabili că penalitatea pentru întârzierea plății pentru consumul de energie electrică se aplică doar în cazul preavizării consumatorului final și doar după expirarea termenului de trei luni de la data emiterii avizului.	Nu este argumentată propunerea respectivă, pericol de a periclita activitatea furnizorului. Totodată, avizul de deconectare și situațiile în care consumatorul final poate fi deconectat este inclus în factură, pentru a se evita suportarea cheltuielilor suplimentare de către furnizorii de energie electrică în legătură cu expedierea avizelor de deconectare către consumatorii care nu achită factura pentru energie electrică, cheltuieli care fiind necesare pentru desfășurarea activității de furnizare trebuie să fie incluse în prețul de furnizare și respectiv achitate de toți consumatorii finali. Totodată, Proiectului legii stabilește limita maximă care nu poate fi depășită de furnizor la stabilirea penalității în raport cu consumatorii finali care întârzie la achitarea facturilor.
14.	14. Cu referire la art. 130 alin. (3) subpt. 1) lit. g) din proiectul de lege prin care se stabilește că în Metodologiile de calculare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie inclusă componența și modul de calculare a altor cheltuieli justificate și necesare pentru desfășurarea activității operaționale, atragem atenția că dispoziția respectivă este ambiguă, lăsând loc pentru interpretarea sensului a ceea ce se poate înțelege prin sintagma „a altor cheltuieli justificate și necesare”, în măsura în care legea nu prevede expres tipurile de cheltuieli justificate și necesare. Prin urmare, recomandăm completarea dispoziției citată mai sus cu lista tipurilor de cheltuieli pe care autorul proiectului de lege le are în vedere.	Nu se acceptă, Justificarea cheltuielilor este unul din principiile fundamentale de reglementare.
15.	15. În art. 134 alin. (2) din proiectul de lege se stabilește că dreptul de folosință cu titlu gratuit asupra terenurilor pe durata de exploatare a rețelelor electrice se constituie prin efectul prezentei legi fără a fi necesară obținerea acordului statului sau al unităților administrativ-teritoriale, încheierea oricărui acte juridice sau îndeplinirea altor formalități. O asemenea dispoziție intră în contradicție cu principiile diriguitoare referitoare la exercitarea dreptului de proprietate și a altor drepturi reale limitate. Normele care stabilesc modul de gestionare și folosire eficientă a bunurilor proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale este reglementat prin Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice. AGCC reține că, în baza art. 4 alin. (6) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, rețele subterane și supraterane de alimentare cu energie electrică nu sunt obiecte ale înregistrării în registrul bunurilor imobile. În același timp, statul și unitățile administrativ-teritoriale care au în proprietate terenuri pe care sunt instalate rețelele de alimentare cu energie electrică dețin, prin efectul legii, un drept de dispoziție asupra acestor terenuri, drept urmare, consultarea statului sau a unităților administrativ-teritoriale este necesară în cazul când se intenționează construcția, exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea rețelelor electrice de transport sau de distribuție. Drept urmare,	Nu se acceptă, Prevederile acestui capitol stabilesc expres că operatorii de sistem urmează să exercite drepturile de folosință cu bună-credință și în mod rezonabil, inclusiv cu repararea prejudiciului cauzat. A se vedea și explicațiile de mai sus.

		propunem rectificarea dispoziției prevăzute în art. 134 alin. (2) din proiectul de lege în sensul stabilirii că, dreptul de folosință cu titlu gratuit asupra terenurilor proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale pe durata de exploatare a rețelelor electrice se exercită prin coordonarea cu autoritățile statului sau cele din administrația publică locală pe terenurile cărora se efectuează lucrările.	
	16.	16. În art. 141 alin. (1) din proiect recomandăm excluderea textului „Ulterior, Agenția este în drept să extindă suplimentar termenul de examinare a reclamației cu acordul persoanei care a depus reclamația.” ANRE dispune de atribuții funcționale stabilite conform actelor normative și nu trebuie să consulte doar anumiți participanți la procedură în privința modului cum efectuează operațiunile administrative necesare soluționării disputelor. Or, alte părți implicate în procedură și față de care decizia ANRE produce efecte juridice pot considera că, prelungirea termenului la solicitarea persoanei care a depus reclamația, a fost determinată de anumite influențe externe. Dispoziția citată nu stabilește nici temeiurile în baza cărora petiționarul poate solicita prelungirea termenului de examinare și nici durata pentru care poate fi prelungit termenul. De asemenea, nu prevede consecințele care survin în cazul în care alți participanți la procedură sunt împotriva prelungirii termenului, după expirarea termenului legal de examinare a reclamației. Suplimentar, atragem atenția că dispoziția citată mai sus face trimitere la examinarea neînțelegerilor dintre întreprinderile electroenergetice, a căror soluționare ține de competența ANRE, dar în același timp, în alineatul 1 din articolul 141 se stipulează că informația despre prelungirea termenului se comunică persoanei care a depus reclamația. Prin „persoană” se are în vedere persoana fizică, dar nu o persoană juridică constituită sub formă de întreprindere electroenergetică. Respectiv, având în vedere că dispoziția art. 141 alin. (1) din proiect se referă la întreprinderile electroenergetice recomandăm substituirea termenului „persoană” cu termenul „întreprindere electroenergetică” la forma gramaticală corespunzătoare.	Se acceptă parțial, Alin. (1) din art. 141 al Proiectului a fost reformulat pentru a exclude echivocul în interpretate. Le fel, a fost modificat alin. (3) al acestui articol.
Instituția Publică Centrul de Național pentru Energie Durabilă (nr.25-1120 din 17.09.2024)	1.	Comunică următoarele propuneri conform tabelului anexat. Art. 35 „Funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de transport.” [...] Art. 64. „Funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de distribuție.” [...] În contextul în care instituția publică de suport a Ministerului Energiei asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și în promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, care în conformitate cu Legea 10/2016 art. 7, pct.13, calculează ponderea energiei din surse regenerabile, prin crearea unei baze de date cu privire la monitorizarea evoluției domeniului energiei din surse regenerabile, se propune, în contextul procesului de actualizare a bazei de date a producătorilor de energie din surse regenerabile, gestionată de către instituția publică de suport, includerea în obligațiile operatorului sistemului de distribuție și în obligațiile operatorului sistemului de transport, cooperarea și	Se acceptă

		distribuirea lunară către instituția publică de suport, a datelor privind producătorii și instalațiile de generare a energiei din surse regenerabile.	
	2.	Art. 124, pct.12 „[...] O comunitate de energie a cetățenilor desfășoară următoarele activități: producerea, inclusiv din surse regenerabile, partajarea energiei, stocarea energiei, furnizarea energiei electrice, agregarea, furnizarea serviciilor de flexibilitate și a serviciilor de echilibrare, precum și furnizarea serviciilor de eficiență energetică, încărcarea vehiculelor electrice și precum și furnizarea altor servicii energetice către membrii, asociații săi.” Se recomandă a se îngloba în punctul dat sintagma: „contorizarea inteligentă a consumului de energie.”	Nu se acceptă, Măsurarea energiei electrice, inclusiv contorizarea inteligentă a consumului de energie, nu este activitate comercială de sine-stătătoare. Aceasta implică o totalitate de acțiuni întreprinse de operatorul de sistem pentru a duce evidența energiei electrice produsă, livrată prin rețelele electrice, stocată și consumată. Responsabilitatea privind contorizarea inteligentă este pusă pe seama operatorului de sistem.
Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor (nr.27/12-3226 din 18.09.2024)		Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor în limita competențelor atribuite prin lege, a examinat proiectul de lege cu privire la energie electrică (număr unic 732/MEn/2024) și Vă transmite avizul fără propuneri și obiecții.	Se ia act
Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr.311 din 04.09.2024)	1.	4. Propuneri asupra proiectului. Propunem următoarele modificări și completări ale proiectului de lege: 4.1. Aparent, noțiunile din art. 2 din proiect sunt inserate în ordinea alfabetică, totuși, unele din ele nu respectă această regulă. Se recomandă plasarea tuturor noțiunilor conform ordinii alfabetice.	Se acceptă
	2.	4.2. În Art. 2 din proiect (Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: 25) comunitate de energie a cetățenilor - entitate juridică care îndeplinește următoarele condiții cumulative: a) se bazează pe participarea voluntară și deschisă și este controlată efectiv de membri sau asociați, persoane fizice, autorități locale, inclusiv municipalități, sau întreprinderi mici): textul „locale, inclusiv municipalități” urmează a se substitui cu textul „ale administrației publice locale de nivelul întâi, de nivelul al doilea sau de nivel special”.	Se acceptă
	3.	4.3. În Art. 81 (Linii electrice directe (4) Construirea unei linii electrice directe se poate realiza cu condiția obținerii, în prealabil, a autorizației pentru linia electrică directă, eliberată de Agenție, și, ulterior, a autorizației de construire, eliberată de autoritățile administrației publice locale): textul „autorizației de construire, eliberată de autoritățile administrației publice locale” urmează a se substitui cu textul „actelor permissive emise în condițiile Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023”. Actele permissive pentru proiectare și construire sunt, respectiv, certificatul de urbanism pentru proiectare și autorizația de construire, iar pentru lucrările declarate de utilitate publică de interes național, acestea se emit de către	Se acceptă

	instituția din subordinea organului central de specialitate responsabil de implementarea politicilor în domeniile de competență (art. 107 alin. (9), art. 108 alin. (3), art. 156 alin. (3) din Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023). Obiecția este valabilă și pentru: „Articolul 104. Producerea energiei electrice (5) Obținerea autorizațiilor de construire de la autoritățile administrației publice locale este obligatorie pentru construcția tuturor centralelor electrice sau a centralelor electrice de termoficare, precum și pentru majorarea capacității acestora”; „Articolul 105. Procedura de autorizare pentru noile capacități de producere a energiei electrice (5) După adoptarea hotărârii Guvernului prevăzută la alin. (1), beneficiarul este obligat să obțină autorizația de construire de la autoritatea administrației publice locale, în conformitate cu Codul urbanismului și construcțiilor nr. 435/2023”.	
4.	4.4. Referitor la art. 124 (Comunități de energie ale cetățenilor (10) Cererea prevăzută la alin. (9) va fi însoțită de statutul/actul de constituire al persoanei juridice respective, care fac dovada îndeplinirii cerințelor stabilite la alin. (1) – (7) sunt îndeplinite. Cerințele respective trebuie să fie respectate pe toată perioada în care persoana juridică intenționează să desfășoare activitățile specifice comunității de energie din surse regenerabile) menționăm următoarele: Considerăm că nivelul actual al economiei și culturii dezvoltării inovațiilor în Republica Moldova reprezintă o barieră în calea potențialului de dezvoltare al comunităților de energie ale cetățenilor. Propunem ca la etapa inițială (cel puțin până la consolidarea primelor comunități de energie ale cetățenilor și oferirea de bune practici sau chiar până la aderarea la UE) să fie permisă constituirea acestor comunități de energie ale cetățenilor, inclusiv pe baza de contracte de societate civilă (fără constituirea de noi persoane juridice distincte), cu condiția ca cel puțin un membru/asociat al comunității să fie persoană juridică, care să poată fi împuternicită de acționa în numele tuturor membrilor/asociaților pentru toate acțiunile în afara comunității (relațiile cu terții). Amintim, că o persoană juridică actualmente este obligată să perfecțeze și să depună cel puțin patru rapoarte anuale (la fisc, la CNAM, la CNAS, la statistică), să dețină arhivă, evidență de contabilitate, administrator și cenzor, care necesită resurse considerabile, iar activitatea comunităților de energie se va baza exclusiv pe participarea voluntară și eforturi neremunerate. Această posibilitate va constitui un stimulent și o măsură de sprijin reale pentru dezvoltarea comunităților de energie ale cetățenilor.	Nu se acceptă, Date fiind tipurile de activități pe care le pot desfășura comunitățile de energie ale cetățenilor, inclusiv activitatea de producere, de furnizarea de energie, precum și raporturile juridice care urmează să fie constituite (între comunitatea de energie a cetățenilor și membrii acestei comunități, mai ales când procură suplimentar energie electrică de pe piețele de energie; dintre comunitatea de energie a cetățenilor și operatorii sistemelor de distribuție în legătură cu livrarea în, preluarea din rețele a energiei electrice, dintre comunitatea de energie a cetățenilor și operatorul sistemului de transport în calitate de parte responsabilă pentru echilibrare atunci când participă pe piețele de energie pentru a vinde energia electrică produsă în exces sau pentru a achiziționa energia electrică suplimentară pentru a acoperi necesarul de consum al membrilor săi, etc.) este imperativ ca acestea să fie constituite sub forma de persoane juridice. A se vedea în acest sens și paragrafele (45) – (47), pct. (11) din art. 2 și art. 16 din Directiva nr. 2019/944 aferente comunităților de energie ale cetățenilor.
5.	4.5. În Art. 125 (Funcționarea și drepturile comunităților de energie ale cetățenilor. Promovarea comunităților de energie ale cetățenilor (13) Guvernul, cu asistența organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și al Agenției, precum și al instituției publice de suport acordă sprijin autorităților administrației publice locale în vederea facilitării înființării comunităților de energie ale cetățenilor și a participării directe a localităților în cadrul acestora, inclusiv acordă sprijin în probleme	Se acceptă

	legate de reglementarea activității comunităților de energie ale cetățenilor și consolidarea capacităților acestora): cuvântul „localităților” urmează a se substitui cu cuvintele „unităților administrativ teritoriale”. Doar unitățile administrativ-teritoriale au personalitate juridică (art. 3 alin. (2) din Legea nr. 764/2001; art. 4 din Legea nr. 436/2006), care sunt reprezentate de către autoritățile administrației publice locale, și în unitățile administrativ-teritoriale pot fi mai multe localități care nu au personalitate juridică distinctă (dacă localitățile nu sunt și UAT: satele din componența comunei).	
6.	4.6. În Art. 134 (Principii generale (1) Terenurile proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, necesare pentru construcția, exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea rețelelor electrice de transport sau de distribuție, se transmit în folosință operatorilor de sistem cu titlu gratuit): după cuvintele „operatorilor de sistem” se propune a se completa cu cuvintele „de regulă” sau, alternativ, de modificat cuprinsul alineatului (1) în sensul că terenurile UAT pot fi transmise în folosință operatorilor de sistem cu titlu gratuit. Menționăm, că actualmente, operatorii de sistem deja se eschivează de la plata redevenței la bugetele locale pentru suprafața legală instituită (art. 29 din Legea nr. 1125/2002, prin efectul Legii nr. 133/2018) asupra terenurilor aferente bunurilor imobile proprietate privată (sedii, puncte comerciale etc), declarând că sunt scutiți de plată (nu se regăsesc în lista persoanelor scutite de plată, menționate expres la Art. 29 alin. (2)1 din Legea nr. 1125/2002).	Nu se acceptă, În cazul în care operatorii de sistem nu respectă prevederile Legii menționate, AAPL urmează să procedeze în conformitate cu prevederile Legii și să soluționeze astfel de conformități.
7.	4.7. Referitor la art. 134 alin. (2) Dreptul de folosință cu titlu gratuit asupra terenurilor pe durata de exploatare a rețelelor electrice, prevăzut la alin. (1), se constituie prin efectul prezentei legi fără a fi necesară obținerea acordului statului sau al unităților administrativ-teritoriale, încheierea oricăror acte juridice sau îndeplinirea altor formalități. Dreptul de folosință stabilit în temeiul prezentului articol se exercită și este opozabil față de terți fără a fi necesară înscrierea acestuia în Registrul bunurilor imobile): având în vedere că sintagma „fără a fi necesară obținerea acordului ... unităților administrativ-teritoriale” este neconstituțională, pentru că sfidează autonomia locală și dreptul de proprietate al UAT, solicițăm să fie revizuită corespunzător. Obiecția este valabilă, corespunzător și pentru: alin. (4) din art. 134 (Drepturile de folosință și de servitute prevăzute la alin. (3) se constituie în temeiul utilității publice, prin efectul prezentei legi, fără a fi necesară obținerea acordului proprietarilor terenurilor sau ai bunurilor imobile respective, încheierea oricăror acte juridice sau îndeplinirea altor formalități, cu excepțiile stabilite la Articolul 135 alin. (2) și la Articolul 136 alin. (3); Articolul 139. Exproprierea (3) După trecerea în proprietatea publică a statului sau a unității administrativ-teritoriale, terenul expropriat urmează a fi dat în folosință, cu titlu gratuit, operatorului de sistem pentru efectuarea lucrărilor necesare de construcție sau exploatare a rețelelor electrice).	Nu se acceptă, Deoarece amplasarea rețelelor electrice pe terenurile AAPL și APC a avut loc cu acordul autorităților publice respective. Amplasarea rețelelor electrice pe terenurile proprietate a UAT, pe viitor, se va efectua doar în rezultatul acordării dreptului de folosință cu titlu gratuit asupra terenurilor de către autoritățile publice. Totodată, exploatarea rețelelor electrice situate pe teritoriul UAT se efectuează de operator pentru a se asigura livrarea energiei electrice inclusiv pentru locuitorii localităților menționate. După cum s-a explicat anterior, cheltuielile suportate de operatori de sistem în legătură cu achitarea redevenței vor fi incluse în tarifele de transport și distribuție, ducând la majorarea semnificativă a acestora. De asemenea, prevederile din Capitolul XI al proiectului de lege nu se aplică în raport cu alte bunuri imobile utilizate de operatorii de sistem, cum ar fi sediile, punctele comerciale, iar la necesitate proiectul legii poate fi modificat în acest sens. În fine, conform celor menționate mai sus, art. 134, alin. (6) și (7) au fost modificate în sensul stipulării în mod expres a faptului că operatorii de sistem au obligația repunerii terenurilor în situația anterioară, precum și referitor la achitarea de despăgubiri pentru eventuale prejudicii cauzate la executarea lucrărilor legate de exploatarea rețelelor electrice pe terenurile

		Nu negăm faptul că este plauzibilă folosirea gratuită a acestor terenuri, în special a serviciilor, de către operatorii de sistem (uz pentru rețelele electrice, nu și pentru sediile și alte bunuri proprietate privată ale operatorilor de sistem), însă solicităm ca această prerogativă să respecte principiile fundamentale enunțate supra. Totodată, acordarea posesiei și folosinței gratuite a bunurilor proprietate publică constituie un „ajutor de stat” care trebuie notificat în prealabil Consiliului Concurenței de către entitatea care îl acordă, pentru a fi autorizat. Norma proiectului nu face derogare de la această regulă (Legea nr. 139/2012). O altă opțiune posibilă este ca statul să acopere anual pierderile UAT prin transferuri și/sau granturi acordate de la bugetul de stat.	care se află în proprietatea publică, și respectiv pe terenurile care se află în proprietate privată.
	8.	4.8. Se propune completarea proiectului cu norme care să prevadă înregistrarea automată a deranjamentelor în rețelele și instalațiile electrice, evidența automată a deconectărilor liniilor electrice de 0,4 kV și compensarea automată de către operatorii de sistem a prejudiciilor cauzate consumatorilor prin deranjamentele produse în rețelele și instalațiile electrice gestionate.	Nu se acceptă, Problema invocată urmează a fi soluționată la nivel de legislație secundară a ANRE. Totodată, soluționarea acesteia în mod eficient se va materializa mai ales după punerea în funcțiune a rețelelor electrice inteligente și a sistemelor de măsurare inteligente (a se vedea în acest sens art. 77 din proiect)
SA „Energocom” (nr. 10/07-3159 din 18.09.2024)	1.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri conceptuale asupra acestuia.	Se ia act
ÎS „Moldelectrica” (nr. 46-54/2574 din 07.10.2024)	1.	În continuarea scrisorii nr. 46-53/2394 din 19.09.2024 privind examinarea proiectului Legii cu privire la energia electrică transmitem un set suplimentar de propuneri și comentarii la proiectul Legii. În același timp, dat fiind modificările semnificative, care se propun de a fi perfectate în Legea cu privire la energia electrică, cu includerea unor noi concepte și procese care afectează securitatea și fiabilitatea funcționării sistemului electroenergetic și funcționarea pieței energiei electrice, considerăm oportun și necesar abordarea mai detaliată în comun cu părțile implicate [Ministerul Energiei, ANRE, OST, OSD, Furnizori] a cel puțin următoarelor subiecte: 1) Activitatea de agregare; 2) Derogări de responsabilitatea privind echilibrarea; 3) Dezvoltarea rețelelor electrice din contul solicitanților; 4) Racordarea la rețelele electrice; 5) Utilizarea noțiunilor de „Operator de Transport și de Sistem”, Operator de distribuție” în loc de Operator al Sistemului de Transport” și respectiv Operator al Sistemului de Distribuție”; 6) Acces la serviciile sistemului electroenergetic în baza tarifului pentru servicii de sistem; 7) Compensarea utilizatorilor de sistem în caz de limitări; 8) Despăgubirea participanților la piața energiei electrice în cazul limitării drepturilor obținute în cadrul licitațiilor de alocare a capacităților transfrontaliere; 9) Asigurarea alocării capacității transfrontaliere la un nivel de 70%.	Se acceptă parțial, Modificările propuse au fost considerate în textul definitiv al proiectului de Lege.

		Intru asigurarea implementării eficiente a modificărilor în Legea cu privire la energia electrica, considerăm imperativ de a aborda prevederile aferente subiectelor sus menționate prin prisma realizării practice. Anexă: Proiectul Legii cu privire la energia electrica (cu propuneri și comentarii).	
SA „OPCOM” (nr. din 2024)		Nu a prezentat careva propuneri pe marginea Proiectului de lege.	
SRL „Operatorul Pieței de Energie M” (nr. din 2024)		Nu a prezentat careva propuneri pe marginea Proiectului de lege.	
SA „CET-Nord” (nr. 227-08/1621 din 21.09.2024)	1.	Urmare a examinării proiectului de lege cu privire la energia electrică remis spre avizare, înaintăm următoarele propuneri și recomandări: 1. Noțiunile de „întreprindere mică”, „întreprindere mamă”, „microîntreprindere” diferă de noțiunile utilizate în Legea nr. 179/2016 și Legea nr. 287/2017. Astfel, având în vedere faptul că art. 7 alin. (3) din Legea 100/2017 stabilește că <i>în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis</i> , considerăm oportun fie de a exclude respectivele noțiuni sau de a le revedea prin prisma cadrului legislativ din domeniu, pentru a se evita conflictul de norme.	Nu se acceptă, Definițiile noțiunilor de ”întreprindere mică”, „întreprindere mamă” și „microîntreprindere” transpun definițiile noțiunilor corespunzătoare din art. 2, pt. (38), pt. (12) și pt. (6) din Directiva nr. 944/2019, iar în contextul necesității alinierii legislației naționale la legislația UE este imperativ de utilizat definițiile respective. Totodată, în conformitate cu art. 54, alin. (1), lit. c) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, terminologia utilizată în actele normative trebuie să corespundă legislației UE pentru a se asigura transpunerea și mai ales implementarea coerentă și corectă a acesteia.
	2.	2. La Articolul 21 alin. 8 lit. a) după cuvintele „întreaga capacitate” să se completeze cu sintagma „disponibilă conform declarației de disponibilitate depusă în conformitate cu prevederile Codului rețelelor electrice”.	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător. Totodată, referința la declarația de disponibilitate ține de procedurile tehnice și operaționale, care sunt stabilite în Codul rețelelor electrice aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 423/2019 și nu își are rostul în contextul situației descrise la art.21 alin. (8) lit. a) din Proiect.
	3.	3. La alin. (4) Articolul 22 prima propoziție de a expune în următoarea redacție: „În cazul prevăzut la alin. (3) lit. a), Agenția adoptă o hotărâre privind suspendarea licenței la cererea titularului licenței, în termen de 3 zile lucrătoare de la înregistrarea acesteia, cu indicarea termenului de suspendare indicat în cerere, dar care nu poate depăși termenul stabilit la alin. (7)”. Modificarea propusă vine să individualizeze procedura pentru cazul când suspendarea licenței are ca temei cererea titularului licenței privind suspendarea licenței.	Se acceptă
	4.	4. Articolul 106 urmează a fi completat cu un nou aliniat având cu următorul conținut: „(7) Agenția va ține cont de Depozițiile de dispecer în cadrul efectuării analizei privind respectarea de către centralele electrice de termoficare urbane a graficului de temperaturi”. Norma propusă este necesară în vederea evitării aplicării unor sancțiuni față de unitățile termoelectrice în cazul când, pe durata crizelor de energie electrică, producătorii vor fi obligați să mobilizeze întreaga capacitate de producere la cererea operatorului sistemului de transport, iar acest fapt va influența asupra parametrilor de calitate pentru energia termică furnizată.	Nu se acceptă, Agenția, în calitate de autoritate de reglementare nu monitorizează respectarea de către centralele electrice de termoficare urbane a graficului de temperaturi și nu aplică sancțiuni în legătură cu aceasta. Totodată, în conformitate cu art. 36, para. (6), măsurile luate de operatorul sistemului de transport, precum și de alți participanți la piață în timpul crizei de energie electrică, în conformitate cu Planul de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul electroenergetic și cu deciziile Comisiei pentru Situații

		Excepționale sunt obligatorii și prevalează în raport cu prevederile contractuale și actele normative în domeniu. Astfel nu sunt clare argumentele expuse în legătură cu această propunere.
5.	5. La Articolul 132 alin. (3) de exclus ultima propoziție „ <i>Bilanțul și situația de profit și pierderi se întocmește separat pentru fiecare activitate reglementată</i> ”, întrucât titularii de licență nu întocmesc bilanțuri separate pentru fiecare activitate.	Se acceptă parțial, Textul a fost reformulat pentru a reflecta principiul stabilit la art. 56, para. (3) din Directiva 944/2019 pentru a stabili că întreprinderile electroenergetice trebuie să țină în contabilitatea sa de gestiune un bilanț și un cont de profit și de pierderi separate pentru fiecare activitate în parte.
6.	6. La Articolul 132 alin. (7) se face referință la Legea nr. 61/2007 privind activitatea de audit și în standardele internaționale de audit, însă actul legislativ prenotat a fost abrogată prin Legea nr. 271/2017 privind auditul situațiilor financiare, considerent din care se impune revizuirea prevederii respective.	Se acceptă
7.	7. La Articolul 149 alin. (5) propunem excluderea prevederii sau substituirea termenului de „3 ani” cu „7 ani”, deoarece termenul de 3 ani este unul ireal pentru realizarea de către unitățile termoelectrice, a investițiilor necesare în scopul asigurării unui preț competitiv al energiei electrice pe piață și asigurarea sustenabilității financiare și operaționale a unităților de producere. În caz contrar, întreprinderea nu va reuși să își recupereze cheltuielile justificate de producere a energiei în regim de cogenerare, ceea ce va duce la majorarea cheltuielilor aferente livrării energiei termice către consumatori. Această situație ar putea determina consumatorii să renunțe la serviciile întreprinderii, optând pentru surse alternative de energie termică, ceea ce ar putea avea un impact negativ asupra stabilității financiare a unităților termoelectrice.	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost corelată cu obligația operatorului sistemului de transport privind dispecerizarea prioritară stabilită la Articolul 74 alin. (6) din proiectul legii. Totodată, de menționat că în conformitate art. 12 din Regulamentul UE nr. 943/2019, dispecerizarea prioritară este în principiu interzisă, iar cu titlu de derogare aceasta este posibilă doar pe termen limitat și pentru anumite cazuri specifice (a se vedea articolul 74 din proiectul Legii). Aceasta va determina modificarea de către ANRE a politicii tarifare de stabilire a prețurilor pentru centralele electrice de termoficare urbane. Totodată, proiectul legii oferă posibilitatea centralelor electrice de termoficare urbane să participe pe piețele concurențiale de energie electrică, inclusiv pe piața de echilibrare, pentru a-și recupera costurile aferente activității de producere și inclusiv pentru a obține profit.
8.	8. Propunem ca în cazul centralelor electrice termoficare urbană să fie promovată o limită admisibilă de abaterii, care să nu se considere dezechilibru în valoarea de $\pm 5\%$, deoarece diapazonul de reglare automată a frecvenței capacităților de cogenerare în limită de $\pm 5\%$ este direct dependent de nivelul de frecvență al sistemului electroenergetic (caracteristici tehnice prescrise în pașapoartele tehnice și în instrucțiunile de exploatare a producătorilor a utilajului de producere). Menționăm că, în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de asemenea este stabilită o anumită limită admisibilă de abateri care nu se consideră dezechilibru pentru producătorii SER. Astfel, în cazul în care nu va fi determinată o limită admisibilă a abaterii care nu se consideră dezechilibru și în cazul producerii de energie electrică în regim de cogenerare, similar regenerabilelor, situația dată va crea dezechilibre permanente.	Nu se acceptă, Mecanismul de toleranțe prevăzut în proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile a fost introdus în contextul implementării schemei de sprijin pentru producătorii de energie electrică din surse regenerabile, ținând cont de specificul tehnologiei de producere a energiei electrice. De remarcat faptul că în conformitate cu art. 5 din Regulamentul UE nr. 943/2019 (transpus în art. 90 din proiectul legii), toți participanții la piața energiei electrice sunt responsabili pentru dezechilibrele pe care le cauzează în sistem, iar derogări de la această cerință (inclusiv scutiri parțiale de la responsabilitatea în materie de echilibrare) pot fi oferite doar în anumite situații specifice, stabilite în articolul respectiv din Regulamentul UE.

	9.	9. În contextul excluderii obligației furnizorului central de energie electrică de a procura și revinde energia electrică produsă la centralele electrice de termoficare urbane, propunem reglementarea distribuirii pierderilor de energie electrică în transformatoare conform activităților reglementate distincte unităților termoelectrice precum serviciul de transport al energiei electrice și producerea energiei electrice titularilor de licențe respectivi în dependență de volumul fluxurilor de energie electrică transportată la cantității produse. În acest sens, comunicăm că, la situația actuală, transformatoarele 1T și 2T ale SE „Bălți CTE” 110/10 kV asigură tranzitul de energie electrică din rețeaua de transport spre rețeaua de distribuție. Aceste fluxuri de energie electrică care au loc în rețelele de transport și rețelele de distribuție nu au tangență cu regimul de funcționare al S.A. „CET-Nord”, deoarece energia electrică produsă de către unitățile de producere ale întreprinderii este livrată în rețeaua electrică de distribuție 10 kV. În rezultat, titularul de licență S.A. „CET-Nord” suportă integral, dar nejustificat pierderile de energie electrică din transformatoare pentru o altă activitate reglementată distinctă unității termoelectrice precum serviciul de transport al energiei electrice, ceea ce este în contradicție cu însăși principiile de reglementare ale actului legislativ elaborat și remis spre avizare.	Nu se acceptă, Problema invocată urmează a fi soluționată la nivel de legislație secundară, în cadrul discuțiilor cu ANRE și alte părți implicate.
SA „Furnizare a Energiei Electrice Nord” (nr.09-823 din 02.09.2024)	1.	Comunică că nu are careva obiecții/propuneri asupra proiectului.	Se ia act
ÎS. „Nodul Hidroenergetic Costești” (nr. 197 din 16.08.2024)	1.	Comunică susținerea proiectului și lipsa de obiecții.	Se ia act
SA „RED Nord” (nr. jur-09/1626 din 16.09.2024)	1.	Informează că, a analizat proiectul actului normativ și înaintează următoarea propunere de completări a acestuia, prin includerea la art.65 a următoarelor două alineate : <i>„Pentru a stimula consumatorii de energie electrica să mențină un factor de putere stabil, în instalațiile lor de utilizare, se stabilește modul și condițiile calculării, de către operatorul de rețea, a consumului tehnologic de energie active, în rețelele de distribuție, în dependență de valoarea factorului de putere, în instalațiile de utilizare ale consumatorilor, furnizorul de energie electrică, având dreptul să includă acest consum în factura de plată a consumatorului. Consumul tehnologic, va fi facturat atât în cazul consumului de energie reactivă din rețeaua de distribuție, cât și în cazul injectării energiei reactive în rețea de instalațiile de compensare(supracompensare) ale consumatorului final.”</i>	Nu se acceptă, Subiectul achitării pentru energia reactivă este reglementat de „Instrucțiunea privind calcularea consumului tehnologic de energie electrică în rețelele de distribuție în dependență de valoarea factorului de putere în instalațiile de utilizare ale consumatorilor” aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 89/2003.

		Prevederile se vor aplica tuturor consumatorilor cu puterea contractată (permisa) de 10 kW și mai mult, racordați la rețelele de distribuție cu tensiunea de 0,4 kV sau 10 kV (cu excepția consumatorilor casnici, asociațiilor de proprietari ai locuințelor privatizate, cooperativelor de construcții a locuințelor, condominiilor în fondul locativ, căminelor, asociațiilor pomilegumicole și consumului de energie electrică pentru spațiile comune din blocurile de locuit). Calculul consumului tehnologic se va efectua separat pentru fiecare loc de consum”.	
SA „Termoelectrica” (nr. 79.5288 din 13.09.2024)	1.	La proiectul Legii: La Art. 2 propune: a) de a plasa toate noțiunile conform ordinii alfabetic;	Se acceptă
		b) de a completa cu noțiunea „rețea complet integrată” pentru o mai bună înțelegere a textului Legii.	Nu se acceptă, Considerăm că noțiunea „componente de rețea complet integrate” asigură o înțelegere suficientă. Totodată, în textul legii se utilizează noțiunea de „componente de rețea complet integrate”, care este definită în art. 2 din proiectul legii.
	2.	La Art. 4, alin. (1), lit. G): a) de a modifica cuvântul „instalarea” cu cuvântul „construcția”;	Se acceptă
		b) de a modifica sintagma "20 MW" cu sintagma „20 MWe”. (2 ori). Considerăm că, aceste modificări în proiect sunt necesare pentru a evita interpretarea dublă.	Nu se acceptă, Unitatea de măsură „MW” se referă la puterea centralei electrice.
	3.	Art. 5, alin. (1), lit. d) contrazice prevederilor Art. 7, alin. (2) din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și dezetimizarea proprietății publice, conform căreia „Organul abilitat cu administrarea și deetimizarea proprietății publice a statului este Agenția Proprietății Publice”. Reieșind din cele expuse, propunem de a reformula textul.	Se acceptă
	4.	La Art. 6, alin. (1) de a modifica sintagma „nr. 435/2023” cu sintagma „nr. 434/2023”, greșeala tehnică.	Se acceptă
	5.	La Art. 9: a) alin. (4) de a exclude sintagma „Articolul 93”;	Nu se acceptă, Nu este clară propunerea. Textul respectiv face referință la articolul 39 și la articolul 94. Totodată, termenii, condițiile și metodologiile prevăzute în codurile rețelelor electrice și liniile directe urmează a fi elaborate de operatorul sistemului de transport sau de operatorul pieței desemnat.
		b) alin. (5), lit. b) de a elimina sintagma „Articolul 99 și —”.	Se acceptă parțial, În prevederea respectivă urmează a fi făcute referințe la articolul 100 și 101.
	6.	La Art. 10, alin. (1), lit. a), de a modifica sintagma „Articolul 61 alin. (3) lit. c)” cu sintagma „Articolul 61 alin. (3) lit. d)”.	Se acceptă
	7.	La Art. 18, alin. (4) propunem de a substitui sintagma „mutatis mutandis” cu textul „prin analogie (mutatis mutandis)”, deoarece contrazice Art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă
		La alin. (1), Art. 24 nu este clar ce înseamnă „modificării competențelor de control ale societății”.	Se acceptă,

			Alineatul respectiv a fost modificat pentru a clarifica sensul acestuia.
	8.	La Art. 26 de a redacta denumirea „ <i>Separarea proprietății asupra sistemelor de transport și a operatorului sistemului de transport</i> ”, deoarece contrazice prevederilor alin. (1) din Art. 26 din proiect.	Se acceptă parțial, Textul a fost modificat corespunzător.
	9.	La Art. 47, alin. (3) de a modifica textul „ <i>În cazul în care obiectivele prioritare prevăzute la alin. (3)</i> ” cu textul „ <i>În cazul în care obiectivele prioritare prevăzute la alin. (2)</i> ”, deoarece obiectivele care au prioritate la alocarea veniturilor care decurg din alocarea capacității interzonale sunt stipulate la alin. (2).	Se acceptă
	10.	La Art. 66, alin. (2) de a modifica textul „ <i>Operatorul sistemului de distribuție nu deține, dezvoltă, administrează sau exploatează</i> ” cu textul „ <i>Operatorul sistemului de distribuție nu deține, nu dezvoltă, nu administrează sau nu exploatează</i> ”.	Se acceptă
	11.	La Art. 69, alin. (2), lit. d), e) de a modifica textul „ <i>să nu dețină, să dezvolte, să administreze sau să exploateze</i> ” cu textul „ <i>să nu dețină, să nu dezvolte, să nu administreze sau să nu exploateze</i> ”.	Se acceptă
	12.	La Art. 72, alin. (14) de a modifica textul „ <i>alin. (8) - (10), alin. (11) - (13)(12)</i> ” cu textul „ <i>alin. (8)-(13)</i> ”.	Se acceptă
	13.	La Art. 104 : a) alin. (4) de a modifica sintagma „ <i>nr. 435/2023</i> ” cu sintagma „ <i>nr. 434/2023</i> ”, greșeala tehnică;	Se acceptă
		b) alin. (6): - de a modifica cuvântul „ <i>instalării</i> ” cu cuvântul „ <i>construcției</i> ”; - de a modifica sintagma „ <i>20 MW</i> ” cu sintagma „ <i>20 MW_e</i> ” (2 ori).	Se acceptă parțial, Textul a fost modificat corespunzător.
	14.	La Art. 105 : a) alin. (1), (3): - de a modifica cuvântul „ <i>instalării</i> ” cu cuvântul „ <i>construcției</i> ”; - de a modifica sintagma „ <i>20 MW</i> ” cu sintagma „ <i>20 MW_e</i> ” (2 ori);	Se acceptă parțial, Textul a fost modificat corespunzător.
		b) alin. 5 de a modifica sintagma „ <i>nr. 435/2023</i> ” cu sintagma „ <i>nr. 434/2023</i> ”, greșeala tehnică.	Se acceptă.
	15.	La Art. 40, art. 75, art. 82, art. 106 este utilizată noțiunea „active de producere”. Nu este clar dacă noțiunea „activele de producere” are aceeași semnificație ca „instalațiile de producere”. Pentru a nu crea confuzii se propune completarea Art. 3 cu noțiunea „active de producere”.	Se acceptă, Cuvintele „active de producere” se substituie cu cuvintele „centrale electrice”
	16.	La Art. 118: a) alin. (3) de a modifica sintagma „ <i>Prin derogare de la prevederile alin.</i> ” cu sintagma „ <i>Prin derogare de la prevederile alin. (2)</i> ”;	Se acceptă
		b) alin. (4) de a modifica sintagma „ <i>contract prevăzut la alin.</i> ” cu sintagma „ <i>contract prevăzut la alin. (1)</i> ”.	Se acceptă
	17.	La art. 149, alin. (5) de a modifica textul „ <i>Art. 87 alin. (4)</i> ” cu textul „ <i>Art. 87 alin. (3)</i> ”.	Se acceptă
AO „Asociația Producătorilor de Energie Electrică	1.	I. Propuneri pentru Capitolul I – DISPOZIȚII GENERALE. 1. Introducerea unui principiu de prioritate pentru energia regenerabilă. <i>Context:</i>	Nu se acceptă,

Eoliană și Fotovoltaică din Republica Moldova (nr.13 din 20.09.2024)		Conform Directivei UE 2018/2001 (RED II), statele membre trebuie să acorde prioritate energiei din surse regenerabile în sistemele lor energetice. Acest principiu ar trebui reflectat și în legislația din Republica Moldova, pentru a sprijini tranziția către surse de energie curate și pentru a încuraja investițiile în regenerabile. <i>Propunere:</i> Includerea unui articol care să recunoască prioritatea energiei regenerabile în conectarea la rețea și dispecerizare. <i>Formulare propusă:</i> „Energia electrică produsă din surse regenerabile va avea prioritate la conectarea în rețea și la dispecerizare, susținând obiectivele naționale și internaționale privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon.”	Ultimele modificări la Directiva UE nr. 2018/2001 urmează a fi transpuse în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile pentru a se asigura transpunerea și implementarea completă și corectă a acestora. Astfel, de exemplu, în conformitate cu Directiva UE 2018/2001, modificată, principiul potrivit căruia statele membre trebuie să acorde prioritate energiei din surse regenerabile în sistemele lor energetice urmează a fi transpus și implementat cu respectarea cerințelor și a prevederilor stabilite la art. 15c (adică în cadrul zonelor pretabile accelerării proiectelor privind energia din surse regenerabile), la art. 16a și la art. 16f.
	2.	2. Clarificarea termenilor cheie privind energia regenerabilă. <i>Context:</i> Este important ca legislația să definească termeni esențiali pentru a evita interpretările ambigue și a garanta o aplicare uniformă a legii. <i>Propunere:</i> Definirea clară a termenilor precum „energie regenerabilă”, „acces prioritar la rețea” și „flexibilitate operațională” în lege. <i>Formulare propusă:</i> „Energie regenerabilă – energie produsă din surse regenerabile, cum ar fi energia solară, eoliană, hidroenergie, biomasă și alte surse conforme cu Directiva (UE) 2018/2001, având prioritate de acces la rețea.”	Nu se acceptă, Conform celor explicate mai sus, aceste aspecte urmează a fi reglementate de Legea nr. 10/2016 privind promovarea energiei din surse regenerabile, odată cu transpunerea în textul acesteia a ultimelor amendamente operate în Directiva UE nr. 2018/2001 (prin Directiva de modificare nr. 1711/2024). În caz contrar, există riscul ca să fie distorsionată transpunerea în legislația națională și aplicarea atât a principiilor Directivei RES ce țin de ”prioritate în zonele pretabile accelerării proiectelor RES”, ”a accesului neîntârziat (în cel mult 12 luni) la rețea în zonele pretabile accelerării proiectelor RES”, a ”interesului public superior”, precum și a principiilor din legislația-cadru în sectorul electroenergetic, precum ”accesul nediscriminatoriu la rețea” (a se vedea art. 16 din Directiva nr. 944/2019) sau ”dispecerizarea bazată pe mecanisme de piață” (art. 12 din Regulamentul nr. 943/944).
	3.	3. Asigurarea echității în alocarea capacității pentru producătorii regenerabili <i>Context:</i> În legislația UE, alocarea capacităților trebuie să fie transparentă, echitabilă și nediscriminatorie. Acest principiu ar trebui aplicat și în Moldova pentru a susține producătorii de energie regenerabilă. <i>Propunere:</i> Includerea unei prevederi care să oblige operatorii de rețea să aloce capacitățile cu prioritate pentru producătorii de energie regenerabilă. <i>Formulare propusă:</i> „Operatorii de rețea vor aloca capacitățile de transport și distribuție în mod transparent și echitabil, cu prioritate pentru producătorii de energie regenerabilă.”	Nu se acceptă, Proiectul de Lege transpune prevederile actelor normative comunitare, în care unul din principiile fundamentale se referă la „alocarea capacităților în mod transparent, echitabil și nediscriminatoriu”. Or, acordarea priorității la alocarea capacității pentru anumite categorii de utilizatori de sistem este în măsură să distorsioneze implementarea acestui principiu, cu impact negativ asupra piețelor de energie electrică.
	4.	4. Obligația de informare și consultare a producătorilor de energie regenerabilă. <i>Context:</i> Este necesar ca producătorii de energie regenerabilă să fie consultați și informați în legătură cu modificările reglementărilor care îi privesc.	Nu se acceptă, Nu este clară propunerea. Autoritatea de reglementare, operatorul sistemului de transport sunt obligați conform proiectului să consulte proiectele de decizii, proiectele de acte pe care urmează să le aprobe (a se vedea în acest sens art. 13, art. 35, alin. (4), lit. b), art. 39, art. 37, art. 68).

	<i>Propunere:</i> ANRE și operatorii de rețea trebuie să fie obligați să organizeze consultări periodice cu producătorii de energie regenerabilă. <i>Formulare propusă:</i> „ANRE și operatorii de rețea vor organiza consultări periodice cu producătorii de energie regenerabilă, asigurând un dialog transparent și accesibil.”	
5.	5. Protecția investițiilor în energie regenerabilă <i>Context:</i> Investitorii în energie regenerabilă au nevoie de un cadru legal stabil și predictibil pentru a asigura recuperarea investițiilor. <i>Propunere:</i> Includerea unui articol care să garanteze protecția investițiilor existente și un cadru legislativ stabil. <i>Formulare propusă:</i> „Statul garantează protecția investițiilor realizate în domeniul energiei regenerabile și asigură un cadru legislativ stabil și predictibil.”	Nu se acceptă, Propunerea ține de obiectul de reglementare prevăzut de Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în care urmează a fi descrise atribuțiile autorităților publice, principiile și mecanismele aplicabile în acest sens.
6.	II. Propuneri pentru Capitolul II – COMPETENȚE ADMINISTRATIVE ȘI DE REGLEMENTARE. 1. Introducerea unei priorități clare pentru energia regenerabilă în cadrul competențelor ANRE. <i>Context:</i> Directiva UE 2019/944 subliniază necesitatea prioritară de a integra sursele regenerabile în sistemul energetic. <i>Propunere:</i> Includerea unei prevederi care să mandateze ANRE să asigure accesul prioritar la rețele pentru producătorii de energie regenerabilă. <i>Formulare propusă:</i> „ANRE va asigura accesul prioritar și nediscriminatoriu la rețelele electrice pentru producătorii de energie regenerabilă.”	Nu se acceptă, Autoritatea de reglementare prin prisma atribuțiilor sale monitorizează respectarea principiului de acces nediscriminatoriu la rețelele electrice, astfel cum este definit la art. 6 din Directiva nr. 944/2019 (transpus în art. 71 din Proiect). Totodată, în ceea ce privește accesul la rețelele electrice al capacităților noi de producere și al instalațiilor noi de producere, Directiva UE nr. 944/2019 prevede în mod expres faptul că unul din obiectivele autorității de reglementare trebuie să fie facilitarea accesului la rețea, în special prin eliminarea barierelor care ar putea împiedica accesul noilor participanți pe piața energiei electrice și al energiei electrice din surse regenerabile. Aceasta însă nu echivalează cu acordarea accesului prioritar la rețea (art. 58, lit e) din Directiva 944/2019 transpus prin art. 8, alin. (1), lit. e) din proiect). A se vedea și argumentele expuse <i>supra</i> în legătură cu acest aspect.
7.	2. Simplificarea procedurilor administrative pentru producătorii mici și medii de energie regenerabilă. <i>Context:</i> Este necesară simplificarea procedurilor pentru autorizarea și licențierea proiectelor de energie regenerabilă mici și medii. <i>Propunere:</i> Includerea procedurilor simplificate pentru obținerea licențelor, pe baza modelului „one-stop-shop” utilizat în UE. <i>Formulare propusă:</i> „Autoritățile de reglementare vor implementa proceduri simplificate pentru emiterea licențelor pentru producătorii mici și medii de energie regenerabilă.”	Nu se acceptă, În primul rând nu e clar cine intră în categoriile producătorilor mici și medii. Mai mult, licența pentru producere se eliberează pentru producătorii care exploatează centrale cu capacitate instalată de 5 MW și mai mult. Nu e clar și ce problemă se încearcă a fi soluționată în contextul în care procedura generală de licențiere este stabilită în Legea 160/2011, elaborată în conformitate cu principiile Legii nr. 235/ 2006.
8.	3. Clarificarea rolului ANRE în stabilirea tarifelor preferențiale. <i>Context:</i>	Nu se acceptă, În conformitate cu Directiva nr. 2019/2014 prețurile pentru producerea energiei electrice se stabilesc în condiții de piață. Cu

		Tarifele diferențiate sunt un mecanism esențial pentru susținerea regenerabilelor. <i>Propunere:</i> Mandatarea ANRE să implementeze tarife speciale pentru energia regenerabilă. <i>Formulare propusă:</i> „ANRE va implementa un sistem de tarife diferențiate pentru energia produsă din surse regenerabile, ajustabil anual.”	titlu de excepție, în contextul unor scheme de sprijin prețurile pot fi reglementate (de exemplu, tarifele fixe stabilite pentru producătorii eligibili mici în condițiile Legii nr. 10/2016). Respectiv, nu e clar ce fel de tarife diferențiate se propun aprobate de ANRE.
9.	III. Observații asupra articolelor specifice din proiectul de lege. 1. Articolul 72 alin. (3), 85 alin. (7) și 93 alin. (5) – Garanții financiare <i>Observație:</i> Scopul și detaliile garanțiilor financiare solicitate nu sunt clar specificate în proiect. <i>Propunere:</i> Clarificarea termenilor și a condițiilor pentru garanțiile financiare, astfel încât să fie transparent și predictibil pentru toți producătorii.	Se acceptă parțial, Textul a fost modificat. Totodată, cuantumul garanțiilor financiare, modul/condițiile de restituire a acestora urmează să fie stabilite de către autoritatea de reglementare în Regulamentul privind racordarea și, respectiv, în Regulile pieței. A se menționa că practica perceperii garanțiilor financiare de către operatorul sistemului de transport, de către operatorul pieței este pe larg utilizată în Statele Membre ale Uniunii Europene pentru a se evita expunerea acestor participanți la piață riscurilor financiare excesive, fapt care ar putea afecta negativ întregul sector electroenergetic dat fiind rolul acestora.	
10.	2. Articolul 73 alin. (6) – Venituri neimpozabile. <i>Observație:</i> Conform Codului fiscal, veniturile operatorilor de sistem din primirea cu titlu gratuit a liniilor electrice sunt considerate venituri neimpozabile. Nu este necesară dublarea acestei prevederi în altă legislație. <i>Propunere:</i> Eliminarea acestei prevederi din proiectul de lege pentru a evita incoerente legislative.	Se acceptă parțial, Ultima frază din alin. (6) se expune după cum urmează: ”Activele dobândite cu titlu gratuit nu se iau în considerare la calcularea bazei reglementate a activelor operatorului de sistem”. Codul fiscal nu stabilește principii ce țin de politica tarifară.	
11.	3. Articolul 90 alin. (7) – Procedura litigiilor în instanță. <i>Observație:</i> Aspectele procedurale sunt deja guvernate de Codul de procedură civilă. Este inutilă repetarea lor. <i>Propunere:</i> Excluderea acestui alineat din proiect.	Nu se acceptă, În conformitate cu Regulamentul 943/2019 este imperativ ca toți participanții la piața energiei electrice să își asume responsabilitatea financiară pentru dezechilibrele create. A se vedea în acest sens art. 5 din Regulamentul 943/2019 transpus în art. 90. Totodată, deși principiul respectiv era stabilit în mod expres și în legea în vigoare, odată cu intrarea în vigoare a Regulilor pieței energiei electrice, au fost înregistrate multiple cazuri în care participanții la piață nu își onorau obligația de plată pentru dezechilibrele financiare create, înregistrând datorii semnificative în raport cu operatorul sistemului de transport, cu impact negativ asupra situației financiare a operatorului sistemului de transport. În atare situație, există 2 opțiuni: fie intrarea în faliment a operatorului sistemului de transport, fie includerea datoriilor nerecuperate în legătură cu dezechilibrele create de unii participanți la piață în tariful de transport, care urmează a fi achitate și de participanții de bună-credință. În acest context pentru ca OST să dispună de resurse financiare suficiente pentru desfășurarea activității sale este imperios necesar ca în cazul contestării facturii pentru decontarea dezechilibrelor, să nu fie suspendată obligația de plată sau executarea garanției financiare pentru acoperirea plăților datorate. Totodată, plata	

			pentru dezechilibre urmează a fi achitată de participanții la piață lunar, iar procesele civile pot dura cel puțin 1 an timp, ceea ce poate încuraja participanții la piață de rea-credință să inițieze acțiuni civile pentru a se eschiveze de la plată amâna plata pentru dezechilibre, și să acumuleze datorii afectând situația financiară a operatorului sistemului de transport. Or, în cazul în care operatorul sistemului de transport va acumula datorii importante, vor exista 2 opțiuni: fie intrarea în faliment a operatorului sistemului de transport, fie includerea datoriilor nerecuperate în legătură cu dezechilibrele create de unii participanți la piață în tariful de transport, care se achită și de participanții de bună-credință. Precizăm și că practica respectivă a fost preluată din experiența Sloveniei.
	12.	4. Articolele 113 alin. (3) și 114 alin. (3) – Criteriul cifrei de afaceri. <i>Observație:</i> Criteriul „una dintre cele mai mari cifre de afaceri” nu este clar cum va fi aplicat. <i>Propunere:</i> Propunem modificarea acestui criteriu pentru a fi obiectiv și transparent.	Se acceptă, Prevederea respectivă a fost reformulată în contextul propunerii Ministrului Finanțelor.
	13.	5. Articolul 143 alin. (3) – Contestarea deciziilor ANRE <i>Observație:</i> Textul legii nu clarifică suficient cadrul legal aplicabil contestării deciziilor ANRE. <i>Propunere:</i> Revizuirea acestui articol pentru a clarifica cadrul legal de contestare a deciziilor.	Se acceptă parțial, Cartea a III-a din Codul administrativ descrie principiile și procedura aplicabile în fața instanței de contencios administrativ. Totodată, 143, alin. (3) a fost reformulat pentru a exclude echivocul în interpretarea cu privire la posibilitatea inițierii unei acțiuni în contencios administrativ de către persoana care nu a primit răspuns de la Agenție în termenele stabilite conform Codului administrativ.
SRL „ML-Energy Group” (nr.1340/1 din 19.09.2024)	1.	Proiectul de lege operează cu noțiunea și activitatea de agregare (art. 16 din proiect), dar însăși nu sunt prevăzute modul de constituire, atribuțiile și regimul juridic al agregatorului. Respectiv, considerăm oportun introducerea prevederilor ce ar stabili clar regimul juridic al agregatorului.	Se acceptă parțial, Pentru a se exclude echivocul în interpretare referitor la agregare, definiția respectivă se expune în următoarea redacție: ”agregare - activitate desfășurată de o persoană fizică sau juridică care combină sarcinile electrice ale mai multor consumatori sau energia electrică produsă la mai multe centrale electrice în vederea vânzării, a cumpărării sau a licitării pe orice piață de energie electrică”. Totodată, regimul juridic și condițiile de desfășurare a activității de agregare sunt reglementate la art. 16, art. 18, art. 20 – art. 23, art. 84, art. 85, art. 90, art. 116, art. 119, art. 120, art. 123, art. 125 și art. 141 – art. 147). Astfel, de exemplu, conform art. 16 din proiectul de act normativ, activitatea de agregare urmează a fi supusă licențierii, respectiv condițiile de licențiere urmează a fi stabilite de autoritatea de reglementare, iar art. 119 stabilește principiile de activitate a agregatorilor.
	2.	Articolul 2 din proiect urmează a fi completat cu definirea clară a relației de afiliere, care este utilizată inclusiv la art. 2 alin. (79), în scopul determinării	Nu se acceptă,

		corecte a acestora. O astfel de noțiune ce definește relația de afiliere se regăsește la art. 209 din Codul Civil și Cap. 112 al Titlului V din Codul Fiscal.	Noțiunea de „întreprindere înrudită” este utilizată în redacția actuală a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, precum și în alte legi sectoriale. Totodată, definiția noțiunii de ”întreprindere înrudită” transpune definiția similară din art. , pct. (55) din Directiva nr. 2019/944 și art. 2 din Directiva 2013/34/EU, iar sensul de relație de afiliere astfel cum este definit în acquis-ul energetic comunitar diferă de cel atribuit relației de afiliere conform Codului Fiscal și Codului civil. Astfel, se consideră întreprindere înrudită/afiliată - întreprinderea care deține majoritatea drepturilor de vot în cadrul altei întreprinderi și/sau care are dreptul de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de conducere ale unei alte întreprinderi și care este, în același timp, acționar, fondator al întreprinderii respective și/sau care, în temeiul unui acord încheiat cu alți acționari, fondatori ai acestei întreprinderi, deține controlul asupra drepturilor de vot în cadrul întreprinderii respective; și/sau o întreprindere dependentă în raport cu întreprinderea dominantă; și/sau o întreprindere asociată care exercită o influență semnificativă asupra politicii financiare și de administrare a unei alte întreprinderi; și/sau o întreprindere influențată de o altă întreprindere; și/sau întreprinderi care aparțin acelorași acționari, fondatori; și/sau întreprinderi care, fără a depinde una de cealaltă, sunt reunite sub o conducere unică sau sunt conduse de organe compuse în majoritar din aceleași persoane; și/sau alte tipuri de întreprinderi afiliate. Faptul dacă există vreo relație de afiliere dintre operatorul sistemului de transport și altă întreprindere electroenergetică se verifică și se constată de ANRE în calitate de autoritate investită cu atribuția de monitorizare a respectării de către operatorul sistemului de transport, de către operatorul sistemului de distribuție a principiilor de separare și independență. Este de menționat și că art. 209 din Codul civil face referire la fuziunea persoanei juridice, iar art. 22617 din Codul Fiscal prevede faptul că „o persoană juridică este afiliată cu altă persoană juridică dacă aceasta deține, în mod direct sau indirect, inclusiv deținerile persoanelor afiliate, minimum 25% din participațiuni cu drept de vot ori dacă controlează în mod efectiv acea persoană juridică”. Astfel, noțiunea utilizată în proiect nu contravine altor prevederi din Codul fiscal și/sau Codul civil.
3.	Din conținutul articolul 17 alin. (3) din proiect, nu este clar în care situație Guvernul sau ANRE decide referitor la obligația de serviciu public. Astfel, articolul urmează să delimiteze clar situațiile în care intervine Guvernul și în care ANRE.	Nu se acceptă, Guvernul urmează să impună obligațiile de serviciu public în limitele competențelor stabilite la art. 4, iar acestea vizează în primul rând securitatea energetică a statului și securitatea aprovizionării cu energie electrică în situațiile stabilite de Regulamentul privind situațiile excepționale pe piața energiei electrice și Planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața energiei electrice, dar nu se limitează la acestea (a se vedea în	

			acest sens art. 51 din Proiect). Agenția în schimb urmează să impună obligații de serviciu public care țin de organizarea și funcționarea pieței, iar articolele 8 – 11 stabilesc obiectivele generale și funcțiile, atribuțiile Agenției.
4.	La articolul 26 alin. (2) din proiect, textul „aceeași persoană sau aceleași persoane nu au dreptul” urmează a fi revizuit prin definirea/specificarea spectrului de persoane (ex. administratorii, comisia de cenzori, fondatorii, beneficiarii efectivi etc.), fiindcă nu este clar, precum și aspectul ce ține de control direct și indirect, prin indicarea exactă a fracțiunii de deținere (exemplu Cap. 112 al Titlului V din Codul Fiscal).		Nu se acceptă, Spectrul persoanelor care sunt vizate de art. 26, alin. (2) diferă în funcție de forma de organizare a persoanelor juridice care fac parte din întreprinderea integrată pe verticală (societatea pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată, etc). Totodată, principiul privind separarea activității operatorului sistemului de transport a energiei electrice, precum și condițiile privind asigurarea certificării acestuia sunt preluate din Directiva 2019/944 (a se vedea articolul 43 și următoarele). Este de menționat și că asigurarea implementării corespunzătoare a art. 26 ține de competența ANRE în calitate de autoritate investită cu atribuția de monitorizare a respectării de către operatorul sistemului de transport a principiilor de separare și independență atât la etapa de certificare, precum și ulterior (a se vedea art. 32 din Proiect). În fine, certificarea reprezintă un pilon fundamental al pachetului energetic III și este o condiție esențială pentru garantarea asigurării acordării accesului nediscriminatoriu la rețelele electrice.
5.	La articolul 26 alin. (3) lit. c) urmează a fi specificat dacă deținerea este doar directă sau inclusiv indirectă.		Se acceptă, Deținerea cotei majoritare urmează a fi aplicate în ambele cazuri. Respectiv, textul a fost ajustat.
6.	Articolul 27 alin. (1) urmează a fi adus în concordanță cu principiul acțiunii legii în timp, or potrivit art. 73 alin. (3) și (4) din Legea nr. 100/2017, actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultra activ. Au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde. Respectiv, urmează a fi fixată data ce va corespunde cu data intrării în vigoare a legii sau o altă dată ulterioară. De asemenea, suplimentar condițiilor de desemnare, urmează a fi prevăzut și modul în care se va desfășura această desemnare, cu respectarea principiului transparenței decizionale. La fel, urmează de menționat faptul, că aspectul de separare este prevăzut și la operatorul sistemului de distribuție (art. 61 alin. (1) din proiect), a cărei abordare diferă de cea prevăzută la operatorul sistemului de transport.		Nu se acceptă, Prevederea de la art. 27 alin. (1) transpune principiul similar din articolul 43, para. (7) din Directiva 2019/944, iar sensul acesteia este de a institui o derogare de la principiul general de separare a proprietății stabilit la art. 43, para. (1). În esență, derogarea constă în faptul că în cazul operatorului sistemului de transport care făcea parte din întreprinderea integrată pe verticală până la data de 6 octombrie 2011, se admite posibilitatea aplicării modelului de operator de sistem independent (OSI) sau al operatorului de transport independent (OTI). În celelalte cazuri, Directiva obligă la implementarea modelului de separarea a proprietății, care presupune că operatorul sistemului de transport trebuie să dețină în proprietate rețelele de transport pe care le exploatează și nu poate face parte din cadrul unei întreprinderi integrate pe verticală Totodată, prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 447/2023 operatorul sistemului de transport a energiei electrice a fost certificat după modelul OSI.

			Cu privire la principiile de separare ale operatorilor sistemelor de distribuție, după cum a sesizat SRL „ML-Energy Group”, acestea într-adevăr diferă de principiile ce trebuie respectate în raport cu operatorii sistemelor de transport, dat fiind specificul activității de transport și impactul acesteia asupra sectorului și a pieței gazelor naturale.
	7.	Articolul 64 alin. (1) lit. c) din proiect, prevede că dispecerizarea, să acorde prioritate energiei electrice de la centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie, însă nu este stabilit modul, criteriile referitor la asigurarea priorității.	Nu se acceptă, Condițiile de acordare a statutului prioritar energiei electrice produse de centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie și, precum și energiei electrice produse de centralele electrice de termoficare urbane sunt stabilite la a articolul 74 din Proiect. Astfel, în conformitate cu respectivul articol, dispecerizarea prioritară se acordă, cu titlu de excepție: a) centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie și au o capacitate instalată de producere a energiei electrice mai mică de 400 kW; b) proiectelor demonstrative pentru tehnologii inovatoare în sensul Legii cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei sau proiectele supuse aprobării de către Agenție, cu condiția ca această prioritate să fie limitată la durata și amploarea necesare pentru îndeplinirea scopurilor demonstrative; c) instalațiilor de cogenerare de înaltă eficiență cu o putere instalată mai mică de 400 kW; d) centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie și au statut tranzitoriu (adică centralelor electrice operate de producători eligibili). Centralele electrice de termoficare urbane care au fost puse în funcțiune înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi și care fac obiectul dispecerizării prioritare vor continua să beneficieze de dispecerizare prioritară pe o perioadă de până la 2030 inclusiv sau până la data producerii unuia din evenimentele stabilite la art. 74, alin. (6) din Proiect.
	8.	La articolul 71 alin. (4) din proiect, urmează a fie exclus cuvântul „pot”, ținând cont de prevederile art. 54 din Legea nr. 100/2017.	Se acceptă parțial, Textul a fost modificat în contextul propunerii similare a Ministerului Finanțelor.
ÎCS „Premier Energy Distribution” SA (nr. 0504/189202 din 10.10.2024)	1.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 2. Noțiuni principale 81) întreprindere mică - întreprindere care are un număr de angajați de până la 50 de persoane și o cifră anuală de afaceri sau un bilanț anual ce nu depășește echivalentul în lei a 10 milioane euro; Argumentarea Numărul de angajați de 50 persoane ale unei întreprinderi mici sunt diferite fata de cele specificate la art.5 din Legea nr.179/2016, ceea ce aporata anumita confuzie.	Nu se acceptă, Definiția noțiunii de ”întreprindere mică” transpune definiția noțiunii corespunzătoare din art. 2, pt. (38), iar în contextul necesității alinierii legislației naționale la legislația UE este imperativ de utilizat definiția respectivă. Totodată, în conformitate cu art. 54, alin. (1), lit. c) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, terminologia utilizată în actele normative trebuie să corespundă legislației UE pentru a se asigura

		transpunerea și mai ales implementarea coerentă și corectă a acesteia.
2.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 2. Noțiuni principale 85) microîntreprindere - întreprindere care are un număr de angajați de până la 10 persoane și o cifră anuală de afaceri sau total bilanț anual ce nu depășește echivalentul în lei a 2 milioane euro; Argumentarea Număr de angajați de 10 persoane ale unei întreprinderi mici sunt diferite fata de cele specificate la art.5 din Legeanr.179/2016.;	Nu se acceptă, Definiția noțiunii de „microîntreprindere” transpune definiția noțiunii corespunzătoare din art. 2, pt. (6) din Directiva nr. 944/2019, iar în contextul necesității alinierii legislației naționale la legislația UE este imperativ de utilizat definiția respectivă. Totodată, în conformitate cu art. 54, alin. (1), lit. c) di n Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, terminologia utilizată în actele normative trebuie să corespundă legislației UE pentru a se asigura transpunerea și mai ales implementarea coerentă și corectă a acesteia.
3.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 2. Noțiuni principale 120) proiect demonstrativ - proiect care demonstrează că o tehnologie este o premieră de acest gen în Comunitatea Energetică și reprezintă o inovație semnificativă care depășește cu mult stadiul actual al tehnologiei; Argumentarea Proiectul instalării contoarelor inteligente în acest caz unde se va încadra? Nu revedem în lege acest articol: (16¹) Prin derogare de la prevederile art.7 alin.(2) lit.a) și art.87 din prezenta lege și ale metodologiei tarifare relevante, în cazul implementării unor proiecte demonstrative finanțate din grant și/sau alte surse nerambursabile pentru instalarea echipamentelor de măsurare inteligente la consumatorii finali, în scopul stabilirii efectelor aplicării prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice în funcție de orele de consum, Agenția, la solicitarea furnizorului serviciului universal și a organului central al administrației publice de specialitate în domeniul energiei, va aproba preturi reglementate pentru furnizarea energiei electrice în funcție de orele de consum doar pentru consumatorii finali implicați în proiectul demonstrativ.....	Se acceptă, Prevederea respectivă se regăsește în proiectul legii (a se vedea art. 150, alin. (11)). Concomitent, art. 150, alin. (11) a fost ajustat pentru a evita echivocul în interpretare cu privire la proiectele pilot implementate în sectorul electroenergetic care nu cad sub incidența noțiunii de „proiect demonstrativ” în sensul Directivei UE nr. 944/2019.
4.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 9. Funcțiile generale ale Agenției (6) Agenția stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea controalelor, care, în funcție de complexitatea controlului nu poate depăși 90 de zile. Termenul de întocmire a actului de control și de prezentare a acestuia persoanei supuse controlului nu poate depăși 30 de zile lucrătoare de la data încheierii controlului. Propunerea de modificare (6) Agenția stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea controalelor, care, în funcție de complexitatea controlului nu poate depăși 90 de zile consecutive. Termenul de întocmire a actului de control și de prezentare a acestuia persoanei supuse controlului nu poate depăși 30 de zile lucrătoare de la data încheierii controlului. Argumentarea Aceasta specificare e importanta pentru a nu admite pauze în control, ca sa cunoaștem ferm când a început si sa finalizat controlul.	Nu se acceptă, Nu este necesară precizarea respectivă și nu e clar ce se dorește a fi soluționat. Totodată, la stabilirea termenelor nu se fac precizări de tipul celei propuse. A se vedea Codul civil în acest sens.

5.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 13. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (4) Consiliul de Administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile calendaristice, precum și cererile privind prețurile reglementate și cele privind tarifele reglementate - în termen de cel mult 90 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii corespunzătoare din partea unei întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și informațiilor necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licență privind prețurile și tarifele reglementate. Propunerea de modificare (4) Consiliul de Administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile calendaristice, precum și cererile privind prețurile reglementate și cele privind tarifele reglementate - în termen de cel mult 60 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii corespunzătoare din partea unei întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și informațiilor necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licență privind prețurile și tarifele reglementate. Argumentarea Având în vedere exigențele legii cu privire la transparența decizională, considerăm că sunt suficiente 60 de zile pentru aprobarea tarifelor și prețurilor reglementate la energia electrică.	Nu se acceptă, Termenele respective au fost anterior discutate în cadrul exercițiilor de modificare a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, iar autoritatea de reglementare a menționat că termenul de 60 de zile nu este suficient în toate cazurile în care se examinează cererile privind prețurile și tarifele reglementate. Totodată, atât Proiectul legii, precum și legea în vigoare stabilesc termenele maxime pentru examinarea cererilor privind costurile de bază și a cererilor privind prețurile și tarifele reglementate.
6.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 13. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (6) În cazul crizelor de energie electrică, constatate în modul prevăzut de prezenta lege, sau pe subiecte ce țin de crize de energie electrică, de securitatea aprovizionării cu energie electrică, de interesul economic general sau interesul legitim al consumatorilor finali sau al participanților la piață, inclusiv în cazul modificării semnificative a prețurilor de achiziționare a energiei electrice de către furnizorii serviciului universal, de către furnizorii de ultimă opțiune, proiectele de hotărâri și proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional, prevăzute în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Codul administrativ. Argumentarea necesității adoptării hotărârii/emiterii deciziei în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptarea/emiterea acesteia, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media.	Nu se acceptă, Termenul de cel mult 10 zile lucrătoare corespunde celui stabilit în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Totodată, nu au fost prezentate argumente pertinente care ar justifica necesitatea restrângerii termenului de publicare a motivelor care stau la baza adoptării unei decizii în regim de urgență. Concomitent, Proiectul legii stabilește termenul maxim în care trebuie publicată argumentarea necesității adoptării hotărârii/emiterii deciziei în regim de urgență

	Propunerea de modificare (6) În cazul crizelor de energie electrică, constatate în modul prevăzut de prezenta lege, sau pe subiecte ce țin de crize de energie electrică, de securitatea aprovizionării cu energie electrică, de interesul economic general sau interesul legitim al consumatorilor finali sau al participanților la piață, inclusiv în cazul modificării semnificative a prețurilor de achiziționare a energiei electrice de către furnizorii serviciului universal, de către furnizorii de ultimă opțiune, proiectele de hotărâri și proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional, prevăzute în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Codul administrativ. Argumentarea necesității adoptării hotărârii/emiterii deciziei în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la adoptarea/emiterea acesteia, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media. Argumentarea Consideram ca în situații de urgență termenul trebuie scurtat și practica a demonstrat ca aceasta este posibil.	
7.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 13. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (8) Hotărârile și deciziile Agenției în domeniul electroenergetic sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau de la data indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc numai prin hotărâre judecătorească și numai cu privire la solicitant. Propunerea de modificare (8) Hotărârile și deciziile Agenției în domeniul electroenergetic sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau de la o dată mai târzie indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc numai prin hotărâre judecătorească și numai cu privire la solicitant. Argumentarea	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea proiectului. Actele administrative individuale și actele administrative normative ale ANRE se adoptă și se pun în aplicare cu respectarea actelor normative aplicabile, inclusiv a Legii privind transparența în procesul decizional, a Legii cu privire la actele normative, precum și ale Codului administrativ. Respectiv, nu este necesară specificarea în mod expres, la nivel de lege, a principiului neretroactivității legii civile.

		Pentru asigurarea unei previzibilități în activitatea economică desfășurată de entitățile reglementate este necesar evitarea aplicării unor decizii ale Agenției cu aplicare retroactivă.	
8.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 21. Obligațiile și drepturile titularului licenței (2) Titularul licenței pentru transportul energiei electrice și titularul licenței pentru distribuția energiei electrice sunt obligați sa pună la dispoziția Agenției, în termenele și condițiile stabilite de aceasta, în format electronic, bazele de date ale consumatorilor finali ale căror instalații de utilizare sunt racordate la rețelele electrice ale acestora. Propunerea de modificare (2) Titularul licenței pentru transportul energiei electrice și titularul licenței pentru distribuția energiei electrice, care desfășoară concomitent și activitate de furnizare a energiei electrice către consumatorii finali, sunt obligați sa pună la dispoziția Agenției, în termenele și condițiile stabilite de aceasta, în format electronic, bazele de date ale consumatorilor finali ale căror instalații de utilizare sunt racordate la rețelele electrice ale acestora. Argumentarea Dacă asemenea informații pot fi prezentate la direct de către OSD către furnizorii vizați, la ce atunci mai servește această informație pusă la dispoziția Agenției. Ba mai mult, aceste informații se modifică de la o zi la alta, iar pentru a avea informații la zi Agenția va solicita OSD confirmarea acesteia la momentul când va surveni o asemenea necesitate. Drept urmare, nu vedem utilitatea acestei baze de date la Agenție și preocupările pe care se încearcă de a fi depășite în cazul operatorilor de transport/distribuție, activități ce sunt separate în totalitate de cea de furnizare a energiei electrice. Din aceste considerente se propune ca textul respectiv să fie exclus din proiectul legii. Alternativ, asemenea prevedere ar putea fi păstrată doar pentru operatorii care cumulează activitatea de rețea cu cea de furnizare a energiei (de exemplu, operatorii sistemelor de distribuție închise). Adică, atunci când un operator de rețea, care este și furnizor, își încetează activitatea ar putea duce la apariția unui.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă a fost introdusă în contextul unor situații apărute în sectorul gazelor naturale, în care unii operatori de sistem și-au încetat activitatea, iar informațiile cu privire la consumatorii racordați la rețelele acestora nu erau disponibile sau nu au fost puse la dispoziție în timp util titularilor de licență care au preluat activitatea în zona respectivă. În acest context, obligația de transmitere a bazelor de date ale consumatorilor finali urmează a fi menținută în raport cu toți operatorii de sistem și nu doar a celor integrați pe verticală, care nu au finalizat separarea din punct de vedere juridic a activității de furnizare a energiei electrice. Totodată, propunerea ÎCS „Premier Energy Distribution” SA contravine principiilor de separare stabilite în proiectul legii în concordanță cu prevederile Directivei nr. 944/2019. (De altfel, la moment nu există asemenea operatori de sistem în Republica Moldova).	
9.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 21. Obligațiile și drepturile titularului licenței Alin. Nou Propunerea de modificare (9) Prin derogare de la legislația specifică domeniului regnului vegetal, pentru zonele de protecție a rețelelor electrice, titularii de licențe efectuează lucrările de defrișare sau tăieri de modelare a vegetației forestiere de pe terenurile amplasate sub/peste rețelele electrice, pentru crearea și menținerea distanței normative de apropiere față de rețelele electrice, necesare pentru funcționarea în siguranță a rețelelor electrice și a nu pune în pericol viața și sănătatea persoanelor, integritatea bunurilor, cu obligatia să înștiințeze în	Nu se acceptă. Astfel de derogări urmează să fie incluse în Legea regnului vegetal nr. 239/2007, în rezultatul examinării propunerilor cu Ministerul de resort.	

	prealabil administratorul fondului forestier sau proprietarul terenului, după caz. Argumentarea Prevederea este necesară pentru a asigura menținerea distanțelor dintre linii și vegetație fără a fi necesară parcurgerea procedurilor anevoioase impuse de autoritățile de mediu. În ultima perioadă, toți operatorii de sistem se ciocnesc cu această problemă, generându-se riscuri majore și nejustificate pentru viața oamenilor, bunuri, integritatea liniilor electrice și fiabilitatea furnizării datorită întârzierii acestor lucrări.	
10.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 35. Funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de transport (6) Operatorul sistemului de transport stabilește, în urma unui proces transparent și participativ, care include utilizatorii de sistem relevanți și operatorii sistemelor de distribuție, specificații pentru serviciile de sistem achiziționate și, după caz, produse de piață standardizate pentru aceste servicii cel puțin la nivel național. Specificațiile se prezintă Agenției pentru aprobare și trebuie să asigure participarea efectivă și nediscriminatorie a tuturor participanților la piață, inclusiv a participanților la piață care oferă energie electrică din surse regenerabile, a participanților la piață implicați în servicii de consum dispecerizabil, a operatorilor instalațiilor de stocare a energiei și a participanților la piață implicați în agregare. Operatorul sistemului de transport face schimb de informații și coordonează cu operatorii sistemelor de distribuție pentru a asigura utilizarea optimă a resurselor, pentru a asigura funcționarea sigură și eficientă a sistemului electroenergetic și pentru a facilita dezvoltarea pieței. Costurile rezonabile și justificate suportate de operatorul sistemului de transport în legătură cu achiziționarea de servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, inclusiv costurile legate de transmiterea de date și costurile asociate cu infrastructura de comunicații, se iau în considerare de către Agenție la stabilirea tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice în conformitate cu prevederile metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru acest serviciu. Propunerea de modificare - Argumentarea Ce anume trebuie să coordoneze OST, nu este clar?	Se acceptă, La art. 35, alin. (6), fraza a 3-a se expune după cum urmează: ”Operatorul sistemului de transport face schimb de informații și coordonează cu operatorii sistemelor de distribuție măsuri pentru a asigura utilizarea optimă a resurselor, pentru a asigura funcționarea sigură și eficientă a sistemului electroenergetic și pentru a facilita dezvoltarea piețelor de energie electrică.”.
11.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 64. Funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de distribuție Alin. (1) h) să răspundă de digitalizarea rețelelor electrice de distribuție; i) să fie responsabil pentru gestionarea datelor, inclusiv pentru dezvoltarea sistemelor de management al datelor, pentru securitatea cibernetică și pentru	Nu se acceptă, În conformitate cu cadrul normativ existent (Legea cu privire la energia electrică în vigoare și regulamentul cu privire la investiții), autoritatea de reglementare recunoaște în scopuri tarifare costurile aferente investițiilor efectuate de operatorii de sistem cu condiția că acestea au fost incluse în prealabil în planul de dezvoltare și în

	protecția datelor, sub rezerva normelor aplicabile și fără a aduce atingere competenței altor autorități; Propunerea de modificare Propunerea de modificare Alin. (1) h) să răspundă de digitalizarea rețelelor electrice de distribuție în cazul în care exista surse suficiente acoperite în tarif; i) să fie responsabil pentru gestionarea datelor, inclusiv pentru dezvoltarea sistemelor de management al datelor, pentru securitatea cibernetică și pentru protecția datelor, sub rezerva normelor aplicabile și fără a aduce atingere competenței altor autorități în cazul în care exista surse suficiente acoperite în tarif; Argumentarea Sunt direcții noi de investiții pentru care este necesar de identificat surse noi de finanțare deoarece amortizarea recuperată de OSD prin tarif este în principal utilizată pentru renovarea și întreținerea activelor existente cu asigurarea nivelului de calitate reglementat.	planurile de investiții elaborate de operatorii sistemelor de distribuție și aprobate de Agenție. Totodată, operatorii sistemelor de distribuție sunt obligați să justifice investițiile planificate a fi efectuate prin prisma criteriilor stabilite de Agenție. Cu alte cuvinte, costurile aferente investițiilor se recunosc de Agenție ex post și în condiții prestabilite. Or, operatorul sistemului de distribuție solicită includerea/alocare <i>ex ante</i> în tarif a unor resurse financiare, fără fi indicat clar scopul în care acestea vor fi utilizate. De asemenea, relevăm faptul că unele procese și activități care sunt prevăzute de noul pachet energetic al UE, precum agregarea, consumatorul activ, comunitățile de energie a cetățenilor, introducerea serviciilor de flexibilitate, partajarea energiei necesită implementarea unor măsuri de digitalizare a rețelelor electrice, inclusiv prin implementarea sistemelor de măsurare inteligente și a rețelelor inteligente. Iar digitalizarea atrage necesitatea implementării măsurilor aferente securității cibernetice. În fine, ținem să subliniem și că potrivit Directivei nr. 944/2019 operatorilor sistemelor de distribuție le este atribuit un rol nou, cel de "facilitator al pieței neutru", care implică o serie nouă de responsabilități inclusiv: 1. Asigurarea transparenței datelor: OSD-ul este responsabil de colectarea, stocarea și partajarea datelor relevante de consum și producție într-un mod sigur și accesibil pentru toate părțile interesate. Transparența datelor ajută la funcționarea eficientă a pieței și oferă încredere participanților, facilitând decizii informate în rândul consumatorilor și producătorilor. 2. Neutralitate și imparțialitate: Rolul de facilitator neutru presupune că OSD-ul nu poate favoriza anumite tehnologii, furnizori sau soluții comerciale. Orice decizie tehnică sau operațională trebuie să fie ghidată de criterii obiective, cum ar fi siguranța și fiabilitatea sistemului, și să fie lipsită de influențe comerciale. 3. Suport pentru tranziția energetică: OSD-ul are responsabilitatea de a sprijini politicile de decarbonizare și tranziție către surse regenerabile de energie. Aceasta include adoptarea tehnologiilor inteligente și sprijinirea consumatorilor activi și a comunităților de energie a cetățenilor, pentru a crea o rețea dinamică și flexibilă. A se vedea și comentariul de mai sus, la propunerea ANRE cu privire la rolul OSD în calitate de facilitator de piață neutru.
12.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 64. Funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de distribuție (3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), lit. f), operatorul sistemului de distribuție publică în mod clar și transparent informații privind	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă transpune art. 31 (3) din Directiva nr. 944/2019. Totodată, considerăm că termenul de 36 de luni este neargumentat de mare pentru a fi stabilit fără a fi trasate careva

	capacitatea disponibilă de a efectua noi racordări în zona sa de operare cu granularitate spațială ridicată, respectând siguranța publică și confidențialitatea datelor, inclusiv capacitatea la care se referă cererea de racordare și la posibilitatea unei racordări flexibile în zonele congestionate. Publicarea informațiilor respective include informații referitoare la criteriile pentru calcularea capacității disponibile pentru racordările noi. Operatorul sistemului de distribuție actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin trimestrial. În cazul în care racordarea solicitată nu este nici acordată, nici respinsă definitiv, operatorii sistemelor de distribuție furnizează informații despre stadiul și tratarea cererii lor în mod regulat, cel puțin trimestrial. Propunerea de modificare (3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), lit. f), operatorul sistemului de distribuție în termen de 36 de luni publică în mod clar și transparent informații privind capacitatea disponibilă de a efectua noi racordări în zona sa de operare cu granularitate spațială ridicată, respectând siguranța publică și confidențialitatea datelor, inclusiv capacitatea la care se referă cererea de racordare și la posibilitatea unei racordări flexibile în zonele congestionate. Publicarea informațiilor respective include informații referitoare la criteriile pentru calcularea capacității disponibile pentru racordările noi. Operatorul sistemului de distribuție actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin trimestrial. În cazul în care racordarea solicitată nu este nici acordată, nici respinsă definitiv, operatorii sistemelor de distribuție furnizează informații despre stadiul și tratarea cererii lor în mod regulat, cel puțin trimestrial. Argumentarea Nu este clar acest parametru “granularitate spațială ridicată”. Este necesar de definit reieșind din posibilitățile tehnice ale OSD. Pentru implementarea unei astfel de facilități este necesar de oferit suficient timp OSD pentru digitalizarea rețelei de distribuție de toate nivelele de tensiune, la fel implementarea de sisteme informatice care ar putea oferi utilizatorilor de sistem consultarea on-line a informațiilor despre disponibilitatea racordării la rețea. Aceasta informație este necesar a fi prezentată pentru utilizatori practic on-line, astfel o actualizare trimestrială își pierde sensul. Este necesar de oferit OSD suficient timp pentru adecvarea posibilităților tehnice pentru implementare. Se propune, prin derogare, un termen de 36 de luni de la aprobarea aceste legi, acest articol să fie obligatoriu. Intre timp, se va păstra formularea din actul Legislativ actual. Cum este definită siguranța publică? La cine și ce se referă aceasta? Se referă la configurarea rețelelor? Oferirea unei granularități spațiale ridicate este în contradicție cu siguranța publică a informațiilor prezentate. Se recomandă de utilizat aceeași formulare generală ca și în legea actuală. Aceasta prevedere presupune achiziția de software care ar reflecta fluxul de lucru cu cererile de racordare. Soluția tehnica actuală nu permite aceasta implementare.	obiective intermediare, iar operatorul sistemului de distribuție urmează să implementeze această prevedere gradual, conform etapelor stabilite de Agenție. Astfel, art. 149 din proiect se completează cu alin. (12) cu următorul cuprins: ” (12) Obligațiile stabilite la art. 40, alin. (6) și la art. 64, alin. (3) se realizează de operatorii de sistem, în conformitate cu termenele și cerințele stabilite de Agenție, inclusiv în materie de granularitate a informațiilor publicate.”.
--	--	---

13.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 64. Funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de distribuție (5) Operatorul sistemului de distribuție răspunde de achiziționarea produselor și serviciilor necesare exploataării eficiente, fiabile și sigure a rețelelor electrice de distribuție, pe baza unor reguli obiective, transparente și nediscriminatorii elaborate de operatorul sistemului de distribuție în coordonare cu operatorul sistemului de transport și alți participanți la piață relevanți, și aprobate de agenție. Cauzele și condițiile, inclusiv normele și tarifele, după caz, aplicabile furnizării unor astfel de produse și servicii de către operatorul sistemului de distribuție sunt stabilite într-un mod nediscriminatoriu și care reflectă costurile. Propunerea de modificare (5) Operatorul sistemului de distribuție răspunde de achiziționarea produselor și serviciilor necesare exploataării eficiente, fiabile și sigure a rețelelor electrice de distribuție. Cauzele și condițiile, inclusiv normele și tarifele, după caz, aplicabile furnizării unor astfel de produse și servicii de către operatorul sistemului de distribuție sunt stabilite într-un mod nediscriminatoriu și care reflectă costurile. Argumentarea Achizițiile se fac în baza legii 74 și nu este clar ce aceste reguli trebuie să fie coordonate cu OST și ANRE dacă întocmai se îndeplinesc prevederile legale din domeniul achizițiilor.	Se acceptă parțial. Prevederea respectivă transpune art. 31, para. (6) din Directiva nr. 944/2019, care în coroborare cu art. 56, para. (7) stabilește că operatorii sistemelor de distribuție urmează să elaboreze regulile privind achiziționarea produselor și a serviciilor necesare exploataării eficiente, fiabile și sigure a rețelelor electrice de distribuție care să corespundă TCM-urilor relevante aprobate de ANRE în conformitate cu principiile generale (a se vedea art. 39 din Proiect). Concomitent, art. 150 din proiect a fost completat în sensul stipulării în mod expres a faptului că prevederea respectivă urmează a fi aplicată odată cu includerea în acquis-ul Comunității Energetice a TCM-urilor respective. De menționat și că Directiva UE nr. 25/2014, transpusă în Legea nr. 74/2020 nu se aplică activităților desfășurate în sectorul electroenergetic în cazul în care acestea sunt ”expuse direct concurenței pe o piață la care accesul nu este restricționat” (a se vedea art. 34 din Directiva nr. 25/2014 transpus prin art. 261 din Legea nr. 74/2020). A se menționa în acest sens principiile de organizare a piețelor de energie electrică, inclusiv a pieței serviciilor de echilibrare, a pieței de alocare a capacităților, stabilite în Regulamentul UE nr. 943/2019, Regulamentul UE nr. 2195/2017, Regulamentul UE nr. 1719/2016, Regulamentul UE nr. 1222/2016.
14.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 68. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), solicitantul, care solicită racordarea la rețelele electrice de distribuție, poate accepta să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție necesare racordării, dacă dezvoltarea rețelei respective nu este prevăzută în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție și este în beneficiul exclusiv al solicitantului respectiv și nu este necesar pentru alți utilizatori de sistem. În acest caz, operatorul sistemului de distribuție este obligat să prezinte solicitantului respectiv o evaluare care să demonstreze faptul că dezvoltarea rețelei electrice de distribuție este în beneficiul său exclusiv și să informeze Agenția despre acest fapt. Cheltuielile care urmează să fie suportate de solicitant se stabilesc pe baza lucrărilor solicitate în conformitate cu documentele normative și tehnice aplicate la proiectarea și construcția rețelelor electrice și incluse în devizul de cheltuieli, elaborat de operatorul sistemului de distribuție și aprobat de către Agenție. Solicitantul respectiv, va plăti operatorului sistemului de distribuție cheltuielile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție în cauză conform devizului de cheltuieli întocmit de operatorul respectiv și aprobat de Agenție. Lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de distribuție sunt efectuate de către operatorul sistemului de distribuție respectiv. În acest caz, operatorul sistemului de	Nu se acceptă. Textul Proiectului corespunde cu prevederile deja existente în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, și totodată este de menționat că aprobarea de către ANRE va exclude potențiale neînțelegeri ce pot apărea între părți.

	distribuție care a efectuat lucrările aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție devine proprietarul părții respective a rețelei electrice de distribuție. Propunerea de modificare (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), solicitantul, care solicită racordarea la rețelele electrice de distribuție, poate accepta să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție necesare racordării, dacă dezvoltarea rețelei respective nu este prevăzută în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție și este în beneficiul exclusiv al solicitantului respectiv și nu este necesar pentru alți utilizatori de sistem. În acest caz, operatorul sistemului de distribuție este obligat să prezinte solicitantului respectiv o evaluare care să demonstreze faptul că dezvoltarea rețelei electrice de distribuție este în beneficiul său exclusiv și să informeze Agenția despre acest fapt. Cheltuielile care urmează să fie suportate de solicitant se stabilesc pe baza lucrărilor solicitate în conformitate cu documentele normative și tehnice aplicate la proiectarea și construcția rețelelor electrice și incluse în devizul de cheltuieli, elaborat de operatorul sistemului de distribuție. Devizul de cheltuieli va fi elaborat de către Operatorul de sistem aplicând metoda resurselor prețurile și coeficienții aprobați și recomandați de către Ministerul corespunzător sau prețurile negociate în contractele de achiziție a serviciilor contractate care au fost determinate respectând prevederile Legislației în vigoare. Solicitantul respectiv, va plăti operatorului sistemului de distribuție cheltuielile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție în cauză conform devizului de cheltuieli întocmit de operatorul respectiv. Lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de distribuție sunt efectuate de către operatorul sistemului de distribuție respectiv. În acest caz, operatorul sistemului de distribuție care a efectuat lucrările aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție devine proprietarul părții respective a rețelei electrice de distribuție. Argumentarea Aprobarea devizelor de cheltuieli de către Agenție va duce la reglementarea excesiva a sectorului dar și extinderea termenului de revizuire. Această aprobare nu va aduce valoarea adăugată în situația în care OSD achiziționează aceste servicii din piață în baza unor procese transparente stabilite de către actele normative.	
15.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 68. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții (3) În contextul obligației stabilite la alin. (1), operatorul sistemului de distribuție va prezenta Agenției spre examinare și aprobare cel puțin o dată la doi ani un plan de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție, elaborat pe baza ofertei și cererii existente și prognozate, ținând cont de Strategia Energetică a Republicii Moldova, de planul național integrat privind energia	Nu se acceptă, Art. 68, alin. (3) din Proiect stipulează că la elaborarea planurilor de dezvoltare, OSD trebuie să țină cont de documentele de politici în sectorul electroenergetic și nu să asigure executarea acestora. Textul transpune prevederile Directivei 2019/944, articolul 32. Este de menționat că OSD consultă planurile de dezvoltare a

	și clima și, după consultarea prealabilă a părților interesate. Planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție trebuie să conțină informații transparente cu privire la serviciile de flexibilitate necesare pe termen mediu și lung și trebuie să stabilească investițiile planificate pentru următorii cinci ani, punând un accent deosebit pe infrastructura de distribuție principală care este necesară pentru a racorda noile capacități de producere și noile sarcini, inclusiv punctele de reîncărcare pentru vehiculele electrice. Planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție trebuie să cuprindă măsuri eficiente pentru garantarea fiabilității rețelelor electrice de distribuție ale operatorului sistemului de distribuție respectiv, precum și, fără a se limita la: a) descrierea infrastructurii existente și a stării actuale a acesteia; b) descrierea rețelelor electrice de distribuție, care trebuie construite, modernizate în următorii ani, pentru fiecare nivel de tensiune, cu indicarea volumului total a investițiilor, lungimea rețelelor electrice, numărul și capacitatea posturilor de transformare. În legătură cu executarea respectivei prevederi, operatorul sistemului de distribuție trebuie să descrie scenariile de integrare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile energie din perspectiva analizei cost-beneficiu, în conformitate cu obiectivele naționale stabilite în actele normative în domeniul energiei regenerabile; Propunerea de modificare (3) În contextul obligației stabilite la alin. (1), operatorul sistemului de distribuție va prezenta Agenției spre examinare și aprobare cel puțin o dată la doi ani un plan de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție pentru următorii cinci ani, trebuie să conțină informații transparente cu privire la serviciile de flexibilitate necesare pe termen mediu și lung și trebuie să stabilească investițiile planificate pentru următorii cinci ani, punând un accent deosebit pe infrastructura de distribuție principală care este necesară pentru a racorda noile capacități de producere și noile sarcini, inclusiv punctele de reîncărcare pentru vehiculele electrice. Planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție trebuie să cuprindă măsuri eficiente pentru garantarea fiabilității rețelelor electrice de distribuție ale operatorului sistemului de distribuție respectiv, precum și, fără a se limita la: a) descrierea infrastructurii existente și a stării actuale a acesteia; b) descrierea rețelelor electrice de distribuție, care trebuie construite, pentru fiecare nivel de tensiune, cu indicarea volumului total a investițiilor, lungimea rețelelor electrice, numărul și capacitatea posturilor de transformare. Argumentarea În momentul elaborării planului, în marea majoritatea a cazurilor Operatorul nu are informație despre surse regenerabile ce urmează a fi racordate la rețea ce urmează a fi construită. De asemenea este necesar de a identifica surse	rețelelor electrice în mod transparent și în cazul în care sunt solicitări din partea unor potențiali producători acestea urmează a fi analizate și considerate.
--	--	---

		financiare prin tarif pentru a susține implementarea planurilor strategice de dezvoltare ca investiții în smart metering, ciber securty, întărirea rețelelor pentru integrarea surselor regenerabile etc. Implementarea acțiunilor specificate în Planul National de Clima nu pot fi efectuate din contul OSD deoarece sursele de care dispune compania sunt limitate si sunt in principal direcționate spre renovarea si modernizarea rețelelor existente. Pentru a depăși acest impediment este necesar identificarea altor surse de finanțare.	
16.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 68. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții (5) Operatorul sistemului de distribuție publică pe site-ul web al său rezultatele procesului de consultare împreună cu planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție și transmite Agenției rezultatele consultării și planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție pentru examinare și aprobare. La examinarea planului de dezvoltare, Agenția, acolo unde este cazul, solicită operatorului sistemului de distribuție modificarea planului de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție, inclusiv dacă acesta nu corespunde necesităților de investiții identificate în procesul de consultare. Propunerea de modificare (5) Operatorul sistemului de distribuție publică pe site-ul web rezultatele procesului de consultare împreună cu planul de dezvoltare și transmite Agenției pentru examinare și aprobare. La examinare, Agenția, acolo unde este cazul, solicită modificarea planului de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție, inclusiv dacă acesta nu corespunde necesităților de investiții identificate în procesul de consultare. Argumentarea Textul a fost scurtat, in general toată legea e complicat de citit deoarece sunt multe cuvinte de prisos care se repeta.	Se acceptă parțial, Prevederea a fost reformulată.	
17.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 68. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții (7) Planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție aprobat se publică pe pagina electronică a operatorului sistemului de distribuție și pe pagina web oficială a Agenției. Operatorul sistemului de distribuție inițiază, acolo unde este necesar sau la cererea Agenției, procedura de modificare a planului de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție urmând principiile stabilite în prezentul articol. Propunerea de modificare Articolul 68. (7) Planul aprobat de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție se publică pe pagina electronică a operatorului sistemului de distribuție. Argumentarea	Se acceptă parțial, Alin. (7) al art. 68 din Proiectul legii a fost reformulat pentru a se exclude echivocul în interpretare cu privire la subiectul care trebuie să publice planul de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție, precum și referitor la procedura ce urmează a fi respectată pentru modificarea planului de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție.	

		Nu OSD este responsabili ca planul de dezvoltare sa fie publicat pe pagina web al ANRE. La fel ultima propoziție se repeta, a fost aceasta indicat in articolele anterioare, la acest art. planul este final care se publica.	
18.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 68. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții (8) În baza planului de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție aprobat, ținând cont de solicitările primite de la utilizatorii de sistem, existenți sau potențiali, precum și de informațiile actualizate privind starea și gradul de uzură a rețelelor electrice de distribuție, operatorul sistemului de distribuție este obligat să elaboreze și să transmită Agenției spre aprobare, anual, până la data de 31 octombrie, planul de investiții pentru anul următor. Planul anual de investiții se elaborează de către operatorul sistemului de distribuție în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul privind investițiile. Propunerea de modificare Articolul 68. (8) În baza planului aprobat de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție, ținând cont de solicitările primite de la utilizatorii de sistem, existenți sau potențiali, precum și de informațiile actualizate privind starea și gradul de uzură a rețelelor electrice de distribuție, operatorul sistemului de distribuție este obligat să elaboreze și să transmită Agenției spre aprobare si/sau modificare, anual, până la data de 31 octombrie, planul de investiții pentru anul următor. Planul anual de investiții se elaborează de către operatorul sistemului de distribuție în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul privind investițiile. Planul anuala de investiții poate include si proiecte multianuale si ANRE le aproba valoare totala prin emiterea unei decizii. Argumentarea Propunem ca prin o decizie ANRE sa aprobe si proiecte multianuale. Deoarece sunt cazuri când din cauza livrărilor sau a complexității implementării un proiect de investiții nu poate fi efectuat si dat in exploatare in un an. Ca exemplu, implementarea unui soft, unor proiecte in tensiune înalta.	Nu se acceptă, Problema respectiva poate fi rezolvata prin includerea soft-ului în planul de dezvoltare. Totodată, acest gen de detalii este de evitat în legislația primară în special în contextul în care există legislație secundară dedicată pentru dezvoltarea rețelelor electrice, modul de planificare a investițiilor și criteriile aplicate la examinarea planurilor de investiții.	
19.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 68. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții Alin. nou Propunerea de modificare (14) Autoritățile publice relevante vor crea un fond pentru implementarea de către operatorii sistemelor de distribuție a acțiunilor descrise în Strategia Energetică și Planul National Integrat pentru Energie și Climă, inclusiv a acțiunilor de digitalizare a rețelelor electrice de distribuție și de protecție cibernetică, precum și de integrare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie.	Nu se acceptă, Proiectul legii nu instituie obligații în sarcina operatorilor sistemelor de distribuție pentru implementarea documentelor de politici. Operatorilor de sistem le revin funcții și sarcini noi în contextul eforturilor Republicii Moldova de a se alinia la principiile și cerințele Uniunii Europene ce țin de organizarea piețelor de energie electrică, fără de care integrarea pieței energiei electrice și a sectorului electroenergetic în piața internă a Uniunii Europene și în sistemul ENTSO-E nu mai este posibilă (de ex. digitalizarea rețelelor electrice, securizarea cibernetică, integrarea serviciilor de flexibilitate, etc). În acest context, operatorii de sistem trebuie să își asume un rol pro activ în	

	Argumentarea A se vedea documentul State Aid SA.113565 (2024/N) – Germany, Aid for the construction of the Hydrogen Core Network in Germany, în care autoritățile au explicat că incertitudinea cu privire la perspectivele viitoarei piețe a hidrogenului îi împiedică pe potențialii operatori de rețea să investească în construcția HCN în timp util, ceea ce la rândul său ar contribui la decarbonizarea sectorului energetic al țării. Iar, pentru a depăși această situație se prevede crearea unor fonduri garantate de autoritățile federale. În mod similar, în scopul implementării acțiunilor de decarbonizare a Republicii Moldova, sunt necesare surse financiare consistente, pe care operatorii de distribuție nu le vor putea atrage de sine stătător. Corespunzător, se propune crearea de către autoritățile publice a fondului respectiv prin care să susțină implementarea cu succes și în timp util a acțiunilor respective.	dezvoltarea sistemului electroenergetic (și nu doar în sensul extinderii rețelelor electrice și al racordării de noi consumatori). A se vedea mai sus descrierea funcțiilor noi ale OSD, în calitate de facilitator de piață neutră. Totodată, decizia privind organizarea de fonduri ține de executiv (și se în funcție de necesitățile sectorului, resursele de finanțare disponibile), iar completarea legii în acest sens nu este necesară. În fine, cazul hidrogenului nu este relevant pentru situația OSD, deoarece tehnologiile de producere a hidrogenului sunt tehnologii emergente și costisitoare, iar implementarea acestora nu este posibilă fără suport consistent din partea statului.
20.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 71. Accesul la rețelele electrice (4) În legătură cu racordarea la rețelele electrice cu capacități limitate, operatorii de sistem pot organiza licitații. Procedura de organizare a licitațiilor se elaborează de operatorii de sistem și se prezintă Agenției spre aprobare, iar veniturile obținute de operatorii de sistem, urmare a organizării licitațiilor urmează a fi utilizate de aceștia pentru dezvoltarea rețelelor electrice. Propunerea de modificare - Argumentarea Despre ce fel de licitații se vorbește în articol, în ce condiții sunt organizate aceste licitații? Ce se va licita? Vom vinde emiterea avizelor de racordare?	Se ia act, Cazurile în care urmează a fi organizate licitațiile urmează a fi stabilite în Regulamentul privind racordarea. Relevăm în acest sens, exemplul Spaniei, al României (care este în proces de implementare). În principal, sunt vizate punctele congestionate, iar banii care urmează a fi obținuți de operatorul de sistem urmează a fi utilizați pentru dezvoltarea rețelei în legătură cu racordarea solicitanților în zonele congestionate. Obiect al licitației este capacitatea disponibilă a rețelelor în punctele/zonele congestionate. Avizele de racordare nu fac obiectul tranzacțiilor dintre solicitanți și operatori de sistem, acestea reprezintă documente cu caracter tehnic în care sunt indicate specificațiile tehnice pe care trebuie să le îndeplinească solicitantul pentru racordarea la rețea a instalației sale.
21.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 72. Procesul de racordare la rețelele electrice Alin.2, b) 10 zile calendaristice de la înregistrarea cererii unui potențial consumator final în cazul racordării la rețeaua electrică de distribuție; Propunerea de modificare b) 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii unui potențial consumator final în cazul racordării la rețeaua electrică de distribuție; c) 30 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii privind racordarea unei centrale electrice și instalații de stocare; Argumentarea Termenul de emitere exprimat în zile lucrătoare este necesar pentru perioadele mini vacanțelor care pot dura și 5 zile. În acest caz Operatorul are foarte puțin timp pentru elaborarea avizului de racordare. De asemenea a fost adăugată litera c) pentru centrale care era lipsa.	Nu se acceptă, Textul respectiv există actualmente în Lege și este unul care asigură un proces funcțional. Totodată, situația prevăzută la art. 48, alin. (3) lit. c) este vizată de art. 72, alin. (3) din Proiect.

	22. Proiectul prezentat spre avizare Articolul 72. Procesul de racordare la rețelele electrice (3) Solicitanții care solicită racordarea centralelor electrice și a instalațiilor de stocare a energiei trebuie să semneze un contract de racordare cu operatorul de sistem. Cerințele legate de încheierea contractelor de conectare și alte cerințe legate de centralele electrice și de instalațiile de stocare a energiei se stabilesc în Regulamentul privind racordarea și în Codul rețelelor electrice privind cerințele pentru racordarea la rețea a unităților generatoare. Solicitanții care solicită racordarea centralelor electrice care depășesc 200 kW sau racordarea unor instalații de stocare a energiei cu o capacitate de injecție de 1 MW și mai mare trebuie să prezente operatorului de sistem garanții financiare. Modalitatea de determinare a cuantumului garanțiilor financiare, condițiile în urmează să fie depusă garanțiile financiare și cazurile în care garanția poate fi reținută de către operatorul sistemului de transport se stabilesc în Regulamentul privind racordarea și în codul rețelelor electrice privind cerințele pentru racordarea la rețea a unităților generatoare. Eventualele venituri obținute de operatorii de sistem în conformitate cu prezentul alineat urmează a fi utilizate de aceștia pentru dezvoltarea rețelelor electrice. Propunerea de modificare (3) Solicitanții care solicită racordarea centralelor electrice și a instalațiilor de stocare a energiei trebuie să semneze un contract de racordare cu operatorul de sistem. Cerințele legate de încheierea contractelor de conectare și alte cerințe legate de centralele electrice și de instalațiile de stocare a energiei se stabilesc în Regulamentul privind racordarea și în Codul rețelelor electrice privind cerințele pentru racordarea la rețea a unităților generatoare. Solicitanții care solicită racordarea centralelor electrice care depășesc capacitatea de 200 kW sau racordarea unor instalații de stocare a energiei cu o capacitate de injecție de 1 MW și mai mare trebuie să prezente operatorului de sistem garanții financiare. Modalitatea de determinare a cuantumului garanțiilor financiare, condițiile în urmează să fie depusă garanțiile financiare și cazurile în care garanția poate fi reținută de către operatorul de sistem se stabilesc în Regulamentul privind racordarea și în codul rețelelor electrice privind cerințele pentru racordarea la rețea a unităților generatoare. Eventualele venituri obținute de operatorii de sistem în conformitate cu prezentul alineat urmează a fi utilizate de aceștia pentru dezvoltarea rețelelor electrice. Argumentarea Necesar de corectat așa cum această garanție se referă la toți operatorii de sistem care gestionează procesul de racordare. În continuare se referă că aceste venituri obținute OS vor fi utilizate cu scopul dezvoltării rețelelor.	Se acceptă, Textul a fost redactat.
	23. Proiectul prezentat spre avizare Articolul 72. Procesul de racordare la rețelele electrice	Nu se acceptă,

	(4) Prin derogare de la alin. (2), în cazul unei cereri depuse de solicitant, consumator casnic existent sau potențial consumator casnic, de racordare la rețeaua electrică de distribuție a unei centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie, destinată acoperirii consumului propriu de energie electrică, cu o capacitate instalată care nu depășește puterea sa contractată, operatorul sistemului de distribuție este obligat să elibereze avizul de racordare în termen de 10 zile calendaristice de la înregistrarea cererii, cu condiția ca solicitantul să aibă anexat la cererea respectivă toate documentele necesare stabilite în Regulamentul privind racordarea. În cazul în care solicitantul, potențial consumator casnic solicită concomitent racordarea instalației de utilizare și racordarea centralei electrice care utilizează surse regenerabile de energie, operatorul sistemului de distribuție eliberează un singur aviz de racordare. Dacă în urma acestei solicitări se vor redimensiona instalațiile electrice ale solicitantului consumator casnic, operatorul sistemului de distribuție este obligat să precizeze în anexa la avizul de racordare informațiile grafice și datele tehnice complete pentru estimarea costurilor necesare, în vederea redimensionării instalației respective. Propunerea de modificare (4) Prin derogare de la alin. (2), în cazul unei cereri depuse de solicitant, consumator casnic existent sau potențial consumator casnic, de racordare la rețeaua electrică de distribuție a unei centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie cu capacitatea de pina la 15 kW, destinată acoperirii consumului propriu de energie electrică, cu o capacitate instalată care nu depășește puterea sa contractată, operatorul sistemului de distribuție este obligat să elibereze avizul de racordare în termen de 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii, cu condiția ca solicitantul să aibă anexat la cererea respectivă toate documentele necesare stabilite în Regulamentul privind racordarea. În cazul în care solicitantul, potențial consumator casnic solicită concomitent racordarea instalației de utilizare și racordarea centralei electrice care utilizează surse regenerabile de energie, operatorul sistemului de distribuție eliberează un singur aviz de racordare. Dacă în urma acestei solicitări se va modifica numărul de faze a instalației electrice de racordare ale solicitantului consumator casnic, operatorul sistemului de distribuție este obligat, la cererea solicitantului, să prezinte informațiile grafice și datele tehnice complete pentru estimarea costurilor necesare, în vederea redimensionării instalației respective. Argumentarea În text nu este clar la care instalații se referă autorul, de racordare sau utilizare. Dacă la acele de racordare, acest aliniat nu are sens deoarece racordarea unei centrale în limitele puterii contractate nu presupune redimensionarea instalației de racordare. Probabil că aici autorul se referă la numărul de faze a instalației de racordare. Totodată, pentru racordarea unui potențial consumator, instalația de racordare se dimensionează la faza de proiectare. Prezentarea informației grafice în cazul redimensionării instalației	Textul respectiv există actualmente în Legea în vigoare și este unul care asigură un proces funcțional. Totodată, nu este justificată prelungirea termenului de eliberarea a avizului de racordare către această categorie de solicitanți, iar specificațiile/detaliile tehnice care urmează să fie incluse în aviz nu își au locul în legislația primară.
--	--	---

		electrice în fiecare aviz de racordare va ocupa mult timp și va duce la nerespectare a termenului de eliberare a avizului de racordare. De fapt, cazurile pentru care se solicita informația despre instalația electrică nu sunt dese. Includerea în fiecare aviz de racordare nu este necesară chiar și problematică din cauza lipsei de resurse.	
24.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 72. Procesul de racordare la rețelele electrice (5) Operatorul de sistem cooperează cu solicitantul la alegerea și realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare, ținând cont de puterea solicitată, caracteristicile specifice ale instalației electrice care urmează a fi conectată (instalație de utilizare, instalație de stocare a energiei sau centralele electrice) și caracteristicile rețelei electrice la care se solicită racordarea, pe baza căreia se stabilește punctul de racordare și se proiectează instalația de racordare. Operatorul de sistem va prezenta solicitantului costul estimativ pentru construcția instalației de racordare. Este interzisă impunerea către solicitant a unor cerințe care nu sunt stabilite expres în documentele normativ-tehnice sau cerințe de calitate superioare decât cele minime stabilite în documentele normativ-tehnice. Propunerea de modificare (5) Operatorul de sistem cooperează cu solicitantul la alegerea și realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare, ținând cont de puterea solicitată, caracteristicile specifice ale instalației electrice care urmează a fi conectată (instalație de utilizare, instalație de stocare a energiei sau centralele electrice) și caracteristicile rețelei electrice la care se solicită racordarea, pe baza căreia se stabilește punctul de racordare și se proiectează instalația de racordare. Este interzisă impunerea către solicitant a unor cerințe care nu sunt stabilite expres în documentele normativ-tehnice și standardelor aplicabile în Republica Moldova. Argumentarea - Se propune înlocuirea acestei sintagme deoarece noțiunea de "calitate superioară" este subiectivă. Cerințele față de echipamente se stabilesc în actele normativ-tehnice și standardele cărora trebuie să corespundă acestea, de exemplu EN, IEC, dar care sunt în vigoare pe teritoriul RM. - S-a exclus obligativitatea prezentării costurilor estimative pentru construcția instalației de racordare. Aceasta implică antrenarea unui număr mai mare de angajați și sunt costuri mai mari. Costurile determinate în grabă, fără consultarea cu proiectul urmează a fi unele foarte estimative și nu vor reflecta costurile reale, ce pe viitor vor crea neînțelegeri în cazul semnării Contractului de Racordare cu Operatorul de Sistem.	Se acceptă parțial, Textul respectiv există actualmente în Legea în vigoare și este unul care asigură un proces funcțional. Respectiv nu este clar de ce operatorul de sistem ar trebui să angajeze personal suplimentar pentru implementarea unei prevederi pe care deja o aplică în baza Legii nr. 107/2016. Totodată, în contextul propunerii Moldelectrica, textul a fost reformulat în sensul obligării operatorului de sistem să prezinte informații cu privire la costul estimativ privind construcția instalației de racordare a unui solicitant care a optat pentru realizarea respectivei instalații de către operatorul de sistem.	
25.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 72. Procesul de racordare la rețelele electrice (7) În cazul în care capacitatea rețelei electrice este limitată sau nu este disponibilă pentru racordări noi, operatorul de sistem oferă solicitantului	Se ia act, În conformitate cu art. 2 coroborat cu art. 72, alin. (7) din proiectul legii, care transpune prevederile art. 2, pt. (24c), acordurile de racordare în condiții flexibile urmează a fi propuse de operatorul de sistem solicitantului în cazul în care capacitatea rețelei electrice	

		posibilitatea de a semna un acord de conectare în condiții flexibile în conformitate cu Regulamentul privind racordarea. Propunerea de modificare - Argumentarea Care sunt condițiile flexibile, ce presupun aceste condiții flexibile?	este limitată sau nu este disponibilă pentru racordări noi și includ condiții de limitare și control al injecției de energie electrică în și al retragerii din rețeaua electrică de transport sau de distribuție. Totodată, art. 6a din Directiva nr 944/2019 stabilește anumite cerințe ce trebuie îndeplinite în legătură semnarea/executarea acestor acorduri. Totodată, condițiile urmează a fi incluse în Regulamentul privind racordarea.
	26.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 72. Procesul de racordare la rețelele electrice (17) În cazul racordării unei instalații cu o putere contractată de cel mult 150 kW la rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă și medie, admiterea în exploatare a instalațiilor electrice se confirmă prin declarația unui electrician autorizat, cu excepția instituțiilor preșcolare, a instituțiilor de învățământ, instituțiilor medicale, azilurilor de bătrâni și a orfelinatelor, a rețelelor de iluminat public, precum și a situațiilor în care racordarea implică instalarea posturilor de transformare. În aceste cazuri admiterea în exploatare se efectuează de către organul supravegherii energetice de stat prin emiterea actului de corespundere în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, aprobat de Agenție. Actul de corespundere se emite și în cazul racordării la rețelele electrice de distribuție de tensiune medie și înaltă a locurilor de consum cu putere contractată mai mare de 150 kW, precum și în cazul racordării instalațiilor de utilizare la rețeaua electrică de transport. Propunerea de modificare (17) În cazul racordării unei instalații cu o putere contractată de cel mult 150 kW la rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă și medie, admiterea în exploatare a instalațiilor electrice se confirmă prin declarația unui electrician autorizat, cu excepția instituțiilor preșcolare, a instituțiilor de învățământ, instituțiilor medicale, azilurilor de bătrâni și a orfelinatelor, a blocurilor locative cu un număr mai mare de 10 apartamente, a rețelelor de iluminat public, precum și a situațiilor în care racordarea implică instalarea posturilor de transformare. În aceste cazuri admiterea în exploatare se efectuează de către organul supravegherii energetice de stat prin emiterea actului de corespundere în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, aprobat de Agenție. Actul de corespundere se emite și în cazul racordării la rețelele electrice de distribuție de tensiune medie și înaltă a locurilor de consum cu putere contractată mai mare de 150 kW, precum și în cazul racordării instalațiilor de utilizare la rețeaua electrică de transport. Argumentarea Blocurile locative sunt obiecte importante și după trecerea lor la contracte individuale Operatorul de Sistem este obligat să deservească rețelele magistrale.	Se acceptă parțial, Textul a fost redactat.
	27.	Proiectul prezentat spre avizare	Se acceptă

		Articolul 73. Dispoziții specifice privind procesul de racordare la rețelele electrice și transmitere în proprietatea operatorului de sistem a instalațiilor, echipamentelor, liniilor electrice aparținând terților (3) Operatorul de sistem este în drept să racordeze la rețeaua electrică și în cazul în care capacitatea instalației de racordare a unui consumator final existent sau a unui producător existent permite racordarea instalației de utilizare sau a centralei electrice a altor potențiali consumatori finali sau a altor potențiali producători. Racordarea în astfel de situații se efectuează după semnarea unui acord tripartit între operatorul de sistem, consumatorul final existent/producătorul existent și consumatorul final potențial/producătorul potențial, prin care semnarii stabilesc drepturile și obligațiile asumate. În acordul respectiv se prevede, în mod obligatoriu, că operatorul de sistem prestează serviciul de transport/distribuție a energiei electrice la aceiași parametri de calitate ca și unui utilizator de sistem a cărui instalație de utilizare sau centrala electrică este racordată direct la rețeaua electrică, pe parcursul perioadei în care există instalația de racordare respectivă a consumatorului final existent sau a producătorului existent. Proiectul instalațiilor electrice se coordonează de operatorul de sistem, iar furnizorul include aceleași condiții în contractul de furnizare a energiei electrice sau în contractul de achiziționare a energiei electrice ca și în cazul unui consumator final sau producător ale cărui instalații electrice sunt racordate direct la rețeaua electrică. Propunerea de modificare (3) Operatorul de sistem este în drept să emită avize de racordare la rețeaua electrică și în cazul în care capacitatea instalației de racordare a unui consumator final existent sau a unui producător existent permite racordarea instalației de utilizare sau a centralei electrice a altor potențiali consumatori finali sau a altor potențiali producători. Emiterea avizului de racordare în astfel de situații se efectuează după semnarea unui acord tripartit între operatorul de sistem, consumatorul final existent/producătorul existent și consumatorul final potențial/producătorul potențial, prin care semnarii stabilesc drepturile și obligațiile asumate. În acordul tripartit se prevăd termenele și condițiile de utilizare în comun a instalației de racordare a consumatorului final sau producătorului existent, inclusiv responsabilitățile privind asigurarea continuității serviciului de distribuție și a caracteristicilor de tensiune ale energiei electrice în punctul de racordare a instalației electrice a consumatorului final potențial sau a producătorului potențial de energie electrică. Proiectul instalațiilor electrice se coordonează de operatorul de sistem, iar furnizorul include prevederile acordului tripartit în contractul de furnizare a energiei electrice sau în contractul de achiziționare a energiei. Argumentarea OS nu poate garanta respectarea parametrilor de calitate a unei porțiuni de rețea care nu-I aparține sau aceasta ar însemna ca OS trebuie să asigure mentenanța acestei rețele pentru a exclude abaterile de la parametrii de	
--	--	--	--

		calitate. OS poate garanta respectarea parametrilor de calitate numai in pana in punctul de delimitare cu consumatorul la instalațiile de racordare ale cărora este racordat consumatorul respectiv. Astfel se propune menținerea formulării din Legea 107. Ultima fraza urmează a fi ajustată deoarece aduce confuzie prin textul în cauză, de parcă OSD își asuma obligația de calitate în instalațiile terților.	
	28.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 73. Dispoziții specifice privind procesul de racordare la rețelele electrice și transmitere în proprietatea operatorului de sistem a instalațiilor, echipamentelor, liniilor electrice aparținând terților (5) Persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate instalații electrice, linii electrice și posturi de transformare sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului sistemului de transport, a operatorului sistemului de distribuție. Operatorul sistemului de distribuție este obligat să primească instalațiile electrice transmise cu titlu gratuit, cu condiția efectuării de către proprietarul instalațiilor electrice, liniilor electrice și posturilor de transformare a lucrărilor necesare pentru a asigura corespunderea acestora cu cerințele de securitate. Propunerea de modificare (5) Persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate instalații electrice de racordare, linii electrice și posturi de transformare, prin care se asigură livrarea energiei electrice și către alți consumatori finali, sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului de sistemului de transport, a operatorului sistemului de distribuție. Operatorul de sistemului de distribuție este obligat să primească instalațiile electrice transmise cu titlu gratuit, cu condiția efectuării de către proprietarul instalațiilor electrice, liniilor electrice și posturilor de transformare a lucrărilor necesare pentru a asigura corespunderea acestora cu cerințele de securitate si Normele minime de exploatare a instalațiilor electrice aprobate de către ANRE. Acestea instalații trebuie să asigure livrarea energiei electrice și către alți consumatori finali. Argumentarea -Noțiunea de instalații electrice este una foarte vasta, inclusiv include si instalațiile electrice de consum. Este inadmisibil ca un OS sa realizeze exploatarea si mentenanța instalațiilor de utilizare a consumatorilor finali. Din cauza diversității dar si specificului instalațiilor de utilizare, OS nu va fi capabil sa dețină accesul 24/24 pentru mentenanța acestora dar si stocuri de materiale, echipamente si piese de schimb. OS ar putea sa ia la balanța instalațiile de racordare, acestea fiind similare cu instalațiile electrice din gestiune. Nu este suficient sa se includă numai cerințele de securitate. Mai mult ca atât nu este clar la ce se refera aceste cerințe de securitate, nu exista un act normativ secundar care ar descrie aceste cerințe. Totodată,	Se acceptă

	funcționarea instalațiilor electrice sunt reglementate prin Normele minime de exploatare. Confirmarea corespunderii cu acestea se va realiza prin prezentarea documentației tehnice a instalației electrice dar și prin testările și măsurările care sunt parte a acestor Norme. - OS este ținut să gestioneze instalații de transport și de distribuție care asigură prestarea serviciilor către mai mulți utilizatori de rețea. Prin urmare, nu i se poate impune să preia instalații de racordare sau de alt tip care nu corespund acestui criteriu, din moment ce trebuie să se conducă de principiul costurilor minime. Or, preluarea unor instalații care servesc doar alimentării unui singur utilizator de rețea și nu sunt rețele de distribuție sau transport încalcă principiul, deoarece costurile sunt suportate cu alte instalații decât cele de distribuție și/sau transport, fiind majorate artificial costurile legate de serviciile de transport și/sau distribuție. Precizarea a fost introdusă pentru a face o claritate cu privire la această caracteristică a instalațiilor transmise cu titlu gratuit, menționată și în fraza precedentă	
29.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 76. Evidența și măsurarea energiei electrice (3) Măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale se realizează cu ajutorul echipamentelor de măsurare ale căror tipuri sunt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasat pe pagina web oficială a Institutului Național de Metrologie. Instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorului final se efectuează de către operatorii de sistem la ale căror rețele electrice este racordată instalația de utilizare a consumatorului final respectiv. Propunerea de modificare (3) Măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale se realizează cu ajutorul echipamentelor de măsurare ale căror tipuri sunt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasat pe pagina web oficială a Institutului Național de Metrologie. Instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorului final, cu excepția situației reglementate de alin.(6), se efectuează de către operatorii de sistem la ale căror rețele electrice este racordată instalația de utilizare a consumatorului final respectiv. Argumentarea Trebuie de concretizat, pentru a fi în corespundere cu excepția de la alin. (6) aplicat pentru consumatorii noncasnici.	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost reformulată pentru a se exclude echivocul în interpretare cu privire la responsabilitatea operatorilor de sistem în legătură cu echipamentele de măsurare.
30.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 78. Gestionarea datelor, schimbul de date și procedurile de acces la date (7) Eventualele reclamații în legătură cu modul în care operatorii de sistem își exercită funcțiile și obligațiile prevăzute de prezentul Articol.	Se acceptă, Prevederea a fost completată.

	Propunerea de modificare - Argumentarea Textul din acest alineat nu este finalizat.	
31.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 78. Gestionarea datelor, schimbul de date și procedurile de acces la date Aliniat nou Propunerea de modificare (9) În termen de 36 de luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, OS vor avea implementa sistemele informaționale corespunzătoare în scopul implementării prevederilor prezentului articol. Argumentarea Sistemele informatice gestionate de către OS nu permit implementarea prevederilor prezentului articol, totodată modificarea sistemelor actuale nu este posibil de realizat din punct de vedere tehnic. În acest se necesită implementarea unui sistem informatic nou care necesită timp de elaborare a caietului de sarcini, realizarea procedurilor de achiziție și implementarea acestuia.	Nu se acceptă, Termenul nu este argumentat. Totodată, conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/1162 al Comisiei, operatorii de sistem trebuie să elaboreze proceduri interne cu privire la gestionarea datelor privind consumul de energie electrică, inclusiv a datelor cu caracter personal, accesul la datele respective, asigurarea protecției datelor respective, etc. Totodată, cerințele specifice cu privire la gestionarea datelor urmează a fi stabilite într-o hotărârea aprobată de ANRE în acest sens.
32.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 79. Întreruperi, limitări și încetarea livrării energiei electrice (3) Operatorul de sistem este în drept să limiteze sau să înceteze prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice în situațiile și în condițiile stabilite în Regulamentul privind racordare. Cu excepțiile stabilite la Articolul 10 alin. (3) lit. g) și la Articolul 141, operatorul de sistem nu poate fi obligat să presteze în continuare serviciul de transport sau de distribuție a energiei electrice utilizatorului de sistem care nu își onorează obligațiile de plată sau care nu respectă condițiile de prestare a acestor servicii, stabilite în Regulamentul privind racordarea. (4) Operatorul de sistem este îndreptățit să impună plata preventivă în legătură cu serviciile furnizate utilizatorilor de sistem care au întârziat plata de cel puțin 2 ori, cu cel puțin 30 de zile, întrun interval de timp de cel mult 12 luni consecutive. Mărimea plății preventive este determinată ca valoarea medie a facturilor de plată emise în ultimele 3 luni. Operatorul de sistem scutește de obligația de plată preventivă orice utilizator de sistem care și-a îndeplinit obligațiile de plată în termen de 12 luni de la stabilirea plății preventive. Propunerea de modificare (3) Operatorul de sistem este în drept să limiteze sau să înceteze prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice în situațiile și în condițiile stabilite în Regulamentul privind racordarea. Cu excepțiile stabilite la Articolul 10 alin. (3) lit. g) și la Articolul 141, operatorul de sistem nu poate fi obligat să presteze în continuare serviciul de transport sau de distribuție a	Se acceptă parțial, De menționat că redacția propusă permite soluționarea situațiilor respective.

		energiei electrice utilizatorului de sistem care nu își onorează obligațiile de plată sau care nu respectă condițiile de prestare a acestor servicii, stabilite în Regulamentul privind racordarea. (4) Operatorul de sistem este îndreptățit să impună plata preventivă în legătură cu serviciile furnizate utilizatorilor de sistem care au întârziat plata de cel puțin 2 ori, cu cel puțin 30 de zile, într-un interval de timp de cel mult 12 luni consecutive. Mărimea plății preventive este determinată ca valoarea medie lunară a facturilor de plată emise în ultimele 3 luni. Operatorul de sistem scutește de obligația de plată preventivă orice utilizator de sistem care și-a îndeplinit obligațiile de plată în termen de 12 luni de la stabilirea plății preventive. Argumentarea Au fost incluse unele precizări.	
	33.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 79. Întreruperi, limitări și încetarea livrării energiei electrice Propunerea de modificare (9) Obligația de reparare a prejudiciului suportat de consumatorul non casnic ca urmare a limitării, întreruperii sau încetării prestării serviciului de transport sau a serviciului de distribuție a energiei electrice nu va depăși valoarea consumului mediu de energie electrică aferent perioadei limitării, întreruperii sau încetării prestării respectivului serviciu. Argumentarea Propunem o responsabilizare a consumatorilor non casnici, prin limitarea răspunderii OS, dat fiind faptul că activitatea de transport și distribuție a e.e. implică o serie de factori de risc tehnologici, iar consumatorii non casnici (care sunt profesioniști) ar trebui să fie suficienți de diligenți ca să-și administreze riscurile afacerii cu o mai mare previzibilitate.	Nu se acceptă, Nu este argumentată o astfel de intervenție, respectiv operatorii de sistem, conform prevederilor Legii urmează să își onoreze obligațiile privind prestarea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice.
	34.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 89. Piețele pentru ziua următoare și pe parcursul zilei. Cuplarea piețelor Alin.3, h) nu fac distincție între tranzacțiile efectuate în zona de ofertare a Republicii Moldova și între zonele de ofertare; Propunerea de modificare Alin.3 h) nu fac distincție între tranzacțiile efectuate în zona de ofertare a Republicii Moldova și între alte zone de ofertare; Argumentarea O precizare	Nu se acceptă, Precizarea respectivă distorsionează sensul prevederii prevăzute la art. 7, alin. (2), lit. g) din Regulamentul UE 2019/943.
	35.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 107. Furnizarea energiei electrice	Nu se acceptă, Propunerea contravine principiilor de separare a operatorului sistemului de distribuție, prevăzute de Pachetul Energetic

	Propunerea de modificare (6²) Operatorul de sistem poate delega furnizorul serviciului universal, care își desfășoară activitatea pe teritoriul său, organizarea licitației și achizițiile de pe piețele organizate de procurare a energiei pentru acoperirea pierderilor și a consumului tehnologic ale operatorilor de sistem. Argumentarea Având în vedere cantitățile mici de energie electrică procurate de OS. De asemenea, prin delegarea organizării licitației și achizițiile ulterioare de energie de furnizorul la serviciul universal se urmărește eficiența economică în procesul de achiziții, inclusiv obținerea unor preturi mai mici pe seama cantităților considerabil mai mari de energie pe care le procură furnizorul reglementat.	Transpus. Totodată, Directiva 944/2019 prevede expres în 31, para. (5) că OSD trebuie să acționeze ca facilitator de piață neutru atunci când achiziționează energie electrică pentru acoperirea pierderilor de energie electrică din rețele și să aplice proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață. Or, delegarea funcției respective către un furnizor anume ar echivala cu favorizarea acestuia în raport cu alți furnizori.
36.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 120. Procedura de schimbare a furnizorului sau agregatorului (3) Până la sfârșitul anului 2026, vor fi întreprinse măsuri ca procesul tehnic de schimbare a furnizorului, agregatorului să nu dureze mai mult de 24 de ore și să fie posibil în orice zi lucrătoare. Propunerea de modificare (3) Până la sfârșitul anului 2026, vor fi întreprinse măsuri ca procesul tehnic de schimbare a furnizorului, agregatorului să nu dureze mai mult de 24 de ore și să fie posibil în orice zi lucrătoare. Sistemele informaționale pentru implementare va fi acceptat de ANRE în tarif. Argumentarea Este necesar de specificat ca softul va fi aprobat de ANRE.	Nu se acceptă, Implementarea acestei prevederi nu poate fi condiționată de obligarea ANRE de a accepta orice costuri legate de implementarea sistemelor IT necesare. Agenția va accepta în scopuri tarifare investițiile necesare pentru realizarea obligațiilor care decurg din acest articol în conformitate cu cerințele stabilite în Lege în ceea ce privește efectuarea investițiilor și, respectiv cu respectarea cerințelor și a procedurilor stabilite în actele normative de reglementare relevante, aprobate de ANRE. Respectiv, operatorul de sistem urmează să identifice soluțiile IT optime și să prezinte argumente justificative autorității de reglementare.
37.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 128. Prețuri și tarife aplicate în sectorul electroenergetic (6) La elaborarea metodologiilor tarifare, Agenția va lua în considerare cele mai bune practici privind metodologiile tarifare pentru stabilirea tarifelor pentru serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice incluse în raportul Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice, elaborat în conformitate cu cerințele stabilite în cadrul Comunității Energetice. Propunerea de modificare (6) La elaborarea metodologiilor tarifare, Agenția va lua în considerare cele mai bune practici privind metodologiile tarifare pentru stabilirea tarifelor pentru serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice incluse în raportul Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice, elaborat în conformitate cu cerințele stabilite în cadrul Comunității Energetice, precum și alte documente oficiale de recomandări a Comunității Energetice. Argumentarea Este o precizare deoarece EnC elaborează diferite documente.	Nu se acceptă, Considerăm inoportună includerea modificării respective în textul Legii, întrucât aceasta poate duce la interpretări echivoce în ceea ce privește modul în care diferite categorii de documente/acte emise de instituțiile din cadrul TCE urmează a fi luate în considerație de Agenție la elaborarea metodologiilor tarifare. Or, în cadrul Comunității Energetice există mai multe instituții, fiecare având rolul său specific, clar determinat de Tratat. Concomitent, prevederea respectivă transpune art. 18, para. (10) din Regulamentul UE nr. 943/2019, în versiunea adaptată în cadrul Comunității Energetice, care prevede în mod exhaustiv faptul că autoritatea de reglementare trebuie să țină cont de raportul cu privire la cele mai bune practici privind metodologiile tarifare pentru stabilirea tarifelor pentru serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice, elaborat de ECRB (primul raport al ECRB pe acest subiect a fost publicat în noiembrie 2023).
38.	Proiectul prezentat spre avizare	Nu se acceptă,

	Articolul 129. Principii generale privind prețurile și tarifele reglementate (3) Metodele utilizate pentru determinarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de transport, a serviciului de distribuție trebuie să susțină în mod neutru eficiența generală a sistemului electroenergetic pe termen lung prin semnale de preț către consumatori și producători și, în special, să fie aplicate într-un mod care nu discriminează nici pozitiv, nici negativ între producerea energiei electrice de către centralele electrice racordate la rețelele electrice de distribuție și producerea energiei electrice ce către centrale racordate la rețelele electrice de transport. Tarifele reglementate pentru prestarea serviciului de transport, a serviciului de distribuție nu trebuie să discrimineze, pozitiv sau negativ, stocarea energiei sau agregarea și nu trebuie să descurajeze auto producerea, autoconsumul sau participarea consumului dispecerizabil. Propunerea de modificare (3) Metodele utilizate pentru determinarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de transport, a serviciului de distribuție trebuie să susțină în mod neutru eficiența generală a sistemului electroenergetic pe termen lung prin semnale de preț către consumatori și producători și, în special, să fie aplicate într-un mod care nu discriminează nici pozitiv, nici negativ între producerea energiei electrice de către centralele electrice racordate la rețelele electrice de distribuție și producerea energiei electrice ce către centrale racordate la rețelele electrice de transport. Argumentarea Nu este clar cum se poate de implementat ultimul aliniat.	Tarifele reglementate pentru prestarea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice care se aplică în raport cu autoproducătorii, autoconsumatorii și consumul dispecerizabil nu trebuie să discrimineze utilizatorii respectivi în raport cu alți utilizatori de sistem. Cerința respectivă este stabilită în mod exhaustiv în articolul 18, para. (1) din Directiva UE nr. 944/2019 și constituie un principiu general de bază care interzice discriminarea agregatorilor și a operatorilor instalațiilor de stocare la stabilirea politicilor tarifare de către autoritatea de reglementare, precum și stabilirea de tarife care ar descuraja valorificarea resurselor pe care le pot oferi consumatorii activi, inclusiv consumul dispecerizabil. Or, excluderea acestei prevederi este în măsură să sugereze posibilitatea aplicării unor practici de stabilire a tarifelor de rețea care pot să împiedice sau să limiteze accesul utilizatorilor de sistem respectivi la piața de energie electrică sau să limiteze oportunitățile acestora de a oferi servicii și produse inclusiv operatorilor de sistem (de exemplu, servicii de flexibilitate, capacitate/energie de echilibrare). A se vedea în acest sens constatările ACER în ceea ce privește modul în care tarifele de rețea sunt în măsură să faciliteze sau să împiedice implementarea efectivă a conceptului de consumator activ și consum dispecerizabil, precum și recomandările acesteia la acest subiect, prezentate în Raportul privind monitorizarea pieței pentru anul 2023, capitolul Consum Dispecerizabil și alte resurse de energie distribuite - - Demand response and other distributed energy resources: what barriers are holding them back?
39.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 130. Metodologiile de calculare a prețurilor și tarifelor reglementate (3) Metodologiile de calculare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie să includă: 1) componența și modul de calculare a: a) cheltuielilor aferente procurării resurselor energetice primare și a energiei electrice, inclusiv pentru acoperirea nivelului rezonabil și justificat al consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică din rețelele electrice de transport și de distribuție, precum și pentru acoperirea, total sau parțial, a costurilor legate de echilibrare; Propunerea de modificare (3) Metodologiile de calculare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie să includă: 1) componența și modul de calculare a: a) cheltuielilor aferente procurării resurselor energetice primare și a energiei electrice, inclusiv pentru acoperirea nivelului rezonabil și justificat al consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică din rețelele electrice de transport și de distribuție, precum și pentru acoperirea costurilor legate de echilibrare;	Nu se acceptă, Considerăm oportun de menținut prevederea de la alin. (2), para. 1), lit. a) în redacția propusă de autor (prevedere preluată din Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016), pentru a oferi flexibilitate autorității de reglementare în ceea ce privește încurajarea furnizorilor care activează la prețuri reglementate (furnizorii de serviciu universal și furnizorii de ultimă opțiune) de a presta servicii în mod eficient, la costuri rezonabile și justificate. Concomitent, prevederea respectivă determină furnizorii în cauză să eficientizeze procesele de planificare și să participe activ pe piețele de energie electrică în scopul minimizării costurilor cu echilibrarea și reducerii dezechilibrelor generate în sistem. În ceea ce privește PZU/PPZ, obligativitatea implementării piețelor respective este expres stabilită în proiectul Legii, acestea urmând a fi lansate de către operatorul pieței de energie electrică (OPEM) în viitorul apropiat. Recent, OPEM a lansat procedura de consultare publică pentru procedurile operaționale necesare

	Argumentarea Lipsesc mecanisme potrivite (PZU, PPZ) de piață pentru a diminua din dezechilibre. Suplimentar, din cauza unor condiții specifice pieței interne, pot fi înregistrate dezechilibre care nu sunt cauzate de operatori/furnizori (de exemplu, în mai multe zile pe parcursul lunilor de vară 2024 au fost înregistrate dezechilibre din cauză că Energocom confirma livrarea parțială a energiei solicitată prin notificări, iar cea ce nu era confirmat rămânea în dezechilibre).	funcționării piețelor respective de energie electrică, elaborate de către acesta în temeiul Regulilor pieței energiei electrice. În fine, situațiile descrise la acest punct din avizul prezentat de Premier Energy urmează a fi examinate și soluționate cu participarea Agenției, întrucât acestea țin de implementarea de către participanții la piața energiei electrice a cerințelor și a procedurilor stabilite în Regulile pieței energiei electrice și în Codul rețelelor electrice, aprobate de ANRE.
40.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 130. Metodologiile de calculare a prețurilor și tarifelor reglementate Alin (3) i) alocației aferente capitalului circulant utilizat în activitatea reglementată; pct. noi j)-o) Propunerea de modificare i) alocației aferente capitalului circulant utilizat în activitatea reglementată, finanțată inclusiv din fonduri interne disponibile la operatori sau din surse externe; j) cheltuielilor si investițiilor de asigurare a securității cibernetice si digitalizarea rețelelor electrice de distribuție specificate în art. 64; k) amortizarea accelerata pentru noile investiții ce țin de automatizare, digitalizare rețele, întărire rețelelor pentru integrarea surselor regenerabile de energie și a stațiilor de încărcare a vehiculelor electrice; l) stimulente la rentabilitate de 2% pentru identificarea și utilizarea de către operatorii de sistem a finanțării sub formă de granturi și donații externe; m) stimulente sub formă de rentabilitate adițională aplicată operatorilor de sisteme pentru efectuarea investițiilor în domenii strategice, inclusiv pentru digitalizarea sectorului, automatizări, întărirea și dezvoltarea rațelor pentru integrarea surselor regenerabile de energie și a stațiilor de încărcare a vehiculelor electrice; n) stimulente sub formă de rentabilitate adițională pentru operatorii de rețea care efectuează investiții ce depășesc nivelul anual al amortizării imobilizărilor corporale și necorporale ; Argumentarea Propunerile privind stimulentele care să fie aplicate la operatori de la Articolul 130, alin.(3), literele k) – n), se justifică prin faptul că este necesar de a renova și moderniza o rețea existentă, în acest sens fiind efectuate an de an investiții ce depășesc amortizarea activelor reflectată în tarife. Însă, având în vedere că în lege mai sunt vizate și noi direcții de investiții în rețele, atunci operatorii ar urma să fie în căutare de noi surse financiare, fiind astfel într-o competiție directă cu alte domenii de investiții cu randamente mai sporite.	Nu se acceptă, Elementele de cost menționate în aviz urmează a fi discutate și eventual luate în considerație la elaborarea și aprobarea metodologiilor tarifare de către ANRE, întrucât acestea țin exclusiv de politica tarifară a agenției. Respectiv, autoritatea de reglementare urmează să examineze oportunitatea introducerii de stimulente specifice la determinarea tarifelor și a prețurilor reglementate în contextul elaborării metodologiilor tarifare, inclusiv caracterul acestora, nivelul acceptabil și modul de aplicare a stimulentele respective. Or, în proiectul legii se regăsesc prevederi care instituie obligația ANRE de a identifica și aplica măsuri care să stimuleze activitatea întreprinderilor electroenergetice, atât în beneficiul sistemului electroenergetic și al consumatorilor finali. Concomitent, nu sunt prezentate argumente suficiente și pertinente în ceea ce privește necesitatea stimulentele menționate, nivelul propus al acestora și nici informații cu privire la impactul asupra activității prestate de titularii de licență.
41.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 130. Metodologiile de calculare a prețurilor și tarifelor reglementate	Se acceptă

	Alin. (3), 2) determinarea costurilor care trebuie incluse în prețurile sau tarifele reglementate, separat pentru fiecare activitate desfășurată de întreprinderile electroenergetice și pentru fiecare tip de rețea electrică; Propunerea de modificare 2) determinarea costurilor care trebuie incluse în prețurile sau tarifele reglementate, separat pentru fiecare activitate desfășurată de întreprinderile electroenergetice; Argumentarea Nu este clar la ce fel de tip de rețea se face referință, din acest motiv ar trebuie să fie exclus acest text.	
42.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 130. Metodologiile de calculare a prețurilor și tarifelor reglementate alin. (3), 3) condițiile de utilizare a costurilor privind amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale, a costurilor materiale, a costurilor de întreținere și de exploatare și modul de includere a acestor costuri în prețurile sau tarifele reglementate, în cazul utilizării lor în alte scopuri sau în cazul în care nu sunt utilizate; Propunerea de modificare 3) condițiile și stimulente de utilizare a costurilor privind amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale, a costurilor materiale, a costurilor de întreținere și de exploatare și modul de includere a acestor costuri în prețurile sau tarifele reglementate, în cazul utilizării lor în alte scopuri sau în cazul în care nu sunt utilizate; Argumentarea Pentru a motiva întreprinderile să fie în căutarea și aplicarea unor soluții inovatoare, este imperativ de prevăzut stimulente pentru identificarea eficienței.	Nu se acceptă, În proiectul legii sunt stabilite în mod exhaustiv cerințe cu privire la implementarea de stimulente în vederea eficientizării activității întreprinderilor reglementate. A se vedea în acest sens art. 8, alin. (1), lit. f), și art. 130, alin. (2), lit. d), alin. (5), lit. a) și alin. (8).
43.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 130. Metodologiile de calculare a prețurilor și tarifelor reglementate Alin. (3), 5) modul de determinare a consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport, în rețelele electrice de distribuție, prin stabilirea tendințelor de reducere a acestora pe perioada valabilității metodologiilor, în vederea implementării unor mecanisme de stimulare a eficienței, ținând cont de obiectivele stabilite și de cantitățile de energie electrică intrată în rețelele electrice de transport și de distribuție; Propunerea de modificare 5) modul de determinare a consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport, în rețelele electrice de distribuție, prin stabilirea tendințelor de reducere a acestora pe perioada valabilității metodologiilor, , ținând cont de obiectivele stabilite și de cantitățile de energie electrică intrată în rețelele electrice de transport și de distribuție.	Nu se acceptă, Nu este clar motivul excluderii referinței la implementarea mecanismelor de stimulare a eficienței, întrucât reducerea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică pe perioada de reglementare urmează a fi realizată anume în scopul îmbunătățirii eficienței activității operatorului sistemului de distribuție și în contextul mecanismelor stabilite de autoritatea de reglementare prin metodologiile tarifare. Valoarea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică, care poate fi admisă în scopuri tarifare, inclusiv potențialele valori de referință și trenduri de diminuare a consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețele urmează a fi stabilite de către Agenție în conformitate cu metodologiile tarifare relevante, în contextul politicii tarifare

	Pentru OSD nivelul anual al consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică se va determina ca media ultimilor a trei ani de activitate la nivel de țară; Argumentarea Aceasta precizare asigură o procedură clară și a stimulează operatorii de rețea să își reducă pierderile de energie.	implementate și în dependență de mecanismul considerat de autoritatea de reglementare. Concomitent, prevederea propusă a fi inserată la sfârșitul alineatului 5) este posibilă de a ajunge în contradicție cu principiul stabilit în prima frază din acest alineat, conform căruia consumul tehnologic și pierderile de energie electrică ar trebui să înregistreze un trend de reducere pe perioada metodologiei tarifare, or determinarea valorii anuale ca medie rulantă pentru o perioadă precedentă (de 3 ani) nu poate determina cu certitudine un trend de reducere pe toată perioada de reglementare considerată.
44.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 130. Metodologiile de calculare a prețurilor și tarifelor reglementate Alin. (3), 6) metoda de separare a cheltuielilor comune ale întreprinderii și de separare a rentabilității, pe genuri de activități practicate de întreprinderea reglementată, inclusiv la producerea combinată de energie electrică și energie termică de centralele electrice de termoficare urbane, și/sau pe tipuri de rețea electrică; Propunerea de modificare 6) metoda de separare a cheltuielilor comune ale întreprinderii și de separare a rentabilității, pe genuri de activități practicate de întreprinderea reglementată, inclusiv la producerea combinată de energie electrică și energie termică de centralele electrice de termoficare urbane. Argumentarea Nu este clar la ce tipuri de rețea se face referință.	Se acceptă
45.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 131. Determinarea, aprobarea și monitorizarea aplicării prețurilor și tarifelor reglementate Alin. Nou Propunerea de modificare (9) În cazul în care, în pofida ajustărilor tarifelor reglementate pentru distribuția energiei electrice, aprobate de Agenție în condițiile prezentei legi, operatorii de sistem înregistrează devieri tarifare care depășesc 3% din costurile de distribuție a energiei electrice stabilite în tarifele reglementate, Agenția confirmă aceste devieri tarifare și asigură ajustarea extraordinară a tarifelor de distribuție a energiei electrice. Argumentarea Pentru operatorii de distribuție ar urma să fie aplicată o prevedere similară celei aplicate pentru furnizori (a se vedea alin.(8)), doar că cu un prag al	Nu se acceptă, Conform propunerii rezultă că în cazul în care operatorii sistemelor de distribuție înregistrează devieri care depășesc 5%, ANRE urmează să le confirme/recunoască necondiționat și să accepte includerea acestora în tarif, fără a verifica caracterul necesar și justificat al acestora. Totodată, prevederea stabilită la alin. (8) din Articolul 131 al Proiectului de lege preia norma de la art. 81² din Legea în vigoare care reglementează o situație de excepție potrivit căreia furnizorii la prețuri reglementate acumulează devieri semnificative în contextul în care un număr mare de consumatori finali își schimbă furnizorul, iar prețurile reglementate nu sunt ajustate suficient de rapid. Aceasta situație nu este aplicabilă operatorilor sistemelor de distribuție, întrucât utilizatorii de sistem rămân conectați la același operator de sistem. Mai mult, prevederea respectivă a fost exclusă conform propunerii ANRE.

		devierilor tarificare mai mare, în loc de 1% să fie aplicat 3%, deoarece operatorii de distribuție au fost omiși cumva din această ecuație.	
46.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 132. Separarea contabilității (3) Întreprinderile electroenergetice sunt obligate să țină contabilitate separată pentru alte activități legate de sectorul electroenergetic, dar care nu se referă la activitățile de transport și de distribuție a energiei electrice, cum ar fi în cazul în care aceste activități ar fi desfășurate de întreprinderi distincte. Întreprinderile electroenergetice trebuie să țină, de asemenea, contabilitate separată pentru alte activități nereglementate de prezenta lege. Bilanțul și situația de profit și pierderi se întocmește separat pentru fiecare activitate reglementată. Propunerea de modificare (3) Întreprinderile electroenergetice sunt obligate să țină contabilitate separată pentru alte activități legate de sectorul electroenergetic, dar care nu se referă la activitățile de transport și de distribuție a energiei electrice, cum ar fi în cazul în care aceste activități ar fi desfășurate de întreprinderi distincte. Întreprinderile electroenergetice trebuie să țină, de asemenea, contabilitate separată pentru alte activități nereglementate de prezenta lege și să întocmească rapoarte în formatul solicitat de autoritatea competentă. Bilanțul și situația de profit și pierderi se întocmește separat pentru fiecare activitate. Argumentarea Precizare	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător. Totodată, referința la obligația de întocmire și prezentare a rapoartelor este vagă și neclară și nu duce la îmbunătățirea proiectului.	
47.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 132. Separarea contabilității (7) Auditul situațiilor financiare ale întreprinderilor electroenergetice se efectuează cu respectarea condițiilor prevăzute de Legea nr. 61/2007 privind activitatea de audit și în standardele internaționale de audit și trebuie să specifice, în plus, dacă sunt respectate obligațiile de evitare a discriminării și a subvențiilor încrucișate prevăzute la alin. (2) – (4). Propunerea de modificare (7) Auditul situațiilor financiare ale întreprinderilor electroenergetice se efectuează cu respectarea condițiilor prevăzute de Legea nr. 61/2007 privind activitatea de audit și în standardele internaționale de audit și trebuie să specifice, în plus, dacă sunt respectate obligațiile de evitare a discriminării și a subvențiilor încrucișate prevăzute la alin. (2) – (4) în cazul operatorilor economici în domeniul energiei electrice integrate. Argumentarea Specificarea este necesara pentru a evidenția necesitatea separa rarii contabile pe activități reglementate.	Nu se acceptă, În proiectul legii nu este utilizată noțiunea de ”operatori economici în domeniul energiei electrice integrați”, iar precizarea care se propune a fi făcută este de natură să ducă la echivoc în interpretare. Totodată, prevederea respectivă transpune art. 56, alin. (4) din Directiva nr. 944/2019 care face referință la art. 56, alin. (3) din Directivă (a se vedea art. 132, alin. (3) din proiect). Respectiv, la efectuarea auditului urmează a fi vizate toate activitățile specificate la art. 132, alin. (3) din proiect.	
48.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 134. Principii generale	Nu se acceptă, Nu este argumentată propunerea respectivă.	

	(4) Drepturile de folosință și de servitute prevăzute la alin. (3) se constituie în temeiul utilității publice, prin efectul prezentei legi, fără a fi necesară obținerea acordului proprietarilor terenurilor sau ai bunurilor imobile respective, încheierea oricăror acte juridice sau îndeplinirea altor formalități, cu excepțiile stabilite la Articolul 135 alin. (2) și la Articolul 136 alin. (3). Conținutul drepturilor de folosință și de servitute și durata pe care se constituie acestea se stabilesc la Articolul 135 și Articolul 136. Drepturile respective se exercită și sunt opozabile terților fără a fi necesară înscrierea acestora în Registrul bunurilor imobile Propunerea de modificare (4) Drepturile de folosință și de servitute prevăzute la alin. (3) se constituie în temeiul utilității publice și se exercită gratuit, prin efectul prezentei legi, fără a fi necesară obținerea acordului proprietarilor terenurilor sau ai bunurilor imobile respective, încheierea oricăror acte juridice sau îndeplinirea altor formalități, cu excepțiile stabilite la Articolul 135 alin. (2) și la Articolul 136 alin. (3). Conținutul drepturilor de folosință și de servitute și durata pe care se constituie acestea se stabilesc la Articolul 135 și Articolul 136. Drepturile respective se exercită și sunt opozabile terților fără a fi necesară înscrierea acestora în Registrul bunurilor imobile. Argumentarea Exercitarea gratuită a acestor drepturi derivă din utilitatea publică a lor.	
49.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 135. Dreptul de folosință asupra proprietății unui terț (8) În vederea creșterii gradului de securitate individuală și colectivă, autoritățile administrației publice locale beneficiază, cu titlu gratuit, de dreptul de amplasare a echipamentelor electronice de supraveghere video, precum și a componentelor suplimentare necesare funcționării acestor echipamente doar pe stâlpii rețelelor electrice de distribuție cu tensiunea nominală mai mică de 1 kV. În acest sens, autoritățile administrației publice locale vor semna un contract cu operatorul sistemului de distribuție, al cărui clauze stabilesc drepturile și obligațiile părților, inclusiv condițiile tehnice de amplasare a echipamentelor electronice de supraveghere video. Contractul se încheie în baza cererii scrise a autorității administrației publice locale, în care se indică locul amplasării echipamentelor electronice de supraveghere video, precum și a componentelor necesare funcționării acestor echipamente. Solicitarea altor documente nu poate servi drept temei pentru operatorul sistemului de distribuție de a refuza încheierea contractului. Propunerea de modificare (8) În vederea creșterii gradului de securitate individuală și colectivă, autoritățile administrației publice locale beneficiază, cu titlu gratuit, de	Nu se acceptă, În spiritul Directivei nr. 944/2019, nu ține de competența autorității de reglementare elaborarea și aprobarea Normelor de amenajare a echipamentelor electronice de supraveghere video.

		dreptul de amplasare a echipamentelor electronice de supraveghere video, precum și a componentelor suplimentare necesare funcționării acestor echipamente doar pe stâlpii rețelelor electrice de distribuție cu tensiunea nominală mai mică de 1 kV. În acest sens, Agenția va elabora și aproba Normele de amenajare a echipamentelor electronice de supraveghere video, iar autoritățile administrației publice locale vor semna un contract cu operatorul sistemului de distribuție Argumentarea În vederea excluderii divergențelor sau aplicării diverse a prevederilor prezentului punct, consideram necesar că prevederile acestui a fi incluse într-un act normativ elaborat de către Agenție, inclusiv și contractul cadru a fi semnat, similar Normelor de amenajare a rețelelor de iluminat public, sau incluse în respectivele Norme.	
50.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 136. Servitute de trecere subterană, de suprafață sau aeriană a terenului unui terț (1) Servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană a terenului cuprinde dreptul la construcția rețelelor electrice, precum și dreptul de acces la rețelele electrice pentru alte revizii, reparații, intervenții sau pentru efectuarea altor lucrări de exploatare și de întreținere, pentru înlăturarea consecințelor avariilor, precum și pentru reabilitarea sau modernizarea rețelelor electrice. Propunerea de modificare (1) Servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană a terenului cuprinde dreptul la construcția rețelelor electrice, menținerea lor pe respectivul teren, precum și dreptul de acces la rețelele electrice pentru alte revizii, reparații, intervenții sau pentru efectuarea altor lucrări de exploatare și de întreținere, pentru înlăturarea consecințelor avariilor, precum și pentru reabilitarea sau modernizarea rețelelor electrice. Argumentarea Precizări	Nu se acceptă, Reabilitarea sau modernizarea rețelelor electrice presupune deja „menținerea” rețelelor pe terenul respectiv.	
51.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 136. Servitute de trecere subterană, de suprafață sau aeriană a terenului unui terț (2) Dreptul de servitute se constituie în condițiile stabilite la Articolul 134 alin. (4) și se extinde pe durata de construcție și/sau de exploatare a rețelelor electrice. Propunerea de modificare (2) Dreptul de servitute se constituie în condițiile stabilite la Articolul 134 alin. (4), se exercită cu titlu gratuit și se extind pe durata de construcție și/sau de exploatare a rețelelor electrice.	Nu se acceptă, Art. 134 alin (4) prevede expres acordarea dreptului de servitute.	

	Argumentarea Precizare	
52.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 137. Exercitarea drepturilor de folosință și de servitute. Recuperarea prejudiciului cauzat (1) În scopul acordării despăgubirii cuvenite a prejudiciului, aferente exercitării drepturilor de folosință și de servitute prevăzute la Articolul 135 și Articolul 136, operatorii de sistem sunt obligați să încheie contracte-cadru cu proprietarii terenurilor sau ai bunurilor imobile afectate de exercitarea drepturilor de folosință și de servitute. Propunerea de modificare (1) În scopul acordării despăgubirii cuvenite a prejudiciului cauzat de anumite activități sau lucrări, aferente exercitării drepturilor de folosință și de servitute prevăzute la Articolul 135 și Articolul 136, operatorii de sistem sunt obligați să încheie contracte-cadru cu proprietarii terenurilor sau ai bunurilor imobile afectate de exercitarea drepturilor de folosință și de servitute. Argumentarea Pentru a fi clar arealul de aplicabilitate și a nu se interpreta că despăgubirile ar fi acordate pentru simpla existență a instalațiilor pe acest teren.	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător.
53.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 140. Zonele de protecție a rețelelor electrice Alin. Nou Propunerea de modificare (8) În cazul încălcării Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice de către solicitanții avizelor de racordare, operatorul de sistem este în drept să suspende racordarea la rețelele electrice a instalațiilor electrice ale respectivilor solicitanți până la remedierea acestor încălcări. Argumentarea -	Nu se acceptă, Această propunere urmează a fi examinată și propusă spre includere în Regulamentul privind racordarea, deoarece persoanele care au încălcat zonele de protecție ale rețelelor electrice urmează a fi sancționate și respectiv înlăturarea acestor încălcări. Concomitent, nu este clar ce implică suspendarea racordării și în ce condiții procesul de racordare urmează a fi reluat.
54.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 140. Zonele de protecție a rețelelor electrice Alin. nou Propunerea de modificare (9) Operatorii de sistem sunt în drept să sesizeze autoritățile competente pentru a trage la răspundere persoanele vinovate și să introducă acțiuni în justiție cu solicitarea de demolare a construcțiilor sau oricăror altor lucrări executate cu încălcarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice. Argumentarea La moment, există reglementări ce dau dreptul operatorilor de sistem să deconecteze instalațiile utilizatorilor de sistem pentru motivul încălcării	Nu se acceptă, Acest drept al operatorului există și în prezent. Totodată operatorii de sistem urmează să întreprindă măsuri pentru a depista prompt astfel de situații și să acționeze în conformitate cu actele normative (redacția nouă a Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor electrice).

		Regulamentului privind protecția rețelelor electrice. Rațiunea acestui drept de deconectare constă în inadmisibilitatea pentru un utilizator de rețea de a beneficia de serviciile ce i se prestează printr-o infrastructură a cărei funcționalitate o perturbă prin acțiunile sale (o dezvoltare a principiului Nemo auditur proprieam turpitudinem allegans). Din aceeași rațiune, racordarea ar putea fi suspendată până la remedierea situației prejudiciabile, reieșind din principiul Qui potest plus, potest minus, fără a împiedica dreptul solicitantului de acces la rețea.	
55.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 144. Răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul electroenergetic (5) Alte persoane fizice și juridice răspund pentru încălcarea legislației în domeniul electroenergetic în conformitate cu Codul contravențional. Persoana care a racordat instalațiile electrice la rețeaua electrică fără autorizație sau care a racordat ilegal instalația electrică a sa la instalația electrică a unui consumator final va plăti operatorului de sistem la a cărui rețea electrică s-a racordat, sau consumatorului final la a cărui instalație electrică a fost racordată instalația electrică, echivalentul energiei electrice consumate, care se determină în conformitate cu sistemul paușal și se aplică prin hotărârea adoptată în conformitate cu art. 45 alin. (2) din Codul penal. Propunerea de modificare (5) Alte persoane fizice și juridice răspund pentru încălcarea legislației în domeniul electroenergetic în conformitate cu Codul contravențional. Persoana care a racordat instalațiile electrice la rețeaua electrică fără autorizație sau care a racordat ilegal instalația electrică a sa la instalația electrică a unui consumator final va plăti operatorului de sistem la a cărui rețea electrică s-a racordat, sau consumatorului final la a cărui instalație electrică a fost racordată instalația electrică, echivalentul energiei electrice consumate, care se determină în conformitate cu sistemul paușal. Argumentarea Respectiva propoziție urmează a fi exclusă, pentru a nu condiționa repararea prejudiciului de atragerea făptuitorului la răspundere penală. Răspunderea penală are alt obiect față de cea civilă, iar în contextul analizat importantă e repararea prejudiciului cauzat - care este obiectul răspunderii civile. Mai mult, nu toate sustragerile de energie sau conectările neautorizate reprezintă infracțiuni sau contravenții. Totodată, nu este clară nici raportarea conținutului acestui articol cu cel al art. 45 (2) al Codului penal care se referă la participația complexă.	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător. În proiect urma să fie indicat art. 45, alin. (2) din Codul contravențional. Totodată, referința la norma respectivă a fost exclusă la propunerea ANRE.	
56.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 145. Sancțiuni pentru încălcarea legislației în domeniul electroenergetic (2) Încălcările prevăzute la alin. (1) care sunt săvârșite în mod repetat se sancționează cu amendă în mărime de 5% din cifra de afaceri anuală a titularului de licență/titularului de autorizație.	Nu se acceptă, Art. 145, alin. (2) stabilește amenda în mărime fixă. Respectiv nu e clară obiecția. Cu privire la alin. (3), precizăm că prevederile acestui alineat sunt preluate din redacția alin.(2¹) art.95 al legii în vigoare cu privire la energia electrică.	

	(3) Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe pentru refuzul de a executa obligațiile de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile stabilite la Articolul 17, Articolul 113 și Articolul 114. Propunerea de modificare (2) Încălcările prevăzute la alin. (1) care sunt săvârșite în mod repetat se sancționează cu amendă în mărime pînă la 5% din cifra de afaceri anuală a titularului de licență/titularului de autorizație. (3) Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime pînă la 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe pentru refuzul de a executa obligațiile de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile stabilite la Articolul 17, Articolul 113 și Articolul 114. Argumentarea Doar sintagma de "cel puțin" (fără a fi stabilit și un maxim) nu poate fi folosită pentru determinarea sancțiunilor, deoarece contravine principiului transparenței și previzibilității reglementării activității de întreprinzător prevăzute de art. 4 al Legii nr. 235/2006. Cu o asemenea formulare se creează premise evidente de abuz din partea autorităților din moment ce este prevăzut doar un minim, și nu un maxim al unor măsuri ce urmează a fi luate împotriva întreprinzătorilor, contrar principiului echității consacrat de același articol.	
57.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 147. Sancțiuni financiare pentru nerespectarea sau încălcarea prevederilor privind integritatea și transparența pieței de energie electrică (3) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor electroenergetice pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piață a obligațiilor stabilite la Articolul 96 - Articolul 103, manifestată prin: Propunerea de modificare (3) Agenția aplică sancțiuni în mărime de pînă la 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor electroenergetice pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piață a obligațiilor stabilite la Articolul 96 - Articolul 103, manifestată prin: Argumentarea Doar sintagma de "cel puțin" (fără a fi stabilit și un maxim) nu poate fi folosită pentru determinarea sancțiunilor, deoarece contravine principiului transparenței și previzibilității reglementării activității de întreprinzător prevăzute de art. 4 al Legii nr. 235/2006. De asemenea, cu o asemenea formulare se creează premise evidente de abuz din partea autorităților din moment ce este prevăzut doar un minim, și nu un maxim al unor măsuri ce urmează a fi luate împotriva întreprinzătorilor, contrar principiului echității consacrat de același articol.	Nu se acceptă, Acest aspect a fost discutat și anterior.

	58. Proiectul prezentat spre avizare Articolul 148. Dispoziții finale (6) Sub rezerva prevederilor alin. (4), Agenția, în termen de 24 de luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, își va aduce actele normative de reglementare în conformitate cu prezenta lege și va elabora, publica și pune în aplicare noile acte normative de reglementare prevăzute de prezenta lege. Propunerea de modificare (6) Sub rezerva prevederilor alin. (4) și alin.(5), Agenția, în termen de 24 de luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, își va aduce actele normative de reglementare în conformitate cu prezenta lege și va elabora, publica și pune în aplicare noile acte normative de reglementare prevăzute de prezenta lege. Argumentarea Precizare	Se acceptă
	59. Proiectul prezentat spre avizare Articolul 149. Dispoziții tranzitorii (3) În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a amendamentelor la Regulamentul privind racordarea, titularii avizelor de racordare a centralelor electrice eliberate până la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt obligați să depună garanții financiare la operatorii de sistem, cu excepția situației în care titularul respectiv demonstrează faptul că a instalat centrală electrică respectivă. Operatorii de sistem vor expedia o notificare în acest sens tuturor titularilor avizelor de racordare În termen de 1 lună de la intrarea în vigoare a prezentei legi, operatorii de sistem vor expedia în adresa. Propunerea de modificare (3) În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a amendamentelor la Regulamentul privind racordarea, titularii avizelor de racordare a centralelor electrice eliberate până la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt obligați să depună garanții financiare la operatorii de sistem, cu excepția situației în care titularul respectiv demonstrează faptul că a instalat centrală electrică respectivă. Operatorii de sistem, în termen de 1 lună de la intrarea în vigoare a prezentei legi, vor expedia o notificare în acest sens tuturor titularilor avizelor de racordare. Argumentarea Corectare a textului.	Se acceptă
	60. Proiectul prezentat spre avizare Articolul 149. Dispoziții tranzitorii (12) Strămutarea rețelelor electrice în a căror zone de protecție sunt amplasate construcții care au fost construite până la intrarea în vigoare a prezente legi, se efectuează cu respectarea următoarelor cerințe: a) solicitantul a obținut acordul proprietarilor sau al deținătorilor legali ai terenului de pe traseul pe care urmează să fie amplasate noile rețele electrice;	Se acceptă parțial, Prevederile privind strămutarea au fost incluse la art. 140.

	b) solicitantul se adresează la operatorul de sistem cu privire la strămutarea rețelei electrice; Propunerea de modificare (13) Strămutarea rețelelor electrice în a căror zone de protecție sunt amplasate construcții care au fost construite până la intrarea în vigoare a prezente legi, se efectuează cu acordul scris al operatorului de sistem și cu respectarea următoarelor cerințe: a) solicitantul a obținut acordul proprietarilor sau al deținătorilor legali ai terenului de pe traseul pe care urmează să fie amplasată porțiunea modificată a rețelei electrice; b) solicitantul se adresează la operatorul de sistem cu privire obținerea acordului la strămutarea rețelei electrice, iar operatorul de sistem își exprimă acordul scris în acest sens; Argumentarea Precizări și îmbunătățire de text	
61.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 149. Dispoziții tranzitorii (13) Solicitantul este în drept să solicite operatorului de sistem eliberarea avizului de racordare în scopul strămutării rețelei electrice conform alin. (12), în cazul în care lucrările de strămutare a rețelei electrice pot fi executate cu costuri mai mici în comparație cu costurile determinate de operatorul de sistem și indicate în devizul de cheltuieli întocmit. În acest caz materialele utilizate corespund cerințelor stabilite de operatorul de sistem în avizul de racordare, lucrările de strămutare a rețelei electrice se efectuează de persoane autorizate, sub supravegherea operatorului de sistem și după recepția lucrărilor efectuate, rețelele electrice nou montate se transmit cu titlu gratuit de către solicitant operatorului de sistem. Propunerea de modificare (14) Solicitantul este în drept să solicite operatorului de sistem eliberarea avizului tehnic în scopul strămutării rețelei electrice de joasă și medie tensiune conform alin. (13), în cazul în care lucrările de strămutare a rețelei electrice de joasă și medie tensiune pot fi executate cu costuri mai mici în comparație cu costurile determinate de operatorul de sistem și indicate în devizul de cheltuieli întocmit. În acest caz materialele utilizate trebuie să corespundă cerințelor și specificațiilor tehnice stabilite de operatorul de sistem și publicate pe pagina oficială a ultimului, lucrările de strămutare a rețelei electrice se efectuează de persoane autorizate, sub supravegherea operatorului de sistem și după recepția lucrărilor efectuate, iar porțiunea de rețea modificată și/sau elementele de rețea montate sunt proprietatea operatorului de sistem. Costurile suportate de operatorul de sistem cu ocazia supravegherii lucrărilor de strămutare a rețelei electrice și recepționarea lucrărilor efectuate se suportă de către solicitant, prin plata tarifului pentru serviciile auxiliare.	Se acceptă parțial, Prevederile privind strămutarea au fost incluse la art. 140.

		Argumentarea Din motive de fiabilitate și calitate, considerăm că strămutarea rețelilor de înaltă tensiune urmează să fie efectuată doar de către operatorii de sistem. Respectiv, să fie permisă strămutarea cu antreprenori selectați de solicitant doar în cazul rețelilor de medie și joasă tensiune. Însuși pentru strămutarea rețelilor electrice nu exista necesitate de eliberare a Avizului de racordare, se propune de redenumit în Aviz tehnic (Cerințe tehnice) pentru strămutare. Cu referire la materialele ce urmează să fie utilizate: ultimele nu se indica și nu se regăsesc în Avizul tehnic, prin urmare, se propune să fie publicate Specificațiile tehnice de care se va ține cont la elaborarea proiectelor. Comentariu la ultima propoziție: OS nu i se poate impune să accepte orice fel de strămutare, pentru că liniile electrice sunt construite în conformitate cu anumite exigențe. Totodată, acțiunile ilegale de încălcare a zonelor de protecție nu pot procura drepturi de a impune OS strămutarea liniilor electrice. Din acest motiv, strămutarea urmează a fi condiționată de acordul OS care va fi dat în funcție de condițiile concrete. În cazul în care strămutarea va contraveni condițiilor de exploatare și/sau siguranța, OS va da un refuz motivat solicitantului. Totodată, pentru a nu se crea impresia că porțiunea strămutată de rețea este o rețea nouă, care – drept consecință – ar aparține celui ce a construit-o (adică și solicitantului în unele cazuri) sintagma de ”noile rețele electrice” în ”porțiunea modificată a rețelei electrice” pentru a pune în evidență ideea că porțiunea modificată a rețelei electrice nu este una nouă, ci una modificată – care continuă să aparțină OS. În același context, a fost exclusă obligația de transmitere	
ÎCS „Premier Energy” SRL (nr. 0504/189148 din 09.10.2024)	1.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 2. Noțiuni principale 25. c) se poate angaja în activități de producere, inclusiv din surse regenerabile, de distribuție, de furnizare, de consum, de agregare, de stocare a energiei, de servicii de eficiență energetică sau de servicii de încărcare pentru vehicule electrice sau poate furniza alte servicii energetice membrilor sau asociațiilor săi; Propunerea de modificare 25. c) se poate angaja în activități de producere, inclusiv din surse regenerabile, de furnizare, de consum, de agregare, de stocare a energiei, de servicii de eficiență energetică sau de servicii de încărcare pentru vehicule electrice sau poate furniza alte servicii energetice membrilor sau asociațiilor săi; Argumentarea Nu este de înțeles cum o comunitate energetica se poate angaja și în activitatea de distribuție când aceasta activitate este una reglementată și sunt operatori desemnați.	Nu se acceptă, În conformitate cu art. 16, para. (4) din Directiva nr. 944/2019 Statele Membre pot decide privind acordarea comunităților de energie a cetățenilor a dreptului de a desfășura activitatea de distribuție, adică privind exploatarea rețelilor de distribuție din interiorul comunității energetice. În acest caz, în raport cu comunitățile de energie a cetățenilor urmează să se fi aplicat principiile similare celor stabilite pentru operatorii sistemelor de distribuție închise, sub rezerva că în raport cu comunitățile se aplică și cerințele privind aprobarea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.
	2.	Proiectul prezentat spre avizare	Se ia act,

	Articolul 2. Noțiuni principale 32) consumator angro – persoana fizică, întreprinzător individual sau persoană juridică care cumpără energie electrică în vederea revânzării acesteia în interiorul sau în exteriorul sistemului electroenergetic în cadrul căruia este stabilită persoana respectivă; Propunerea de modificare - Argumentarea Poate revinde energia către alți consumatori fără a deține o licență de furnizare? Care este atunci rolul furnizorilor și traderilor, la ce mai servesc licențele?	Definiția noțiunii respective a fost introdusă în Proiectul legii pentru a se asigura transpunerea definiției pentru noțiunea corespunzătoare de "client angro" prevăzută la art. 2, pt. (2) din Directiva nr. 944/2019. De altfel, aceasta se regăsește și în Legea cu privire la energia electrică în vigoare. Totodată, cu privire la practica aplicării acesteia în Statele Membre ale Uniunii Europene, menționăm că această categorie de consumatori care achiziționează energie electrică pentru a revinde, este în fond asimilată furnizorilor mai ales în țările în care nu există cerința obținerii licenței pentru furnizarea energiei electrice.
3.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 2. Noțiuni principale 73) interval de timp al pieței pe parcursul zilei - intervalul de timp al pieței energiei electrice dintre ora de deschidere a porții pieței pe parcursul zilei interzonale și ora de închidere a porții pieței pe parcursul zilei interzonale, în care, pentru fiecare unitate de timp a pieței, produsele sunt tranzacționate înainte de livrare; Propunerea de modificare 73) interval de timp al pieței pe parcursul zilei - intervalul de timp al pieței energiei electrice dintre ora de deschidere a porții pieței pe parcursul zilei și ora de închidere a porții pieței pe parcursul zilei, în care, pentru fiecare unitate de timp a pieței, produsele sunt tranzacționate înainte de livrare Argumentarea Care este semnificația acestui cuvânt/precizări interzonale? La următoarea definiție pentru PZU asemenea cuvânt lipsește? În situația când piețele nu sunt cuplate atunci cum procedam, nu avem piața pe parcursul zilei?	Se acceptă parțial, Definiția noțiunii respective transpune prevederea corespunzătoare de la art. (2), pt. 37 din Regulamentul UE nr. 1222/2015. Totodată, aceasta a fost exclusă din proiectul legii întrucât aceasta a fost introdusă în proiectul hotărârii ANRE privind aprobarea Codului rețelelor electrice privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor.
4.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 2. Noțiuni principale 94) ora de deschidere a porții pe parcursul zilei interzonale - ora la care capacitatea interzonală între zonele de ofertare este eliberată pentru o anumită unitate de timp a pieței și în limitele unei zone de ofertare; Propunerea de modificare 94) ora de deschidere a porții pe parcursul zilei - ora la care capacitatea între zonele de ofertare este eliberată pentru o anumită unitate de timp a pieței și în limitele unei zone de ofertare; Argumentarea Care este semnificația cuvântului interzonale? În situația când piețele nu sunt cuplate atunci cum procedam, nu avem piața pe parcursul zilei?	Se acceptă parțial, Definiția noțiunii respective transpune prevederea corespunzătoare de la art. (2), pt. 38 din Regulamentul UE nr. 1222/2015. Totodată, aceasta a fost exclusă din proiectul legii întrucât aceasta a fost introdusă în proiectul hotărârii ANRE privind aprobarea Codului rețelelor electrice privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor.
5.	Proiectul prezentat spre avizare	Se acceptă parțial,

	Articolul 2. Noțiuni principale 95) ora de închidere a porții pe parcursul zilei interzonale - ora la care alocarea capacităților interzonale nu mai este permisă pentru o anumită unitate de timp a pieței; Propunerea de modificare 95) ora de închidere a porții pe parcursul zilei - ora la care alocarea capacităților nu mai este permisă pentru o anumită unitate de timp a pieței; Argumentarea Care este semnificația cuvântului interzonale? În situația când piețele nu sunt cuplate atunci cum procedam, nu avem piața pe parcursul zilei?	Definiția noțiunii respective transpune prevederea corespunzătoare de la art. (2), pt. 39 din Regulamentul UE nr. 1222/2015. Totodată, aceasta a fost exclusă din proiectul legii întrucât aceasta a fost introdusă în proiectul hotărârii ANRE privind aprobarea Codului rețelelor electrice privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor.
6.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 2. Noțiuni principale 120) proiect demonstrativ - proiect care demonstrează că o tehnologie este o premieră de acest gen în Comunitatea Energetică și reprezintă o inovație semnificativă care depășește cu mult stadiul actual al tehnologiei; Propunerea de modificare - Argumentarea În lege lipsește articolul 96 (16¹) din Legea nr.107/2016. Proiectul instalării echipamentelor de măsurare inteligente la consumatorii finali și aplicarea preturilor diferențiate deja nu se încadrează în categoria de proiecte demonstrative.	Se acceptă, Prevederea respectivă se regăsește în proiectul legii (a se vedea art. 149, alin. (10)). Concomitent, art. 149, alin. (10) a fost ajustat pentru a evita echivocul în interpretare cu privire la proiectele pilot implementate în sectorul electroenergetic care nu cad sub incidența noțiunii de „proiect demonstrativ” în sensul Directivei UE nr. 944/2019.
7.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 4. Competența Guvernului g) autorizează instalarea centralelor electrice noi cu o putere instalată mai mare de 20 MW și majorarea capacităților instalației de producere combinată de energie termică și electrică existente în cazul în care capacitatea centralei este mai mare de 20 MW, în conformitate cu Regulamentul privind construcția/reconstrucția centralelor electrice; Propunerea de modificare g) autorizează instalarea centralelor electrice noi cu o capacitate mai mare de 20 MW, a reconstrucției sau a extinderii celor existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, în conformitate cu Regulamentul privind construcția/reconstrucția centralelor electrice. În cazul în care producătorul a fost selectat în baza unui proces competitiv/licitație organizat de către autoritățile relevante atunci autorizarea Guvernului nu este necesară; Argumentarea Reformulat Conform Regulamentului nr. 517/2024. Nu este necesară autorizarea în cazul când licitația a fost organizată de autoritățile statului, ca	Se acceptă parțial, Art. 105 din proiect a fost completat în contextul propunerii ANRE în sensul stipulării faptului că producătorii de energie electrică din surse regenerabile care au obținut statutul de producători eligibili în conformitate cu Legea nr. 10/2016 sunt exceptați de la procedura de autorizare prevăzută la art. 4, alin. (1), lit. g) din proiect. Totodată, menționăm că prevederea privind exceptarea de la procedura generală de autorizare se aplică doar în raport cu producătorii eligibili.

		exemplu în cazul licitației pentru producătorii eligibili mari, în cazul licitațiilor pentru construcția centralelor noi ce vor presta servicii de echilibrare organizate de operatorul sistemului de transport sau Ministerul Energiei.	
	8.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 9. Funcțiile generale ale Agenției (6) Agenția stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea controalelor, care, în funcție de complexitatea controlului nu poate depăși 90 de zile. Termenul de întocmire a actului de control și de prezentare a acestuia persoanei supuse controlului nu poate depăși 30 de zile lucrătoare de la data încheierii controlului. Propunerea de modificare (6) Agenția stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea controalelor, care, în funcție de complexitatea controlului nu poate depăși 90 de zile fără întrerupere. Termenul de întocmire a actului de control și de prezentare a acestuia persoanei supuse controlului nu poate depăși 30 de zile lucrătoare de la data încheierii controlului. Argumentarea Specificarea este importantă pentru a nu admite întreruperi așa cum se întâmplă pe moment.	Nu se acceptă, Nu este necesară precizarea respectivă și nu e clar ce se dorește a fi soluționat. Totodată, termenul la stabilirea termenelor nu se fac precizări de tipul celei propuse. A se vedea Codul civil în acest sens.
	9.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 13. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (4) Consiliul de Administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile calendaristice, precum și cererile privind prețurile reglementate și cele privind tarifele reglementate - în termen de cel mult 90 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii corespunzătoare din partea unei întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și informațiilor necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licență privind prețurile și tarifele reglementate. Propunerea de modificare (4) Consiliul de Administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile calendaristice, precum și cererile privind prețurile reglementate și cele privind tarifele reglementate - în termen de cel mult 60 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii corespunzătoare din partea unei întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și informațiilor necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licență privind prețurile și tarifele reglementate. Argumentarea	Nu se acceptă, Termenele respective au fost discutate anterior în cadrul exercițiilor de modificare a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, iar autoritatea de reglementare a menționat că termenul de 60 de zile nu este suficient în toate cazurile în care se examinează cererile privind prețurile și tarifele reglementate. Totodată, atât Proiectul legii, precum și legea în vigoare stabilesc termenele maxime pentru examinarea cererilor privind costurile de bază și a cererilor privind prețurile și tarifele reglementate.

		Luând în considerație exigențele legii cu privire la transparența decizională, considerăm că sunt suficiente 60 de zile pentru aprobarea prețurilor reglementate la energia electrică..	
10.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 13. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (6) În cazul crizelor de energie electrică, constatate în modul prevăzut de prezenta lege, sau pe subiecte ce țin de crize de energie electrică, de securitatea aprovizionării cu energie electrică, de interesul economic general sau interesul legitim al consumatorilor finali sau al participanților la piață, inclusiv în cazul modificării semnificative a prețurilor de achiziționare a energiei electrice de către furnizorii serviciului universal..... Argumentarea necesității adoptării hotărârii/emiterii deciziei în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptarea/emiterea acesteia, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media. Propunerea de modificare (6) În cazul crizelor de energie electrică, constatate în modul prevăzut de prezenta lege, sau pe subiecte ce țin de crize de energie electrică, de securitatea aprovizionării cu energie electrică, de interesul economic general sau interesul legitim al consumatorilor finali sau al participanților la piață, inclusiv în cazul modificării semnificative a prețurilor de achiziționare a energiei electrice de către furnizorii serviciului universal..... Argumentarea necesității adoptării hotărârii/emiterii deciziei în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la adoptarea/emiterea acesteia, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în massmedia. Argumentarea În situații de urgență termenul ar trebui scurtat și practica a demonstrat ca aceasta este posibil.	Nu se acceptă, Termenul de cel mult 10 zile lucrătoare corespunde celui stabilit în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Totodată, nu au fost prezentate argumente pertinente care ar justifica necesitatea restrângerii termenului de publicare a motivelor care stau la baza adoptării unei decizii în regim de urgență. Concomitent, Proiectul legii stabilește termenul maxim în care trebuie publicată argumentarea necesității adoptării hotărârii/emiterii deciziei în regim de urgență	
11.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 13. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (8) Hotărârile și deciziile Agenției în domeniul electroenergetic sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau de la data indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc numai prin hotărâre judecătorească și numai cu privire la solicitant. Propunerea de modificare	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea proiectului. Actele administrative individuale și actele administrative normative ale ANRE se adoptă și se pun în aplicare cu respectarea actelor normative aplicabile, inclusiv a Legii privind transparența în procesul decizional, a Legii cu privire la actele normative, precum și ale Codului administrativ. Respectiv, nu este necesară specificarea în mod expres, la nivel de lege, a principiului neretroactivității legii civile.	

	(8) Hotărârile și deciziile Agenției în domeniul electroenergetic sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau de la o dată mai târzie indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc numai prin hotărâre judecătorească și numai cu privire la solicitant. Argumentarea Consideram ca aceasta precizare este importanta pentru evitarea aplicării unor decizii retroactive și asigurarea unei previzibilități în activitatea economică desfășurată de entitățile reglementate.	
12.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 18. Tipuri de licențe în sectorul electroenergetic. Principii generale de licențiere (2) Pentru activitatea de producere a energiei electrice licența se eliberează producătorului care are o centrală electrică cu o capacitate instalată de 5 MW și mai mare, sau centrale electrice cu capacitate cumulată de 5 MW și mai mare sau o centrală electrică integrată cu o instalație de stocare a energiei care, împreună, au o capacitate maximă de injectare de 5 MW și mai mare. Propunerea de modificare (2) Pentru activitatea de producere a energiei electrice licența se eliberează producătorului care are o centrală electrică cu o capacitate instalată de 5 MW și mai mare, sau o centrală electrică integrată cu o instalație de stocare a energiei care, împreună, au o capacitate maximă de injectare de 5 MW și mai mare. Argumentarea Dat fiind faptul ca statul promovează investiții în surse regenerabile consideram ca sa nu facem modificări deoarece sunt costuri adiționale pentru investitor ca taxa de reglementare, taxa de emiterie a licenței.	Nu se acceptă, Nu este argumentată/justificată o asemenea propunere.
13.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 20. Condițiile și procedura de obținere a licențelor Alin .2, lit. e) să dispună personal calificat, necesar activității pentru care solicită licența și să depună documentele confirmative în acest sens. Propunerea de modificare e) să dispună personal calificat sau de un contract de deservire cu o entitate specializata, necesar activității pentru care solicită licența și să depună documentele confirmative în acest sens. Argumentarea	Nu se acceptă, Externalizarea serviciilor are loc în baza Hotărârii autorității de reglementare.

		Pentru a opera o centrala electrica ar putea suficient sa fie semnat un contract pentru deservire cu o entitate specializata, care la rândul sau dispune de personal calificat pentru exploatarea tehnologiei respective (a se vedea la CET-Nord unde deservirea motoarelor instalate cu ceva timp în urma a fost efectuata cu o companie specializata).	
14.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 26. Separarea proprietății asupra sistemelor de transport și a operatorului sistemului de transport (5) În sensul alin. (2), lit. b), noțiunea de „întreprindere care desfășoară oricare dintre activitățile de producere a energiei electrice, de trading cu energie electrică sau de furnizare a energiei electrice” nu include consumatorii finali care desfășoară oricare dintre funcțiile de producere a energiei electrice, de trading și/sau furnizare a energiei electrice, direct sau prin intermediul întreprinderilor asupra cărora aceștia exercită controlul, ori individual sau în comun, cu condiția ca consumatorii finali, inclusiv în ceea ce privește din cotele lor din energia electrică produsă de întreprinderile controlate, să fie, din punctul de vedere al mediei anuale, consumatori neți de energie electrică și cu condiția ca valoarea economică a energiei electrice pe care o vând terților să fie nesemnificativă în raport cu celelalte operațiuni comerciale ale acestora. Propunerea de modificare (5) În sensul alin. (2), lit. b), noțiunea de „întreprindere care desfășoară oricare dintre activitățile de producere a energiei electrice, de trading cu energie electrică sau de furnizare a energiei electrice” nu include consumatorii finali care desfășoară oricare dintre funcțiile de producere a energiei electrice, de trading și/sau furnizare a energiei electrice, direct sau prin intermediul întreprinderilor asupra cărora aceștia exercită controlul, ori individual sau în comun, cu condiția ca consumatorii finali, inclusiv în ceea ce privește din cotele lor din energia electrică produsă de întreprinderile controlate, să fie, din punctul de vedere al mediei anuale, consumatori neți de energie electrică și cu condiția ca valoarea economică a energiei electrice pe care o vând terților să nu depășească 5% în raport cu celelalte operațiuni comerciale ale acestora. Argumentarea Cuvântul nesemnificativ este confuz si nu poate fi măsurat din aceasta cauza am propus un 5%.	Nu se acceptă, Norma respectivă transpune prevederea corespunzătoare din art. 66, para. (3) din Directiva Nr. 2019/944, iar pragul respectiv nu este justificat. La eventuala aplicare a acestui principiu în contextul certificării TSO, ANRE urmează să includă în hotărârea de certificare argumentele justificative în legătură cu modul în care a determinat caracterul nesemnificativ al valorii economice a energiei electrice pe care consumatorii respectivi o vând terților.	
15.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 74. Dispecerizarea producerii și a consumului dispecerizabil Alin. (3) ,b) centrala electrică respectivă a fost pusă în funcțiune înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi. Propunerea de modificare b) centrala electrică respectivă a fost pusă în funcțiune înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi sau a fost aprobată pentru construcție in baza unei licitatii organizate de către autoritățile statului.	Nu se acceptă, În conformitate cu art. 12 din Regulamentul nr. 943/2019, transpus în art. 74 din proiectul legii, operatorul de sistem este obligat să dispecerizeze centralele electrice și consumul dispecerizabil în mod nediscriminatoriu, transparent și bazat pe mecanisme de piață, cu excepțiile prevăzute expres la art. 12, alin. (2), alin. (4) și alin. (6). Alin. (6) din art. 12 prevede expres că dispecerizarea prioritară poate fi aplicată în raport cu	

		Argumentarea Nu este clar dar daca centrala SRE pentru care se acorda statut eligibil in urma unei licitații va fi pusa in funcțiune după ce va intra in vigoare aceasta lege, atunci centrala in cauza nu va avea prioritate la dispecerizare?	centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie (centralele electrice din SRE) și care au fost puse în funcțiune înainte de data de intrării în vigoare a Regulamentului 943/2019 la nivelul Comunității Energetice. Respectiv, extinderea aplicării principiului dispecerizării prioritare la alte tipuri centralele electrice din SRE trebuie să facă obiectul unei derogări acordate în cadrul Comunității Energetice de către Consiliul Ministerial.
	16.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 79. Întreruperi, limitări și încetarea livrării energiei electrice Propunerea de modificare (9) Obligația de reparare a prejudiciului suportat de consumatorul non casnic ca urmare a limitării, întreruperii sau încetării prestării serviciului de transport sau a serviciului de distribuție a energiei electrice nu va depăși valoarea consumului mediu de energie electrică aferent perioadei limitării, întreruperii sau încetării prestării respectivului serviciu. Argumentarea Propunem o responsabilizare a consumatorilor non casnici, prin limitarea răspunderii OS, dat fiind faptul că activitatea de transport și distribuție a e.e. implică o serie de factori de risc tehnologici, iar consumatorii non casnici (care sunt profesioniști) ar trebui să fie suficienți de diligenți ca să-și administreze riscurile afacerii cu o mai mare previzibilitate.	Nu se acceptă, Nu este argumentată o astfel de intervenție, respectiv operatorii de sistem, conform prevederilor Legii urmează să își onoreze obligațiile privind prestarea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice.
	17.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 92. Dispoziții specifice privind piața de echilibrare. Derogări Alin. nou Propunerea de modificare (9) Agenția monitorizează disponibilitatea surselor de echilibrare pe piața energiei electrice de echilibrare. În cazul în care se constată o indisponibilitate de surse de echilibrare, Agenția identifică cauza apariției problemei (de reglementare sau deficiență a pieței energiei electrice de echilibrare) și elaborează un plan de acțiuni cu un calendar pentru realizarea măsurilor de eliminare a cauzei apariției problemei, care se publică pe pagina web oficială a Agenției. Aceste măsuri pot include necesarul de noi capacități de echilibrare, promovarea în continuare a integrării piețelor de energie electrică din Republica Moldova cu cele din țările vecine, măsuri pentru facilitarea achiziției de către operatorul sistemului de transport a capacității de echilibrare pe piețele regionale, măsuri de stimulare pentru a oferi energie electrică pe piața energiei electrice de echilibrare, asigurarea unor condiții de concurență echitabile. (10) Agenția, prezintă planul de acțiuni menționat la alin.(9) spre consultare Secretariatului Comunității Energetice și pune în aplicare orice măsuri convenite în cooperare cu Secretariatul Comunității Energetice.	Nu se acceptă, Având în vedere introducerea conceptului de adecvanță a resurselor, aspectele ce țin de asigurarea surselor suficiente de echilibrare urmează a fi soluționate în conformitate cu prevederile art. 49-54.

	(11) În cazul lipsei concurenței pe piața capacităților de echilibrare, Agenția poate prevedea o derogare de la achizițiile capacităților de echilibrare în baza mecanismelor de piață, inclusiv prin impunerea de obligații temporare de serviciu public operatorului sistemului de transport în ceea ce privește achiziția capacităților de echilibrare și/sau potențialilor furnizori ai capacităților de echilibrare prin organizarea de licitații pentru construcția de noi centrale de echilibrare. Preturile pentru capacitățile de echilibrare, în contextul obligației temporare de serviciu public, se determină la licitația organizată de operatorul sistemului de transport, care poate fi plafonat de Agenție în baza preturilor din țările vecine. . Obligațiile temporare de serviciu public sunt coordonate cu Secretariatul Comunității Energetice înainte de aprobarea acestora. Aceste obligații de serviciu public vor înceta în momentul în care achiziția capacităților de echilibrare se va putea efectua în baza mecanismelor de piață, acest moment urmând a fi coordonat cu Secretariatul Comunității Energetice. Argumentarea Pentru asigurarea clarității în privința acțiunilor ce urmează să fie întreprinse pentru lansarea pieței de echilibrare se propune păstrarea prevederilor art.81³ din Legea energiei electrice în vigoare, nr.107/2016.	
18.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 104. Producerea energiei electrice (6) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice, a unei centrale electrice de termoficare cu o putere instalată mai mare de 20 MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente sau a unei centrale electrice de termoficare, în cazul în care capacitatea cumulată este mai mare de 20 MW, se efectuează prin hotărâre de Guvern, în conformitate cu Articolul 105. Propunerea de modificare (6) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice noi cu o capacitate mai mare de 20 MW, precum și reconstrucția sau extinderea unei centrale electrice existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, se efectuează prin hotărâre de Guvern, în conformitate cu Articolul 105. În cazul în care producătorul a fost selectat în baza unui proces competitiv/licitație organizat de către autoritățile. Argumentarea Reformulat Conform pct.1 din Regulamentul nr.517/2024. În cazul licitațiilor nu este necesar autorizarea Guvernului. Precizarea cu privire la centralele electrice de termoficare este una de prisos, deoarece acestea de asemenea sunt centrale electrice.	Se acceptă parțial, Art. 105 din proiect a fost completat în contextul propunerii ANRE în sensul stipulării faptului că producătorii de energie electrică din surse regenerabile care au obținut statutul de producători eligibili în conformitate cu Legea nr. 10/2016 sunt exceptați de la procedura de autorizare prevăzută la art. 4, alin. (1), lit. g) din proiect. Totodată, menționăm că prevederea privind exceptarea de la procedura generală de autorizare se aplică doar în raport cu producătorii eligibili.
19.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 105. Procedura de autorizare pentru noile capacități de producere a energiei electrice (1) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice, a unei noi centrale electrice de termoficare cu o putere instalată mai mare de 20	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune art. 8, alin. (2) din Directiva nr. 2019/944. Aceste criterii vor fi considerate la o ulterioară modificare a Regulamentului 517/2024.

		MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente sau a unei centrale electrice de termoficare în cazul în care capacitatea cumulată este mai mare de 20 MW, astfel cum este stabilit la Articolul 104 alin. (6) se efectuează în conformitate cu criteriile și procedura stabilite printr-un regulament aprobat de Guvern. Autorizația se acordă pe baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. La stabilirea criteriilor corespunzătoare, se iau în considerare următoarele: a) siguranța și securitatea instalației electrice, inclusiv impactul acesteia asupra siguranței și securității sistemului electroenergetic; b) protecția sănătății și siguranței publice; c) protecția mediului; d) utilizarea terenurilor și alegerea amplasamentelor; e) utilizarea terenurilor domeniului public; f) eficiența energetică; g) natura surselor primare; h) caracteristicile specifice solicitantului, cum ar fi capacitățile tehnice, economice și financiare; i) conformitatea cu măsurile privind obligațiile de serviciu public și protecția consumatorilor, după caz; j) contribuția capacității de producere la îndeplinirea ponderii Republicii Moldova în producția de energie electrică din surse regenerabile de energie și contribuția Republicii Moldova la obiectivul Comunității Energetice pentru 2030; k) contribuția capacității de producere la reducerea emisiilor; l) alternativele la construirea de noi capacități de producere, cum ar fi soluțiile privind consumul dispecerizabil și stocarea energiei Propunerea de modificare (1) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice cu o putere instalată mai mare de 20 MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, astfel cum este stabilit la Articolul 104 alin. (6) se efectuează în conformitate cu criteriile și procedura stabilite printr-un regulament aprobat de Guvern. Autorizația se acordă pe baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. La stabilirea criteriilor corespunzătoare, se iau în considerare următoarele: a) corespunderea tehnologiei cu politicile statului promovate prin prevederile Strategiei energetice a Republicii Moldova, ale Planului național integrat pentru energie și climă, ale altor documente de politici în domeniul energiei și tratate internaționale la care Republica Moldova este parte; b) credibilitatea racordării centralei electrice la rețelele electrice; c) credibilitatea tehnică a proiectului de instalare sau majorare a capacității centralei electrice; d) eligibilitatea terenului necesar pentru amplasarea centralei electrice în zona propusă de solicitant.	
--	--	--	--

	Argumentarea Sunt aduse criteriile formulate in capitolul III secțiunea a 2- a din Regulamentul nr.517/2024, document analizat minuțios si care a fost consultat public.	
20.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 105. Procedura de autorizare pentru noile capacități de producere a energiei electrice (2) Atunci când Guvernul autorizează instalarea și majorarea capacității centralelor electrice sau a centralelor electrice de termoficare, în conformitate cu prezentul articol, trebuie să se țină cont de planurile de dezvoltare regională, de urbanism și dezvoltare a teritoriului, precum și de standardele tehnice. Propunerea de modificare (2) Atunci când Guvernul autorizează instalarea și majorarea capacității centralelor electrice, în conformitate cu prezentul articol, trebuie să se țină cont de planurile de dezvoltare regională, de urbanism și dezvoltare a teritoriului, precum și de standardele tehnice. Argumentarea Precizarea cu privire la centralele electrice de termoficare este una de prisos, deoarece acestea de asemenea sunt centrale electrice.	Nu se acceptă, Sintagma „<i>centralelor electrice de termoficare</i>” reprezintă o concretizare a tipului centralei electrice, iar referința la aceasta este necesară pentru a se exclude echivocul în interpretare la aplicarea prevederilor legii care reglementează procedura de autorizare a construcției centralelor.
21.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 105. Procedura de autorizare pentru noile capacități de producere a energiei electrice (3) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice, a unei centrale electrice de termoficare cu o putere instalată mai mare de 20 MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente sau a unei centrale electrice de termoficare, în cazul în care capacitatea cumulată este mai mare de 20 MW, poate fi refuzată solicitantului doar din motive obiective, nediscriminatorii și argumentate corespunzător. Solicitantul este informat cu privire la motivele refuzului. Propunerea de modificare (3) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice cu o putere instalată mai mare de 20 MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, poate fi refuzată solicitantului doar din motive obiective, nediscriminatorii și argumentate corespunzător. Solicitantul este informat cu privire la motivele refuzului. Argumentarea Formularea textului cu privire la autorizarea centralelor in conformitate cu pct.1 din Regulamentul aprobat prin HG nr.517/2024. Precizarea cu privire	Nu se acceptă, Sintagma „<i>centralelor electrice de termoficare</i>” reprezintă o concretizarea a tipului centralei electrice, iar referința la aceasta este necesară pentru a se exclude echivocul în interpretare la aplicarea prevederilor legii care reglementează procedura de autorizare a construcției centralelor.

		la centralele electrice de termoficare este una de prisos, deoarece acestea de asemenea sunt centrale electrice.	
22.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 107. Furnizarea energiei electrice (6) În scopul îndeplinirii cerințelor alin. (5), furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune organizează licitații pentru cumpărarea cantităților de energie electrică necesare. Licitările se organizează pentru produse licitate distincte, iar furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune desemnează drept câștigători ai licitației cel puțin doi ofertanți clasati în ordinea crescătoare a prețurilor, care oferă cantități de energie electrică din surse diferite, suficiente să asigure necesitățile consumatorilor finali deserviți de furnizorul respectiv. Furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune atribuie ofertanților câștigători cantitățile de energie electrică în limitele cotelor maxime, aprobate prin hotărârea Agenției înainte de depunerea ofertelor în cadrul licitației, în funcție de diferența procentuală dintre prețurile oferite. Obligația stabilită în prezentul alineat nu împiedică furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune să achiziționeze energie electrică pe piețele organizate de energie electrică, inclusiv pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei, cu respectarea condițiilor de tranzacționare de pe piețele respective. Propunerea de modificare (6) În scopul îndeplinirii cerințelor alin. (5), furnizorul serviciului universal organizează licitații pentru cumpărarea cantităților de energie electrică necesare. Licitările se organizează pentru produse licitate distincte, iar furnizorul serviciului universal desemnează drept câștigători ai licitației cel puțin doi ofertanți clasati în ordinea crescătoare a prețurilor, care oferă cantități de energie electrică din surse diferite, suficiente să asigure necesitățile consumatorilor finali deserviți de furnizorul respectiv. Furnizorul serviciului universal atribuie ofertanților câștigători cantitățile de energie electrică în limitele cotelor maxime, aprobate prin hotărârea Agenției înainte de depunerea ofertelor în cadrul licitației, în funcție de diferența procentuală dintre prețurile oferite. Obligația stabilită în prezentul alineat nu împiedică furnizorul serviciului universal să achiziționeze energie electrică pe piețele organizate de energie electrică, inclusiv pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei, cu respectarea condițiilor de tranzacționare de pe piețele respective. Argumentarea Această prevedere în condițiile actuale este dificil de realizat de către furnizorul la serviciul universal. Procurările de pe piețele organizate sunt efectuate fără licitație. Furnizorul de ultima opțiune nu poate desfășura licitații, deoarece nu cunoaște ce consum ar putea sa înregistreze de la o luna/zi/ora la alta. Pentru furnizorul de ultima opțiune mai potrivit ar fi sa detină contracte EFET si atunci când are nevoie de energie sa solicite cantități	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost reformulată după cum urmează: ”(6) Furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune procură energia electrică pe piețele organizate de energie electrică, inclusiv pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei, cu respectarea condițiilor de tranzacționare de pe piețele respective sau organizează licitații pentru cumpărarea cantităților de energie electrică necesare. Licitările se organizează pentru produse licitate distincte, iar furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune desemnează drept câștigători ai licitației cel puțin doi ofertanți clasati în ordinea crescătoare a prețurilor, care oferă cantități de energie electrică din surse diferite, suficiente să asigure necesitățile consumatorilor finali deserviți de furnizorul respectiv. Furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune atribuie ofertanților câștigători cantitățile de energie electrică în limitele cotelor maxime, aprobate prin hotărârea Agenției înainte de depunerea ofertelor în cadrul licitației, în funcție de diferența procentuală dintre prețurile oferite. Agenția monitorizează licitațiile organizate în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Regulilor pieței energiei electrice.”.	

		si preturi in baza acestor contracte, adică fără organizarea licitațiilor. Ba mai mult, furnizorul de ultima opțiune, din lipsa de timp suficient, ar putea sa ajungă in situația când nu poate solicita procurarea energiei cu notificări pentru ziua următoare in baza contractelor EFET si chiar pe OPCOM, deoarece ar putea sa nu dețină drepturi pe secțiune. Corespunzător, cel puțin in prima zi ar putea sa fie in dezechilibru total.	
23.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 107. Furnizarea energiei electrice Alin. nou Propunerea de modificare (6¹) Pentru a asigura lichiditatea piețelor organizate furnizorul serviciului universal, operatorii de sistem pot achiziționa o cantitate de energie din piețele organizate. Argumentarea Este necesara aceasta specificare deoarece si astăzi se cumpăra energie pe de OPCOM.	Se acceptă parțial, Această prevedere este inclusă deja la alin. (6).	
24.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 108. Furnizarea energiei electrice bazată pe piață (3) Prin derogare de la alineatele (1) și (2), Guvernul poate utiliza intervenții publice în stabilirea prețurilor pentru furnizarea energiei electrice consumatorilor casnici vulnerabili sau afectați de sărăcie energetică, cu condiția ca acestea să fie supuse condițiilor prevăzute la alineatele (4) și (5). Propunerea de modificare - Argumentarea Adică, Guvernul poate cere aplicarea plafonării prețurilor furnizorii liberi care deserveșc asemenea consumatori? Atunci din contul cui vor fi acoperite aceste costuri – a altor consumatori finali, a furnizorilor etc.?	Se ia act, Articolul 108 din proiect transpune prevederile art. 5 din Directiva nr. 944/2019, care stabilește condițiile în care Guvernul poate interveni în prețurile la energia electrică (a se vedea alin. (2) – (9) din proiect), aceasta constituind o derogare de la principiul general potrivit căruia prețurile la energia electrică se stabilesc în condiții de piață si nu se admite intervenția statului. Totodată, asemenea prevederi urmează să fie aplicate ca o măsură de ultimă instanță nu ca un proces normal de stabilire a prețurilor. Ca exemplu al intervenției respective poate fi invocată acordarea de către Guvern în anii 2022, 2023 a compensațiilor pentru prețurile la gazele naturale consumate, când compensațiile erau reflectate direct în factura furnizorului de gaze naturale. De menționat că măsura respectivă nu a afectat în vreun fel furnizorul de gaze naturale.	
25.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 110. Funcțiile și obligațiile furnizorului (3) Furnizorii trebuie să comunice consumatorilor casnici informații adecvate cu privire la măsurile alternative pentru deconectare cu suficient timp înainte de orice deconectare planificată a instalației de utilizare. Aceste măsuri alternative pot viza surse de sprijin pentru evitarea deconectării instalației de utilizare, sisteme de plată anticipată, audituri energetice, servicii de consultanță în domeniul energiei, planuri alternative de plată, consiliere pentru gestionarea datoriilor sau moratorii privind deconectarea instalației de utilizare și nu trebuie să constituie cost suplimentar pentru consumatorii finali care se confruntă cu riscul deconectării instalației de utilizare. Propunerea de modificare	Se acceptă parțial. La art. 110, alin. (3) cuvintele ”cu privire la măsurile alternative pentru a evita deconectare” se substituie cu cuvintele ”măsurile alternative deconectării”.	

	(3) Furnizorii trebuie să comunice consumatorilor casnici informații adecvate cu privire la măsurile alternative pentru a evita deconectarea cu suficient timp înainte de orice deconectare planificată a instalației de utilizare. Aceste măsuri alternative pot viza surse de sprijin pentru evitarea deconectării instalației de utilizare, sisteme de plată anticipată, audituri energetice, servicii de consultanță în domeniul energiei, planuri alternative de plată, consiliere pentru gestionarea datoriilor sau moratorii privind deconectarea instalației de utilizare și nu trebuie să constituie cost suplimentar pentru consumatorii finali care se confruntă cu riscul deconectării instalației de utilizare. Argumentarea Precizare	
26.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 110. Funcțiile și obligațiile furnizorului (7) Furnizorii trebuie să dispună de personal calificat suficient pentru a se asigura că furnizarea energiei electrice către consumatorii săi finali este asigurată în conformitate cu parametrii și indicatorii de calitate stabiliți în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice și în contractele de furnizare a energiei electrice Propunerea de modificare (7) Furnizorii trebuie să dispună de personal calificat suficient pentru a se asigura că furnizarea energiei electrice către consumatorii săi finali este asigurată în conformitate cu parametrii și indicatorii de calitate stabiliți pentru furnizori în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice și în contractele de furnizare a energiei electrice. Argumentarea Această precizare ar fi binevenită, deoarece ar putea să se înțeleagă că furnizorii trebuie să dispună de personal calificat pentru asigurarea parametrilor de calitate a energiei electrice, de care sunt responsabili operatorii de sistem.	Se acceptă,
27.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 110. Funcțiile și obligațiile furnizorului (8) Informațiile specificate la alin. (2) se publică pe paginile electronice ale furnizorilor și se actualizează periodic. Informațiile privind gestionarea reclamațiilor se includ și în factura de plată. Propunerea de modificare (8) Informațiile specificate la alin. (2) se publică pe paginile electronice ale furnizorilor și se actualizează periodic. Argumentarea Spațiul disponibil pentru informare în facturile emise către consumatorii finali este destul de limitat, mai ales în facturile emise consumatorilor casnici	Se acceptă parțial, Ultima frază de la alin. (8), art. 110 din Proiect se modifică după cum urmează ”Informațiile cu privire la drepturile consumatorilor în legătură cu soluționarea reclamațiilor, precum și adresa site-urilor web ale furnizorilor unde este descrisă procedura de examinare a reclamațiilor o se includ în factura de plată”. Este imperativ ca toți consumatorii finali, inclusiv cei care nu pot accesa paginile electronice ale furnizorilor, să fie informați cu privire la drepturile pe care le au în legătură cu examinarea reclamațiilor de către furnizori.

		(format A5). Pentru a reflecta aceste informații în facturi este necesar de mărit formatul la facturi, ceea ce va duce la costuri mai mari pentru consumatori. Din acest motiv, aceste informații este mai potrivit sa fie reflectate pe pagina electronica a furnizorilor, iar în facturi sa se facă referința la pagina electronica. La fel va implica si modificare de soft. Însuși informația cu privire la starea petiției poate fi consultată prin contactarea furnizorului prin canalele de comunicare reflectate în facturi.	
28.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 113. Serviciul universal (3) În cazul în care, în rezultatul procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul serviciului universal, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor al serviciului universal pentru o perioadă care nu va depăși trei ani și aprobă prețul de furnizare. Agenția este în drept să impună obligația de serviciu public de prestare a serviciului universal furnizorului care îndeplinește cel puțin următoarele condiții: c) este separat de orice alte activități care nu au legătură cu tradingul cu energia electrică sau cu furnizarea energiei electrice. Propunerea de modificare (3) În cazul în care, în rezultatul procedurii prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul serviciului universal, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor al serviciului universal pentru o perioadă care nu va depăși trei ani și aprobă prețul de furnizare. Agenția este în drept să impună obligația de serviciu public de prestare a serviciului universal furnizorului care îndeplinește cel puțin următoarele condiții: c) este separat de activități care au legătură transportul sau distribuția energiei electrice. Argumentarea La pct. c) comentariul. Este o cerință foarte restrictivă și vizează inclusiv activități care nu au legătură cu sectorul energiei electrice. Corespunzător, pentru a respecta cerințele de unbundling, se propune de specificat separarea de OST/OSD.	Se acceptă parțial, Cu mențiunea că procedura prevăzută la alin. (2) este una competitivă.	
29.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 113. Serviciul universal (5) Furnizorul serviciului universal trebuie să includă în facturile sale de plată informații despre dreptul consumatorilor finali de a schimba furnizorul. Propunerea de modificare (5) Furnizorul serviciului universal trebuie să includă pe pagina oficială și în centrele de deservire a consumatorilor finali informații despre dreptul consumatorilor finali de a schimba furnizorul. Argumentarea	Nu se acceptă, În contextul eforturilor privind liberalizarea pieței energiei electrice, se consideră oportună includerea cel puțin a referinței la Regulamentul privind procedura de schimbare a furnizorului de energie electrică. Totodată, exigența respectivă a fost introdusă pentru a se asigura transpunerea Anexei I, pct. 1.2., lit. (e) din Directiva nr. 944/2019.	

		Spațiul disponibil în facturi, în particular în cazul consumatorilor casnici, este foarte limitat, mai ales având în vedere că și Agenția mai solicită publicarea obligatorie și a altor informații.	
30.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 114. Furnizarea de ultimă opțiune (1) Consumatorii finali care, pentru motive imputabile furnizorului, nu mai beneficiază de serviciile acestuia (furnizorul își încetează activitatea, furnizorului i s-a suspendat sau i s-a retras licența, furnizorul este în imposibilitate de a furniza energie electrică) au dreptul de a fi aprovizionați de către furnizorul de ultimă opțiune cu energie electrică conform parametrilor de calitate stabiliți, la prețuri determinate conform prezentului alineat, ușor comparabile, transparente și nediscriminatorii. Furnizorul de ultimă opțiune asigură continuitatea furnizării fără întrerupere a energiei electrice consumatorilor finali respectivi pentru perioada necesară încheierii contractului de furnizare a energiei electrice cu un nou furnizor, de cel puțin șase luni. Propunerea de modificare (1) Consumatorii finali care, pentru motive imputabile furnizorului, nu mai beneficiază de serviciile acestuia (furnizorul își încetează activitatea, furnizorului i s-a suspendat sau i s-a retras licența, furnizorul este în imposibilitate de a furniza energie electrică) au dreptul de a fi aprovizionați de către furnizorul de ultimă opțiune cu energie electrică conform parametrilor de calitate stabiliți, la prețuri aprobate de Agenție. Furnizorul de ultimă opțiune asigură continuitatea furnizării fără întrerupere a energiei electrice consumatorilor finali respectivi pentru perioada de cel mult 12 luni necesară încheierii contractului de furnizare a energiei electrice cu un nou furnizor. Argumentarea - În acest alineat nu este descris cum se determină prețurile de furnizare de ultima opțiune. Doar la furnizare de ultima opțiune se practică prețuri reglementate aprobate de Agenție. - Furnizarea de ultima opțiune ar urma să fie aplicată pentru o perioadă limitată/maximă de timp. În proiect este specificată perioada minimă de timp, ceea ce presupune că consumatorul se poate afla la furnizarea de ultima opțiune pentru o perioadă nelimitată de timp. De asemenea, termenul maxim de aflare la serviciul de ultima opțiune ar urma să fie alineat cu termenul de 12 luni prevăzut la art.113 alin.(7), termen în care un consumator final poate reveni la serviciul universal.	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost ajustată în sensul precizării că prețurile pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorii de ultimă opțiune se stabilesc în conformitate cu art. 114. Totodată, prețurile de furnizare urmează a fi stabilite fie în contextul licitațiilor organizate conform alin. (2), fie urmează a fi aprobate de ANRE în cazul desemnării furnizorilor de ultimă opțiune în conformitate cu alin. (3). Cu privire la durata de încheiere a contractului cu furnizorul de ultimă opțiune, precizăm că Directiva nr. 944/2019 prevede în mod expres la art. 27a, alin. (3) obligația Statelor Membre de a asigura furnizarea de ultimă opțiune pentru cel puțin 6 luni.	
31.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 114. Furnizarea de ultimă opțiune (3) În cazul în care, în rezultatul procedurii competitive prevăzute la alin. (2), nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu va depăși	Se acceptă parțial, Cu mențiunea că procedura prevăzută la alin. (2) este una competitivă.	

	trei ani și aprobă prețul de furnizare. După examinarea circumstanțelor existente, Agenția are dreptul de a impune obligația de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune furnizorului serviciului universal sau altui furnizor care îndeplinește cel puțin următoarele condiții: c) este separat de orice alte activități care nu au legătură cu tradingul cu energie electrică sau cu furnizarea energiei electrice; Propunerea de modificare (3) În cazul în care, în rezultatul procedurii prevăzute la alin. (2), nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu va depăși trei ani și aprobă prețul de furnizare. După examinarea circumstanțelor existente, Agenția are dreptul de a impune obligația de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune furnizorului serviciului universal sau altui furnizor care îndeplinește cel puțin următoarele condiții: c) este separat de activități care au legătură cu transportul sau distribuția energiei electrice. Argumentarea Este o cerință foarte restrictivă și vizează inclusiv activități care nu au legătură cu sectorul energiei electrice. Corespunzător, pentru a respecta cerințele de unbundling, se propune de specificat separarea de OST/OSD. Este separat de orice alte activități care nu au legătură cu tradingul cu energie electrică sau cu furnizarea energiei electrice;	
32.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 114. Furnizarea de ultimă opțiune (10) Furnizorul de ultimă opțiune este în drept să solicite operatorului de sistem deconectarea instalațiilor electrice ale consumatorului final, în conformitate cu Regulamentul privind furnizarea energiei electrice. Propunerea de modificare (10) Furnizorul de ultimă opțiune este obligat să solicite operatorului de sistem deconectarea instalațiilor electrice ale consumatorului final la expirarea termenului reglementat, în conformitate cu Regulamentul privind furnizarea energiei electrice. Argumentarea Precizare	Nu se acceptă, Decizia cu privire la solicitarea deconectării instalațiilor consumatorilor finali care nu achită facturile trebuie să aparțină furnizorului de ultimă opțiune, iar acesta urmează să ia decizia în funcție de fiecare caz în parte, și în cazul în care decide să solicite deconectarea unui consumator să respecte procedura și cerințele stabilite în Regulament privind furnizarea energiei electrice. Totodată, prevederea respectivă a fost exclusă, pentru că există o prevedere similară la art. 109, lit. i) și j) din Proiect.
33.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 116. Prevederi generale. Drepturile și obligațiile consumatorilor finali (4) Furnizarea energiei electrice se realizează în baza unui contract de furnizare, încheiat între consumatorul final și furnizor. Contractul de furnizare a energiei electrice se semnează în urma unei oferte a furnizorului, la cererea consumatorului final. Sub rezerva prevederilor Articolul 113 și ale Articolul 114, durata contractului de furnizare și prețul energiei electrice	Se acceptă

	furnizate se negociază de furnizor și consumatorul final în condiții de piață. Furnizorul este obligat să încheie contracte de prestare a serviciului de transport a energiei electrice, de prestare a serviciului de distribuție a energiei electrice, pentru a asigura livrarea energiei electrice la locul de consum al consumatorului final al acestuia. Propunerea de modificare (4) Furnizarea energiei electrice se realizează în baza unui contract de furnizare, încheiat între consumatorul final și furnizor. Contractul de furnizare a energiei electrice se semnează în urma unei oferte a furnizorului, la cererea consumatorului final. Sub rezerva prevederilor Articolul 113 și ale Articolul 114, durata contractului de furnizare și prețul energiei electrice furnizate se negociază de furnizor și consumatorul final în condiții de piață. Furnizorul este obligat să încheie contracte de prestare a serviciului de transport a energiei electrice, de prestare a serviciului de distribuție a energiei electrice, pentru a asigura livrarea energiei electrice la locul de consum al consumatorului final. Argumentarea Corectare	
34.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 116. Prevederi generale. Drepturile și obligațiile consumatorilor finali (8) Consumatorul final primește gratuit de la furnizori, de la agregatorii cu care a încheiat contracte corespunzătoare facturile de plată pentru serviciile prestate, împreună cu informațiile care justifică prețurile. Consumatorul final are dreptul să solicite furnizorului său gratuit informații despre istoricul consumului, despre prețurile și penalitățile calculate și achitate. Propunerea de modificare (8) Consumatorul final primește de la furnizori, de la agregatorii cu care a încheiat contracte corespunzătoare facturile de plată pentru serviciile prestate, împreună cu informațiile care justifică prețurile. Consumatorul final are dreptul să solicite furnizorului său informații despre istoricul consumului, despre prețurile și penalitățile calculate și achitate. Argumentarea Induce în eroare cuvântul gratuit, deoarece costurile de facturare sunt indirect suportate de consumatorul final, sunt recuperate prin marja de furnizare.	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat pentru o mai mare claritate. Totodată, sensul prevederii respective este că furnizorul nu poate solicita plată de la solicitant pentru prezentarea informațiilor corespunzătoare. Faptul că cheltuielile furnizorului suportate în legătură cu desfășurarea activității sale se includ în preț rezultă din prevederile legii care reglementează modalitatea de determinare a prețurilor pentru energie electrică.
35.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 117. Contractul de furnizare a energiei electrice (7) În cazul întârzierii plății pentru consumul de energie electrică, consumatorii finali plătesc o penalitate în mărime determinată și în modul stabilit prin contract. Quantumul penalității nu poate depăși rata medie ponderată a dobânzii anuale la creditele noi acordate în moneda națională de către băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat pentru a stabili expres că mărirea penalității este negociabilă, dar fără a se depăși plafonul prestabilit. Totodată, este de menționat faptul că Proiectul legii, în spiritul Directivei nr. 944/2019 (a se vedea în acest sens art. 10 – art. 14, art. 18, Anexa I), stabilește un set minim de cerințe pentru ca drepturile consumatorilor finali să fie protejate, indiferent dacă

	publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei. Cuantumul penalității va fi comun pentru toți consumatorii în cadrul aceluiasi tip de contract. Propunerea de modificare (7) În cazul întârzierii plății pentru consumul de energie electrică, consumatorii finali plătesc o penalitate în mărime determinată și în modul stabilit prin contract. În cazul furnizorului la serviciul universal și a furnizorului de ultima opțiune cuantumul penalității nu poate depăși rata medie ponderată a dobânzii anuale la creditele noi acordate în moneda națională de către băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei. Cuantumul penalității va fi comun pentru toți consumatorii în cadrul aceluiasi tip de contract. Argumentarea Asemenea limitări ar putea fi impuse pentru furnizorii reglementați. Pentru ceilalți furnizori asemenea clauze se negociază la etapa semnării contractului de furnizare.	aceștia încheie un contract de furnizare în contextul obligației de serviciu public sau un contract de furnizare a energiei electrice la preț negociat.
36.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 117. Contractul de furnizare a energiei electrice Alin. Nou Propunerea de modificare (11¹) Furnizorul la serviciul universal și furnizorul de ultima opțiune informează consumatorul final despre modificările specificate la alin.(11) prin publicarea informațiilor respective pe pagina electronică după publicarea/aprobarea de către Agenție a modificărilor la contractul de furnizare și a prețurilor reglementate de furnizare. Argumentarea Consideram nejustificate asemenea cerințe, menționate în aliniatul 11, în cazul furnizorilor reglementați, care aplică clauze contractuale și preturi de furnizare aprobate de Agenție. Pentru a evita costuri suplimentare, ar fi suficient ca notificarea și informarea consumatorului final să fie plasată pe pagina electronică a furnizorului în cauză.	Se acceptă parțial, Prevederea de la art. 117, alin. (11) transpune prevederile art. 10, para. (4) din Directiva nr. 944/2019 și instituie obligația privind informarea din timp a consumatorilor finali nu numai cu privire la modificarea prețurilor reglementate, dar și a contractelor pentru furnizarea energiei electrice. Iar în conformitate cu Regulamentul cu privire la furnizarea energiei electrice, furnizorii și consumatorii de energie electrică pot la încheierea contractelor de furnizare să negocieze clauze suplimentare celor stabilite în clauzele obligatorii ale ANRE. În ceea ce privește prețurile reglementate, dat fiind faptul că cererile furnizorilor cu privire la revizuirea prețurilor reglementate și hotărârile ANRE privind aprobarea acestora se publica pe pagina web a ANRE și a furnizorilor, iar informația cu privire la revizuirea prețurilor este mediatizată pe larg în sursele mass-media, art. 117, alin. (11) se completează cu o frază nouă, cu următorul cuprins: ”Publicarea pe pagina web a Agenției a cererilor furnizorilor privind revizuirea prețurilor reglementate, precum și a hotărârilor ANRE privind aprobarea prețurilor reglementate echivalează cu respectarea de către furnizorii respectivi a obligației de informare stabilite în prezentul alineat.”.
37.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 117. Contractul de furnizare a energiei electrice (14) Pentru întovășirile pomicole și cooperativelor de construcție a garajelor, energia electrică se furnizează în baza unui contract unic, încheiat între întovășirea pomicolă sau cooperativa de construcție a garajelor și	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea proiectului și nu este clar de ce se propune indicarea în alin. (14) doar a imobilelor și a construcțiilor membrilor întovășirilor pomicole și ale cooperativelor de construcție. <i>Per a contrario</i>, va apărea

	furnizor, dacă asociațiile de proprietari respective nu au făcut uz de dreptul stabilit la Articolul 69 alin. (11). Propunerea de modificare (14) Pentru imobilele și construcțiile întovărășirilor pomicole și cooperativelor de construcție a garajelor, energia electrică se furnizează în baza unui contract unic, încheiat între întovărășirea pomicolă sau cooperativa de construcție a garajelor și furnizor, dacă asociațiile de proprietari respective nu au făcut uz de dreptul stabilit la Articolul 69 alin. (11). Argumentarea Textul trebuie introdus datorită specificului amenajării rețelelor electrice pe teritoriile întovărășirilor pomicole și ale cooperativelor de garaje care au rețea electrică proprie și care reprezintă zone geografice relativ închise și neeligibile pentru dezvoltarea rețelelor de distribuție.	necesitatea precizării în ce condiții va fi furnizată energia electrică către alte instalații ale întovărășirilor pomicole, de exemplu, către rețelele de iluminat, situate pe teritoriul respectiv. Totodată, contractul de furnizare se încheie cu întovărășirea pomicolă/cooperativa de construcție a garajelor, care are personalitate juridică, și nu cu imobilele, clădirile membrilor acesteia. Or, prin prisma art. 54 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, limbajul utilizat în textul proiectului unui act normativ trebuie să fie simplu, clar și concis, pentru a exclude orice echivoc în interpretare. Totodată, prevederea similară se regăsește în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și până la moment nu au fost înregistrate careva cereri în legătură cu eventualul echivoc ce ține de interpretarea acesteia. .
38.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 118. Dreptul la un contract de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix și la un contract de furnizare a energiei electrice la prețuri dinamice Propunerea de modificare Articolul 118. Dreptul la un contract de furnizare a energiei electrice la preturi negociate, pe durată determinată și la preț fix și la un contract de furnizare a energiei electrice la prețuri dinamice. Argumentarea Asemenea precizare este necesara pentru a nu induce in eroare consumatorii finali, deoarece în cazul furnizorilor reglementați se poate face uz de aceste drepturi doar dacă asemenea preturi sunt aprobate de Agenție, conform celor stabilite la art.113 6) si 114 (1).	Nu se acceptă, Articolul 118 transpune prevederile art. 11 din Directiva nr. 2019/944, iar Directiva nu face careva distincție pe tipuri de furnizori/contracte. Totodată, articolul respectiv descrie condițiile în care urmează să fie încheiate asemenea contracte, iar furnizorilor trebuie să consumatorilor trebuie să le fie asigurat acest drept. Totodată, în conformitate cu art. 118, alin. (8) din Proiect, principiile, procedura și cerințele care trebuie respectate în legătură cu încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice la prețuri dinamice, precum și a contractelor de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix se stabilesc în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.
39.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 124. Comunități de energie ale cetățenilor (10) Cererea prevăzută la alin. (9) va fi însoțită de statutul/actul de constituire al persoanei juridice respective, care fac dovada îndeplinirii cerințelor stabilite la alin. (1) – (7) sunt îndeplinite. Cerințele respective trebuie să fie respectate pe toată perioada în care persoana juridică intenționează să desfășoare activitățile specifice comunității de energie din surse regenerabile. Propunerea de modificare (10) Cererea prevăzută la alin. (9) va fi însoțită de statutul/actul de constituire al persoanei juridice respective, care fac dovada îndeplinirii cerințelor stabilite la alin. (1) – (7). Cerințele respective trebuie să fie respectate pe toată perioada în care persoana juridică intenționează să desfășoare activitățile specifice comunității de energie din surse regenerabile. Argumentarea	Se acceptă, Textul a fost ajustat corespunzător.

		Precizare	
	40.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 126. Protecția consumatorilor vulnerabili (4) În cazul consumatorilor vulnerabili, furnizorul poate aplica mecanisme de susținere pentru a evita întreruperea furnizării de energie electrică către această categorie de consumatori finali, inclusiv în cazul neachitării la timp a facturilor de plată pentru energia electrică consumată. Propunerea de modificare (4) În cazul consumatorilor vulnerabili, furnizorul, cu suportul furnizorului central de energie electrică și a centralelor electrice urbane de termoficare, poate aplica mecanisme de susținere pentru a evita întreruperea furnizării de energie electrică către această categorie de consumatori finali, inclusiv în cazul neachitării la timp a facturilor de plată pentru energia electrică consumată. Argumentarea Furnizorii au capacitate foarte limitată de a susține consumatorii vulnerabili, deoarece câștigurile sale îi permit doar într-o măsură limitată să apeleze la împrumuturi bancare, iar neachitare în termen a facturilor către producători/furnizori și operatori de rețea aduce după sine costuri și mai mari sub formă de penalități.	Nu se acceptă, Propunerea respectivă nu duce la îmbunătățirea proiectului. Nu există în practica UE asemenea cazuri de colaborare. La nivel de UE, furnizorii stabilesc măsuri de protecție a consumatorilor vulnerabili, iar acest exemplu de bună-practică este încurajat prin prevederea respectivă din Proiect.
	41.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 129. Principii generale privind prețurile și tarifele reglementate (6) În condițiile stabilite la Articolul 35 și Articolul 92, Agenția poate aproba prețuri sau poate stabili metodologii pentru furnizarea de servicii de sistem, inclusiv servicii de echilibrare. Propunerea de modificare - Argumentarea Nu este clar. Dar prețurile la servicii de echilibrare nu se stabilesc la licitațiile organizate zilnic de OST, ar reieși ca acest segment de piață îl reglementăm?	Nu se acceptă, Prevederea respectivă face trimitere la articolul 35 și 92 din proiect. Conform art. 35, alin. (5) și art. 92, alin. (1) și alin. (8), Agenția este în drept să acorde derogări specifice de principiile de bază privind organizarea pieței serviciilor de sistem, inclusiv a pieței de echilibrare (achiziții prin aplicarea mecanismelor de piață). În acest context, se admite posibilitatea aprobării de prețuri sau metodologii care vor fi aplicate în legătură cu furnizarea serviciilor de sistem.
	42.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 130. Metodologiile de calculare a prețurilor și tarifelor reglementate Alin (3) i) alocației aferente capitalului circulant utilizat în activitatea reglementată; Propunerea de modificare i) provizioane pentru creanțe compromise, inclusiv pentru cazuri de insolvență sau de faliment. Argumentarea Necesitatea finanțării unui capital circulant rezultă chiar din creanțele înregistrate de întreprinderi, mai ales la furnizori. Bunăoară, la activitatea de	Nu se acceptă, Titularii de licență urmează să întreprindă măsuri pentru a fi achitate toate facturile emise. Totodată, legislația națională asigură cadrul de reglementare necesar pentru recuperarea datoriei în raport cu debitorii care sunt în procedură de insolabilitate.

		furnizare valoarea creanțelor medii anuale în ultimii doi ani depășesc 500 mln.lei, care sunt finanțate atât din fonduri proprii, cât și din împrumuturi. Iar această, finanțare are un cost atât indirect (surse proprii), cât și direct (împrumuturi).	
43.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 131. Determinarea, aprobarea și monitorizarea aplicării prețurilor și tarifelor reglementate (8) În cazul în care, în pofida ajustărilor prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice, aprobate de Agenție în condițiile prezentei legi, furnizorii de energie electrică cărora li s-a impus obligația de serviciu public privind prestarea serviciului universal înregistrează devieri tarifare care depășesc 5% din costurile de furnizare a energiei electrice stabilite în prețurile reglementate, Agenția confirmă aceste devieri tarifare și asigură recuperarea acestora de la toți furnizorii care operează pe piața cu amănuntul a energiei electrice, în conformitate cu cota lor pe piața energiei electrice corespunzătoare înregistrată în perioada anterioară înregistrării devierilor tarifare, printr-o hotărâre aprobată în acest scop. Propunerea de modificare (8) În cazul în care, în pofida ajustărilor prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice, aprobate de Agenție în condițiile prezentei legi, furnizorii de energie electrică cărora li s-a impus obligația de serviciu public privind prestarea serviciului universal înregistrează devieri tarifare care depășesc 1% din costurile de furnizare a energiei electrice stabilite în prețurile reglementate, Agenția confirmă aceste devieri tarifare și asigură ajustarea extraordinară a prețurilor reglementate de furnizare. Argumentarea Nivelul unor devieri tarifare de 5% la care sunt efectuate ajustări extraordinare ale preturilor și tarifelor este o povară financiară foarte mare pentru întreprinderile electroenergetice, mai ales având în vedere posibilitățile de îndatorare ale furnizorilor, precum și costurile mari cu procurarea energiei electrice. Pentru a răspunde preocupărilor menționate, propunem stabilirea unui plafon de 1% sau de lăsat ca ANRE sa stabilească în metodologia tarifara nivelul devierilor tarifare la care sunt efectuate ajustări extraordinare ale prețurilor și tarifelor. Recuperarea devierilor tarifare din contul altor furnizori este corecta, cel puțin atât timp cit alți furnizori nu au nici o atribuție cu formarea devierilor in cauza.	Nu se acceptă, Prevederea respectivă preia norma de la art. 81² din Legea în vigoare care reglementează o situație de excepție potrivit căreia furnizorii la prețuri reglementate acumulează devieri semnificative în contextul în care un număr mare de consumatori finali își schimbă furnizorul, iar prețurile reglementate nu sunt ajustate suficient de rapid. În celelalte cazuri, revizuirea tarifelor trebuie să aibă loc în condiții obișnuite astfel încât Agenția să aibă posibilitatea de a verifica caracterul necesar si justificat al costurilor care se propun a fi introduse in tarif, iar cazurile în care urmează să fie ajustate prețurile reglementate urmează a fi stabilite la nivelul legislației secundare. Mai mult, prevederea respectivă a fost exclusă din Proiectul legii conform propunerii ANRE.	
44.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 145. Sancțiuni pentru încălcarea legislației în domeniul electroenergetic (2) Încălcările prevăzute la alin. (1) care sunt săvârșite în mod repetat se sancționează cu amendă în mărime de 5% din cifra de afaceri anuală a titularului de licență/titularului de autorizatie.	Nu se acceptă, Acest aspect a fost discutat și anterior în cadrul procesului de modificare a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, iar stabilirea cuantumului minim de aplicare a penalității nu contravine principiului transparenței actelor normative.	

	(3) Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe pentru refuzul de a executa obligațiile de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile stabilite la Articolul 17, Articolul 113 și Articolul 114. Propunerea de modificare (2) Încălcările prevăzute la alin. (1) care sunt săvârșite în mod repetat se sancționează cu amendă în mărime pînă la 5% din cifra de afaceri anuală a titularului de licență/titularului de autorizație. (3) Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime pînă la 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe pentru refuzul de a executa obligațiile de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile stabilite la Articolul 17, Articolul 113 și Articolul 114. Argumentarea Nu poate fi folosită pentru determinarea sancțiunilor, doar sintagma de ”cel puțin” (fără un maxim), deoarece contravine principiului transparenței și previzibilității reglementării activității de întreprinzător prevăzute de art. 4 al Legii nr. 235/2006.	
45.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 149. Dispoziții tranzitorii (6) De la 1 ianuarie 2026, perioada de contractare a contractelor de capacitate de echilibrare prevăzută la Articolul 92 alin. (4) nu poate fi mai mare de șase luni. Propunerea de modificare (6) De la 1 ianuarie 2026, perioada contractelor de capacitate de echilibrare prevăzută la Articolul 92 alin. (4) nu poate fi mai mare de șase luni. Argumentarea Corectare	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător.
46.	Proiectul prezentat spre avizare Articolul 149. Dispoziții tranzitorii Alin. Nou Propunerea de modificare (12) Prin derogare de la Articolul 113 și Articolul 114, furnizorii care, la intrarea în vigoare a prezentei legi, aveau deja impusă obligația de serviciu public privind prestarea serviciului universal și privind furnizarea de ultimă opțiune, o vor executa în continuare până la data expirării termenului legal pentru care aceasta a fost instituită, în limitele teritoriului stabilit de Agenție, iar după expirarea perioadei respective, în cazul constatării lipsei existenței pe piața energiei electrice a premiselor necesare privind existența unei piețe concurențiale efective și prezența unei diversități de potențiali furnizori reali cu capacitate de a îndeplini aceste obligații, Agenția va aproba prelungirea perioadei de impunere a obligației de serviciu public privind prestarea	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător. Organizarea licitațiilor pentru impunerea obligației de serviciu public este cea mai bună metodă pentru a verifica dacă există mai multe companii care doresc să îndeplinească obligația de serviciu public respectiv și, prin urmare, dacă există premise pentru încurajarea concurenței pe acest segment.

		serviciului universal și privind furnizarea de ultimă opțiune în aceleași condiții în continuare aceluiși furnizor.	
		Argumentarea Este necesar de specificat ca până a avea o piață concurențială efectivă nu poate fi stabilit alt furnizori reglementat.	
SRL „Navitas Energy” (nr. _____ 2024)		Nu a fost prezentat	Se ia act
SAT Î „Moldavskaya GRES” (nr. _____ 2024)		Nu a fost prezentat	Se ia act
IP „Universitatea Tehnică a Moldovei” (nr. _____ 2024)		Nu a fost prezentat	Se ia act
Institutul de Energetică		Nu a fost prezentat	Se ia act
AO „Green City Lab” (nr. _____ 2024)		Nu a fost prezentat	Se ia act
Camera de Comerț Americană în Republica Moldova (nr. _____ 2024)		Nu a fost prezentat	Se ia act
Asociația Businessului European (nr.133/24-EC din 11.10.2024)	1.	Prevederea proiectului Articolul 4. Competența Guvernului g) autorizează instalarea centralelor electrice noi cu o putere instalată mai mare de 20 MW și majorarea capacităților instalației de producere combinată de energie termică și electrică existente în cazul în care capacitatea centralei este mai mare de 20 MW, în conformitate cu Regulamentul privind construcția/reconstrucția centralelor electrice; Propunerea de modificare g) autorizează instalarea centralelor electrice noi cu o capacitate mai mare de 20 MW, a reconstrucției sau a extinderii celor existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, în conformitate cu Regulamentul privind construcția/reconstrucția centralelor electrice. În cazul în care producătorul a fost selectat în baza unui proces competitiv/licitație organizat de către autoritățile relevante atunci autorizarea Guvernului nu este necesară; Argumentarea În general considerăm ca această autorizare să fie eliminată sau reformulată conform Regulamentului nr.517/2024. Nu este necesară autorizarea în cazul când licitația a fost organizată de autoritățile statului, ca exemplu în cazul licitației pentru producătorii eligibili mari, în cazul licitațiilor pentru construcția centralelor noi ce vor presta servicii de echilibrare organizate de Operatorul sistemului de transport sau Ministerul Energiei.	Se acceptă parțial, Art. 105 din proiect a fost completat în contextul propunerii ANRE în sensul stipulării faptului că producătorii de energie electrică din surse regenerabile care au obținut statutul de producători eligibili în conformitate cu Legea nr. 10/2016 sunt exceptați de la procedura de autorizare prevăzută la art. 4, alin. (1), lit. g) din proiect. Menționăm și că prevederea privind exceptarea de la procedura generală se aplică doar în raport cu producătorii eligibili. Totodată, Directiva nr. 2019/944 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică prevede că statele membre ale Uniunii Europene au flexibilitatea de a desemna autoritatea competentă responsabilă de autorizarea construirii de noi capacități de producere. Analizând experiența respectivă în 27 de state membre, procesul de autorizare se realizează de către Ministerul de resort în 9 state membre (Belgia, Croația, Cehia, Franța, Italia, Letonia, Slovacia, Slovenia, Spania), de către Autoritatea de reglementare în alte 9 state membre (Bulgaria, Estonia, Finlanda, Grecia, Ungaria, Irlanda, Lituania, Polonia, România), iar în 3 state membre (Germania, Țările de Jos, Suedia) nu sunt cerințe specifice de autorizare pentru construirea și exploatarea de noi centrale electrice.

	2.	Prevederea proiectului Articolul 6: Competența autorităților administrației publice locale (2) La eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire pentru clădiri rezidențiale și clădiri nerezidențiale, autoritățile administrației publice locale sunt obligate să respecte cerințele față de zonele de protecție ale rețelelor electrice, stabilite în Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice. Propunerea de modificare Considerăm important ca la eliberarea certificatelor de urbanism autoritățile locale să țină cont nu doar de zonele de protecție ale rețelelor electrice, dar și a centralelor electrice. Argumentarea Dorim să atragem atenția că o centrală electrică eoliană formată din mai multe grupuri generatoare, se întinde de obicei pe suprafețe extinse, prin urmare atât pe suprafețele între turbine cât și distanțele de la turbine până la case, drumuri, rețele electrice sau de telecomunicații, trebuie impus regim de zonă de protecție, prin limitări pentru anumite categorii de construcții sau plantații.	Se acceptă, Prevederea de la art. 6, alin. (2) și (3) a fost completată în sensul extinderii prevederilor respective la liniile electrice ce aparțin producătorilor sau consumatorilor noncasnici amplasate în afara proprietății acestora.
	3.	Prevederea proiectului Articolul 9. Funcțiile generale ale Agenției (6) Agenția stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea controalelor, care, în funcție de complexitatea controlului nu poate depăși 90 de zile. Termenul de întocmire a actului de control și de prezentare a acestuia persoanei supuse controlului nu poate depăși 30 de zile lucrătoare de la data încheierii controlului. Propunerea de modificare (6) Agenția stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea controalelor, care, în funcție de complexitatea controlului nu poate depăși 90 de zile consecutive. Termenul de întocmire a actului de control și de prezentare a acestuia persoanei supuse controlului nu poate depăși 30 de zile lucrătoare de la data încheierii controlului. Argumentarea Aceasta specificare e importanta pentru a nu admite pauze în control, ca sa cunoaștem cu exactitate când a început și sa finalizat controlul.	Nu se acceptă, Nu este necesară precizarea respectivă și nu e clar ce se dorește a fi soluționat. Totodată, termenul la stabilirea termenelor nu se fac precizări de tipul celei propuse. A se vedea Codul civil în acest sens.
	4.	Prevederea proiectului Articolul 13. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (4) Consiliul de Administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile calendaristice, precum și cererile privind prețurile reglementate și cele privind tarifele reglementate - în termen de cel mult 90 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii corespunzătoare din partea unei întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și informațiilor necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licență privind prețurile și tarifele reglementate. Propunerea de modificare	Nu se acceptă, Termenele respective au fost anterior discutate în cadrul exercițiilor de modificare a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, iar autoritatea de reglementare a menționat că termenul de 60 de zile nu este suficient în toate cazurile în care se examinează cererile privind prețurile și tarifele reglementate. Totodată, atât Proiectul legii, precum și legea în vigoare stabilesc termenele maxime pentru examinarea cererilor privind costurile de bază și a cererilor privind prețurile și tarifele reglementate.

		(4) Consiliul de Administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile calendaristice, precum și cererile privind prețurile reglementate și cele privind tarifele reglementate - în termen de cel mult 60 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii corespunzătoare din partea unei întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și informațiilor necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licență privind prețurile și tarifele reglementate. Argumentarea Având în vedere exigențele legii cu privire la transparența decizională, considerăm că sunt suficiente 60 de zile pentru aprobarea tarifelor și prețurilor reglementate la energia electrică.	
	5.	Prevederea proiectului Articolul 13. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (6) În cazul crizelor de energie electrică, constatate în modul prevăzut de prezenta lege, sau pe subiecte ce țin de crize de energie electrică, de securitatea aprovizionării cu energie electrică, de interesul economic general sau interesul legitim al consumatorilor finali sau al participanților la piață, inclusiv în cazul modificării semnificative a prețurilor de achiziționare a energiei electrice de către furnizorii serviciului universal, de către furnizorii de ultimă opțiune, proiectele de hotărâri și proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional, prevăzute în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Codul administrativ. Argumentarea necesității adoptării hotărârii/emiterii deciziei în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptarea/emiterea acesteia, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media. Propunerea de modificare (6) În cazul crizelor de energie electrică, constatate în modul prevăzut de prezenta lege, sau pe subiecte ce țin de crize de energie electrică, de securitatea aprovizionării cu energie electrică, de interesul economic general sau interesul legitim al consumatorilor finali sau al participanților la piață, inclusiv în cazul modificării semnificative a prețurilor de achiziționare a energiei electrice de către furnizorii serviciului universal, de către furnizorii de ultimă opțiune, proiectele de hotărâri și proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional, prevăzute în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Codul administrativ. Argumentarea necesității adoptării hotărârii/emiterii deciziei în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la adoptarea/emiterea	Nu se acceptă, Termenul de cel mult 10 zile lucrătoare corespunde celui stabilit în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Totodată, nu au fost prezentate argumente pertinente care ar justifica necesitatea restrângerii termenului de publicare a motivelor care stau la baza adoptării unei decizii în regim de urgență. Concomitent, Proiectul legii stabilește termenul maxim în care trebui publicată argumentarea necesității adoptării hotărârii/emiterii deciziei în regim de urgență

		acestea, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media. Argumentarea Consideram ca în situații de urgență termenul trebuie scurtat și practica a demonstrat că aceasta este posibil.	
	6.	Prevederea proiectului Articolul 13. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (8) Hotărârile și deciziile Agenției în domeniul electroenergetic sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau de la data indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc numai prin hotărâre judecătorească și numai cu privire la solicitant. Propunerea de modificare (8) Hotărârile și deciziile Agenției în domeniul electroenergetic sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau de la o dată mai târzie indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc numai prin hotărâre judecătorească și numai cu privire la solicitant. Argumentarea Pentru asigurarea unei previzibilități în activitatea economică desfășurată de entitățile reglementate este necesar evitarea aplicării unor decizii ale Agenției cu aplicare retroactivă.	Nu se acceptă, Propunerea nu duce la îmbunătățirea proiectului. Actele administrative individuale și actele administrative normative ale ANRE se adoptă și se pun în aplicare cu respectarea actelor normative aplicabile, inclusiv a Legii privind transparența în procesul decizional, a Legii cu privire la actele normative, precum și ale Codului administrativ. Respectiv, nu este necesară specificarea în mod expres, la nivel de lege, a principiului neretroactivității legii civile.
	7.	Prevederea proiectului Articolul 20. Condițiile și procedura de obținere a licențelor Alin .2 e) să dispună personal calificat, necesar activității pentru care solicită licența și să depună documentele confirmative în acest sens. Propunerea de modificare e) să dispună personal calificat sau de un contract de deservire cu o entitate specializată, necesar activității pentru care solicită licența și să depună documentele confirmative în acest sens. Argumentarea	Nu se acceptă, Externalizarea serviciilor are loc în baza Hotărârii autorității de reglementare.

		Pentru a opera o centrala electrica ar putea suficient sa fie semnat un contract pentru deservire cu o entitate specializata, care la rândul sau dispune de personal calificat pentru exploatarea tehnologiei respective (a se vedea la CET-Nord deservirea motoarelor instalate cu ceva timp in urma a fost efectuata cu o companie specializata).	
	8.	Prevederea proiectului Articolul 17. Obligații de serviciu public. (2) În interesul economic general, în legătură cu securitatea, inclusiv securitatea aprovizionării cu energie electrică, continuitatea, calitatea și prețurile pentru furnizarea energiei electrice, precum și protecția mediului, inclusiv eficiența energetică, energia din surse regenerabile și protecția climei, întreprinderile electroenergetice pot fi impuse să îndeplinească obligații de serviciu public. În conformitate cu prevederile prezentei legi, obligațiile de serviciu public pot fi impuse în special întreprinderilor electroenergetice care desfășoară următoarele activități: a) producerea energiei electrice; b) transportul energiei electrice; c) distribuția energiei electrice; d) tradingul cu energie electrică; e) furnizarea energiei electrice. Propunerea de modificare In vederea asigurării aplicării principiului stipulat in alin (1) si anume „... unei piețe de energie electrică competitivă, sigure și durabile din punct de vedere al mediului și nu vor fi discriminate nici în privința drepturilor, nici a obligațiilor”, consideram imperativ ca cele descrise la alin (2) sa fie mai clar definite si exhaustive. În special a se revizui sintagma „protecția mediului, inclusiv eficiența energetică, energie din surse regenerabile și protecția climei.” Argumentarea Ținând cont ca impunerea unor asemenea obligații de serviciu public unor întreprinderi pot sa aducă atingere unor drepturi deja obținute de către alte întreprinderi electroenergetice.	Nu se acceptă, Obligațiile de serviciu public se stabilesc în funcție de situația specifică din sector care necesită a fi soluționată sau abordată. În hotărârea privind impunerea obligației de serviciu public autoritatea relevantă urmează să prezinte contextul, argumentele justificative și condițiile de implementare a acesteia, inclusiv perioada de timp pentru care aceasta urmează a fi îndeplinită de titularul de licență respectiv. Totodată, ANRE a elaborat un proiect de regulament care descrie modul și condițiile în care urmează să fie stabilite obligațiile de serviciu public. Formularea de la art. 17, alin. (2) corespunde prevederilor statuate la art. 9, alin. (2) din Directiva nr. 944/2019.
	9.	Prevederea proiectului Articolul 21. Obligațiile și drepturile titularului licenței Alin. Nou Propunerea de modificare (9) Prin derogare de la legislația specifică domeniului regnului vegetal, pentru zonele de protecție a rețelelor electrice, titularii de licențe efectuează lucrările de defrișare sau tăieri de modelare a vegetației forestiere de pe terenurile amplasate sub/peste rețelele electrice, pentru crearea și menținerea distanței normative de apropiere față de rețelele electrice, necesare pentru funcționarea în siguranță a rețelelor electrice și a nu pune în pericol viața și sănătatea persoanelor, integritatea bunurilor, cu obligația să înștiințeze în	Nu se acceptă. Astfel de derogări urmează să fie incluse în Legea regnului vegetal nr. 239/2007, în rezultatul propunerilor examinate cu Ministerul de resort.

		prealabil administratorul fondului forestier sau proprietarul terenului, după caz. Argumentarea Prevederea este necesară pentru a asigura menținerea distanțelor dintre linii și vegetație fără a fi necesară parcurgerea procedurilor anevoioase impuse de autoritățile de mediu. În ultima perioadă, toți operatorii de sistem se ciocnesc cu această problemă, generându-se riscuri majore și nejustificate pentru viața oamenilor, bunuri, integritatea liniilor electrice și fiabilitatea furnizării datorită întârzierii acestor lucrări.	
	10.	Prevederea proiectului Articolul 64. Funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de distribuție (3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), lit. f), operatorul sistemului de distribuție publică în mod clar și transparent informații privind capacitatea disponibilă de a efectua noi racordări în zona sa de operare cu granularitate spațială ridicată, respectând siguranța publică și confidențialitatea datelor, inclusiv capacitatea la care se referă cererea de racordare și la posibilitatea unei racordări flexibile în zonele congestionate. Publicarea informațiilor respective include informații referitoare la criteriile pentru calcularea capacității disponibile pentru racordările noi. Operatorul sistemului de distribuție actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin trimestrial. În cazul în care racordarea solicitată nu este nici acordată, nici respinsă definitiv, operatorii sistemelor de distribuție furnizează informații despre stadiul și tratarea cererii lor în mod regulat, cel puțin trimestrial. Propunerea de modificare (3) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), lit. f), operatorul sistemului de distribuție în termen de 36 de luni publică în mod clar și transparent informații privind capacitatea disponibilă de a efectua noi racordări în zona sa de operare cu granularitate spațială ridicată, respectând siguranța publică și confidențialitatea datelor, inclusiv capacitatea la care se referă cererea de racordare și la posibilitatea unei racordări flexibile în zonele congestionate. Publicarea informațiilor respective include informații referitoare la criteriile pentru calcularea capacității disponibile pentru racordările noi. Operatorul sistemului de distribuție actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin trimestrial. În cazul în care racordarea solicitată nu este nici acordată, nici respinsă definitiv, operatorii sistemelor de distribuție furnizează informații despre stadiul și tratarea cererii lor în mod regulat, cel puțin trimestrial. Argumentarea Nu este clar acest parametru “granularitate spațială ridicată”. Este necesar de definit reieșind din posibilitățile tehnice ale OSD. Pentru implementarea unei astfel de facilități este necesar de oferit suficient timp OSD pentru digitalizarea rețelei de distribuție de toate nivelele de tensiune, la fel	Nu se acceptă, Prevederea respectivă transpune art. 31 (3) din Directiva nr. 944/2019. Totodată, considerăm că termenul de 36 de luni este neargumentat de mare pentru a fi stabilit fără a fi stabilite careva obiective intermediare, iar operatorul sistemului de distribuție urmează să implementeze această prevedere gradual, conform etapelor stabilite de Agenție. Astfel, art. 149 din proiect se completează cu alin. (11) cu următorul cuprins: ” (11) Obligațiile stabilite la art. 40, alin. (6) și la art. 64, alin. (3) se realizează de operatorii de sistem, în conformitate cu termenele și cerințele, inclusiv în materie de granularitate a informațiilor publicate, stabilite de Agenție printr-o hotărâre adoptată în acest sens.”.

		implementarea de sisteme informatice care ar putea oferi utilizatorilor de sistem consultarea on-line a informațiilor despre disponibilitatea racordării la rețea. Aceasta informație este necesar a fi prezentată pentru utilizatori practic on-line, astfel o actualizare trimestrială își pierde sensul. Este necesar de oferit OSD suficient timp pentru adecvarea posibilităților tehnice pentru implementare. Se propune, prin derogare, un termen de 36 de luni de la aprobarea aceste legi, acest articol să fie obligatoriu. Intre timp, se va păstra formularea din actul Legislativ actual. Cum este definită siguranța publică? La cine și ce se referă aceasta? Se referă la configurarea rețelelor? Oferirea unei granularități spațiale ridicate este în contradicție cu siguranța publică a informațiilor prezentate. Se recomandă de utilizat aceeași formulare generală ca și în legea actuală. Aceasta prevedere presupune achiziția de software care ar reflecta fluxul de lucru cu cererile de racordare. Soluția tehnica actuală nu permite aceasta implementare.	
	11.	Prevederea proiectului Articolul 64. Funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de distribuție (5) Operatorul sistemului de distribuție răspunde de achiziționarea produselor și serviciilor necesare exploatarei eficiente, fiabile și sigure a rețelelor electrice de distribuție, pe baza unor reguli obiective, transparente și nediscriminatorii elaborate de operatorul sistemului de distribuție în coordonare cu operatorul sistemului de transport și alți participanți la piață relevanți, și aprobate de agenție. Cauzele și condițiile, inclusiv normele și tarifele, după caz, aplicabile furnizării unor astfel de produse și servicii de către operatorul sistemului de distribuție sunt stabilite într-un mod nediscriminatoriu și care reflectă costurile. Propunerea de modificare (5) Operatorul sistemului de distribuție răspunde de achiziționarea produselor și serviciilor necesare exploatarei eficiente, fiabile și sigure a rețelelor electrice de distribuție. Cauzele și condițiile, inclusiv normele și tarifele, după caz, aplicabile furnizării unor astfel de produse și servicii de către operatorul sistemului de distribuție sunt stabilite într-un mod nediscriminatoriu și care reflectă costurile Argumentarea Achizițiile se fac în baza legii 74 și nu este clar ce aceste reguli trebuie să fie coordonate cu OST și ANRE dacă întocmai se îndeplinesc prevederile legale din domeniul achizițiilor.	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă transpune art. 31, para. (6) din Directiva nr. 944/2019, care în coroborare cu art. 56, para. (7) stabilește că operatorii sistemelor de distribuție urmează să elaboreze regulile privind achiziționarea produselor și a serviciilor necesare exploatarei eficiente, fiabile și sigure a rețelelor electrice de distribuție care să corespundă TCM-urilor relevante aprobate de ANRE în conformitate cu principiile generale (a se vedea art. 39 din Proiect). Concomitent, art. 149 din proiect a fost completat în sensul stipulării în mod expres a faptului că prevederea respectivă urmează a fi aplicată odată cu includerea în acquis-ul Comunității Energetice a TCM-urilor respective. De menționat și că Directiva UE nr. 25/2014, transpusă în Legea nr. 74/2020 nu se aplică activităților desfășurate în sectorul electroenergetic în cazul în care acestea sunt ”expuse direct concurenței pe o piață la care accesul nu este restricționat” (a se vedea art. 34 din Directiva nr. 25/2014 transpus prin art. 261 din Legea nr. 74/2020). A se menționa în acest sens principiile de organizare a piețelor de energie electrică, inclusiv a pieței serviciilor de echilibrare, a pieței de alocare a capacităților, stabilite în Regulamentul UE nr. 943/2019, Regulamentul UE nr. 2195/2017, Regulamentul UE nr. 1719/2016, Regulamentul UE nr. 1222/2016.
	12.	Prevederea proiectului Articolul 68. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), solicitantul, care solicită racordarea la rețelele electrice de distribuție, poate accepta să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție necesare racordării, dacă dezvoltarea rețelei respective nu este prevăzută în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție și este în beneficiul exclusiv al	Nu se acceptă, Textul Proiectului corespunde cu prevederile deja existente în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, și totodată este de menționat că aprobarea de către ANRE va exclude potențiale neînțelegeri ce pot apărea între părți.

	solicitantului respectiv și nu este necesar pentru alți utilizatori de sistem. În acest caz, operatorul sistemului de distribuție este obligat să prezinte solicitantului respectiv o evaluare care să demonstreze faptul că dezvoltarea rețelei electrice de distribuție este în beneficiul său exclusiv și să informeze Agenția despre acest fapt. Cheltuielile care urmează să fie suportate de solicitant se stabilesc pe baza lucrărilor solicitate în conformitate cu documentele normative și tehnice aplicate la proiectarea și construcția rețelelor electrice și incluse în devizul de cheltuieli, elaborat de operatorul sistemului de distribuție și aprobat de către Agenție. Solicitantul respectiv, va plăti operatorului sistemului de distribuție cheltuielile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție în cauză conform devizului de cheltuieli întocmit de operatorul respectiv și aprobat de Agenție. Lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de distribuție sunt efectuate de către operatorul sistemului de distribuție respectiv. În acest caz, operatorul sistemului de distribuție care a efectuat lucrările aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție devine proprietarul părții respective a rețelei electrice de distribuție. Propunerea de modificare (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), solicitantul, care solicită racordarea la rețelele electrice de distribuție, poate accepta să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție necesare racordării, dacă dezvoltarea rețelei respective nu este prevăzută în planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție și este în beneficiul exclusiv al solicitantului respectiv și nu este necesar pentru alți utilizatori de sistem. În acest caz, operatorul sistemului de distribuție este obligat să prezinte solicitantului respectiv o evaluare care să demonstreze faptul că dezvoltarea rețelei electrice de distribuție este în beneficiul său exclusiv și să informeze Agenția despre acest fapt. Cheltuielile care urmează să fie suportate de solicitant se stabilesc pe baza lucrărilor solicitate în conformitate cu documentele normative și tehnice aplicate la proiectarea și construcția rețelelor electrice și incluse în devizul de cheltuieli, elaborat de operatorul sistemului de distribuție. Devizul de cheltuieli va fi elaborat de către Operatorul de sistem aplicând metoda resurselor prețurile și coeficienții aprobați și recomandați de către Ministerul corespunzător sau prețurile negociate în contractele de achiziție a serviciilor contractate care au fost determinate respectând prevederile Legislației în vigoare. Solicitantul respectiv, va plăti operatorului sistemului de distribuție cheltuielile aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție în cauză conform devizului de cheltuieli întocmit de operatorul respectiv. Lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de distribuție sunt efectuate de către operatorul sistemului de distribuție respectiv. În acest caz, operatorul sistemului de distribuție care a efectuat lucrările aferente dezvoltării rețelei electrice de distribuție devine proprietarul părții respective a rețelei electrice de distribuție. Argumentarea	
--	--	--

		Aprobarea devizelor de cheltuieli de către Agenție va duce la reglementarea excesiva a sectorului dar si extinderea termenului de revizuire. Această aprobare nu va aduce valoarea adăugată în situația în care OSD achiziționează aceste servicii din piață în baza unor procese transparente stabilite de către actele normative	
	13.	Prevederea proiectului Articolul 68. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții (3) În contextul obligației stabilite la alin. (1), operatorul sistemului de distribuție va prezenta Agenției spre examinare și aprobare cel puțin o dată la doi ani un plan de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție, elaborat pe baza ofertei și cererii existente și prognozate, ținând cont de Strategia Energetică a Republicii Moldova, de planul național integrat privind energia și clima și, după consultarea prealabilă a părților interesate. Planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție trebuie să conțină informații transparente cu privire la serviciile de flexibilitate necesare pe termen mediu și lung și trebuie să stabilească investițiile planificate pentru următorii cinci ani, punând un accent deosebit pe infrastructura de distribuție principală care este necesară pentru a racorda noile capacități de producere și noile sarcini, inclusiv punctele de reîncărcare pentru vehiculele electrice. Planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție trebuie să cuprindă măsuri eficiente pentru garantarea fiabilității rețelelor electrice de distribuție ale operatorului sistemului de distribuție respectiv, precum și, fără a se limita la: a) descrierea infrastructurii existente și a stării actuale a acesteia; b) descrierea rețelelor electrice de distribuție, care trebuie construite, modernizate în următorii ani, pentru fiecare nivel de tensiune, cu indicarea volumului total a investițiilor, lungimea rețelelor electrice, numărul și capacitatea posturilor de transformare. În legătură cu executarea respectivei prevederi, operatorul sistemului de distribuție trebuie să descrie scenariile de integrare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile energie din perspectiva analizei cost-beneficiu, în conformitate cu obiectivele naționale stabilite în actele normative în domeniul energiei regenerabile; Propunerea de modificare (3) În contextul obligației stabilite la alin. (1), operatorul sistemului de distribuție va prezenta Agenției spre examinare și aprobare cel puțin o dată la doi ani un plan de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție pentru următorii cinci ani, trebuie să conțină informații transparente cu privire la serviciile de flexibilitate necesare pe termen mediu și lung și trebuie să stabilească investițiile planificate pentru următorii cinci ani, punând un accent deosebit pe infrastructura de distribuție principală care este necesară pentru a racorda noile capacități de producere și noile sarcini, inclusiv punctele de reîncărcare pentru vehiculele electrice. Planul de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție trebuie să cuprindă măsuri eficiente pentru garantarea fiabilității rețelelor electrice de distribuție ale operatorului sistemului de distribuție respectiv, precum și, fără a se limita la: a) descrierea infrastructurii existente și a stării actuale a acesteia; b) descrierea rețelelor	Nu se acceptă, Art. 68, alin. (3) din Proiect stipulează că, la elaborarea planurilor de dezvoltare, OSD trebuie să țină cont de documentele de politici în sectorul electroenergetic și nu să asigure executarea acestora. Textul transpune prevederile Directivei 2019/944, și anume articolul 32. Este de menționat și că OSD consultă planurile de dezvoltare a rețelelor electrice în mod transparent și în cazul în care sunt solicitări din partea unor potențiali producători acestea urmează a fi analizate și considerate.

		electrice de distribuție, care trebuie construite, pentru fiecare nivel de tensiune, cu indicarea volumului total a investițiilor, lungimea rețelelor electrice, numărul și capacitatea posturilor de transformare. Argumentarea In momentul elaborării planului, în marea majoritatea a cazurilor Operatorul nu are informație despre surse regenerabile ce urmează a fi racordate la rețea ce urmează a fi construita. De asemenea este necesar de a identifica surse financiare prin tarif pentru a susține implementarea planurilor strategice de dezvoltare ca investiții în smart metering, ciber securty, întărirea rețelelor pentru integrarea surselor regenerabile etc. Implementarea acțiunilor specificate în Planul National de Clima nu pot fi efectuate din contul OSD deoarece sursele de care dispune compania sunt limitate si sunt în principal direcționate spre renovarea si modernizarea rețelelor existente. Pentru a depăși acest impediment este necesar identificarea altor surse de finanțare.	
	14.	Prevederea proiectului Articolul 68. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții (8) În baza planului de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție aprobat, ținând cont de solicitările primite de la utilizatorii de sistem, existenți sau potențiali, precum și de informațiile actualizate privind starea și gradul de uzură a rețelelor electrice de distribuție, operatorul sistemului de distribuție este obligat să elaboreze și să transmită Agenției spre aprobare, anual, până la data de 31 octombrie, planul de investiții pentru anul următor. Planul anual de investiții se elaborează de către operatorul sistemului de distribuție în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul privind investițiile. Propunerea de modificare Articolul 68. (8) În baza planului aprobat de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție, ținând cont de solicitările primite de la utilizatorii de sistem, existenți sau potențiali, precum și de informațiile actualizate privind starea și gradul de uzură a rețelelor electrice de distribuție, operatorul sistemului de distribuție este obligat să elaboreze și să transmită Agenției spre aprobare si/sau modificare, anual, până la data de 31 octombrie, planul de investiții pentru anul următor. Planul anual de investiții se elaborează de către operatorul sistemului de distribuție în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul privind investițiile. Planul anuala de investiții poate include si proiecte multianuale si ANRE le aproba valoare totala prin emiterea unei decizii. Argumentarea Propunem ca prin o decizie ANRE sa aprobe si proiecte multianuale. Deoarece sunt cazuri când din cauza livrărilor sau a complexității implementării un proiect de investiții nu poate fi efectuat si dat în exploatare	Nu se acceptă, Problema respectiva poate fi rezolvata prin includerea soft-ului în planul de dezvoltare. Totodată, acest gen de detalii este de evitat în legislația primară în special în contextul în care există legislație secundară dedicată în ceea ce privește dezvoltarea rețelelor electrice, modul de planificare a investițiilor, precum și în ceea ce privește criteriile aplicate la examinarea planurilor de investiții.

		in un an. Ca exemplu, implementarea unui soft, unor proiecte in tensiune înalta.	
	15.	Prevederea proiectului Articolul 68. Dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție și planurile de investiții Alin. Nou Propunerea de modificare (14) Autoritățile publice relevante vor crea un fond pentru implementarea de către operatorii sistemelor de distribuție a acțiunilor descrise în Strategia Energetică și Planul National Integrat pentru Energie și Climă, inclusiv a acțiunilor de digitalizare a rețelelor electrice de distribuție și de protecție cibernetică, precum și de integrare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie. Argumentarea A se vedea documentul State Aid SA.113565 (2024/N) – Germany, Aid for the construction of the Hydrogen Core Network in Germany, în care autoritățile au explicat că incertitudinea cu privire la perspectivele viitoarei piețe a hidrogenului îi împiedică pe potențialii operatori de rețea să investească în construcția HCN în timp util, ceea ce la rândul său ar contribui la decarbonizarea sectorului energetic al țării. Iar, pentru a depăși această situație se prevede crearea unor fonduri garantate de autoritățile federale. În mod similar, în scopul implementării acțiunilor de decarbonizare a Republicii Moldova, sunt necesare surse financiare consistente, pe care operatorii de distribuție nu le vor putea atrage de sine stătător. Corespunzător, se propune crearea de către autoritățile publice a fondului respectiv prin care să susțină implementarea cu succes și în timp util a acțiunilor respective.	Nu se acceptă. Proiectul legii nu instituie obligații în sarcina operatorilor sistemelor de distribuție pentru implementarea documentelor de politici. Operatorilor de sistem le revin funcții și sarcini noi în contextul eforturilor Republicii Moldova de a se alinia la principiile și cerințele Uniunii Europene ce țin de organizarea piețelor de energie electrică, fără de care integrarea pieței energiei electrice și a sectorului electroenergetic în piața internă a Uniunii Europene și în sistemul ENTSO-E nu mai este posibilă (de ex. digitalizarea rețelelor electrice, securizarea cibernetică, integrarea serviciilor de flexibilitate, etc). În acest context, operatorii de sistem trebuie să își asume un rol pro activ în dezvoltarea sistemului electroenergetic (și nu doar în sensul extinderii rețelelor electrice și al racordării de noi consumatori). A se vedea mai sus descrierea funcțiilor noi ale OSD, în calitate de facilitator de piață neutru. Totodată, decizia privind organizarea de fonduri ține de executiv (și se în funcție de necesitățile sectorului, resursele de finanțare disponibile), iar completarea legii în acest sens nu este necesară. În fine, cazul hidrogenului nu este relevant pentru situația OSD, deoarece tehnologiile de producere a hidrogenului sunt tehnologii emergente și costisitoare, iar implementarea acestora nu este posibilă fără suport consistent din partea statului.
	16.	Prevederea proiectului Articolul 71. Accesul la rețelele electrice (4) În legătură cu racordarea la rețelele electrice cu capacități limitate, operatorii de sistem pot organiza licitații. Procedura de organizare a licitațiilor se elaborează de operatorii de sistem și se prezintă Agenției spre aprobare, iar veniturile obținute de operatorii de sistem, urmare a organizării licitațiilor urmează a fi utilizate de aceștia pentru dezvoltarea rețelelor electrice. Propunerea de modificare - Argumentarea Despre ce fel de licitații se vorbește în articol, în ce condiții sunt organizate aceste licitații? Ce se va licita? Se vor vinde emiterea avizelor de recodare?	Se ia act, Cazurile în care urmează a fi organizate licitațiile urmează a fi stabilite în Regulamentul privind racordarea. Relevăm în acest sens, exemplul Spaniei, al României (care este în proces de implementare). În principal, sunt vizate punctele congestionate, iar banii care urmează a fi obținuți de operatorul de sistem urmează a fi utilizați pentru dezvoltarea rețelei în legătură cu racordarea solicitanților în zonele congestionate. Obiect al licitației este capacitatea disponibilă a rețelor în punctele/zonele congestionate. Avizele de racordare nu fac obiectul tranzacțiilor dintre solicitanți și operatori de sistem, acestea reprezintă documente cu caracter tehnic în care sunt indicate specificațiile tehnice pe care trebuie să le îndeplinească solicitantul pentru racordarea la rețea a instalației sale.
	17.	Prevederea proiectului Articolul 72. Procesul de racordare la rețelele electrice (4) Prin derogare de la alin. (2), în cazul unei cereri depuse de solicitant, consumator casnic	Nu se acceptă, Textul respectiv există actualmente în Legea în vigoare și este unul care asigură un proces funcțional. Totodată, nu este

	existent sau potențial consumator casnic, de racordare la rețeaua electrică de distribuție a unei centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie, destinată acoperirii consumului propriu de energie electrică, cu o capacitate instalată care nu depășește puterea sa contractată, operatorul sistemului de distribuție este obligat să elibereze avizul de racordare în termen de 10 zile calendaristice de la înregistrarea cererii, cu condiția ca solicitantul să aibă anexat la cererea respectivă toate documentele necesare stabilite în Regulamentul privind racordarea. În cazul în care solicitantul, potențial consumator casnic solicită concomitent racordarea instalației de utilizare și racordarea centralei electrice care utilizează surse regenerabile de energie, operatorul sistemului de distribuție eliberează un singur aviz de racordare. Dacă în urma acestei solicitări se vor redimensiona instalațiile electrice ale solicitantului consumator casnic, operatorul sistemului de distribuție este obligat să precizeze în anexa la avizul de racordare informațiile grafice și datele tehnice complete pentru estimarea costurilor necesare, în vederea redimensionării instalației respective. Propunerea de modificare (4) Prin derogare de la alin. (2), în cazul unei cereri depuse de solicitant, consumator casnic existent sau potențial consumator casnic, de racordare la rețeaua electrică de distribuție a unei centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie cu capacitatea de pînă la 15 kW, destinată acoperirii consumului propriu de energie electrică, cu o capacitate instalată care nu depășește puterea sa contractată, operatorul sistemului de distribuție este obligat să elibereze avizul de racordare în termen de 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii, cu condiția ca solicitantul să aibă anexat la cererea respectivă toate documentele necesare stabilite în Regulamentul privind racordarea. În cazul în care solicitantul, potențial consumator casnic solicită concomitent racordarea instalației de utilizare și racordarea centralei electrice care utilizează surse regenerabile de energie, operatorul sistemului de distribuție eliberează un singur aviz de racordare. Dacă în urma acestei solicitări se va modifica numărul de faze a instalației electrice de racordare ale solicitantului consumator casnic, operatorul sistemului de distribuție este obligat, la cererea solicitantului, să prezinte informațiile grafice și datele tehnice complete pentru estimarea costurilor necesare, în vederea redimensionării instalației respective. Argumentarea În text nu este clar la care instalații se referă autorul, de racordare sau utilizare. Dacă la acele de racordare, acest aliniat nu are sens deoarece racordarea unei centrale în limitele puterii contractate nu presupune redimensionarea instalației de racordare. Probabil că aici autorul se referă la numărul de faze a instalației de racordare. Totodată, pentru racordarea unui potențial consumator, instalația de racordare se dimensionează la faza de proiectare. Prezentarea informației grafice în cazul redimensionării instalației electrice în fiecare aviz de racordare va ocupa mult timp și va duce la	justificată prelungirea termenului de eliberarea a avizului de racordare către această categorie de solicitanți, iar specificațiile/detaaliile tehnice care urmează să fie incluse în aviz nu își au locul în legislația primară.
--	--	--

		nerespectare a termenului de eliberare a avizului de racordare. De fapt, cazurile pentru care se solicita informația despre instalația electrică nu sunt dese. Includerea în fiecare aviz de racordare nu este necesară chiar și problematică din cauza lipsei de resurse.	
	18.	Prevederea proiectului Articolul 72. Procesul de racordare la rețelele electrice (5) Operatorul de sistem cooperează cu solicitantul la alegerea și realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare, ținând cont de puterea solicitată, caracteristicile specifice ale instalației electrice care urmează a fi conectată (instalație de utilizare, instalație de stocare a energiei sau centralele electrice) și caracteristicile rețelei electrice la care se solicită racordarea, pe baza căreia se stabilește punctul de racordare și se proiectează instalația de racordare. Operatorul de sistem va prezenta solicitantului costul estimativ pentru construcția instalației de racordare. Este interzisă impunerea către solicitant a unor cerințe care nu sunt stabilite expres în documentele normativ-tehnice sau cerințe de calitate superioare decât cele minime stabilite în documentele normativ-tehnice Propunerea de modificare (5) Operatorul de sistem cooperează cu solicitantul la alegerea și realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare, ținând cont de puterea solicitată, caracteristicile specifice ale instalației electrice care urmează a fi conectată (instalație de utilizare, instalație de stocare a energiei sau centralele electrice) și caracteristicile rețelei electrice la care se solicită racordarea, pe baza căreia se stabilește punctul de racordare și se proiectează instalația de racordare. Este interzisă impunerea către solicitant a unor cerințe care nu sunt stabilite expres în documentele normativ-tehnice și standardelor aplicabile în Republica Moldova. Argumentarea - Se propune înlocuirea acestei sintagme deoarece noțiunea de "calitate superioară" este subiectivă. Cerințele față de echipamente se stabilesc în actele normativ-tehnice și standardele cărora trebuie să corespundă acestea, de exemplu EN, IEC, dar care sunt în vigoare pe teritoriul RM. - S-a exclus obligativitatea prezentării costurilor estimative pentru construcția instalației de racordare. Aceasta implică antrenarea unui număr mai mare de angajați și sunt costuri mai mari. Costurile determinate în grabă, fără consultarea cu proiectul urmează a fi unele foarte estimative și nu vor reflecta costurile reale, ce pe viitor vor crea neînțelegeri în cazul semnării Contractului de Racordare cu Operatorul de Sistem.	Se acceptă parțial, Textul respectiv există actualmente în Legea în vigoare și este unul care asigură un proces funcțional. Respectiv nu este clar de ce operatorul de sistem ar trebui să angajeze personal suplimentar pentru implementarea unei prevederi pe care deja o aplică în baza Legii nr. 107/2016. Totodată, în contextul propunerii Moldelectrica, textul a fost reformulat în sensul obligării operatorului de sistem să prezinte informații cu privire la costul estimativ privind construcția instalației de racordare a unui solicitant care a optat pentru realizarea respectivei instalații de către operatorul de sistem.
	19.	Prevederea proiectului Articolul 72. Procesul de racordare la rețelele electrice (17) În cazul racordării unei instalații cu o putere contractată de cel mult 150 kW la rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă și medie, admiterea în exploatare a instalațiilor electrice se confirmă prin declarația unui electrician autorizat, cu excepția instituțiilor preșcolare, a instituțiilor de învățământ, instituțiilor	Se acceptă parțial, Textul a fost redactat.

		medicale, azilurilor de bătrâni și a orfelinatelor, a rețelelor de iluminat public, precum și a situațiilor în care racordarea implică instalarea posturilor de transformare. În aceste cazuri admiterea în exploatare se efectuează de către organul supravegherii energetice de stat prin emiterea actului de corespundere în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, aprobat de Agenție. Actul de corespundere se emite și în cazul racordării la rețelele electrice de distribuție de tensiune medie și înaltă a locurilor de consum cu putere contractată mai mare de 150 kW, precum și în cazul racordării instalațiilor de utilizare la rețeaua electrică de transport. Propunerea de modificare (17) În cazul racordării unei instalații cu o putere contractată de cel mult 150 kW la rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă și medie, admiterea în exploatare a instalațiilor electrice se confirmă prin declarația unui electrician autorizat, cu excepția instituțiilor preșcolare, a instituțiilor de învățământ, instituțiilor medicale, azilurilor de bătrâni și a orfelinatelor, a blocurilor locative cu un număr mai mare de 10 apartamente, a rețelelor de iluminat public, precum și a situațiilor în care racordarea implică instalarea posturilor de transformare. În aceste cazuri admiterea în exploatare se efectuează de către organul supravegherii energetice de stat prin emiterea actului de corespundere în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, aprobat de Agenție. Actul de corespundere se emite și în cazul racordării la rețelele electrice de distribuție de tensiune medie și înaltă a locurilor de consum cu putere contractată mai mare de 150 kW, precum și în cazul racordării instalațiilor de utilizare la rețeaua electrică de transport. Argumentarea Blocurile locative sunt obiecte importante și după trecerea lor la contracte individuale Operatorul de Sistem este obligat să deservească rețelele magistrale.	
	20.	Prevederea proiectului Articolul 73. Dispoziții specifice privind procesul de racordare la rețelele electrice și transmitere în proprietatea operatorului de sistem a instalațiilor, echipamentelor, liniilor electrice aparținând terților (3) Operatorul de sistem este în drept să racordeze la rețeaua electrică și în cazul în care capacitatea instalației de racordare a unui consumator final existent sau a unui producător existent permite racordarea instalației de utilizare sau a centralei electrice a altor potențiali consumatori finali sau a altor potențiali producători. Racordarea în astfel de situații se efectuează după semnarea unui acord tripartit între operatorul de sistem, consumatorul final existent/producătorul existent și consumatorul final potențial/producătorul potențial, prin care semnatarii stabilesc drepturile și obligațiile asumate. În acordul respectiv se prevede, în mod obligatoriu, că operatorul de sistem prestează serviciul de transport/distribuție a energiei electrice la aceiași parametri de calitate ca și	Se acceptă

		unui utilizator de sistem a cărui instalație de utilizare sau centrala electrică este racordată direct la rețeaua electrică, pe parcursul perioadei în care există instalația de racordare respectivă a consumatorului final existent sau a producătorului existent. Proiectul instalațiilor electrice se coordonează de operatorul de sistem, iar furnizorul include aceleași condiții în contractul de furnizare a energiei electrice sau în contractul de achiziționare a energiei electrice ca și în cazul unui consumator final sau producător ale cărui instalații electrice sunt racordate direct la rețeaua electrică. Propunerea de modificare (3) Operatorul de sistem este în drept să emită avize de racordare la rețeaua electrică și în cazul în care capacitatea instalației de racordare a unui consumator final existent sau a unui producător existent permite racordarea instalației de utilizare sau a centralei electrice a altor potențiali consumatori finali sau a altor potențiali producători. Emiterea avizului de racordare în astfel de situații se efectuează după semnarea unui acord tripartit între operatorul de sistem, consumatorul final existent/producătorul existent și consumatorul final potențial/producătorul potențial, prin care semnatarii stabilesc drepturile și obligațiile asumate. În acordul tripartit se prevăd termenele și condițiile de utilizare în comun a instalației de racordare a consumatorului final sau producătorului existent, inclusiv responsabilitățile privind asigurarea continuității serviciului de distribuție și a caracteristicilor de tensiune ale energiei electrice în punctul de racordare a instalației electrice a consumatorului final potențial sau a producătorului potențial de energie electrică. Proiectul instalațiilor electrice se coordonează de operatorul de sistem, iar furnizorul include prevederile acordului tripartit în contractul de furnizare a energiei electrice sau în contractul de achiziționare a energiei. Argumentarea OS nu poate garanta respectarea parametrilor de calitate a unei porțiuni de rețea care nu-i aparține sau aceasta ar însemna că OS trebuie să asigure mentenanța acestei rețele pentru a exclude abaterile de la parametrii de calitate. OS poate garanta respectarea parametrilor de calitate numai în pana în punctul de delimitare cu consumatorul la instalațiile de racordare ale cărora este racordat consumatorul respectiv. Astfel se propune menținerea formulării din Legea 107. Ultima fraza urmează să fie ajustată deoarece aduce confuzie prin textul în cauză, de parcă OSD își asuma obligația de calitate în instalațiile terților.	
	21.	Prevederea proiectului Articolul 73. Dispoziții specifice privind procesul de racordare la rețelele electrice și transmitere în proprietatea operatorului de sistem a instalațiilor, echipamentelor, liniilor electrice aparținând terților (5) Persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate instalații electrice, linii electrice și posturi de transformare sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului sistemului de transport, a operatorului	Se acceptă

		sistemului de distribuție. Operatorul sistemului de distribuție este obligat să primească instalațiile electrice transmise cu titlu gratuit, cu condiția efectuării de către proprietarul instalațiilor electrice, liniilor electrice și posturilor de transformare a lucrărilor necesare pentru a asigura corespunderea acestora cu cerințele de securitate. Propunerea de modificare (5) Persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate instalații electrice de racordare, linii electrice și posturi de transformare, prin care se asigură livrarea energiei electrice și către alți consumatori finali, sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului de sistemului de transport, a operatorului sistemului de distribuție. Operatorul de sistemului de distribuție este obligat să primească instalațiile electrice transmise cu titlu gratuit, cu condiția efectuării de către proprietarul instalațiilor electrice, liniilor electrice și posturilor de transformare a lucrărilor necesare pentru a asigura corespunderea acestora cu cerințele de securitate și Normele minime de exploatare a instalațiilor electrice aprobate de către ANRE. Acestea instalații trebuie să asigure livrarea energiei electrice și către alți consumatori finali. Argumentarea -Noțiunea de instalații electrice este una foarte vastă, inclusiv include și instalațiile electrice de consum. Este inadmisibil ca un OS să realizeze exploatarea și mentenanța instalațiilor de utilizare a consumatorilor finali. Din cauza diversității dar și specificului instalațiilor de utilizare, OS nu va fi capabil să dețină accesul 24/24 pentru mentenanța acestora dar și stocuri de materiale, echipamente și piese de schimb. OS ar putea să ia la balanță instalațiile de racordare, acestea fiind similare cu instalațiile electrice din gestiune. Nu este suficient să se includă numai cerințele de securitate. Mai mult ca atât nu este clar la ce se referă aceste cerințe de securitate, nu există un act normativ secundar care ar descrie aceste cerințe. Totodată, funcționarea instalațiilor electrice sunt reglementate prin Normele minime de exploatare. Confirmarea corespunderii cu acestea se va realiza prin prezentarea documentației tehnice a instalației electrice dar și prin testările și măsurările care sunt parte a acestor Norme. - OS este ținut să gestioneze instalații de transport și de distribuție care asigură prestarea serviciilor către mai mulți utilizatori de rețea. Prin urmare, nu i se poate impune să preia instalații de racordare sau de alt tip care nu corespund acestui criteriu, din moment ce trebuie să se conducă de principiul costurilor minime. Or, preluarea unor instalații care servesc doar alimentării unui singur utilizator de rețea și nu sunt rețele de distribuție sau transport încalcă principiul, deoarece costurile sunt suportate cu alte instalații decât cele de distribuție și/sau transport, fiind majorate artificial costurile legate de serviciile de transport și/sau distribuție. Precizarea a fost introdusă pentru a face o claritate	
--	--	---	--

		cu privire la această caracteristică a instalațiilor transmise cu titlu gratuit, menționată și în fraza precedentă.	
	22.	Prevederea proiectului Articolul 74. Dispecerizarea producerii și a consumului dispecerizabil Alin. (3) ,b) centrala electrică respectivă a fost pusă în funcțiune înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi. Propunerea de modificare b) centrala electrică respectivă a fost pusă în funcțiune înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi sau a fost aprobată pentru construcție în baza unei licitații organizate de către autoritățile statului. Argumentarea Nu este clar dar dacă centrala SRE pentru care se acorda statut eligibil în urma unei licitații va fi pusă în funcțiune după ce va intra în vigoare aceasta lege, atunci centrala în cauza nu va avea prioritate la dispecerizare?	Nu se acceptă, În conformitate cu art. 12 din Regulamentul nr. 943/2019, transpus în art. 74 din proiectul legii, operatorul de sistem este obligat să dispecerizeze centralele electrice și consumul dispecerizabil în mod nediscriminatoriu, transparent și bazat pe mecanisme de piață, cu excepțiile prevăzute expres la art. 12, alin. (2), alin. (4) și alin. (6). Alin. (6) din art. 12 prevede expres că dispecerizarea prioritară poate fi aplicată în raport cu centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie (centralele electrice din SRE) și care au fost puse în funcțiune înainte de data de intrării în vigoare a Regulamentului 943/2019 la nivelul Comunității Energetice. Respectiv, extinderea aplicării principiului dispecerizării prioritare la alte tipuri centrale electrice din SRE trebuie să facă obiectul unei derogări acordate în cadrul Comunității Energetice de către Consiliul Ministerial.
	23.	Prevederea proiectului Articolul 76. Evidența și măsurarea energiei electrice (3) Măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale se realizează cu ajutorul echipamentelor de măsurare ale căror tipuri sunt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasat pe pagina web oficială a Institutului Național de Metrologie. Instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorului final se efectuează de către operatorii de sistem la ale căror rețele electrice este racordată instalația de utilizare a consumatorului final respectiv. Propunerea de modificare (3) Măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale se realizează cu ajutorul echipamentelor de măsurare ale căror tipuri sunt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasat pe pagina web oficială a Institutului Național de Metrologie. Instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorului final, cu excepția situației reglementate de alin.(6), se efectuează de către operatorii de sistem la ale căror rețele electrice este racordată instalația de utilizare a consumatorului final respectiv. Argumentarea Trebuie de concretizat, pentru a fi în corespundere cu excepția de la alin. (6) aplicat pentru consumatorii non-casnici.	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost reformulată pentru a se exclude echivocul în interpretare cu privire la responsabilitatea operatorilor de sistem în legătură cu echipamentele de măsurare.
	24.	Prevederea proiectului Articolul 78. Gestionarea datelor, schimbul de date și procedurile de acces la date Aliniat nou	Nu se acceptă, Termenul nu este argumentat, Totodată, conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/1162 al Comisiei, operatorii de sistem trebuie să elaboreze proceduri

		Propunerea de modificare (9) În termen de 36 de luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, OS vor avea implementa sistemele informaționale corespunzătoare în scopul implementării prevederilor prezentului articol. Argumentarea Sistemele informatice gestionate de către OS nu permit implementarea prevederilor prezentului articol, totodată modificarea sistemelor actuale nu este posibil de realizat din punct de vedere tehnic. În acest se necesită implementarea unui sistem informatic nou care necesită timp de elaborare a caietului de sarcini, realizarea procedurilor de achiziție și implementarea acestuia	interne cu privire la gestionarea datelor privind consumul de energie electrică, inclusiv a datelor cu caracter personal, accesul la datele respective, asigurarea protecției datelor respective, etc. Totodată, cerințele specifice cu privire la gestionarea datelor urmează a fi stabilite într-o hotărârea aprobată de ANRE în acest sens.
	25.	Prevederea proiectului Articolul 79. Întreruperi, limitări și încetarea livrării energiei electrice Propunerea de modificare (9) Obligația de reparare a prejudiciului suportat de consumatorul non casnic ca urmare a limitării, întreruperii sau încetării prestării serviciului de transport sau a serviciului de distribuție a energiei electrice nu va depăși valoarea consumului mediu de energie electrică aferent perioadei limitării, întreruperii sau încetării prestării respectivului serviciu. Argumentarea Propunem o responsabilizare a consumatorilor non casnici, prin limitarea răspunderii OS, dat fiind faptul că activitatea de transport și distribuție a e.e. implică o serie de factori de risc tehnologici, iar consumatorii non casnici (care sunt profesioniști) ar trebui să fie suficienți de diligenți ca să-și administreze riscurile afacerii cu o mai mare previzibilitate.	Nu se acceptă, Nu este argumentată o astfel de intervenție, respectiv operatorii de sistem, conform prevederilor Legii urmează să își onoreze obligațiile privind prestarea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice.
	26.	Prevederea proiectului Articolul 92. Dispoziții specifice privind piața de echilibrare. Derogări Alin. Nou Propunerea de modificare (9) Agenția monitorizează disponibilitatea surselor de echilibrare pe piața energiei electrice de echilibrare. În cazul în care se constată o indisponibilitate de surse de echilibrare, Agenția identifică cauza apariției problemei (de reglementare sau deficiență a pieței energiei electrice de echilibrare) și elaborează un plan de acțiuni cu un calendar pentru realizarea măsurilor de eliminare a cauzei apariției problemei, care se publică pe pagina web oficială a Agenției. Aceste măsuri pot include necesarul de noi capacități de echilibrare, promovarea în continuare a integrării piețelor de energie electrică din Republica Moldova cu cele din țările vecine, măsuri pentru facilitarea achiziției de către operatorul sistemului de transport a capacității de echilibrare pe piețele regionale, măsuri de stimulare pentru a oferi energie electrică pe piața energiei electrice de echilibrare, asigurarea unor condiții de concurență echitabile.	Nu se acceptă, Având în vedere introducerea conceptului de adecvanță a resurselor, aspectele ce țin de asigurarea surselor suficiente de echilibrare urmează a fi soluționate în conformitate cu prevederile art. 49-54.

		(10) Agenția, prezintă planul de acțiuni menționat la alin.(9) spre consultare Secretariatului Comunității Energetice și pune în aplicare orice măsuri convenite în cooperare cu Secretariatul Comunității Energetice. (11) În cazul lipsei concurenței pe piața capacităților de echilibrare, Agenția poate prevedea o derogare de la achizițiile capacităților de echilibrare în baza mecanismelor de piață, inclusiv prin impunerea de obligații temporare de serviciu public operatorului sistemului de transport în ceea ce privește achiziția capacităților de echilibrare și/sau potențialilor furnizori ai capacităților de echilibrare prin organizarea de licitații pentru construcția de noi centrale de echilibrare. Preturile pentru capacitățile de echilibrare, în contextul obligației temporare de serviciu public, se determină la licitația organizată de operatorul sistemului de transport, care poate fi plafonat de Agenție în baza preturilor din țările vecine. . Obligațiile temporare de serviciu public sunt coordonate cu Secretariatul Comunității Energetice înainte de aprobarea acestora. Aceste obligații de serviciu public vor înceta în momentul în care achiziția capacităților de echilibrare se va putea efectua în baza mecanismelor de piață, acest moment urmând a fi coordonat cu Secretariatul Comunității Energetice. Argumentarea Pentru asigurarea clarității în privința acțiunilor ce urmează să fie întreprinse pentru lansarea pieței de echilibrare se propune păstrarea prevederilor art.813 din Legea energiei electrice în vigoare, nr.107/2016.	
	27.	Prevederea proiectului Articolul 104. Producerea energiei electrice (6) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice, a unei centrale electrice de termoficare cu o putere instalată mai mare de 20 MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente sau a unei centrale electrice de termoficare, în cazul în care capacitatea cumulată este mai mare de 20 MW, se efectuează prin hotărâre de Guvern, în conformitate cu Articolul 105. Propunerea de modificare (6) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice noi cu o capacitate mai mare de 20 MW, precum și reconstrucția sau extinderea unei centrale electrice existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, se efectuează prin hotărâre de Guvern, în conformitate cu Articolul 105. În cazul în care producătorul a fost selectat în baza unui proces competitiv/licitație organizat de către autoritățile relevante atunci autorizarea Guvernului nu este necesară. Argumentarea Reformulat Conform pct.1 din Regulamentul nr.517/2024. În cazul licitațiilor nu este necesar autorizarea Guvernului. Precizarea cu privire la centralele	Se acceptă parțial, Art. 105 din proiect a fost completat în contextul propunerii ANRE în sensul stipulării faptului că producătorii de energie electrică din surse regenerabile care au obținut statutul de producători eligibili în conformitate cu Legea nr. 10/2016 sunt exceptați de la procedura de autorizare prevăzută la art. 4, alin. (1), lit. g) din proiect. Totodată, menționăm că prevederea privind exceptarea de la procedura generală de autorizare se aplică doar în raport cu producătorii eligibili.

		electrice de termoficare este una de prisos, deoarece acestea de asemenea sunt centrale electrice. După exemplul României, o asemenea autorizație se numește „autorizație de înființare” care se emite de către ANRE ca o verificare finală că proiectul corespunde normelor tehnice și s-au îndeplinit toate cerințele administrative: autorizație de construire, aviz de racordare, acord de mediu, terenuri, etc. Nu are caracterul de a aproba o investiție privată și nicidecum în sarcina Guvernului.	
	28.	Prevederea proiectului Articolul 105. Procedura de autorizare pentru noile capacități de producere a energiei electrice (1) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice, a unei noi centrale electrice de termoficare cu o putere instalată mai mare de 20 MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente sau a unei centrale electrice de termoficare în cazul în care capacitatea cumulată este mai mare de 20 MW, astfel cum este stabilit la Articolul 104 alin. (6) se efectuează în conformitate cu criteriile și procedura stabilite printr-un regulament aprobat de Guvern. Autorizația se acordă pe baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. La stabilirea criteriilor corespunzătoare, se iau în considerare următoarele: a) siguranța și securitatea instalației electrice, inclusiv impactul acesteia asupra siguranței și securității sistemului electroenergetic; b) protecția sănătății și siguranței publice; c) protecția mediului; d) utilizarea terenurilor și alegerea amplasamentelor; e) utilizarea terenurilor domeniului public; f) eficiența energetică; g) natura surselor primare; h) caracteristicile specifice solicitantului, cum ar fi capacitățile tehnice, economice și financiare; i) conformitatea cu măsurile privind obligațiile de serviciu public și protecția consumatorilor, după caz; j) contribuția capacității de producere la îndeplinirea ponderii Republicii Moldova în producția de energie electrică din surse regenerabile de energie și contribuția Republicii Moldova la obiectivul Comunității Energetice pentru 2030; k) contribuția capacității de producere la reducerea emisiilor; l) alternativele la construirea de noi capacități de producere, cum ar fi soluțiile privind consumul dispecerizabil și stocarea energiei. Propunerea de modificare (1) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice cu o putere instalată mai mare de 20 MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, astfel cum este stabilit la Articolul 104 alin. (6) se efectuează în conformitate cu criteriile și procedura stabilite printr-un regulament aprobat de Guvern.	Nu se acceptă, Transpune prevederile Directivei nr. 2019/944. Aceste criterii vor fi considerate la o ulterioară modificare a Regulamentului 517/2024.

		Autorizația se acordă pe baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. La stabilirea criteriilor corespunzătoare, se iau în considerare următoarele: a) corespunderea tehnologiei cu politicile statului promovate prin prevederile Strategiei energetice a Republicii Moldova, ale Planului național integrat pentru energie și climă, ale altor documente de politici în domeniul energiei și tratate internaționale la care Republica Moldova este parte; b) credibilitatea racordării centralei electrice la rețelele electrice; c) credibilitatea tehnică a proiectului de instalare sau majorare a capacității centralei electrice; d) eligibilitatea terenului necesar pentru amplasarea centralei electrice în zona propusă de solicitant. Argumentarea Sunt aduse criteriile formulate în capitolul III secțiunea a 2-a din Regulamentul nr.517/2024, document analizat minuțios și care a fost consultat public. Reiterăm, ca pentru toate criteriile incluse la art. 105, exista autorități ale statului, instituții publice și legi speciale menite să reglementeze aceste raporturi. De la emiterea avizelor de racordare, la securizarea terenurilor și schimbarea destinației acestora, obținerea acordului de mediu printr-o procedură complexă de evaluare a impactului asupra mediului, elaborarea studiilor de specialitate, a proiectului tehnic, obținerea altor avize necesare și în sfârșit a autorizației de construire. Or, în cazul R. Moldova până la emiterea tuturor actelor permissive enumerate, Guvernul trebuie să autorizeze practic o intenție, ne fiind clar în ce scop.	
	29.	Prevederea proiectului Articolul 105. Procedura de autorizare pentru noile capacități de producere a energiei electrice (3) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice, a unei centrale electrice de termoficare cu o putere instalată mai mare de 20 MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente sau a unei centrale electrice de termoficare, în cazul în care capacitatea cumulată este mai mare de 20 MW, poate fi refuzată solicitantului doar din motive obiective, nediscriminatorii și argumentate corespunzător. Solicitantul este informat cu privire la motivele refuzului. Propunerea de modificare (3) Autorizarea instalării unei noi centrale electrice cu o putere instalată mai mare de 20 MW, precum și majorarea capacității unei centrale electrice existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, poate fi refuzată solicitantului doar din motive obiective, nediscriminatorii și argumentate corespunzător. Solicitantul este informat cu privire la motivele refuzului. Argumentarea	Nu se acceptă, Sintagma „<i>centralelor electrice de termoficare</i>” reprezintă o concretizarea a tipului centralei electrice, iar referința la aceasta este necesară pentru a se esclude echivocul în interpretare la aplicarea prevederilor legii care reglementează procedura de autorizare a construcției centralelor.

		Formularea textului cu privire la autorizarea centralelor în conformitate cu pct.1 din Regulamentul aprobat prin HG nr.517/2024. Precizarea cu privire la centralele electrice de termoficare este una de prisos, deoarece acestea de asemenea sunt centrale electrice.	
	30.	Prevederea proiectului Articolul 107. Furnizarea energiei electrice (6) În scopul îndeplinirii cerințelor alin. (5), furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune organizează licitații pentru cumpărarea cantităților de energie electrică necesare. Licitațiile se organizează pentru produse licitate distincte, iar furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune desemnează drept câștigători ai licitației cel puțin doi ofertanți clasati în ordinea crescătoare a prețurilor, care oferă cantități de energie electrică din surse diferite, suficiente să asigure necesitățile consumatorilor finali deserviți de furnizorul respectiv. Furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune atribuie ofertanților câștigători cantitățile de energie electrică în limitele cotelor maxime, aprobate prin hotărârea Agenției înainte de depunerea ofertelor în cadrul licitației, în funcție de diferența procentuală dintre prețurile oferite. Obligația stabilită în prezentul alineat nu împiedică furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune să achiziționeze energie electrică pe piețele organizate de energie electrică, inclusiv pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei, cu respectarea condițiilor de tranzacționare de pe piețele respective. Propunerea de modificare (6) În scopul îndeplinirii cerințelor alin. (5), furnizorul serviciului universal organizează licitații pentru cumpărarea cantităților de energie electrică necesare. Licitațiile se organizează pentru produse licitate distincte, iar furnizorul serviciului universal desemnează drept câștigători ai licitației cel puțin doi ofertanți clasati în ordinea crescătoare a prețurilor, care oferă cantități de energie electrică din surse diferite, suficiente să asigure necesitățile consumatorilor finali deserviți de furnizorul respectiv. Furnizorul serviciului universal atribuie ofertanților câștigători cantitățile de energie electrică în limitele cotelor maxime, aprobate prin hotărârea Agenției înainte de depunerea ofertelor în cadrul licitației, în funcție de diferența procentuală dintre prețurile oferite. Obligația stabilită în prezentul alineat nu împiedică furnizorul serviciului universal să achiziționeze energie electrică pe piețele organizate de energie electrică, inclusiv pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei, cu respectarea condițiilor de tranzacționare de pe piețele respective. Argumentarea Această prevedere în condițiile actuale este dificil de realizat de către furnizorul la serviciul universal. Procurările de pe piețele organizate sunt efectuate fără licitație. Furnizorul de ultima opțiune nu poate desfășura licitații, deoarece nu cunoaște ce consum ar putea să înregistreze de la o luna/zi/ora la alta. Pentru furnizorul de ultima opțiune cel mai potrivit ar fi să	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost reformulată după cum urmează: ”(6) Furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune procură energia electrică pe piețele organizate de energie electrică, inclusiv pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei, cu respectarea condițiilor de tranzacționare de pe piețele respective sau organizează licitații pentru cumpărarea cantităților de energie electrică necesare. Licitațiile se organizează pentru produse licitate distincte, iar furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune desemnează drept câștigători ai licitației cel puțin doi ofertanți clasati în ordinea crescătoare a prețurilor, care oferă cantități de energie electrică din surse diferite, suficiente să asigure necesitățile consumatorilor finali deserviți de furnizorul respectiv. Furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune atribuie ofertanților câștigători cantitățile de energie electrică în limitele cotelor maxime, aprobate prin hotărârea Agenției înainte de depunerea ofertelor în cadrul licitației, în funcție de diferența procentuală dintre prețurile oferite. Agenția monitorizează licitațiile organizate în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Regulilor pieței energiei electrice.”.

		dețină contracte EFET și atunci când are nevoie de energie să solicite cantități și preturi în baza acestor contracte, adică fără organizarea licitațiilor. Ba mai mult, furnizorul de ultima opțiune, din lipsa de timp suficient, ar putea să ajungă în situația când nu poate solicita procurarea energiei cu notificări pentru ziua următoare în baza contractelor EFET și chiar pe OPCOM, deoarece nu ar putea să nu dețină drepturi pe secțiune. Corespunzător, cel puțin în prima zi ar putea să fie în dezechilibru total.	
	31.	Prevederea proiectului Articolul 107. Furnizarea energiei electrice Alin.nou Propunerea de modificare (6¹) Pentru a asigura lichiditatea piețelor organizate furnizorul serviciului universal, operatorii de sistem pot achiziționa o cantitate de energie din piețele organizate. Argumentarea Este necesară această specificare deoarece și astăzi se cumpără energie pe OPCOM.	Se acceptă parțial, Această prevedere este inclusă deja în alin. (6)
	32.	Prevederea proiectului Articolul 107. Furnizarea energiei electrice Alin.nou Propunerea de modificare (6²) Operatorul de sistem poate delega furnizorul serviciului universal, care își desfășoară activitatea pe teritoriul său, organizarea licitației și achizițiile de pe piețele organizate de procurare a energiei pentru acoperirea pierderilor și a consumului tehnologic ale operatorilor de sistem. Argumentarea Având în vedere cantitățile mici de energie electrică procurate de OS. De asemenea, prin delegarea organizării licitației și achizițiile ulterioare de energie de furnizorul la serviciul universal se urmărește eficiența economică în procesul de achiziții, inclusiv obținerea unor preturi mai mici pe seama cantităților considerabil mai mari de energie pe care le procură furnizorul reglementat.	Nu se acceptă, Propunerea contravine principiilor de separare a operatorului sistemului de distribuție, prevăzute de Pachetul Energetic Transpus. Totodată, Directiva 944/2019 prevede expres în 31, para. (5) că OSD trebuie să acționeze ca facilitator de piață neutru atunci când achiziționează energie electrică pentru acoperirea pierderilor de energie electrică din rețele și să aplice proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață. Or, delegarea funcției respective către un furnizor anume ar echivala cu favorizarea acestuia în raport cu alți furnizori.
	33.	Prevederea proiectului Articolul 110. Funcțiile și obligațiile furnizorului (8) Informațiile specificate la alin. (2) se publică pe paginile electronice ale furnizorilor și se actualizează periodic. Informațiile privind gestionarea reclamațiilor se includ și în factura de plată. Propunerea de modificare (8) Informațiile specificate la alin. (2) se publică pe paginile electronice ale furnizorilor și se actualizează periodic. Argumentarea	Se acceptă parțial, Ultima frază de la alin. (8), art. 110 din Proiect se modifică după cum urmează ”Informațiile cu privire la drepturile consumatorilor în legătură cu soluționarea reclamațiilor, precum și adresa site-urilor web ale furnizorilor unde este descrisă procedura de examinare a reclamațiilor o se includ în factura de plată”. Este imperativ ca toți consumatorii finali, inclusiv cei care nu pot accesa paginile electronice ale furnizorilor, să fie informați cu privire la drepturile pe care le au în legătură cu examinarea reclamațiilor de către furnizori.

		Spațiul disponibil pentru informare în facturile emise către consumatorii finali este destul de limitat, mai ales în facturile emise consumatorilor casnici (format A5). Pentru a reflecta aceste informații în facturi este necesar de mărit formatul la facturi, ceea ce va duce la costuri mai mari pentru consumatori. Din acest motiv, aceste informații este mai potrivit să fie reflectate pe pagina electronică a furnizorilor, iar în facturi să se facă referința la pagina electronică. La fel va implica și modificare de soft. Însuși informația cu privire la starea petiției poate fi consultată prin contactarea furnizorului prin canalele de comunicare reflectate în facturi.	
	34.	Prevederea proiectului Articolul 112. Instrumente de comparare (5) Furnizorii sunt obligați să includă informații despre instrumentul de comparare dezvoltat de Agenție în facturile lor de plată. Furnizorii pot include în facturile de plată emise referințe la alte instrumente de comparare disponibile. Propunerea de modificare (5) Furnizorii sunt obligați să includă informații despre instrumentul de comparare dezvoltat de Agenție pe pagina electronică oficială. Furnizorii pot include pe pagina electronică oficială referințe la alte instrumente de comparare disponibile. Argumentarea Spațiul disponibil în facturi, în particular în cazul consumatorilor casnici, este foarte limitat, mai ales având în vedere că și Agenția mai solicită publicarea obligatorie și a altor informații.	Nu se acceptă, Se consideră necesară oferirea informației consumatorilor finali prin intermediul facturii de plată, acesta fiind un mijloc eficient de informare a consumatorilor finali. Totodată, prevederea respectivă transpune art. 14, alin. (1) din Directiva nr. 944/2019
	35.	Prevederea proiectului Articolul 113. Serviciul universal (3) În cazul în care, în rezultatul procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul serviciului universal, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor al serviciului universal pentru o perioadă care nu va depăși trei ani și aprobă prețul de furnizare. Agenția este în drept să impună obligația de serviciu public de prestare a serviciului universal furnizorului care îndeplinește cel puțin următoarele condiții: c) este separat de orice alte activități care nu au legătură cu tradingul cu energia electrică sau cu furnizarea energiei electrice. Propunerea de modificare (3) În cazul în care, în rezultatul procedurii prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul serviciului universal, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor al serviciului universal pentru o perioadă care nu va depăși trei ani și aprobă prețul de furnizare. Agenția este în drept să impună obligația de serviciu public de prestare a serviciului universal furnizorului care îndeplinește cel puțin următoarele condiții: c) este separat de activități care au legătură transportul sau distribuția energiei electrice.	Se acceptă parțial, Cu mențiunea că procedura prevăzută la alin. (2) este una competitivă.

		Argumentarea La pct. c) comentariul. Este o cerință foarte restrictivă și vizează inclusiv activități care nu au legătură cu sectorul energiei electrice. Corespunzător, pentru a respecta cerințele de unbundling, se propune de specificat separarea de OST/OSD.	
	36.	Prevederea proiectului Articolul 113. Serviciul universal (5) Furnizorul serviciului universal trebuie să includă în facturile sale de plată informații despre dreptul consumatorilor finali de a schimba furnizorul. Propunerea de modificare (5) Furnizorul serviciului universal trebuie să includă pe pagina oficială și în centrele de deservire a consumatorilor finali informații despre dreptul consumatorilor finali de a schimba furnizorul. Argumentarea Spațiul disponibil în facturi, în particular în cazul consumatorilor casnici, este foarte limitat, mai ales având în vedere că și Agenția mai solicită publicarea obligatorie și a altor informații.	Nu se acceptă, În contextul eforturilor privind liberalizarea pieței energiei electrice, se consideră oportună includerea cel puțin a referinței la Regulamentul privind procedura de schimbare a furnizorului de energie electrică. Totodată, exigența respectivă a fost introdusă pentru a se asigura transpunerea Anexei I, pct. 1.2., lit. (e) din Directiva nr. 944/2019.
	37.	Prevederea proiectului Articolul 114. Furnizarea de ultimă opțiune (1) Consumatorii finali care, pentru motive imputabile furnizorului, nu mai beneficiază de serviciile acestuia (furnizorul își încetează activitatea, furnizorul i s-a suspendat sau i s-a retras licența, furnizorul este în imposibilitate de a furniza energie electrică) au dreptul de a fi aprovizionați de către furnizorul de ultimă opțiune cu energie electrică conform parametrilor de calitate stabiliți, la prețuri determinate conform prezentului alineat, ușor comparabile, transparente și nediscriminatorii. Furnizorul de ultimă opțiune asigură continuitatea furnizării fără întrerupere a energiei electrice consumatorilor finali respectivi pentru perioada necesară încheierii contractului de furnizare a energiei electrice cu un nou furnizor, de cel puțin șase luni. Propunerea de modificare (1) Consumatorii finali care, pentru motive imputabile furnizorului, nu mai beneficiază de serviciile acestuia (furnizorul își încetează activitatea, furnizorul i s-a suspendat sau i s-a retras licența, furnizorul este în imposibilitate de a furniza energie electrică) au dreptul de a fi aprovizionați de către furnizorul de ultimă opțiune cu energie electrică conform parametrilor de calitate stabiliți, la prețuri aprobate de Agenție. Furnizorul de ultimă opțiune asigură continuitatea furnizării fără întrerupere a energiei electrice consumatorilor finali respectivi pentru perioada de cel mult 12 luni necesară încheierii contractului de furnizare a energiei electrice cu un nou furnizor. Argumentarea	Se acceptă parțial, Prevederea respectivă a fost ajustată în sensul precizării că prețurile pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorii de ultimă opțiune se stabilesc în conformitate cu art. 114. Totodată, prețurile de furnizare urmează a fi stabilite fie în contextul licitațiilor organizate conform alin. (2), fie urmează a fi aprobate de ANRE în cazul desemnării furnizorilor de ultimă opțiune în conformitate cu alin. (3). Cu privire la durata încheierii contractului cu furnizorul de ultimă opțiune, precizăm că Directiva nr. 944/2019 prevede în mod expres la art. 27a, alin. (3) obligația Statelor Membre de a asigura furnizarea de ultimă opțiune pentru cel puțin 6 luni.

		- În acest alineat nu este descris cum se determină preturile de furnizare de ultima opțiune. Doar la furnizare de ultima opțiune se practică preturi reglementate aprobate de Agenție. - Furnizarea de ultima opțiune ar urma să fie aplicată pentru o perioadă limitată/maximă de timp. În proiect este specificată perioada minimă de timp, ceea ce presupune că consumatorul se poate afla la furnizarea de ultima opțiune pentru o perioadă nelimitată de timp. De asemenea, termenul maxim de aflare la serviciul de ultima opțiune ar urma să fie alineat cu termenul de 12 luni prevăzut la art.113 alin.(7), termen în care un consumator final poate reveni la serviciul universal.	
	38.	Prevederea proiectului Articolul 114. Furnizarea de ultimă opțiune (3) În cazul în care, în rezultatul procedurii competitive prevăzute la alin. (2), nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu va depăși trei ani și aprobă prețul de furnizare. După examinarea circumstanțelor existente, Agenția are dreptul de a impune obligația de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune furnizorului serviciului universal sau altui furnizor care îndeplinește cel puțin următoarele condiții: c) este separat de orice alte activități care nu au legătură cu tradingul cu energie electrică sau cu furnizarea energiei electrice; Propunerea de modificare 3) În cazul în care, în rezultatul procedurii prevăzute la alin. (2), nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu va depăși trei ani și aprobă prețul de furnizare. După examinarea circumstanțelor existente, Agenția are dreptul de a impune obligația de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune furnizorului serviciului universal sau altui furnizor care îndeplinește cel puțin următoarele condiții: c) este separat de activități care au legătură transportul sau distribuția energiei electrice. Argumentarea Este o cerință foarte restrictivă și vizează inclusiv activități care nu au legătură cu sectorul energiei electrice. Corespunzător, pentru a respecta cerințele de unbundling, se propune de specificat separarea de OST/OSD. Este separat de orice alte activități care nu au legătură cu tradingul cu energie electrică sau cu furnizarea energiei electrice;	Se acceptă parțial, Cu mențiunea că procedura prevăzută la alin. (2) este una competitivă.
	39.	Prevederea proiectului Articolul 116. Prevederi generale. Drepturile și obligațiile consumatorilor finali (8) Consumatorul final primește gratuit de la furnizori, de la agregatorii cu care a încheiat contracte corespunzătoare facturile de plată pentru serviciile prestate, împreună cu informațiile care justifică prețurile. Consumatorul final	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat pentru o mai mare claritate. Totodată, sensul prevederii respective este că furnizorul nu poate solicita plată de la solicitant pentru prezentarea informațiilor corespunzătoare. Faptul că cheltuielile furnizorului suportate în legătură cu desfășurarea activității sale se includ în preț rezultă din

		are dreptul să solicite furnizorului său gratuit informații despre istoricul consumului, despre prețurile și penalitățile calculate și achitate. Propunerea de modificare (8) Consumatorul final primește de la furnizori, de la agregatorii cu care a încheiat contracte corespunzătoare facturile de plată pentru serviciile prestate, împreună cu informațiile care justifică prețurile. Consumatorul final are dreptul să solicite furnizorului său informații despre istoricul consumului, despre prețurile și penalitățile calculate și achitate. Argumentarea Induce în eroare acest cuvânt gratuit, deoarece costurile de facturare sunt indirect suportate de consumatorul final, sunt recuperate prin marja de furnizare.	prevederile legii care reglementează modalitatea de determinare a prețurilor pentru energie electrică.
	40.	Prevederea proiectului Articolul 116. Prevederi generale. Drepturile și obligațiile consumatorilor finali Alin. nou Propunerea de modificare (15) Consumatorul în cazul căruia întreruperea, limitarea sau sistarea livrării energiei electrice poate periclita viața oamenilor sau poate provoca pierderi materiale trebuie să fie aprovizionat cu energie electrică din două surse distincte. În scopul majorării gradului de fiabilitate și prevenirii prejudiciilor, acesta va instala din cont propriu a treia sursă de energie electrică, de rezervă. Argumentarea Alineatul este similar prevederilor din Legea cu privire la energetică și are menirea de a ajuta consumatorii în gestionarea riscurilor legate de anumite evenimente la locul de consum, ca acestea să nu se răsfrângă negativ asupra activității acestora.	Nu se acceptă, Conform tehnicii legislative, dublarea prevederilor în actele normative trebuie evitată. Or prevederea propusă se regăsește la art. 23 alin. (5) din Legea cu privire la energetică nr. 174/2017.
	41.	Prevederea proiectului Articolul 117. Contractul de furnizare a energiei electrice (7) În cazul întârzierii plății pentru consumul de energie electrică, consumatorii finali plătesc o penalitate în mărime determinată și în modul stabilit prin contract. Quantumul penalității nu poate depăși rata medie ponderată a dobânzii anuale la creditele noi acordate în moneda națională de către băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei. Quantumul penalității va fi comun pentru toți consumatorii în cadrul aceluiași tip de contract. Propunerea de modificare (7) În cazul întârzierii plății pentru consumul de energie electrică, consumatorii finali plătesc o penalitate în mărime determinată și în modul stabilit prin contract. În cazul furnizorului la serviciul universal și a furnizorului de ultima opțiune quantumul penalității nu poate depăși rata medie ponderată a dobânzii anuale la creditele noi acordate în moneda	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat pentru a stabili expres că mărimea penalității este negociabilă, dar fără a se depăși plafonul prestabilit. Totodată, este de menționat faptul că Proiectul legii, în spiritul Directivei nr. 944/2019 (a se vedea în acest sens art. 10 – art. 14, art. 18, Anexa I), stabilește un set minim de cerințe pentru ca drepturile consumatorilor finali să fie protejate, indiferent dacă aceștia încheie un contract de furnizare în contextul obligației de serviciu public sau un contract de furnizare a energiei electrice la preț negociat.

		națională de către băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei. Cuantumul penalității va fi comun pentru toți consumatorii în cadrul aceluiași tip de contract. Argumentarea Asemenea limitări ar putea fi impuse pentru furnizorii reglementați. Pentru ceilalți furnizori asemenea clauze se negociază la etapa semnării contractului de furnizare.	
	42.	Prevederea proiectului Articolul 118. Dreptul la un contract de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix și la un contract de furnizare a energiei electrice la prețuri dinamice. Propunerea de modificare Articolul 118. Dreptul la un contract de furnizare a energiei electrice la preturi negociate, pe durată determinată și la preț fix și la un contract de furnizare a energiei electrice la prețuri dinamice. Argumentarea Asemenea precizare este necesară pentru a nu induce în eroare consumatorii finali, deoarece în cazul furnizorilor reglementați se poate face uz de aceste drepturi doar dacă asemenea preturi sunt aprobate de Agenție, conform celor stabilite la art.113 6) și 114 (1).	Nu se acceptă, Articolul 118 transpune prevederile art. 11 din Directiva nr. 2019/944, iar Directiva nu face careva distincție pe tipuri de furnizori/contracte. Totodată, articolul respectiv descrie condițiile în care urmează să fie încheiate asemenea contracte, iar furnizorilor trebuie să consumatorilor trebuie să le fie asigurat acest drept. Subsidiar, în conformitate cu art. 118, alin. (8) din Proiect, principiile, procedura și cerințele care trebuie respectate în legătură cu încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice la prețuri dinamice, precum și a contractelor de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și la preț fix se stabilesc în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.
	43.	Prevederea proiectului Articolul 120. Procedura de schimbare a furnizorului sau agregatorului (3) Până la sfârșitul anului 2026, vor fi întreprinse măsuri ca procesul tehnic de schimbare a furnizorului, agregatorului să nu dureze mai mult de 24 de ore și să fie posibil în orice zi lucrătoare. Propunerea de modificare (3) Până la sfârșitul anului 2026, vor fi întreprinse măsuri ca procesul tehnic de schimbare a furnizorului, agregatorului să nu dureze mai mult de 24 de ore și să fie posibil în orice zi lucrătoare. Sistemele informaționale pentru implementare va fi acceptat de ANRE în tarif. Argumentarea Este necesar de specificat ca softul va fi aprobat de ANRE.	Nu se acceptă, Implementarea acestei prevederi nu poate fi condiționată de obligarea ANRE de a accepta orice costuri legate de implementarea sistemelor IT necesare. Agenția va accepta în scopuri tarifare investițiile necesare pentru realizarea obligațiilor care decurg din acest articol în conformitate cu cerințele stabilite în Lege în ceea ce privește efectuarea investițiilor și, respectiv cu respectarea cerințelor și a procedurilor stabilite în actele normative de reglementare relevante, aprobate de ANRE. Respectiv, operatorul de sistem urmează să identifice soluțiile IT optime și să prezinte argumente justificative autorității de reglementare.
	44.	Prevederea proiectului Articolul 126. Protecția consumatorilor vulnerabili (4) În cazul consumatorilor vulnerabili, furnizorul poate aplica mecanisme de susținere pentru a evita întreruperea furnizării de energie electrică către această categorie de consumatori finali, inclusiv în cazul neachitării la timp a facturilor de plată pentru energia electrică consumată. Propunerea de modificare	Nu se acceptă, Propunerea respectivă nu duce la îmbunătățirea proiectului. Nu există în practica UE asemenea cazuri de colaborare. La nivel de UE, furnizorii stabilesc măsuri de protecție a consumatorilor vulnerabili, iar acest exemplu de bună-practică este încurajat prin prevederea respectivă din Proiect.

		(4) În cazul consumatorilor vulnerabili, furnizorul, cu suportul furnizorului central de energie electrică și a centralelor electrice urbane de termoficare, poate aplica mecanisme de susținere pentru a evita întreruperea furnizării de energie electrică către această categorie de consumatori finali, inclusiv în cazul neachitării la timp a facturilor de plată pentru energia electrică consumată. Argumentarea Furnizorii au capacitate foarte limitată de a susține consumatorii vulnerabili, deoarece câștigurile sale îi permit doar într-o măsură limitată să apeleze la împrumuturi bancare, iar neachitare în termen a facturilor către producători/furnizori și operatori de rețea aduce după sine costuri și mai mari sub formă de penalități.	
	45.	Prevederea proiectului Articolul 129. Principii generale privind prețurile și tarifele reglementate (6) În condițiile stabilite la Articolul 35 și Articolul 92, Agenția poate aproba prețuri sau poate stabili metodologii pentru furnizarea de servicii de sistem, inclusiv servicii de echilibrare. Propunerea de modificare - Argumentarea Nu este clar. Dar prețurile la servicii de echilibrare nu se stabilesc la licitațiile organizate zilnic de OST, ar reieși ca acest segment de piață îl reglementăm?	Nu se acceptă, Prevederea respectivă face trimitere la articolul 35 și 92 din proiect. Conform art. 35, alin. (5) și art. 92, alin. (1) și alin. (8), Agenția este în drept să acorde derogări specifice de principiile de bază privind organizarea pieței serviciilor de sistem, inclusiv a pieței de echilibrare (achiziții prin aplicarea mecanismelor de piață). În acest context, se admite posibilitatea aprobării de prețuri sau metodologii care vor fi aplicate în legătură cu furnizarea serviciilor de sistem.
	46.	Prevederea proiectului Articolul 130. Metodologiile de calculare a prețurilor și tarifelor reglementate (3) Metodologiile de calculare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie să includă: 1) componența și modul de calculare a: a) cheltuielilor aferente procurării resurselor energetice primare și a energiei electrice, inclusiv pentru acoperirea nivelului rezonabil și justificat al consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică din rețelele electrice de transport și de distribuție, precum și pentru acoperirea, total sau parțial, a costurilor legate de echilibrare; Propunerea de modificare (3) Metodologiile de calculare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie să includă: 1) componența și modul de calculare a: a) cheltuielilor aferente procurării resurselor energetice primare și a energiei electrice, inclusiv pentru acoperirea nivelului rezonabil și justificat al consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică din rețelele electrice de transport și de distribuție, precum și pentru acoperirea costurilor legate de echilibrare; Argumentarea La costurile de echilibrare trebuie să fie considerate atât dezechilibrele proprii, cât și dezechilibrele cauzate de prosumatorii conectați la rețelele de	Nu se acceptă, Considerăm oportun de menținut prevederea de la alin. (3), pct. 1), lit. a) în redacția propusă de autor (prevedere preluată din Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016), pentru a oferi flexibilitate autorității de reglementare în ceea ce privește încurajarea furnizorilor care activează la prețuri reglementate (furnizorii de serviciu universal și furnizorii de ultimă opțiune) de a presta servicii în mod eficient, la costuri rezonabile și justificate. Concomitent, prevederea respectivă determină furnizorii în cauză să eficientizeze procesele de planificare și să participe activ pe piețele de energie electrică în scopul minimizării costurilor cu echilibrarea și reducerii dezechilibrelor generate în sistem. În ceea ce privește PZU/PPZ, obligativitatea implementării piețelor respective este expres stabilită în proiectul Legii, acestea urmând a fi lansate de către operatorul pieței de energie electrică (OPEM) în viitorul apropiat. Recent, OPEM a lansat procedura de consultare publică pentru procedurile operaționale necesare funcționării piețelor respective de energie electrică, elaborate de către acesta în temeiul Regulilor pieței energiei electrice.

		distribuție și care au contract cu furnizorul la serviciul universal. De menționat că, conform legii răspunderea pentru dezechilibre o poartă nu prosumatorii, această răspundere este pusă pe seama furnizorului la serviciul universal și indirect pe operatorul sistemului de distribuție. Ba mai mult, lipsesc mecanisme potrivite (PZU, PPZ) de piață pentru a diminua din dezechilibre. Suplimentar, din cauza unor condiții specifice pieței interne, pot fi înregistrate dezechilibre care nu sunt cauzate de operatori/furnizori (de exemplu, în mai multe zile pe parcursul lunilor de vară 2024 au fost înregistrate dezechilibre din cauză că Energocom confirma livrarea parțială a energiei solicitată prin notificări, iar cea ce nu era confirmat rămânea în dezechilibre).	În fine, situațiile descrise la acest punct din avizul prezentat urmează a fi examinate și soluționate cu participarea Agenției, întrucât acestea țin de implementarea de către participanții la piața energiei electrice a cerințelor și a procedurilor stabilite în Regulile pieței energiei electrice și în Codul rețelelor electrice, aprobate de ANRE.
	47.	Prevederea proiectului Articolul 130. Metodologiile de calculare a prețurilor și tarifelor reglementate 2) determinarea costurilor care trebuie incluse în prețurile sau tarifele reglementate, separat pentru fiecare activitate desfășurată de întreprinderile electroenergetice și pentru fiecare tip de rețea electrică; Propunerea de modificare 2) determinarea costurilor care trebuie incluse în prețurile sau tarifele reglementate, separat pentru fiecare activitate desfășurată de întreprinderile electroenergetice; Argumentarea Nu este clar la ce fel de tip de rețea se face referință, din acest motiv ar trebuie să fie exclus acest text.	Se acceptă
	48.	Prevederea proiectului Articolul 130. Metodologiile de calculare a prețurilor și tarifelor reglementate 3) condițiile de utilizare a costurilor privind amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale, a costurilor materiale, a costurilor de întreținere și de exploatare și modul de includere a acestor costuri în prețurile sau tarifele reglementate, în cazul utilizării lor în alte scopuri sau în cazul în care nu sunt utilizate; Propunerea de modificare 3) condițiile și stimulente de utilizare a costurilor privind amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale, a costurilor materiale, a costurilor de întreținere și de exploatare și modul de includere a acestor costuri în prețurile sau tarifele reglementate, în cazul utilizării lor în alte scopuri sau în cazul în care nu sunt utilizate; Argumentarea Pentru a motiva întreprinderile să fie în căutarea și aplicarea unor soluții inovatoare, este imperativ de prevăzut stimulente pentru identificarea eficienței.	Nu se acceptă, În proiectul legii sunt stabilite în mod exhaustiv cerințe cu privire la implementarea de stimulente în vederea eficientizării activității întreprinderilor reglementate. A se vedea în acest sens art. 8, alin. (1), lit. f), și art. 130, alin. (2), lit. d), alin. (5), lit. a) și alin. (8).
	49.	Prevederea proiectului	Nu se acceptă,

		Articolul 131. Determinarea, aprobarea și monitorizarea aplicării prețurilor și tarifelor reglementate (8) În cazul în care, în pofida ajustărilor prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice, aprobate de Agenție în condițiile prezentei legi, furnizorii de energie electrică cărora li s-a impus obligația de serviciu public privind prestarea serviciului universal înregistrează devieri tarifare care depășesc 5% din costurile de furnizare a energiei electrice stabilite în prețurile reglementate, Agenția confirmă aceste devieri tarifare și asigură recuperarea acestora de la toți furnizorii care operează pe piața cu amănuntul a energiei electrice, în conformitate cu cota lor pe piața energiei electrice corespunzătoare înregistrată în perioada anterioară înregistrării devierilor tarifare, printr-o hotărâre aprobată în acest scop. Propunerea de modificare (8) În cazul în care, în pofida ajustărilor prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice, aprobate de Agenție în condițiile prezentei legi, furnizorii de energie electrică cărora li s-a impus obligația de serviciu public privind prestarea serviciului universal înregistrează devieri tarifare care depășesc 1% din costurile de furnizare a energiei electrice stabilite în prețurile reglementate, Agenția confirmă aceste devieri tarifare și asigură ajustarea extraordinară a prețurilor reglementate de furnizare. Argumentarea Nivelul unor devieri tarifare de 5% la care sunt efectuate ajustări extraordinare ale prețurilor și tarifelor este o povară financiară foarte mare pentru întreprinderile electroenergetice, mai ales având în vedere posibilitățile de îndatorare ale furnizorilor, precum și costurile mari cu procurarea energiei electrice. Pentru a răspunde preocupărilor menționate, propunem stabilirea unui plafon de 1% sau de lăsat ca ANRE să stabilească în metodologia tarifara nivelul devierilor tarifare la care sunt efectuate ajustări extraordinare ale prețurilor și tarifelor. Recuperarea devierilor tarifare din contul altor furnizori este corectă, cel puțin atât timp cât alți furnizori nu au nici o atribuție cu formarea devierilor în cauză.	Prevederea respectivă preia norma de la art. 81² din Legea în vigoare care reglementează o situație de excepție potrivit căreia furnizorii la prețuri reglementate acumulează devieri semnificative în contextul în care un număr mare de consumatori finali își schimbă furnizorul, iar prețurile reglementate nu sunt ajustate suficient de rapid. În celelalte cazuri, revizuirea tarifelor trebuie să aibă loc în condiții obișnuite astfel încât Agenția să aibă posibilitatea de a verifica caracterul necesar și justificat al costurilor care se propun a fi introduse în tarif. Mai mult, prevederea respectivă a fost exclusă din Proiectul legii conform propunerii ANRE.
	50.	Prevederea proiectului Articolul 131. Determinarea, aprobarea și monitorizarea aplicării prețurilor și tarifelor reglementate Alin. Nou Propunerea de modificare (9) În cazul în care, în pofida ajustărilor tarifelor reglementate pentru distribuția energiei electrice, aprobate de Agenție în condițiile prezentei legi, operatorii de sistem înregistrează devieri tarifare care depășesc 3% din costurile de distribuție a energiei electrice stabilite în tarifele reglementate, Agenția confirmă aceste devieri tarifare și asigură ajustarea extraordinară a tarifelor de distribuție a energiei electrice.	Nu se acceptă, Conform propunerii rezultă că în cazul în care operatorii sistemelor de distribuție înregistrează devieri care depășesc 5%, ANRE urmează să le confirme/recunoască necondiționat și să accepte includerea acestora în tarif, fără a verifica caracterul necesar și justificat al acestora. Totodată, prevederea stabilită la alin. (8) din Articolul 131 al Proiectului de lege preia norma de la art. 81² din Legea în vigoare care reglementează o situație de excepție potrivit căreia furnizorii la prețuri reglementate acumulează devieri semnificative în contextul în care un număr mare de consumatori finali își schimbă furnizorul, iar prețurile reglementate nu sunt ajustate suficient de rapid. Aceasta situație nu este aplicabilă operatorilor sistemelor de distribuție, întrucât

		Argumentarea Pentru operatorii de distribuție ar urma să fie aplicată o prevedere similară celei aplicate pentru furnizori (a se vedea alin.(8)), doar că cu un prag al devierilor tarifare mai mare, în loc de 1% să fie aplicat 3%, deoarece operatorii de distribuție au fost omiși cumva din această ecuație.	utilizatorii de sistem rămân conectați la același operator de sistem. Mai mult, prevederea respectivă a fost exclusă din Proiectul legii conform propunerii ANRE.
	51.	Prevederea proiectului Articolul 134, 136. Propunerea de modificare În vederea asigurării construcției și operării obiectivelor energetice, este imperativ ca să fie instituite servituți legale pentru toate obiectivele de infrastructura energetica. Argumentarea Prezentul proiect de lege, precum și actuala Lege nr.107/2016 oferă mai multe drepturi speciale privind folosirea terenurilor și proprietăților unor terți în cadru construcției, exploatării, întreținerii reabilitării sau modernizării rețelelor electrice și de transport în exclusivitate operatorilor de sistem. Consideram necesara extinderea acestor drepturi și pentru construirea și exploatarea centralelor electrice. Egalarea producătorilor de energie electrică cu operatorii de sistem cu referire la accesul pe proprietatea publică sau privată în vederea construcției, exploatării, întreținerii, reabilitării sau modernizării, inclusiv rețehnologizării și asupra centralelor electrice, va asigura tratament egal al participanților din sectorul electroenergetic care dețin și exploatează obiective de infrastructură energetică.	Nu se acceptă, În partea ce ține de extrapolarea prevederilor Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică la accesul pe proprietatea publică sau privată în vederea construcției, exploatării, întreținerii, reabilitării sau modernizării, inclusiv rețehnologizării și asupra centralelor electrice menționăm că, pentru a fi examinată o posibilă asemenea modificare necesită a fi aduse argumente plauzibile reflectate într-o notă informativă care ar include date statistici și de impact, or cele invocate de autor nu sunt suficiente pentru examinarea necesității. Totodată, amplasarea unei noi centrale electrice de către un antreprenor se realizează pe o porțiune limitată de teren proprietate privată sau cu drept de folosință. Or, raționamentul prevederilor actual existente din Lege au drept scop buna exploatare a rețelelor electrice de transport și de distribuție pentru a asigura prestarea serviciului public de alimentare cu energie electrică. Respectiv regula generală prevăzută în proiect, în spiritul cadrului juridic existent, este specifică operatorilor de sistem pentru realizarea obligațiilor impuse de lege referitor la exploatarea sigură și fiabilă a rețelelor electrice, din motivul că rețelele electrice traversează de regulă terenuri publice și private și nu există posibilitate de a le exploata fără a interveni pe proprietate privată sau publică. Or în cazul unei centrale noi, antreprenorul poate planifica amplasarea acesteia astfel încât să fie asigurată amenajarea și exploatarea acesteia fără a limita drepturile de proprietate ale terților. În fine, dreptul de proprietate este un drept inalienabil, protejat de Constituție, iar limitarea acestuia se admite doar în cazuri excepționale și numai cu condiția că există un interes public care trebuie protejat.
	52.	Prevederea proiectului Articolul 135. Dreptul de folosință asupra proprietății unui terț (8) În vederea creșterii gradului de securitate individuală și colectivă, autoritățile administrației publice locale beneficiază, cu titlu gratuit, de dreptul de amplasare a echipamentelor electronice de supraveghere video, precum și a componentelor suplimentare necesare funcționării acestor echipamente doar pe stâlpii rețelelor electrice de distribuție cu tensiunea nominală mai mică de 1 kV. În acest sens, autoritățile administrației publice locale vor semna un contract cu operatorul sistemului de distribuție, al cărui clauze stabilesc drepturile și obligațiile părților, inclusiv condițiile tehnice de amplasare a echipamentelor electronice de supraveghere video. Contractul se	Nu se acceptă, În spiritul Directivei nr. 944/2019, nu ține de competența autorității de reglementare elaborarea și aprobarea Normelor de amenajare a echipamentelor electronice de supraveghere video.

		încheie în baza cererii scrise a autorității administrației publice locale, în care se indică locul amplasării echipamentelor electronice de supraveghere video, precum și a componentelor necesare funcționării acestor echipamente. Solicitarea altor documente nu poate servi drept temei pentru operatorul sistemului de distribuție de a refuza încheierea contractului. Propunerea de modificare 8) În vederea creșterii gradului de securitate individuală și colectivă, autoritățile administrației publice locale beneficiază, cu titlu gratuit, de dreptul de amplasare a echipamentelor electronice de supraveghere video, precum și a componentelor suplimentare necesare funcționării acestor echipamente doar pe stâlpii rețelelor electrice de distribuție cu tensiunea nominală mai mică de 1 kV. În acest sens, Agenția va elabora și aproba Normele de amenajare a echipamentelor electronice de supraveghere video, iar autoritățile administrației publice locale vor semna un contract cu operatorul sistemului de distribuție Argumentarea În vederea excluderii divergențelor sau aplicării diverse a prevederilor prezentului punct, consideram necesar ca prevederile acestui a fi incluse într-un act normativ elaborat de către Agenție, inclusiv și contractul cadru a fi semnat, similar Normelor de amenajare a rețelelor de iluminat public, sau incluse în respectivele Norme.	
	53.	Prevederea proiectului Articolul 140. Zonele de protecție a rețelelor electrice Alin. nou Propunerea de modificare (8) În cazul încălcării Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice de către solicitanții avizelor de racordare, operatorul de sistem este în drept să suspende racordarea la rețelele electrice a instalațiilor electrice ale respectivilor solicitanți până la remedierea acestor încălcări. Argumentarea -	Nu se acceptă, Această propunere urmează a fi examinată și propusă spre includere în Regulamentul privind racordarea, deoarece persoanele care au încălcat zonele de protecție ale rețelelor electrice urmează a fi sancționate și respectiv înlăturarea acestor încălcări. Concomitent, nu este clar ce implică suspendarea racordării și în ce condiții procesul de racordare urmează a fi reluat.
	54.	Prevederea proiectului Articolul 140. Zonele de protecție a rețelelor electrice Alin. Nou Propunerea de modificare (9) Operatorii de sistem sunt în drept să sesizeze autoritățile competente pentru a trage la răspundere persoanele vinovate și să introducă acțiuni în justiție cu solicitarea de demolare a construcțiilor sau oricăror altor lucrări executate cu încălcarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice. Argumentarea La moment, există reglementări ce dau dreptul operatorilor de sistem să deconecteze instalațiile utilizatorilor de sistem pentru motivul încălcării Regulamentului privind protecția rețelelor electrice. Rațiunea acestui drept	Nu se acceptă, Acest drept al operatorului există și în prezent. Totodată operatorii de sistem urmează să întreprindă măsuri pentru a depista prompt astfel de situații și să acționeze în conformitate cu actele normative (redacția nouă a Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor electrice).

		de deconectare constă în inadmisibilitatea pentru un utilizator de rețea de a beneficia de serviciile ce i se prestează printr-o infrastructură a cărei funcționalitate o perturbă prin acțiunile sale (o dezvoltare a principiului <i>Nemo auditur proprieam turpitudinem allegans</i>). Din aceeași rațiune, racordarea ar putea fi suspendată până la remedierea situației prejudiciabile, reieșind din principiul <i>Qui potest plus, potest minus</i> , fără a împiedica dreptul solicitantului de acces la rețea.	
	55.	Prevederea proiectului Articolul 144. Răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul electroenergetic (5) Alte persoane fizice și juridice răspund pentru încălcarea legislației în domeniul electroenergetic în conformitate cu Codul contravențional. Persoana care a racordat instalațiile electrice la rețeaua electrică fără autorizație sau care a racordat ilegal instalația electrică a sa la instalația electrică a unui consumator final va plăti operatorului de sistem la a cărui rețea electrică s-a racordat, sau consumatorului final la a cărui instalație electrică a fost racordată instalația electrică, echivalentul energiei electrice consumate, care se determină în conformitate cu sistemul pașal și se aplică prin hotărârea adoptată în conformitate cu art. 45 alin. (2) din Codul penal. Propunerea de modificare 5) Alte persoane fizice și juridice răspund pentru încălcarea legislației în domeniul electroenergetic în conformitate cu Codul contravențional. Persoana care a racordat instalațiile electrice la rețeaua electrică fără autorizație sau care a racordat ilegal instalația electrică a sa la instalația electrică a unui consumator final va plăti operatorului de sistem la a cărui rețea electrică s-a racordat, sau consumatorului final la a cărui instalație electrică a fost racordată instalația electrică, echivalentul energiei electrice consumate, care se determină în conformitate cu sistemul pașal. Argumentarea Respectiva propoziție urmează a fi exclusă, pentru a nu condiționa repararea prejudiciului de atragerea făptuitorului la răspundere penală. Răspunderea penală are alt obiect față de cea civilă, iar în contextul analizat importantă e repararea prejudiciului cauzat - care este obiectul răspunderii civile. Mai mult, nu toate sustragerile de energie sau conectările neautorizate reprezintă infracțiuni sau contravenții. Totodată, nu este clară nici raportarea conținutului acestui articol cu cel al art. 45 (2) al Codului penal care se referă la participația complexă.	Se acceptă parțial, Textul a fost ajustat corespunzător. În proiect urma să fie indicat art. 45, alin. (2) din Codul contravențional. Totodată, referința la norma respectivă a fost exclusă la propunerea ANRE.
	56.	Prevederea proiectului Articolul 145. Sancțiuni pentru încălcarea legislației în domeniul electroenergetic (2) Încălcările prevăzute la alin. (1) care sunt săvârșite în mod repetat se sancționează cu amendă în mărime de 5% din cifra de afaceri anuală a titularului de licență/titularului de autorizație.	Nu se acceptă, Acest aspect a fost discutat și anterior.

		(3) Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe pentru refuzul de a executa obligațiile de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile stabilite la Articolul 17, Articolul 113 și Articolul 114. Propunerea de modificare (2) Încălcările prevăzute la alin. (1) care sunt săvârșite în mod repetat se sancționează cu amendă în mărime pînă la 5% din cifra de afaceri anuală a titularului de licență/titularului de autorizație. (3) Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime pînă la 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe pentru refuzul de a executa obligațiile de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile stabilite la Articolul 17, Articolul 113 și Articolul 114. Argumentarea Doar sintagma de ”cel puțin” (fără a fi stabilit și un maxim) nu poate fi folosită pentru determinarea sancțiunilor, deoarece contravine principiului transparenței și previzibilității reglementării activității de întreprinzător prevăzute de art. 4 al Legii nr. 235/2006. Cu o asemenea formulare se creează premise evidente de abuz din partea autorităților din moment ce este prevăzut doar un minim, și nu un maxim al unor măsuri ce urmează a fi luate împotriva întreprinzătorilor, contrar principiului echității consacrat de același articol.	
	57.	Prevederea proiectului Articolul 147. Sancțiuni financiare pentru nerespectarea sau încălcarea prevederilor privind integritatea și transparența pieței de energie electrică (3) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor electroenergetice pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piață a obligațiilor stabilite la Articolul 96 - Articolul 103, manifestată prin: Propunerea de modificare (3) Agenția aplică sancțiuni în mărime de pînă la 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor electroenergetice pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piață a obligațiilor stabilite la Articolul 96 - Articolul 103, manifestată prin: Argumentarea Doar sintagma de ”cel puțin” (fără a fi stabilit și un maxim) nu poate fi folosită pentru determinarea sancțiunilor, deoarece contravine principiului transparenței și previzibilității reglementării activității de întreprinzător prevăzute de art. 4 al Legii nr. 235/2006. De asemenea, cu o asemenea formulare se creează premise evidente de abuz din partea autorităților din moment ce este prevăzut doar un minim, și nu un maxim al unor măsuri ce urmează a fi luate împotriva întreprinzătorilor, contrar principiului echității consacrat de același articol.	Nu se acceptă, Acest aspect a fost discutat și anterior.
	58.	Prevederea proiectului	Se acceptă parțial,

		Articolul 149. Dispoziții tranzitorii Alin. Nou Propunerea de modificare (12) Prin derogare de la Articolul 113 și Articolul 114, furnizorii care, la intrarea în vigoare a prezentei legi, aveau deja impusă obligația de serviciu public privind prestarea serviciului universal și privind furnizarea de ultimă opțiune, o vor executa în continuare până la data expirării termenului legal pentru care aceasta a fost instituită, în limitele teritoriului stabilit de Agenție, iar după expirarea perioadei respective, în cazul constatării lipsei existenței pe piața energiei electrice a premiselor necesare privind existența unei piețe concurențiale efective și prezența unei diversități de potențiali furnizori reali cu capacitate de a îndeplini aceste obligații, Agenția va aproba prelungirea perioadei de impunere a obligației de serviciu public privind prestarea serviciului universal și privind furnizarea de ultimă opțiune în aceleași condiții în continuare aceluiași furnizor. Argumentarea Este necesar de specificat ca până a avea o piața concurențială efectivă nu poate fi stabilit alt furnizori reglementat.	Textul a fost ajustat corespunzător. Organizarea licitațiilor pentru impunerea obligației de serviciu public este cea mai bună metodă pentru a verifica dacă există mai multe companii care doresc să îndeplinească obligația de serviciu public respectiv și, prin urmare, dacă există premise pentru încurajarea concurenței pe acest segment.
	59.	Prevederea proiectului Articolul 149. Dispoziții tranzitorii (12) Strămutarea rețelelor electrice în a căror zone de protecție sunt amplasate construcții care au fost construite până la intrarea în vigoare a prezente legi, se efectuează cu respectarea următoarelor cerințe: a) solicitantul a obținut acordul proprietarilor sau al deținătorilor legali ai terenului de pe traseul pe care urmează să fie amplasate noile rețele electrice; b) solicitantul se adresează la operatorul de sistem cu privire la strămutarea rețelei electrice; Propunerea de modificare (13) Strămutarea rețelelor electrice în a căror zone de protecție sunt amplasate construcții care au fost construite până la intrarea în vigoare a prezente legi, se efectuează cu acordul scris al operatorului de sistem și cu respectarea următoarelor cerințe: a) solicitantul a obținut acordul proprietarilor sau al deținătorilor legali ai terenului de pe traseul pe care urmează să fie amplasată porțiunea modificată a rețelei electrice; b) solicitantul se adresează la operatorul de sistem cu privire obținerea acordului la strămutarea rețelei electrice, iar operatorul de sistem își exprimă acordul scris în acest sens; Argumentarea Precizări și îmbunătățire de text	Se acceptă parțial, Prevederile privind strămutarea au fost incluse la art. 140.
	60.	Prevederea proiectului Articolul 149. Dispoziții tranzitorii	Se acceptă parțial, Prevederile privind strămutarea au fost incluse la art. 140.

	(13) Solicitantul este în drept să solicite operatorului de sistem eliberarea avizului de racordare în scopul strămutării rețelei electrice conform alin. (12), în cazul în care lucrările de strămutare a rețelei electrice pot fi executate cu costuri mai mici în comparație cu costurile determinate de operatorul de sistem și indicate în devizul de cheltuieli întocmit. În acest caz materialele utilizate corespund cerințelor stabilite de operatorul de sistem în avizul de racordare, lucrările de strămutare a rețelei electrice se efectuează de persoane autorizate, sub supravegherea operatorului de sistem și după recepția lucrărilor efectuate, rețelele electrice nou montate se transmit cu titlu gratuit de către solicitant operatorului de sistem. Propunerea de modificare (14) Solicitantul este în drept să solicite operatorului de sistem eliberarea avizului tehnic în scopul strămutării rețelei electrice de joasă și medie tensiune conform alin. (13), în cazul în care lucrările de strămutare a rețelei electrice de joasă și medie tensiune pot fi executate cu costuri mai mici în comparație cu costurile determinate de operatorul de sistem și indicate în devizul de cheltuieli întocmit. În acest caz materialele utilizate trebuie să corespundă cerințelor și specificațiilor tehnice stabilite de operatorul de sistem și publicate pe pagina oficială a ultimului, lucrările de strămutare a rețelei electrice se efectuează de persoane autorizate, sub supravegherea operatorului de sistem și după recepția lucrărilor efectuate, iar porțiunea de rețea modificată și/sau elementele de rețea montate sunt proprietatea operatorului de sistem. Costurile suportate de operatorul de sistem cu ocazia supravegherii lucrărilor de strămutare a rețelei electrice și recepționarea lucrărilor efectuate se suportă de către solicitant, prin plata tarifului pentru serviciile auxiliare. Argumentarea Din motive de fiabilitate și calitate, considerăm că strămutarea rețelelor de înaltă tensiune urmează să fie efectuată doar de către operatorii de sistem. Respectiv, să fie permisă strămutarea cu antreprenori selecțiați de solicitant doar în cazul rețelelor de medie și joasă tensiune. Însuși pentru strămutarea rețelelor electrice nu există necesitate de eliberare a Avizului de racordare, se propune de redenumit în Aviz tehnic (Cerințe tehnice) pentru strămutare. Cu referire la materialele ce urmează să fie utilizate: ultimele nu se indică și nu se regăsesc în Avizul tehnic, prin urmare, se propune să fie publicate Specificațiile tehnice de care se va ține cont la elaborarea proiectelor. Comentariu la ultima propoziție: OS nu i se poate impune să accepte orice fel de strămutare, pentru că liniile electrice sunt construite în conformitate cu anumite exigențe. Totodată, acțiunile ilegale de încălcare a zonelor de protecție nu pot procura drepturi de a impune OS strămutarea liniilor electrice. Din acest motiv, strămutarea urmează să fi condiționată de acordul OS care va fi dat în funcție de condițiile concrete. În cazul în care strămutarea va contraveni condițiilor de exploatare și/sau siguranța, OS va da un refuz motivat solicitantului. Totodată, pentru a nu se crea impresia că porțiunea	
--	--	--

		strămutata de rețea este o rețea nouă, care – drept consecință – ar aparține celui ce a construit-o (adică și solicitantului în unele cazuri) sintagma de ”noile rețele electrice” în ”porțiunea modificată a rețelei electrice” pentru a pune în evidență ideea că porțiunea modificată a rețelei electrice nu este una nouă, ci una modificată – care continuă să aparțină OS. În același context, a fost exclusă obligația de transmitere	
Secretariatul Comunității Energetice (Nr. f/n)	1.	Summary of the Energy Community Secretariat’s comments to the draft Electricity Law Main electricity-related amendments/comments by the Energy Community Secretariat (EnCS) refer to the following Articles: • A careful introspection into the alignment of the definitions at Article 2 of the draft Electricity Law with the ones stated in the EnC Regulation 2019/943, Directive 2019/944 and EnC Regulation 2015/1222 in particular on the definition of the market operator, aggregator, NEMO and instrument derived from the field of electricity should be carried out.	Partially accepted, Definition of the independent aggregator was amended according to ECS recommendation. Definition of the market operator in our view corresponds but it contains a clarification regarding balancing electricity market. The definition of the NEMO was adjusted following proposal by Energy Community Secretariat. With regard to the definition of the notion of ”electricity derivative”, the Draft law on electricity refers to the national Law on capital market no. 171/2012. However, the Law no. 171/2012 transposes the Directive No. 2004/39/CE on financial instrument markets which was replaced at the level of European union by the Directive 2014/65/EU, which indeed expands the types of derivatives. In this context, the Law on electricity cannot replace or extend the legislation on financial markets and shall be applied in alignment with the established financial legislation. In the same time in accordance with the National Action Plan on accession of the Republic of Moldova to European Union (2024-2027), the deadline for transposition of the Directive no. 2014/65/UE is December 2027.
	2.	• The draft Electricity Law shall ensure a clear delineation between the market operator and NEMO functions as well as full and compliant transposition of the requirements related to NEMO designation. Given that Moldova, including other EnC CPs, have not notified legal monopoly by the deadline of 15 February 2023, as required by EnC Regulation 2015/1222, it is to be considered that the default model should be a competitive NEMO model, whereas the monopoly model could be considered only as a transitional temporary solution. Furthermore, the existing Law lacks transposition of the passporting principle (Article 4(5)-(9) EnC CACM) and also of Article 5 of EnC CACM. Requiring a license in Moldova as a precondition for NEMO designation de facto prevents designation of foreign market operators as NEMO in Moldova. It should be clarified that a NEMO designation should only be based on the criteria in Article 6 EnC CACM and that the initial duration of the designation has to be four years and not dependent on the duration of the license.	According to the Ministry’s letter No. 07/2-487 of May 23 2023, Energy Community Secretariat was informed about amendments to the Electricity Law no. 107/2016 and intention to keep the legal monopoly. In this regard LLC ”OPEM” (subsidiary of ”OPCOM” as a foreign company) was appointed by the Government Decision as electricity market operator. Also, given the complexity of the Draft law and taking into consideration that CACM is being transposed through a dedicated ANRE Regulation, it was decided that the draft law shall establish only NEMO designation principles, while the relevant Article from CACM describing NEMO tasks and duties shall be transposed through ANRE regulation (see article 94, para. (9) from the Draft law). At the same time, Article 90, para. (4), (5) and (6) were amended following Energy Community Secretariat proposal.

	3.	Moreover, the draft electricity network code on capacity allocation and congestion management transposing the EnC Regulation 2015/1222 to be adopted by ANRE shall be adapted regarding the provisions related to the national legal monopoly.	Accepted, The draft electricity network code on capacity allocation and congestion management transposing the EnC Regulation 2015/1222 was adjusted accordingly.
	4.	Central supplier - we consider that a designation by the Government, even based on competitive procedure, of a central supplier stated in Article 4(1) letter h) represents a distorting factor for the competition on the day-ahead, intraday and balancing markets. To be compliant with the provisions of Article 5 of the Directive (EU) 2019/944, Articles 3, letter a) and b) and Article 10 of Regulation (EU) 2019/943 regarding the price formation based on market mechanisms such obligations shall be clearly defined, transparent, non-discriminatory and verifiable, and shall guarantee equality of access for electricity undertakings to national consumers. Moreover, temporal limits should be set for this mechanism, and a solid argumentation related to ensuring the security of supply, fostering the integration of energy from renewable sources or climate protection should be in place.	Partially accepted, The function of central electricity supplier was introduced in the Law on electricity in 2016 to ensure proper implementation of the renewable energy support scheme established in the Law no. 10/2016 on the promotion of use of energy from renewable sources, as well support the operation of local CHPs providing district heating given their critical role in ensuring security of supply. In accordance with the Law no. 10/2016, the role of the central electricity supplier will be reduced to managing the payments under contracts for difference signed by eligible producers under the support scheme, provided that specific prerequisites, established by this Law are met (see the Article 38¹). At the same time, in accordance with Article 149, para. (5) provisions from the article 9, para. (1), let. k) and the corresponding obligation of the central electricity supplier to buy and resell electricity produced by CHPs shall be phased out starting with 01.01.2031. At the same time, we would like to mention that central electricity supplier does not act as market operator.
	5.	Article 6 para. 1) letter j), General functions of the Agency should be added that transparent criteria shall apply when fixing tariffs and elaboration of the methodology to calculate regulated tariffs.	Partially accepted, We believe that reference is made to article 9, para. (1), letter j)). To be mentioned that principles applicable with regard to developing the methodologies and regulated tariffs/regulated prices setting are established in chapter X (see articles 129, para. (2) and article 130, para. (2), let. g)). At the same time, art. 130, para. (2), let g) was adjusted following ECS comment.
	6.	Article 17 - should be added the provision from Directive 2019/944 regarding the changes to those measures whether or not they require a derogation from the provisions of the Directive.	Accepted, Article 17, para. (6) and (7) from the Draft law on electricity were amended accordingly.
	7.	Section I Separation of the transmission system operator - should be included the provisions of Article 43 <i>Ownership unbundling of transmission systems and transmission system operators of the Directive (EU) 2019/944</i>. Whether currently the model adopted in Moldova for unbundling of the transmission system operator is Independent System Operator the model described in Article 43 should also exist as a potential model that could be adopted in the future and for a proper transposition of the Electricity Directive.	We totally agree with the fact that provisions from the Article 43 of the Directive no. 2019/944/CE shall be transposed. According to the Table of concordance, this article was transposed through article 26 of the Draft law. In the same time, para. (1) from the Article 26 of the Draft law was slightly adjusted.

	8.	Article 37 paragraph 2 should be moved to the chapter related to connection process as has no link to the TYNDP and could create confusion on the derogation granted.	It is opportune to keep this paragraph in this article as it is related to the development of electric transmission networks.
	9.	Article 42 should be completed with the provisions of Article 14 paragraph 1 and 5 of Regulation 2019/943 related to the methodology according to which the bidding zone review is carried, and that Contracting Parties shall take all appropriate measures to address congestions. Moreover, in paragraph 7 of the same article should be added the provision of paragraph 8 of Article 14 of the Regulation 2019/943 related to the unanimous decision on the bidding zone review of the relevant Contracting Parties in the same capacity calculation region established in accordance with Article 15 of Regulation (EU) 2015/1222, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC.	Article 14, para (1) of Regulation no. 943/2019 was transposed through Article 42, para. (4) of the Draft law. Article 14, para (8) from Regulation no. 943/2019 is transposed through article 42, para. (7) and (8) from the Draft law.
	10.	Article 43, paragraph 7 - should be added the unanimous decision on the bidding zone review of the relevant Contracting Parties in the same capacity calculation region established in accordance with Article 15 of Regulation (EU) 2015/1222 as stated in paragraph 5 Article 15 of the Regulation 2019/943 whether to amend or maintain the bidding zone configuration within and between those Contracting Parties borders.	Accepted partially, It is beyond the scope of the national legislation to establish the obligation of foreign Governments to adopt unanimous decision with Moldovan Government. There can be a joint agreement of relevant Governments on the same issue. In the same, to underline the need for coordination between Governments para. (7) from the Draft law was adjusted to mention the joint aspect of such agreements.
	11.	Article 53, paragraph 1 shall be completed with the provisions of the Article 25 paragraph 2 from Regulation 2019/943 providing that the reliability standard shall be set by the Contracting Party or by a competent authority designated by the Contracting Party, following a proposal by the regulatory authority.	Accepted
	12.	- Article 71 paragraph 1 – should include the provisions of Article 6 par 3 from Directive 944/2019 related to citizen energy communities. - Article 77 paragraph 3 should include that the cost-benefit analysis must be conducted according to Commission Recommendation 2012/148/EU as well as data protection and cybersecurity conditions.	Accepted, See article 125, para. (11) from the Draft. Accepted
	13.	The provisions on 15-minute imbalance settlement period from Article 8(4) of Regulation (EU) 2019/943 is missing and should be added. The provisions of Article 8(5) of the same Regulation are also missing.	In accordance with Article 89, para. (7) from the Draft law, the imbalance settlement period shall be established in the Market rules and is subject to further discussions with the regulatory authority, TSO and NEMO.
	14.	In Article 108 paragraph 10 the deadlines for the transmission of the reports must be included, respectively January 1, 2025 and January 1,	In accordance with the legislative technique, the deadlines are provided in the article 149, paragraph (9) of the Draft law.

		2028, according to the provisions of Art.5 par 9 of the Electricity Directive.	
	15.	• In Article 111 paragraph 7 should be added that the supplier must include in the invoice issued to the final customer at least the information established by the Agency in accordance with the provisions of Annex I of Directive (EU) 2019/944.	Partially accepted, Given the complexity of the Draft law and the high degree of detailed information to be included in the invoice in accordance with the Annex 1 of the Directive no. 2019/944, it was decided that this Annex will be transposed through amendments to ANRE Regulation on electricity supply.
	16.	• Article 112 should be completed with the provisions of paragraphs 3,4,5,6 from Article 14 of the Directive.	Not accepted, In accordance with Article 14, para. (6) of the Directive no. 944/2019, member States may choose not to provide for the issuance of trust marks to comparison tools if a public authority or body provides a comparison tool that meets the requirements set out in paragraph 1. Therefore, it was decided to apply this option.
	17.	• Paragraph 2 of the Article 116 to be rephrased for legal clarity. To be introduced that <i>the end customer has the right to buy electricity from a supplier of his choice and to conclude contracts with one or more energy suppliers at the same time, for a single place of consumption, with the condition to establish the necessary connection and measurement points.</i>	The recommendation is well noted.
	18.	• Article 117 should be completed with the provisions from the Article 10, paragraph 2 letter h) of the Directive (EU) 2019/944 “information relating to consumer rights, including information on complaint handling and all of the information referred to in this paragraph, that is clearly communicated on the bill or the electricity undertaking's web site.”	This provision is transposed through article 110, para. (8) of the Draft law.
	19.	• Article 118 should also include provisions about the dynamic prices contracts and to be included the provisions of paragraph 1-3 of Article 11 of the Directive (EU) 2019/944 in this sense.	Accepted, Article 118, para. (6) of the Draft law was amended to exclude any equivocal interpretation.
	20.	• The provisions of Article 121 partially transpose the provisions of paragraph 5 Article 12 of the Directive (EU) 2019/944, the reference to the regulatory framework for avoiding abusive practice is missing. • Article 126 does not define the vulnerable consumer as requires Article 26 of the Directive (EU) 2019/944.	Accepted, Article 120, para. (12) of the Draft law was supplemented in accordance with ECS proposal. The definition of vulnerable customer is provided in article 3 of the Law no. 241/2022 regarding the Fund for reduction of energy vulnerability.
	21.	• The provisions of Annex 1 of the Electricity Directive should be implemented as there are insufficiently transposed aspects letting that all the information from the consumer bill to be at the discretion of the Agency to decide.	Given the complexity of the Draft law and to avoid extending unnecessarily its content, it was decided that Annex 1 of the Directive no. 944/2019 will be transposed through secondary legislation (ANRE Regulation on electricity supply).

	22.	The provisions of Article 28, 36 and 48 of the Regulation (EU) 2019/943 should be transposed.	Partially accepted, Article 28, para. (1) and (2) of the Regulation no. 943/2019 was transposed through article 55, para. (1) and (2) from the Draft law. See also article 35, para. (12) and article 130, para. (3), let. 9) from the Draft law. Article 36 of the Regulation no. 943/2019 is transposed through article 56, para. (1) of the Draft law. With regard to article 48 of the Regulation no. 943/2019, it is beyond the scope of national legislation to describe the process of developing and approving the Union-wide TYNDP. However, it is mentioned in article 37, para. (7) of the Draft law establishes the requirement for ANRE to check the compliance of the national TYNDP with the Union-wide TYNDP
	23.	The provisions of Art 65 of the Electricity Directive should be transposed.	Accepted, Article 3 from the Draft law was supplemented with a new paragraph. See the last version of the Draft law.
	24.	As stated in Article 34 of Regulation (EU) 2019/943 regarding regional cooperation structure Annex IV of Regulation 943 should be added	Article 34 of the Regulation no. 943/2019 is transposed in the Draft law through article 55, para. (3) and para. (4). In the same time article 34, para. (3) and Annex IV cannot be transposed given that it established requirements for different contracting parties and EU member states in different specific regions, exceeding the scope of the Moldovan national legislation. The requirements and obligations arising from those provisions are directly applicable to the Contracting parties of Energy Community, including to Moldovan counterparts.
Asociația Investitorilor Străini în Moldova (nr. _____ 2024)		Nu a fost prezentat	Se ia act
Asociația Patronală a Producătorilor de Energie din Surse Regenerabile „ECOENERGETICA” (nr. _____ 2024)		Nu a fost prezentat	Se ia act
Expertizare			
Centrul de Armonizare a Legislației (nr. Nr. 31/02-126-11670 2024 din 21.10.2024)	1.	Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate, elaborată în baza examinării proiectului de Lege cu privire la energia electrică, inclus în Capitolul 15 „Energie”, Acțiunea 3 din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin HG nr. 829/2023. Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind	Se ia act

		organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene. Proiectul de Lege cu privire la energia electrică transpune parțial: Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 158 din 14 iunie 2019 (CELEX: 32019L0944), în varianta adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr.2021/13/MC-EnC și nr.2022/03/MC-EnC, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Directivelor (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii;	
	2.	Regulamentul (UE) 2019/943 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 158 din 14 iunie 2019 (CELEX: 32019R0943), în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr.2022/03/MC-EnC, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1747 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii;	Se ia act
	3.	Regulamentul (UE) 1227/2011 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011 (CELEX: 32011R1227), în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr.2018/10/MC-EnC.	Se ia act
	4.	Obiectul proiectului Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică își propune continuarea procesului de armonizare a legislației naționale la legislația UE în domeniul energetic, în speță, la prevederile Directivei (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE, Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, Regulamentului (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei, Regulamentului (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor și ale Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului	Se ia act

		European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie. Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică este un act normativ național armonizat care a asigurat transpunerea prevederilor Directivei 2009/72/CE1 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE, prevederile Regulamentului (CE) 714/20092 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) 1228/2003, prevederile Directivei 2005/89/CE3 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri, precum și prevederile Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011. În context, menționăm că Comisia Europeană, în Raportul său4 a remarcat că, Moldova s-a aliniat la cel de-al treilea pachet energetic al UE, în principal, prin Legea cu privire la energia electrică, Legea cu privire la gazele naturale și Legea cu privire la energetică. Cu toate acestea, nivelul de punere în aplicare al acquis-ului UE rămâne destul de scăzut. Astfel, proiectul național asigură implementarea angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere RM-UE, privind dezvoltarea unor piețe ale energiei competitive, transparente și nediscriminatorii în conformitate cu standardele UE, inclusiv, cu obligațiile prevăzute în Tratatul Comunității Energiei, prin reforme normative și prin participarea la cooperarea regională în domeniul energetic; îmbunătățirea și consolidarea stabilității și a securității pe termen lung a furnizării și a comerțului cu energie, a tranzitului și a transportului de energie, pe o bază reciproc avantajoasă și nediscriminatorie, în conformitate cu normele UE și cu cele internaționale etc.	
5.	II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE		Se ia act

	Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 15 „Energie”. Din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene derivate, prezintă relevanță directă dispozițiile Directivei (UE) 2019/944, Regulamentului (UE) 2019/943, Regulamentului (UE) 2019/942 și ale Regulamentului (UE) 2019/941, adaptate și încorporate în Compendiumul de acte juridice al Comunității Energetice. Menționăm că, transpunerea și implementarea dispozițiilor actelor juridice UE menționate mai sus este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din Anexa VIII la Capitolul 14 „Cooperarea în sectorul energetic” din Titlul IV al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, precum și din angajamentele asumate de Republica Moldova în calitate de membru al Comunității Energetice, în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice.	
6.	<i>a) Analiza comparativă a transunerii Directivei (UE) 2019/944</i> Evaluând gradul de transpunere a Directivei (UE) 2019/944 prin proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta asigură transpunerea parțială a actului UE, conform celor constatate <i>infra</i>.	Se ia act
7.	Obiectul de reglementare al actului UE, prevăzut în art. 1 (1) și (2), este preluat de prevederile art. 1 al actului național, care stabilește scopul și domeniul de aplicare a legii în conformitate cu dispozițiile UE. Totodată, dispozițiile privind asigurarea cooperării regionale și internaționale din art. 1 (3) al Directivei sunt transpuse prin prevederile art. 3 (2) al proiectului național.	Se ia act
8.	Definițiile prevăzute în art. 2 al actului UE, precum: „client”, „client angro”, „client final”, „client casnic”, „client necasnic”, „microîntreprindere”, „întreprindere mică”, „participant la piață” (astfel cum este definit la articolul 2 punctul 25 din Regulamentul (UE) 2019/943), „partajare a energiei”, „comunitate de energie a cetățenilor”, „furnizare”, „contract de furnizare a energiei electrice”, „plată pentru rezoluțiunea contractului”, „comision pentru încetarea contractului”, „comision pentru schimbare”, „agregare”, „agregator independent”, „consum dispecerizabil”, „contor convențional”, „sistem de contorizare inteligentă”, „interoperabilitate”, „furnizor de ultimă instanță”, „acord flexibil de racordare”, „timp aproape real”, „cele mai bune tehnici disponibile”, „distribuție”, „operator de distribuție”, „energie din surse regenerabile” sau „producere distribuită”, „punct de reîncărcare”, „transport”, „operator de transport și de sistem”, „utilizator al sistemului”, „producere”, „producător”, „sistem interconectat”, „linie directă”, „congestie” înseamnă congestie, astfel cum este definită la	Se acceptă, Definițiile unor noțiuni au fost ajustate în contextul propunerilor formulate de Secretariatul Comunității Energetice.

	articolul 2 punctul 4 din Regulamentul (UE) 2019/943, „echilibrare” înseamnă echilibrare, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 10 din Regulamentul (UE) 2019/943, „energie de echilibrare” înseamnă energie de echilibrare, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 11 din Regulamentul (UE) 2019/943, „parte responsabilă cu echilibrarea” înseamnă parte responsabilă cu echilibrarea, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 14 din Regulamentul (UE) 2019/943, „serviciu de sistem”, „serviciu de sistem care nu are ca scop stabilitatea frecvenței”, „componente de rețea complet integrate”, „întreprindere integrată din domeniul energiei electrice”, „întreprindere integrată pe verticală”, „întreprindere integrată pe orizontală”, „întreprindere conexă” înseamnă o întreprindere afiliată, în sensul definiției de la articolul 2 punctul 12 din Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului, precum și întreprinderile care aparțin acelorași acționari, „control”, „întreprindere din domeniul energiei electrice”, „siguranță”, „stocare de energie”, „instalație de stocare a energiei”, „piețe de energie electrică”, „consum dispecerizabil”, „sărăcie energetică”, „interval de decontare a dezechilibrelor”, „eficiență energetică”, „energie regenerabilă”, „centru de coordonare regional” sunt transpuse prin art. 2 al proiectului național. Totodată, la definirea noțiunilor menționate recomandăm utilizarea definiției exacte propuse de actul UE.	
9.	Definiția „client activ” nu corespunde în totalitate definiției prevăzute în art. 2 (8) din versiunea adaptată a Directivei (UE) 2019/944. În context, menționăm că versiunea adaptată prevede „where permitted by a Contracting Party”.	Versiunea Directivei nr. 944/2019 adoptată și adaptată la nivelul Comunității Energetice nu include modificările operate la nivelul Uniunii Europene prin Directiva nr. 2024/1711. Cu toate acestea, în opinia autorilor, definiția noțiunii de ”client activ” din Directiva nr. 944/2019, conform ultimelor modificări, este mult mai clară și nu lasă loc de interpretare.
10.	Definiția de „capacitate de interconexiune” prevăzută de actul UE este mai largă decât cea preluată de proiectul național. În context, aceasta necesită revizuire și nu poate fi constatată transpunerea acesteia.	Noțiunea de ”capacitate de interconexiune” sau de ”interconexiune” (în engleză ”interconnector”) este definită diferit în Directiva nr. 944/2019 și în Regulamentul 943/2019. Totodată, în opinia autorilor, definiția din Regulamentul 943/2019 oferă mai multă claritate și nu contrazice în esență definiția corespunzătoare din Directiva nr. 944/2019. Respectiv, în proiectul legii a fost inclusă definiția de ”interconexiune” astfel cum e definită în Regulamentul UE.
11.	Deși, autorul menționează transpunerea definiției „instrument derivat din domeniul energiei electrice” și utilizarea acesteia în corespundere cu Legea nr. 171/2012, menționăm că textul legii menționate, prin art. 4, nu transpune în totalitate referințele normative din definiția actului UE examinat – pct. 5, 6 sau 7 din secțiunea C a anexei I la Directiva 2014/65/UE, care are legătură cu domeniul energiei electrice.	Cu privire la definiția noțiunii de „instrument derivat al energiei electrice”, Proiectul legii face referință la Legea națională a pieței de capital nr. 171/2012. Cu toate acestea, Legea nr. 171/2012 transpune Directiva nr. 2004/39/CE privind piețele de instrumente financiare care a fost înlocuită la nivelul Uniunii Europene prin Directiva 2014/65/UE, care extinde într-adevăr tipurile de instrumente financiare derivate. În acest context, Legea energiei electrice nu poate înlocui sau extinde legislația privind piețele financiare și urmează să fie aplicată în

		conformitate cu cadrul de reglementare general. Totodată, în conformitate cu Planul național de acțiuni privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană (2024-2027), termenul de transpunere a Directivei nr. 2014/65/UE este decembrie 2027.
12.	La definirea noțiunii de „contract de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice”, actul UE în art. 2 (15) utilizează noțiunea de „piețele la vedere”(spot markets), iar actul național utilizează, în acest context, noțiunea de „piețele angro”.	Se acceptă, Piețele spot sunt piețe angro pe termen scurt. Pentru a nu încălca textul legii cu noțiuni noi, care nu sunt definite în text, s-a optat pentru utilizarea noțiunii mai generale de ”piață angro”. Cu toate acestea, pentru a exclude echivocul în interpretare, în definiția noțiunii respective va fi utilizată noțiunea de ”piață de energie electrică pe termen scurt” care înseamnă același lucru.
13.	Definiția „contract de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și cu prețuri fixe” este preluată parțial de proiectul național. În context, menționăm că definiția din actul național nu a preluat cuvântul „finală” după cuvântul „factură”.	La transpunerea noțiunii respective s-a ținut cont de faptul că legislația națională, și anume Codul fiscal, nu utilizează noțiunea de ”factură finală”.
14.	Definiția „informații de facturare” nu corespunde în totalitate definiției din actul UE. Astfel, în art. 2 (21) din actul UE, prin informații de facturare se subînțeleg toate informațiile furnizate în factura unui client final, <i>cu excepția unei solicitări de plată</i> (apart from request for payment), iar actul național la art. 2 (64) conține un text diferit de cel UE și anume „cu excepția solicitării de informații contra plată”.	Se acceptă, Definiția noțiunii de ”informații de facturare” a fost modificată conform propunerii Centrului de armonizare.
15.	Noțiunile de „mic sistem izolat” și „mic sistem conectat” nu sunt preluate de proiectul național, iar autorul menționează inexistența acestui tip de sistem în RM.	Se ia act
16.	Cerințele din art. 3 (1) al actului UE privind organizarea unei piețe de energie electrică competitivă, axată pe consumator, flexibilă și nediscriminatorie sunt transpuse prin prevederile art. 3 (3) al proiectului național. La fel, art. 3 (2) al proiectului național transpune prevederile din art. 3 (3) - (5) al actului UE privind asigurarea accesului liber și nediscriminatoriu în cadrul pieței interne de energie electrică în condiții de concurență echitabile, precum și în conformitate cu politica de mediu și de securitate. Totodată, menționăm că cerința privind aplicarea obiectivelor de interconectare în materie de energie electrică prevăzute în art. 3 (2) în conformitate cu art.4 lit. (d) pct. 1 din Regulamentul (UE) 2018/1999, atunci când dezvoltă capacități de interconexiune noi este transpusă prin art. 3 (2) (c) al actului național.	Se ia act
17.	Dreptul privind alegerea în mod liber a furnizorului stabilită în art. 4 al actului a fost reglementată prin art. 116, alin. (1) și (2) din proiect. Totodată, prin proiectul național n-au fost preluate prevederile din ultima propoziție a articolului ce prevede utilizarea sistemelor de contorizare inteligentă	Se acceptă, Alin. (2) a fost completat.

		implementate în conformitate cu art. 19 pentru a permite clienților să aibă simultan mai mult de un contract de furnizare sau partajare a energiei.	
18.	Cerințele din art. 5 (2) al actului UE privind asigurarea protecției clienților casnici afectați de sărăcia energetică și a celor vulnerabili în temeiul art. 28 și art. 29 ale actului UE sunt preluate parțial prin art. art. 4 (1) și (2) și art. 108 (2) ale proiectului național. În context menționăm că cerințele privind definirea conceptului de clienți vulnerabili, protecția acestora împotriva debranșărilor de la alimentarea cu energie electrică, examinarea neînțelegerilor astfel cum sunt prevăzute în art. 28, art. 28a ale actului UE sunt transpuse parțial prin dispozițiile art. 116 (6), art. 117 (3), art. 126 (1) - (4), art. 141 (3) și (4), art. 142 (1) ale proiectului național.	Noțiunea de ” <i>client vulnerabil</i> ” este definită în Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice. Articolul 28 din Directiva 944/2019 a fost transpus prin art. 126 din Proiectul legii. Totodată, alin. (1) a fost completat în sensul stipulării faptului că consumatorii vulnerabili, inclusiv cei afectați de sărăcia energetică, nu pot fi deconectați de la rețelele electrice în situațiile critice, stabilite în Regulamentul de furnizare a energiei electrice. Articolul 28a urmează a fi transpus în legislația națională după includerea acestuia în <i>acquis</i> -ul Comunității Energetice.	
19.	Posibilitatea intervenției publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice către clienții casnici vulnerabili sau afectați de sărăcia energetică, prevăzută în art. 5 (3) - (6) al actului UE sunt transpuse parțial prin prevederile naționale din art. 108 (3) - (8). În context, Planul național integrat pentru energie și climă, prevăzut la art. 72 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, urmează să fie completat cu un obiectiv indicativ național de reducere a sărăciei energetice, indiferent de numărul consumatorilor casnici afectați de sărăcia energetică.	Nu este clar comentariul. În înțelegerea autorului, obligația Statelor Membre privind completarea Planului național integrat pentru energie și climă cu un obiectiv indicativ național de reducere a sărăciei energetice, indiferent de numărul consumatorilor casnici afectați de sărăcia energetică, apare în momentul în care se decide aplicarea intervențiilor publice în stabilirea prețurilor pentru furnizarea energiei electrice. Corespunzător, art. 108, alin. (5) din proiect prevede acest lucru.	
20.	Cerința privind notificarea Secretariatului Comunității Energetice prevăzută în art. 5 (8) și (9) este transpusă prin art. 108 (9) și (10) al proiectului național.	Se ia act	
21.	Cerința privind punerea în aplicare, pentru toți clienții, a unui sistem de acces al părților terțe la sistemele de transport și de distribuție din art. 6 al actului UE este transpusă parțial prin prevederile naționale din art. 71 (1) - (3) și (9). În context, proiectul național prevede elaborarea ulterioară a metodologiei de calcul. Totodată, actul național nu a preluat cerințele UE referitoare la aprobarea și intrarea în vigoare a tarifelor și metodologiilor (ultima propoziție din art. 6 (1)).	Nu este clară obiecția. Articolul 71 prevede expres că accesul se acordă în baza tarifelor care se stabilesc conform metodologiilor ANRE publicate în Monitorul Oficial. Respectiv, metodologiile se elaborează, se aprobă de ANRE și doar ulterior se aplică la determinarea tarifelor reglementate. De asemenea, tarifele se aplică de operatorii de sistem după ce sunt aprobate de ANRE și publicate în Monitorul Oficial (a se vedea art. 13 și cap. X, în special art. 131 din proiectul legii).	
22.	Procesul de racordare la rețelele electrice prevăzute în art. 72 al proiectului național este parțial compatibil cu prevederile art. 6a din actul UE. În context, reglementările aferente acordurilor de conectare în condiții flexibile vor fi stabilite în cadrul normativ de reglementare aprobat de către ANRE, și anume, în Regulamentul privind racordarea.	Se ia act	
23.	Cerințele privind furnizarea energiei electrice prin intermediul liniilor directe prevăzute în art. 7 sunt transpuse parțial prin art. 81 (1) - (2) și (4) al actului național. În context, proiectul național nu transpune partea a doua de la lit. (a) pct. (1) art. 7 (și anume textul „fără a face obiectul unor proceduri administrative sau costuri disproporționate”). La fel, textul UE în art. 7 (2) prevede cerința privind stabilirea criteriilor obiective și nediscriminatorii de	Se acceptă, Articolul 81, alin. (1) din proiect a fost completat pentru a se asigura transpunerea completă a art. 7, alin. (1), lit. a) din actul UE. Totodată, în proiectul legii a fost utilizată noțiunea de ”autorizație pentru linie electrică directă” și nu de ”autorizație pentru construcția liniei electrice directe” pentru ca actul	

	acordare a autorizațiilor de construire a liniilor directe, nu și a autorizației pentru lina directă propriu-zisă.	respectiv să nu fie confundat cu autorizația de construire emisă în conformitate cu Codul urbanismului și construcțiilor, nr. 434/2023. Or, condiția prevăzută la alin. (4) și temeiul de refuz, prevăzut în alin. (5) din articolul 7 al actului UE nu pot fi aplicate în raport cu autorizațiile de construire emise conform Codul urbanismului și construcțiilor.
24.	Prevederile privind procedura de autorizare pentru noi capacități din art. 8 al actului UE sunt transpuse prin art. 105 al proiectului național.	Se ia act
25.	Obligațiile de serviciu public din art. 9 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 17 al actului național.	Se ia act
26.	Drepturile clienților finali prevăzute în art. 10 al Directivei UE sunt transpuse parțial prin prevederile art. 117 (1) - (3), (11), art. 110, art. 111 ale proiectului național. Astfel, în textul articolului național nu se regăsește cerința privind includerea în contractele a „informațiilor privind drepturile consumatorilor, inclusiv informații privind gestionarea plângerilor și toate informațiile menționate la prezentul alineat, comunicate în mod clar în facturi sau pe pagina de internet a întreprinderii din domeniul energiei electrice.” Totodată, proiectul prevede că alte măsuri de protejare a clienților urmează a fi prevăzute în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice și în alte acte normative de reglementare aprobate de Agenție.	Prevederea stabilită -la art. 10, alin. (3), lit. h) din Directiva UE nr. 944/2019 a fost transpusă prin art. 110, alin. (8) din Proiectul legii. Totodată, Tabelul de concordanță a fost completat în acest.
27.	Dispozițiile europene privind oferirea de către furnizori a contractelor de furnizare a energiei electrice pe durată determinată și cu prețuri fixe și la un contract de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice prevăzute în art. 11 sunt transpuse prin prevederile art. 118 al actului național. Totodată, principiile procedura și cerințele care trebuie respectate în legătură cu încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice la prețuri dinamice și la preț fix urmează a fi reglementate prin Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.	Se ia act
28.	Dreptul clientului final de a schimba furnizorul și normele referitoare la comisioanele pentru schimbare, precum termenul de ajustare a procesului tehnic de schimbare a furnizorului este prevăzut în art. 120 al proiectului național în conformitate cu prevederile art. 12 al actului UE. Totodată, exonerarea de la achitarea comisionului pentru schimbare pentru clienții casnici și întreprinderilor mici este prevăzută în art. 120 (7) al proiectului național. Totodată, procedura de schimbare colectivă a furnizorului sau a agregatorului urmează a fi detaliată în Regulamentul privind procedura de schimbare a furnizorului sau agregatorului, aprobat de către Agenție.	Se ia act
29.	Condițiile de încheiere a contractului de agregare prevăzute în art. 13 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 119 al actului național.	Se ia act

		Totodată, raporturile juridice dintre agregatori și consumatorii finali se vor stabili într-un regulament aprobat de Agenție.	
30.		Cerințele prevăzute în art. 14 al Directivei UE privind instrumentul de comparare a ofertelor furnizorilor și asigurarea accesului la acesta sunt transpuse prin prevederile art. 112 al proiectului național. Totodată, menționăm că prevederile privind desemnarea Agenției în calitate de autoritate care va elabora instrumentul de comparare (art. 112 (3) al proiectului național), nu corespunde prevederilor corespondente ale actului UE, or, acestea prevăd cerința privind desemnarea unei autorități competente responsabilă cu lansarea unor mărci de încredere pentru instrumente de comparare care să îndeplinească cerințele legale stabilite, fiind independentă de toți participanții la piață și de toți operatorii instrumentelor de comparare.	Conform celor explicate pe marginea comentariului similar al Secretariatului Comunității Energetice, în conformitate cu articolul 14, alin. (6) din Directiva UE nr. 944/2019, Statele Membre pot alege să nu implementeze prevederile ce țin de eliberarea mărcilor de încredere pentru instrumentele de comparare elaborate de companii, dacă o autoritate sau un organism public furnizează un instrument de comparare care îndeplinește cerințele prevăzute la alineatul (1). Respectiv, alineatele (3) și (5) ale art. 14 din actul UE nu au fost transpuse. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
31.		Prin prevederile art. 121 al proiectului național sunt introduse garanții pentru clienții finali de a acționa în calitate de clienți activi în conformitate cu art. 15 al actului UE. Totodată, în legătură cu participarea pe piețele de energie electrică, consumatorii activi trebuie să îndeplinească alte obligații și cerințe stabilite în prezenta lege, în Regulile pieței energiei electrice, precum și în alte acte normative de reglementare aprobate de Agenție.	Se ia act
32.		Prevederile art. 15a al actului UE privind garantarea dreptului la partajarea energiei de către clienții finali sunt transpuse parțial prin art. 122. Astfel, Agenția poate extinde, printr-o hotărâre, lista categoriilor de consumatori finali care au dreptul să beneficieze de partajarea energiei. Totodată, cerințele stabilite la alin. (3) și (6) din art. 15a al Directivei urmează a fi reglementate prin hotărârea Agenției. La fel, prevederile alin. (4) și (7) - (10) din art. 15a al actului UE nu sunt preluate de proiectul național.	Se ia act
33.		Cerința privind stabilirea unui cadru de reglementare pentru comunitățile de energie ale cetățenilor prevăzute la art. 16 al actului UE este transpusă prin dispozițiile art. 124 și 125 ale proiectului național. Prevederile opționale din art. 16 (4) ale actului UE privind reglementarea acordării comunităților de energie ale cetățenilor a dreptului de a gestiona rețele de distribuție în zona lor de exploatare și să definească procedurile relevante nu sunt preluate de proiectul național.	În contextul propunerii Secretariatului Comunității Energetice, articolul 125 a fost completat cu prevederile opționale privind reglementarea acordării comunităților de energie ale cetățenilor a dreptului de a gestiona rețele de distribuție în zona lor de exploatare. Tabelul de concordanță a fost ajustat în acest sens.
34.		Consumatorii finali, inclusiv cei care oferă consum dispecerizabil prin agregare, au dreptul de a participa pe piețele de energie electrică în condițiile stabilite de art. 17 al actului UE. Totodată, prevederile naționale din art. 123 stabilesc că, condițiile de participare urmează a fi reglementate inclusiv în Regulile pieței energiei electrice.	Se ia act
35.		Cerințele față de facturi și informațiile de facturare prevăzute în art. 18 al Directivei sunt transpuse prin art. 111 al proiectului național. Totodată,	Se ia act

		cerințele minime care urmează a fi îndeplinite de facturile și informațiile de facturare prevăzute în Anexa I a actului UE, urmează a fi stabilite în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.	
36.	Prevederile privind gestionarea riscurilor prezentate de furnizori prevăzute în art. 18a al actului UE nu sunt preluate de proiectul național, iar autorul nu argumentează nepreluarea acestora în tabelul de concordanță. Se impune examinarea suplimentară a acestuia în vederea unei transpuneri complete.	Articolul 18a din actul UE urmează a fi transpus în legislația națională după includerea acestuia în acquis-ul Comunității Energetice. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.	
37.	Prevederile privind utilizarea sistemelor de contorizare inteligentă din art. 19 al actului UE sunt transpuse prin art. 77 al proiectului național. Totodată, cerințele privind evaluarea cost-beneficiu a introducerii acestora în conformitate cu principiile stabilite în Anexa II a actului UE urmează a fi stabilită prin hotărârea aprobată de Agenție	Precizăm că, în contextul propunerii Secretariatului Comunității Energetice, articolul 77 alin. (3) a fost completat pentru a se asigura transpunerea Anexei II a actului UE.	
38.	Cerințele privind funcționalitățile sistemelor de contorizare inteligentă prevăzute în art. 20 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 77 (6) al proiectului național. Cerințele privind utilizarea unui contor inteligent astfel cum este reglementat de art. 21 al actului UE sunt transpuse parțial prin prevederile art. 77 (8) al proiectului național. În context, sistemul de măsurare inteligent trebuie să respecte cerințele stabilite în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, care urmează a fi elaborat de Agenție.	Se ia act	
39.	Cerințele privind utilizarea contoarelor convenționale astfel cum sunt stabilite în art. 22 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 76 al proiectului național.	Se ia act	
40.	Gestionarea datelor, schimbul de date și procedurile de acces la date prevăzute în art. 78 al actului național au fost transpuse parțial din art. 23 al actului UE. În context, proiectul național nu a preluat ultima parte a alin. (5) din art. 23 privind stabilirea tarifelor relevante pentru accesul la date ale părților eligibile, care urmează a fi rezonabile și justificate corespunzător. Totodată, menționăm că actul național care asigură transpunerea prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679 menționat în art. 23(3) al Directivei, este Legea nr. 195/2024.	Se ia act, În înțelegerea autorului, sensul prevederii alin. 5 din Art. 23 al Directivei UE este că eventualele costuri suportate în legătură cu acordarea accesului persoanelor terțe la datele unui consumator final nu se includ în tarifele/prețurile reglementate pentru întreprinderile electroenergetice. Totodată, reglementarea prețurilor pentru acordarea accesului persoanelor terțe la datele unui consumator final nu este obiectul cadrului normativ care reglementează sectorul electroenergetic, iar legea națională nr. 195/2024 nu prevede careva principii sau metode care urmează a fi aplicate pentru stabilirea unui astfel de preț. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.	
41.	Cerințele de interoperabilitate și procedurile de accesare a datelor prevăzute în art. 24 al actului UE au fost preluate parțial prin prevederile art. 78 (7). În context, cerințele de interoperabilitate și procedurile de acces la date urmează	Precizăm că în versiunea finală a legii, prevederea respectivă a fost ajustată în sensul stipulării faptului că cerințele de interoperabilitate și procedurile de acces la date stabilite într-o hotărârea aprobată de Agenție.	

		a fi stabilite în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale.	
42.	Punctele unice de contact astfel cum sunt reglementate în art. 25 al Directivei nu sunt preluate de proiectul național, iar autorul stabilește această atribuție furnizorului de energie electrică.	Se acceptă, Articolul 9, alin. (1) a fost completat cu lit. t) în următoarea redacție: t) informează consumatorii finali, în calitate de punct unic de contact, cu privire la drepturilor lor, inclusiv cu privire la mecanismele de soluționare a eventualelor neînțelegeri cu întreprinderile electroenergetice; A se menționa că în calitate de organ abilitat cu asigurarea drepturilor consumatorilor, Agenția deja are înființat și operează un astfel de serviciu de informare și consultare a consumatorilor finali (Linia Verde).	
43.	Prevederile privind soluționarea alternativă a litigiilor din art. 26 sunt transpuse prin art. 141 a proiectului național. În context, mecanismele de soluționare alternativă a litigiilor la nivel național sunt asigurate de autoritatea de reglementare – Agenția.	Se ia act	
44.	Cerința privind asigurarea accesului la serviciul universal în condițiile art. 27 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 113 ale proiectului național.	Se ia act	
45.	Dreptul la furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune este transpus prin art. 114 al proiectului național în conformitate cu prevederile art. 27a.	Se ia act	
46.	Cerința privind stabilirea măsurilor corespunzătoare pentru protecția clienților vulnerabili, precum și definirea conceptului în condițiile prevederilor art. 28 sunt transpuse parțial prin prevederile art. 126 din proiect. În context, nu sunt făcute referințele corespondente la definirea conceptului consumatorului vulnerabil, care poate face referire la sărăcia energetică și, printre altele, la interzicerea debranșării acestor clienți în situații critice. Astfel, conform prevederilor art. 28 din actul UE conceptul de clienți vulnerabili poate include nivelurile veniturilor, ponderea cheltuielilor cu energia din venitul disponibil, eficiența energetică a locuințelor, dependența critică de echipamente electrice, din motive de sănătate, vârstă sau alte criterii. Statele garantează că se aplică drepturile și obligațiile în ceea ce privește clienții vulnerabili. În special, acestea iau măsuri pentru protecția clienților din zonele îndepărtate.	Se acceptă, Alin. (1) din articolul 126 a fost completat în sensul stipulării faptului că, consumatorii vulnerabili, inclusiv cei afectați de sărăcia energetică, nu pot fi deconectați de la rețelele electrice în situațiile critice, stabilite în Regulamentul de furnizare a energiei electrice. Totodată, noțiunea de ”client vulnerabil” este definită în Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.	
47.	Prevederile art. 28a privind protecția împotriva deconectărilor nu sunt preluate de proiectul național, iar autorul nu argumentează nepreluarea acestora în tabelul de concordanță.	Articolul 28a din actul UE urmează a fi transpus în legislația națională după includerea acestuia în acquis-ul Comunității Energetice. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.	

48.	Criteriile de evaluare a gospodăriilor afectate de sărăcia energetică stabilite prin art. 29 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 127 al proiectului național. Totodată, Comisia oferă orientări cu privire la definiția „numărului semnificativ de gospodării afectate de sărăcie energetică” în acest context și în sensul articolului 5 alineatul (5), plecând de la premisa că orice proporție de gospodării afectate de sărăcia energetică poate fi considerată semnificativă. În context, autoritățile responsabile urmează să definească și să stabilească cerințe de evaluare conforme în acest sens.	Se ia act
49.	Prevederile privind desemnarea operatorilor de distribuție au fost transpuse parțial prin prevederile art. 60 al proiectului național. În context, nu au fost preluate cerințele privind stabilirea perioadei desemnării, ținând seama de considerente de eficiență și echilibru economic.	Articolul 30 a fost transpus ținând cont de specificul sectorului electroenergetic din Republica Moldova, în cadrul căruia operatorii sistemelor de distribuție exploatează rețelele electrice pe care le dețin cu titlu de proprietate. Principiile ce țin de desemnarea operatorilor de sistem ținând cont de considerentele de eficiență și echilibru economic se aplică în cazul în care rețele electrice de distribuție sunt în proprietatea unor persoane, iar exploatarea acestora în contextul prestării serviciului de distribuție se prestează de persoane terțe (de exemplu, rețele electrice aflate în proprietatea statului se dau în concesiune unor persoane juridice care activează în calitate de operatori ai sistemelor de distribuție). Respectiv, în contextul Republicii Moldova, desemnarea la care face referință articolul 30 echivalează cu licențierea operatorilor sistemelor de distribuție care dețin rețelele electrice de distribuție cu titlu de proprietate. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
50.	Atribuțiile operatorului de distribuție prevăzute în art. 31 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 64 al proiectului național. Totodată, alin. (3b) din art. 31 nu este preluat, iar autorul argumentează acest fapt prin inexistența în Republica Moldova a sistemelor izolate mici. La fel, prin proiectul național nu este preluată derogarea privind desfășurarea de către operatorii de distribuție a altor activități decât cele prevăzute de Directivă și Regulamentul (UE) 2019/943.	Se acceptă parțial, Articolul 64 a fost completat cu un nou alineat care transpune prevederea de la art. 31 alin. (10) al Directivei UE nr. 944/2019. În același sens a fost completat și articolul 35 din Proiectul legii. Cu privire la transpunerea art. 31 alin. (2) lit. (3b), transpunerea acesteia este opțională. Totodată, reieșind din specificul sectorului electroenergetic al Republicii Moldova derogarea de la alin. (3b) nu este necesară deoarece toți titularii de licențe pentru distribuția energiei electrice care își desfășoară activitatea în prezent deservește un număr mai mare de 100 000 consumatori. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
51.	Stimulente pentru utilizarea flexibilității în rețelele de distribuție prevăzute în art. 32 al actului UE, în conformitate cu prevederile art. 65 și art. 68 din proiectul național urmează a fi stabilite de Agenție în Regulile pieței energiei electrice și în alte acte normative relevante.	Se ia act
52.	Cerințele privind integrarea electromobilității în rețeaua electrică prevăzute în art. 33 al Directivei sunt transpuse prin art. 66 al proiectului național.	Se ia act

		Totodată, derogarea de la alin. (3) și (4) nu a fost preluată de proiectul național.	
53.		Atribuțiile operatorilor de distribuție în ceea ce privește gestionarea datelor sunt stabilite în art. 64 (12) al proiectului național în conformitate cu prevederile art. 34 din actul UE. Totodată, derogarea din ultima parte a art. 34 nu este preluată de proiectul național.	Se ia act
54.		Cerințele privind separarea operatorilor de distribuție prevăzute în art. 35 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 61 a proiectului național. Totodată, alin. (4) din actul UE nu este preluat de proiectul național, iar autorul argumentează inexistența în Republica Moldova a sistemelor izolate mici.	Se ia act
55.		Prevederile referitoare la deținerea de instalații de stocare a energiei de către operatorii de distribuție conform cerințelor art. 36 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 63 a proiectului național.	Se ia act
56.		Obligația de confidențialitate a operatorilor de distribuție din art. 37 al actului UE este stabilită prin prevederile art. 64 (10) al proiectului național.	Se ia act
57.		Asigurarea alimentării cu energie electrică prin sistemul de distribuție închis și a furnizării de energie electrică utilizatorilor sistemului de distribuție închis este stabilită prin prevederile art. 69 și art. 70 în conformitate cu art. 38 al actului UE.	Se ia act
58.		Separarea operatorului sistemului de distribuție este stabilită prin art. 61 al proiectului național în conformitate cu art. 39 al Directivei.	Se ia act
59.		Normele generale aplicabile operatorilor de transport și de sistem din art. 40 sunt stabilite prin art. 35 al proiectului național. Totodată, nu au fost preluate prevederile alin. (2), care prevăd posibilitatea atribuirii uneia sau mai multor responsabilități dintre cele enumerate la alineatul (1) altui operator de transport și de sistem decât celui care deține sistemul de transport și căruia i s-ar aplica în mod normal responsabilitățile în cauză, precum și cele prevăzute la alin. (8) privind posibilitatea desfășurării și altor activități de către operatul de sistem și de transport.	Se ia act, Totodată, în contextul discuțiilor suplimentare pe marginea propunerilor Secretariatului Comunității Energetice și a Declarației de compatibilitate elaborată de Centrul de armonizare al Comunității Energetice, s-a decis transpunerea în legislația națională a prevederii UE opționale prevăzute la art. 40, alin. (8) din actul comunitar.
60.		Obligațiile în materie de confidențialitate și de transparență impuse proprietarilor de sisteme de transport și operatorilor de transport și de sistem din art. 41 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 31 al proiectului național.	Se ia act
61.		Competențele decizionale privind conectarea la sistemul de transport a unor noi instalații de producere și a unor noi instalații de stocare a energiei stabilite	Se ia act

	în art. 42 sunt transpuse prin prevederile art. 40 (6) și art. 71 ale proiectului național.	
62.	Cerințele privind separarea proprietății în cazul sistemelor de transport și al operatorilor de transport și de sistem prevăzută în art. 43 sunt transpuse prin art. 20 (10), art. 26 și art. 30 (1) ale proiectului național.	Se ia act
63.	Cerințele privind operatorii de sistem independenți prevăzute în art. 44 sunt transpuse prin art. 27 și art. 28 ale proiectului național.	Se ia act
64.	Separarea proprietarilor de sisteme de transport este stabilită prin art. 29 al proiectului național în conformitate cu prevederile art. 45 al actului UE.	Se ia act
65.	Prevederile art. 46 privind activele, echipamentele, personalul și identitatea, art. 47 privind independența operatorului de transport și de sistem, art. 48 privind independența personalului și a conducerii operatorului de transport și de sistem, art. 49 privind organismul de supraveghere nu sunt preluate de proiectul național, iar argumentele prezentate de autor sunt următoarele: În contextul în care rețelele electrice de transport din Republica Moldova sunt în proprietatea statului, fiind gestionate de către Întreprinderea de Stat Moldelectrica, autoritățile naționale au decis, în coordonare cu Secretariatul Comunității Energetice de a implementa modelul Operatorului de Sistem Independent (ISO) în raport cu ÎS Moldelectrica. Moldelectrica a obținut decizia finală de certificare conform modelului ISO la 11.07.2023. Conform prevederilor Directivei 944/2013, întreprinderile electroenergetice integrate pe verticală care dețineau rețele electrice de transport la data de 6 Octombrie 2011 erau în drept să opteze pentru unul din cele două modele de separare alternative: modelul Operatorului de Transport Independent (ITO), descris în această secțiune, sau modelul ISO. Întreprinderile electroenergetice care au obținut cu titlu de proprietate rețele electrice de transport după 6 Octombrie 2011 și care solicită desemnarea în calitate de operator al rețelei electrice de transport sunt obligate să asigure separarea activității de transport exclusiv conform modelului de separate a proprietății. În contextul în care, în Republica Moldova a fost decisă implementarea modelului ISO în raport cu unicul operator al sistemului de transport, transpunerea prevederilor ce țin de modelul ITO nu mai este actuală. Respectiv, în proiectul Legii au fost transpuse prevederile aferente modelului ISO și a modelului separării proprietății, care constituie unicul model disponibil pentru certificarea altor eventuali operatori ai sistemului de transport din Republica Moldova. De altfel, în versiunea în vigoare a Legii cu privire la energia electrică, nr. 107/2016, care transpune Directiva UE nr. 2009/72, de asemenea sunt stabilite doar aceste două modele de separate.	Se ia act, Totodată, explicațiile din Tabelul de concordanță au fost nuanțate.
66.	Cerința privind elaborarea și punerea în aplicare a programului de conformitate și agentul de conformitate prevăzută în art. 50 al Directivei este transpusă prin art. 62 al proiectului național. Totodată, alin. (4) din art. 50 nu este preluat de proiect, iar autorul argumentează acest fapt prin transpunerea acestor prevederi în Regulamentul privind modul de monitorizare a	Se ia act, Totodată Tabelul de concordanță a fost completat cu explicații suplimentare.

		programelor de conformitate, aprobată prin Hotărârea ANRE nr.482/2017 (pt. 29).	
67.		Cerințele privind dezvoltarea rețelei și competențele de decizie asupra investițiilor prevăzute în art. 51 al actului UE sunt stabilite în art. 37 și art. 38 ale proiectului național.	Se ia act
68.		Cerințele privind desemnarea și certificarea operatorilor de transport și de sistem prevăzute în art. 52 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 30 și art. 32 al proiectului național.	Se ia act
69.		Cerința privind certificarea în raport cu țările terțe prevăzută în art. 53 al actului UE este transpusă prin prevederile art. 30 (5) și art. 33 al proiectului național.	Se ia act
70.		Prevederile privind deținerea de instalații de stocare a energiei de către operatorii de transport și de sistem prevăzute în art. 54 al Directivei sunt transpuse prin prevederile art. 34 al proiectului național.	Se ia act
71.		Dreptul de acces la evidențele contabile din art. 55 al actului UE este stabilit prin prevederile art. 133 din proiectul național.	Se ia act
72.		Separarea contabilă și păstrarea evidențelor contabile ale întreprinderilor din domeniul energiei electrice prevăzută în art. 56 este prevăzută în art. 132 al proiectului național.	Se ia act
73.		Prin art. 7 al proiectului național, Agenția Națională pentru Reglementare Energetică este desemnată în calitate de autoritate investită cu competențe de reglementare și monitorizare a activităților din sectorul electroenergetic în conformitate cu art. 57 din actul UE. Totodată, derogările prevăzute în alin. (3) și (7) nu sunt preluate de proiectul național. La fel, deși autorul proiectului menționează compatibilitatea prevederilor din alin. (4), (5), (6), tabelul de concordanță nu conține corespondentul din proiectul național.	Se acceptă, Tabelul de concordanță a fost completat cu argumente care justifică caracterul neaplicabil al alin. (3) și (7) din articolul 57 al Directivei UE. Totodată au fost indicate prevederile din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică prin care au fost transpuse prevederile alin. (4), (5) și (6) din art. 57 al actului UE.
74.		Obiectivele generale ale autorităților de reglementare din art. 58 al Directivei sunt stabilite prin art. 8 al proiectului național.	Se ia act
75.		Atribuțiile și competențele autorităților de reglementare din art. 59 sunt preluate de art. 7 - 13 ale proiectului național. Totodată, nu sunt preluate prevederile de la lit. c), alin. (1), alin. (4), alin. (6) al art. 59 din actul UE.	Se ia act, Totodată, Articolul 9, alin. (1), lit. w) a fost modificat întru asigurarea transpunerii fără echivoc a art. 59, alin. (1), lit. (aa) din actul european.
76.		Cerințele stabilite privind modificarea metodologiilor și tarifelor, precum și procedurile de soluționare a litigiilor astfel cum sunt stabilite în art. 60 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 128, art. 141, art. 143, art. 144 ale actului național.	Precizăm că prevederile art. 141 și 143 au fost modificate în contextul propunerilor parvenite în cadrul consultărilor publice. Cu toate acestea, în opinia autorului aceasta sunt în concordanță cu Directiva U nr. 944/2019.
77.		Cooperarea regională între autoritățile de reglementare în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, cooperarea cu Secretariatul Comunității Energetice, Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice și ACER este reglementată prin prevederile art. 12 al proiectului național în conformitate cu art. 61 al Directivei.	Se ia act
78.		Atribuțiile și competențele Agenției cu privire la centrul de coordonare regională prevăzute în art. 11 al proiectului național sunt stabilite în conformitate cu prevederile art. 62 din actul UE.	Se ia act

79.	Conformitatea cu codurile de rețea și cu orientările este reglementată prin art. 39 al proiectului național în conformitate cu art. 63 al actului UE.	Se ia act
80.	Păstrarea și prezentarea informației de către furnizor este stabilită în art. 115 și art. 116 ale proiectului în conformitate cu cerințele de evidență a datelor din art. 64 al actului UE.	Se ia act
81.	Cerința privind reglementarea măsurilor pe care le pot adopta statele în temeiul Directivei pentru a asigura condiții de concurență echitabile din art. 65 al actului UE, prevederile din art. 66a privind accesul la energie la prețuri accesibile în timpul unei crize a prețurilor la energie electrică nu au fost preluate de proiectului național.	Articolul 3 din Proiectul legii a fost completat cu un alineat nou care transpune prevederile art. 65 din actul UE. Totodată, articolul 66a a fost inclus recent în Directiva (UE) nr. 2019/944, prin adoptarea la 26.06.2024 a Directivei (UE) nr.2024/1711 și încă nu au fost incluse în <i>acquis</i> -ul Comunității Energetice. Acestea urmează a fi introduse în legislația națională după includerea acestora în <i>acquis</i> -ul Comunității Energetice. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
82.	Anexa I care stabilește cerințele minime privind facturarea și informațiile referitoare la facturare a fost transpusă parțial prin prevederile art. 111 al proiectului național.	Suplimentar comunicăm că cerințele detaliate cu privire la informațiile ce urmează a fi incluse în factură în conformitate cu Anexa I din Directiva urmează a fi transpuse prin ajustarea Regulamentului privind furnizarea energiei electrice al ANRE. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
83.	Anexa II care stabilește cerințele privind sistemele de contorizare inteligentă a fost transpusă parțial prin prevederile art. 77 al proiectului național.	Se ia act
84.	b) Prevederi ale Directivei (UE) 2019/944 non-aplicabile Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme UE excluse din varianta adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/13/MC-EnC din 30 noiembrie 2021 și nr. 2022/03/MC-EnC din 15 decembrie 2022 , după cum urmează: art. 5 (10) privind elaborarea de către Comisie a raportului privind punerea în aplicare a art. 5, art. 24 (2) „Cerințe de interoperabilitate și proceduri de accesare a datelor”, art. 59 (1) (c), (4) „Atribuțiile și competențele autorităților de reglementare”, art. 61 (5) „Cooperarea regională între autoritățile de reglementare în ceea ce privește aspectele transfrontaliere”, art. 63 (9) „Conformitatea cu codurile de rețea și cu orientările”, art. 66 (1), (2), (4), (5) „Derogări”, art. 67 „Exercitarea delegării de competențe”, art. 68 „Procedura comitetului”, art. 70 „Modificarea Directivei 2012/27/UE”, art. 72 „Abrogarea”, Anexa III Termenul de transpunere în dreptul intern și data aplicării (menționate la articolul 72), Anexa IV Tabel de corespondență.	Se ia act
85.	c) Analiza comparativă a transpunerii Regulamentului (UE) 2019/943 Evaluând gradul de transpunere a Regulamentului (UE) 2019/943 Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, constatăm că proiectul național asigură transpunerea parțială a prevederilor actului UE, conform rezultatelor analizei de conformitate expuse infra.	Se ia act

86.	Obiectul și domeniul de aplicare prevăzut în art. 1 al actului UE este transpus prin prevederile art. 1 (2) și art. 3 (2) ale proiectului național. Totodată, prevederea europeană de la art. 1 lit. (f) este transpusă parțial, iar autorul proiectului nu include argumente corespunzătoare în tabelul de concordanță.	Se acceptă, Articolul 3, alin. (2) din proiectul legii a fost completat cu o literă nouă, care transpune prevederile art. 1, lit. f) din Regulamentul nr. 943/2019.
87.	Definiția „capacitate de interconexiune” din art. 2 este preluată de pct. 11) din art. 2 al proiectului național. Totodată, „autoritatea de reglementare” este definită de art. 7 al proiectului național în corespundere cu art.57 (1) din Directiva (UE) 2019/944.	Se ia act
88.	Următoarele definiții prevăzute în art. 2 al actului UE: „flux transfrontalier”, „congestie”, „capacitate de interconexiune nouă”, „congestie structurală”, „operator al pieței”, „operator al pieței de energie electrică desemnat”, „valoarea pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică”, „echilibrare”, „furnizor de servicii de echilibrare”, „capacitate de echilibrare”, „parte responsabilă cu echilibrarea”, „interval de decontare a dezechilibrelor”, „preț de dezechilibru”, „zonă a prețului de dezechilibru”, „proces de precalificare”, „capacitate de rezervă”, „dispecerizare prioritară”, „regiune de calcul al capacităților”, „regiune de calcul al capacităților”, „mecanism de asigurare a capacității”, „proiect demonstrativ”, „participant la piață”, „redispecerizare”, „participant la piață”, „redispecerizare”, „comercializarea în contrapartidă”, „instalație de producere a energiei electrice”, „model de dispecerizare centralizată”, „produs standard de echilibrare”, „produs specific de echilibrare”, „operator delegat”, „centru de coordonare regional”, „piață angro de energie”, „alocare a capacității”, „zonă de control”, „capacitate netă de transport coordonată”, „element critic de rețea”, „capacitate interzonală”, „unitate generatoare”, „flexibilitate” sunt transpuse prin art. 2 al proiectului național.	Se ia act
89.	Noțiunile de „client”, „client final”, „client angro”, „client casnic”, „întreprindere mică”, „client activ”, „furnizare”, „contract de furnizare a energiei electrice”, „agregare”, „consum dispecerizabil”, „sistem de contorizare inteligentă”, „interoperabilitate”, „distribuție”, „operator de distribuție”, „producere distribuită”, „transport”, „operator de transport și de sistem”, „utilizator al sistemului”, „producere”, „producător”, „sistem interconectat”, „serviciu de sistem”, „serviciu de sistem care nu are ca scop stabilitatea frecvenței”, „stocare de energie” sunt definite în sensul definițiilor din art. 2 din Directiva (UE) 2019/944.	Se ia act
90.	Definiția „dispecerizare prioritară” din art. 2 al actului UE este preluată parțial de proiectul național. Partea a doua a definiției nu este transpusă în textul proiectului.	Definiția noțiunii de „dispecerizare prioritară”, prevăzută la art. 2, pct. (20) din Regulamentul nr. 943/2019, este expusă prin prisma celor două modele de dispecerizare (modelul de autodispecerizare și modelul de dispecerizare centralizată), iar cele două modele nu pot coexista. În context, în Republica Moldova se aplică modelul de autodispecerizare, iar noțiunea de „dispecerizare prioritară” a fost definită ținându-se cont de faptul că în Republica Moldova se aplică modelul de autodispecerizare. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.

91.	Definiția „cogenerare de înaltă eficiență” este transpusă prin art. 5 din Legea nr. 92/2014.	Se ia act
92.	Definiția „eficiență energetică” este transpusă prin art. 3 din Legea nr. 139/2018.	Se ia act
93.	Definiția „energie din surse regenerabile” este transpusă prin art. 3 din Legea nr. 10/2016.	Se ia act
94.	Noțiunile „oră de vârf”, „reducere a vârfurilor de sarcină”, „produs de reducere a vârfurilor de sarcină”, „centru virtual regional”, „contract bidirecțional pentru diferență”, „contract de achiziție de energie electrică”, „dispozitiv de măsurare dedicate” nu sunt transpuse prin proiectul național. La fel, definițiile de „mic sistem izolat” și „mic sistem conectat” nu sunt preluate de proiectul național, în contextul în care, în Republica Moldova nu există asemenea tipuri de sisteme.	Definițiile noțiunilor de „oră de vârf”, „reducere a vârfurilor de sarcină”, „produs de reducere a vârfurilor de sarcină”, „centru virtual regional”, „contract bidirecțional pentru diferență”, „contract de achiziție de energie electrică”, „dispozitiv de măsurare dedicate”, precum și prevederile corespunzătoare (articolul 7a, articolul 7b, alineatele noi din articolul 9, articolul 19a – 19d) au fost introduse în Regulamentul 943/2019 recent, urmare a adoptării la 13.06.2024 a Regulamentului de modificare nr. 1747/2024. Acestea însă nu sunt reflectate în versiunea Regulamentului nr. 943/2019 adaptată și adoptată la nivelul Comunității Energetice. Respectiv, acestea urmează a fi introduse în legislația națională după integrarea lor în cadrul normativ al Comunității Energetice. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
95.	Principiile de funcționare a piețelor de energie electrică prevăzute la art. 3 al actului UE sunt transpuse prin art. 82 (4) al proiectului național.	Se ia act
96.	Responsabilitatea în materie de echilibrare prevăzută în art. 5 al actului UE este transpusă prin prevederile art. 90 al proiectului național.	Se ia act
97.	Cerințele privind organizarea pieței de echilibrare stabilite în art. 6 sunt transpuse prin art. 91 al proiectului național. Totodată, achizițiile capacității de echilibrare se efectuează în condițiile art. 92 al proiectului național.	Se ia act
98.	Reglementarea pieței pentru ziua următoare și piețele intrazilnice conform art. 7 din actul UE sunt prevăzute în art. 89 al proiectului național.	Se ia act
99.	Prevederile art. 7a privind produsul de reducere a vârfurilor de sarcină, cerințele privind dispozitivul de măsurare dedicat prevăzute în art. 7b nu sunt transpuse prin proiectul național.	Articolele respective au fost introduse în Regulamentul 943/2019 recent, urmare a adoptării la 13.06.2024 a Regulamentului de modificare nr. 1747/2024. Acestea însă nu sunt reflectate în versiunea Regulamentului nr. 943/2019 adaptată și adoptată la nivelul Comunității Energetice. Respectiv, acestea urmează a fi introduse în legislația națională după integrarea lor în cadrul normativ al Comunității Energetice. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
100.	Regulile privind tranzacționarea pe piețele pentru ziua următoare și pe piețele intrazilnice prevăzute în art. 8 al actului UE sunt parțial transpuse prin prevederile art. 89 al proiectului național. În context, proiectul național nu a preluat prevederile pct. (1a), (1b), (1c) ale actului UE.	Prevederile respective au fost introduse în Regulamentul 943/2019 recent, urmare a adoptării la 13.06.2024 a Regulamentului de modificare nr. 1747/2024. Acestea însă nu sunt reflectate în versiunea Regulamentului nr. 943/2019 adaptată și adoptată la nivelul Comunității Energetice. Respectiv, acestea urmează a fi introduse în legislația națională după integrarea lor în cadrul normativ al Comunității Energetice. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.

101.	Piețele la termen din art. 9 al Regulamentului UE sunt reglementate de prevederile art. 88 ale proiectului național. Totodată, proiectul național nu a preluat prevederile alin. (4) - (9) ale art. 9 din actul UE.	Prevederile respective au fost introduse în Regulamentul 943/2019 recent, urmare a adoptării la 13.06.2024 a Regulamentului de modificare nr. 1747/2024. Acestea însă nu sunt reflectate în versiunea Regulamentului nr. 943/2019 adaptată și adoptată la nivelul Comunității Energetice. Respectiv, acestea urmează a fi introduse în legislația națională după integrarea lor în cadrul normativ al Comunității Energetice. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
102.	Valoarea pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică prevăzută în art. 11 al Regulamentului UE urmează a fi stabilită de Agenție în corespundere cu art. 53 al proiectului național.	Se ia act
103.	Cerințele privind dispecerizarea producerii și consumul dispecerizabil prevăzute în art. 12 din actul UE sunt transpuse prin art. 74 al proiectului național. Totodată, derogarea prevăzută la alin.(3) nu este preluată de proiectul național.	Prevederea stabilită la art. 12, alin. (3) este opțională. Totodată, în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică actualmente principiul dispecerizării prioritare se aplică în raport cu centralele electrice de termoficare și centralele electrice eligibile care produce din surse regenerabile de energie
104.	Redispecerizarea și comercializarea în contrapartidă este reglementată în art. 46 al proiectului național în conformitate cu prevederile art. 13 al actului UE.	Se ia act
105.	Cerințele privind stabilirea și revizuirea zonelor de ofertare din art. 42 din proiect sunt stabilite în conformitate cu prevederile art. 14 și art. 149 ale actului UE.	Se ia act
106.	Cerințele privind elaborarea planurilor de acțiuni pentru abordarea congestiilor structurale stabilite în art. 43 al proiectului național corespund prevederilor art. 15 din actul UE.	Se ia act
107.	Principiile generale de alocare a capacității și de gestionare a congestiilor prevăzute în art. 16 al Regulamentului UE sunt stabilite prin art. 44 al proiectului național.	Se ia act
108.	Cerințele privind alocarea capacității interzonale de la un interval de timp la altul prevăzute în art. 17 sunt transpuse prin art. 45 al proiectului național.	Se ia act
109.	Principiile generale privind prețurile tarifele reglementate sunt prevăzute în art. 129, art. 130 ale proiectului național în conformitate cu prevederile art. 18 al actului UE.	Se ia act
110.	Distribuirea veniturilor din congestii astfel cum este prevăzută în art. 19 al actului UE este transpusă prin art. 47 al proiectului național.	Se ia act
111.	Prevederile art. 19 privind promovarea utilizării contractelor de achiziție de energie electrică nu sunt preluate de proiectul național.	Intuim că Centrul de armonizare face referire la articolul 19a din Regulamentul nr. 944/2019. Totodată, precizăm în acest sens că articolul respectiv a fost introdus în Regulamentul nr. 943/2019 recent, urmare a adoptării la 13.06.2024 a Regulamentului de modificare nr. 1747/2024. Acesta însă nu este reflectat în versiunea Regulamentului nr. 943/2019 adaptată și adoptată la nivelul Comunității Energetice și urmează a fi introdus în legislația națională după integrare în cadrul normativ al Comunității Energetice.

		Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
112.	Modelele voluntare de contracte de achiziție de energie electrică și monitorizarea contractelor de achiziție de energie electrică prevăzute în art. 19b, măsurile aplicate la nivelul Uniunii pentru a contribui la atingerea ponderii suplimentare a energiei din surse regenerabile al actului UE nu sunt transpuse de proiectul național prevăzute în art. 19c, schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență pentru investiții prevăzute în art. 19d, evaluarea nevoilor de flexibilitate din art. 19e, obiectivele naționale orientative pentru flexibilitatea din surse nefosile din art. 19f, principiile de concepere a schemelor de sprijinire a flexibilității din surse nefosile din art. 19h nu sunt preluate de proiectul național.	Articolele respective au fost introduse în Regulamentul 943/2019 recent, urmare a adoptării la 13.06.2024 a Regulamentului de modificare nr. 1747/2024. Acestea însă nu sunt reflectate în versiunea Regulamentului nr. 943/2019 adaptată și adoptată la nivelul Comunității Energetice. Respectiv, acestea urmează a fi introduse în legislația națională după integrarea lor în cadrul normativ al Comunității Energetice. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
113.	Cerințele privind adecvarea resurselor pe piața internă de energie electrică prevăzute în art. 20 sunt transpuse prin art. 49 al proiectului național.	Se ia act
114.	Principiile generale pentru mecanismele de asigurare a capacității din art. 21 al Regulamentului sunt transpuse prin prevederile art. 51 al proiectului național.	Se ia act
115.	Principiile de concepere a mecanismelor de asigurare a capacității din art. 22 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 52 al proiectului național.	Se ia act
116.	Prin prevederile art. 49 în conformitate cu prevederile art. 23 al actului UE, se stabilește că adecvanța resurselor pe teritoriul Republicii Moldova se monitorizează pe baza evaluării adecvanței resurselor la nivel european.	Se ia act
117.	Evaluările adecvării resurselor la nivel național prevăzută în art. 50 al proiectului național este asigurată în conformitate cu prevederile art. 24 din actul UE.	Se ia act
118.	Cerințele privind punerea în aplicare a standardului de fiabilitate prevăzute în art. 25 din actul UE sunt transpuse prin art. 53 al proiectului național.	Se ia act
119.	Participarea transfrontalieră la mecanismele de asigurare a capacității prevăzută în art. 54 al proiectului național este organizată în conformitate cu prevederile art. 26 al Regulamentului UE.	Se ia act
120.	Cooperarea regională a operatorilor sistemelor de transport prevăzută în art. 55 al proiectului național este reglementată în conformitate cu prevederile art. 28, art. 33 și art. 34 din Regulamentul UE.	Se ia act
121.	Cerințele privind structura organizatorică și regulile de funcționare ale centrului regional de coordonare din art. 38 - 41 și art. 43 - 45 ale actului UE sunt reglementate prin prevederile art. 57 al proiectului național.	Se ia act
122.	Procedura de adoptare și revizuire a acțiunilor coordonate și a recomandărilor sunt prevăzute în art. 58 al proiectului național în conformitate cu art. 42 al actului UE.	Se ia act
123.	Cerințele privind monitorizarea și raportarea prevăzute în art. 46 al actului UE sunt stabilite în art. 59 al proiectului național.	Se ia act

124.	Includerea Moldovei în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani în conformitate cu prevederile art. 48 al actului UE nu este prevăzută de proiectul național. Totodată, art. 37 al proiectului național prevede coordonarea Planului de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani cu planul la nivelul Uniunii Europene. Totodată, autorul utilizează noțiunea de „plan UE neobligatoriu”, ceea ce nu corespunde prevederilor Regulamentului UE.	Prevederea stabilită la art. 48, alin. (1) din Regulamentul UE nu poate fi transpusă în legislația națională, deoarece vizează activitatea instituțiilor Uniunii Europene, iar acest fapt a fost reflectat în Tabelul de concordanță. Cu privire la utilizarea în proiect a sintagmei de ”plan UE neobligatoriu”, relevăm că această este utilizată în Directiva UE nr. 944/2019, și anume în art. 51, alin. (5), care, de altfel este transpus prin art. 37, alin. (7) și (8) din Proiectul legii.
125.	Mecanismul de compensare între operatorii sistemelor de transport este prevăzut în art. 48 al proiectului național în conformitate cu prevederile art. 49 al Regulamentului UE: Cerințele privind punerea în aplicare a mecanismelor de coordonare și schimb de informații în conformitate cu art. 50 al actului UE sunt stabilite prin art. 40 al proiectului național.	Se ia act
126.	Desemnarea și certificarea operatorilor de transport și de sistem prevăzută în art. 30 al proiectului național este asigurată în conformitate cu prevederile art. 51 din actul UE.	Se ia act
127.	Prevederile privind cooperarea operatorilor de distribuție la nivelul Comunității Energetice în corespundere cu art. 52 al actului UE nu sunt preluate de proiectul național.	Articolul 52, alin. (1) din actul UE se transpune prin articolul 64 alin. (13) din Proiectul legii, iar prevederea de la alin. (2) face parte din categoria prevederilor UE neaplicabile. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
128.	Prevederile privind cooperarea dintre operatorii de distribuție și operatorii de transport și de sistem din art. 57 al Regulamentului UE sunt transpuse prin art. 75 al proiectului național.	Se ia act
129.	Adoptarea codurilor de rețea și a orientărilor este prevăzută în art. 39 în conformitate cu prevederile art. 58 al actului UE.	Se ia act
130.	Derogările privind interconexiunile noi sunt stabilite în art. 41 al proiectului național în conformitate cu prevederile art. 63 al actului UE.	Se ia act
131.	Cerințele prevăzute în art. 65 al actului UE referitoare la furnizarea de informații și asigurarea confidențialității sunt prevăzute în art. 5, art. 9 și art. 12 ale proiectului național.	Se ia act
132.	Regulile privind aplicarea sancțiunilor stabilite în art. 66 al Regulamentului UE sunt prevăzute în art. 144 al proiectului național. În context, menționăm că sancțiunile aplicabile trebuie să fie eficace, proporționale și cu efect de descurajare, iar statele membre trebuie să notifice normele respective Comisiei fără întârziere și îi comunică acesteia, fără întârziere, orice modificări ulterioare privind aceste norme.	Se ia act
133.	Atribuțiile centrului de coordonare regional sunt transpuse parțial prin art. 56 al proiectului național. În context, Anexa I din Regulamentul UE prevede că metodologiile urmează a fi elaborate în temeiul orientărilor privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.	Se ia act

134.	Prevederile Anexei IV și Anexei V din varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/03/MC-EnC din 15 decembrie 2022 nu sunt preluate de proiectul național.	Prevederile din Anexele IV și V fac parte din categoria prevederilor UE neaplicabile. Astfel, Anexa IV vizează activitatea centrelor regionale de coordonare stabilite în afara Republicii Moldova, iar Anexa V stabilește prevederi specifice pentru Regiunile de operare a sistemului, prevederi care exceda cadrul legal național. Totodată, Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
135.	d) Prevederi ale Regulamentului (UE) 2019/943 non-aplicabile Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme UE, excluse din varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/03/MC-EnC din 15 decembrie 2022, după cum urmează: art. 14 (4), (6), (11) „Revizuirea zonelor de ofertare”, art. 23 (3) - (6) „Evaluarea adecvării resurselor la nivel european”, art. 26 (11) „Participarea transfrontalieră la mecanismele de asigurare a capacității”, art. 27 „Procedura de aprobare”, art. 29 „ENTSO pentru energie electrică”, art. 30 „Atribuțiile ENTSO pentru energie electrică”, art. 31 „Consultări”, art. 32 „Monitorizarea efectuată de către ACER”, art. 34 alin. 2 și 4 „Cooperarea regională a operatorilor de transport și de sistem”, art. 35 (1) „Înființarea și misiunea centrelor de coordonare regionale”, art. 36 (3), (4) „Aria geografică a centrelor de coordonare regionale”, art. 37 (2) „Atribuțiile centrelor de coordonare regionale”, art. 49 (4) „Mecanismul de compensare între operatorii de transport și de sistem”, art. 52 (3) „Entitatea europeană pentru operatorii de distribuție”, art. 53 „Înființarea entității OSD UE”, art. 54 „Principalele norme și proceduri pentru entitatea OSD UE”, art. 55 „Atribuțiile entității OSD UE”, art. 56 „Consultările în cadrul procesului de elaborare a codurilor de rețea”, art. 59 „Stabilirea codurilor de rețea”, art. 60 „Modificarea codurilor de rețea”, art. 61 „Orientări”, art. 63 (11) „Capacități de interconexiune noi”, art. 64 „Derogări”, art. 66 (2) „Sanțiuni”, art. 67 „Procedura comitetului”, art. 68 „Exercitarea delegării de competențe”, art. 69 „Reexaminare și rapoartele Comisiei”, Anexa II și III.	Se ia act
136.	e) Analiza comparativă a transunerii Regulamentului (UE) 2019/942. Regulamentul (UE) 2019/942 are ca scop principal instituirea Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (denumită în continuare „ACER”).	Se ia act
137.	În context, obiectivul ACER este de a asista autoritățile de reglementare menționate la articolul 57 din Directiva (UE) 2019/944 și la articolul 39 din Directiva 2009/73/CE în exercitarea, la nivelul Uniunii, a atribuțiilor de reglementare desfășurate în statele membre, precum și, acolo unde este necesar, de a coordona acțiunile acestora și de a media și soluționa dezacordurile dintre acestea, în conformitate cu articolul 6 alineatul (10) din prezentul regulament. ACER contribuie, de asemenea, la elaborarea unor practici comune de înaltă calitate în materie de reglementare și supraveghere, contribuind astfel la aplicarea consecventă, eficientă și efectivă a dreptului	Se ia act

		Uniunii în vederea realizării obiectivelor Uniunii în materie de climă și energie.	
138.		Reieșind din cele expuse supra, menționăm că prevederile actului UE menționat nu constituie obligație de transpunere în cadrul normativ național și nu implică o transpunere directă a acestora potrivit mecanismului național de armonizare legislativă.	Se ia act
139.		Totodată, în contextul punerii în aplicare a prevederilor corespundente din art. 57 al Directivei (UE) 2019/944 (desemnarea și independența autorităților de reglementare), constatăm că proiectul național creează cadrul juridic național conform prevederilor UE pe dimensiunea cooperării și asistenței autorității naționale de reglementare în exercitarea atribuțiilor acesteia.	Se ia act
140.		f) Prevederi ale Regulamentului (UE) 2019/942 non-aplicabile Următoarele prevederi ale actului UE au fost excluse din varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/03/MC-EnC din 15 decembrie 2022, după cum urmează: art. 2 (c) și (e) „Tipuri de acte emise de către ACER”, art. 3(1) „Atribuții generale”, art. 4 (1) - (3), (5), (8) „Atribuțiile ACER referitoare la cooperarea operatorilor de transport și de sistem și a operatorilor de distribuție”, art. 5 (1), (2), (5), (7) „Atribuțiile ACER referitoare la elaborarea și implementarea codurilor de rețea și a orientărilor”, art. 6 (3)-(8) „Atribuțiile ACER privind autoritățile de reglementare”, art. 8 „Atribuțiile ACER legate de operatorii pieței de energie electrică desemnați”, art. 9 „Atribuțiile ACER legate de adecvarea capacității de producere și de pregătirea pentru riscuri”, art. 11 „Atribuțiile ACER legate de infrastructură”, art. 12 „Atribuțiile ACER legate de integritatea și transparența pieței angro”, art. 13 „Acordarea de noi atribuții ACER”, art. 14 (3), (5) „Consultare, transparență și garanții procedurale”, art. 15 „Monitorizarea și raportarea privind sectorul energiei electrice și cel al gazelor naturale”, art. 16-27 privind organizarea ACER, art. 30 „Grupuri de lucru”, art. 31-46 privind stabilirea structurii și bugetului ACER, Anexa I și II.	Se ia act
141.		g) Analiza comparativă a transpunerii Regulamentului (UE) 2015/1222 Ca urmare a analizei transpunerii prevederilor Regulamentului (UE) 2015/1222, evidențiem că autorul menționează în tabelul de concordanță despre transpunerea actului UE în cauză printr-un act normativ național distinct aprobat de Agenție - proiectul Codului de rețea privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor, ori transpunerea selectivă a unor prevederi ale actului UE fără preluarea obiectului, domeniului de aplicare, precum și a definițiilor aplicabile în proiectul de Lege nu a permis evaluarea gradului de transpunere al actului UE.	Se ia act
142.		Totodată, menționăm că în contextul expertizei de compatibilitate a proiectului Codului de rețea privind alocarea capacității și gestionarea congestiilor (Declarația de compatibilitate	Se ia act

		nr. 31/02-126-11218 din 8 octombrie 2024), s-a constatat transpunerea Regulamentului 2015/1222/UE.	
	143.	h) Prevederi ale Regulamentului (UE) 2015/1222 non-aplicabile Următoarele prevederi au fost excluse din varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/03/MC-EnC din 15 decembrie 2022, după cum urmează: art. 1 (4), (5) „Obiect și domeniul de aplicare”, art. 5 (3) „Desemnarea OPEED-urilor în cazul unui monopol legal național privind serviciile de tranzacționare”, art. 7 (6) „Atribuțiile OPEED”, art. 8 (2)(b) „Funcțiile OTS-urilor privind cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice”, art. 9(2), (7) (g) „Adoptarea termenelor și condițiilor sau a metodologiilor”, art. 16, (1), (3) „Metodologia de furnizare a datelor privind producția și consumul”, art. 17 „Metodologia privind modelul comun de rețea”, art. 20 (3) „Introducerea metodologiei de calcul al capacităților bazate pe flux”, art. 27 (1) „Dispoziții generale”, art. 31(2), (5) „Raportul bienal privind calculul și alocarea capacităților”, art. 37 „Dezvoltarea algoritmilor”, art. 41 (2) „Prețuri maxime și minime”, art. 54 (2), (3) „Prețuri maxime și minime”, art. 55 (1), (2) „Stabilirea prețurilor capacității intrazilnice”, art. 64-67 privind modalitățile intrazilnice tranzitorii, art. 82 (3), (4) „Monitorizarea punerii în aplicare a cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice”, art. 83 „Dispoziții tranzitorii pentru Irlanda și Irlanda de Nord”.	Se ia act
	144.	i) Analiza comparativă a transpunerii Regulamentului (UE) 1227/2011 Evaluând gradul de transpunere a Regulamentului (UE) 1227/2011, constatăm că proiectul național asigură transpunerea parțială a prevederilor actului UE, conform rezultatelor analizei de conformitate expuse infra. Obiectivele de reglementare stabilite în art. 3 i) și j) al proiectului național transpun prevederile art. 1 al actului UE.	Se ia act
	145.	Definiții din art. 2 al actului UE: „informație privilegiată”, „informații”, „manipulare a pieței”, „tentativă de manipulare a pieței”, „produse energetice angro”, „capacitate de consum”, „piață angro de energie”, „participant la piață”, „persoană”, „persoană care organizează sau efectuează tranzacții cu titlu profesional”, „autoritate financiară competentă”, „autoritate națională de reglementare”, „operator de sistem de transport”, „operator de distribuție”, „operator de înmagazinare”, „operator de sistem GNL”, „întreprindere-mamă”, „întreprindere afiliată”, „distribuție de gaze naturale”, „distribuție de energie electrică”, „piață organizată” sunt transpuse prin art. 2 al proiectului național.	Se ia act
	146.	Definițiile „mecanism de raportare înregistrat” sau „RRM”, „platformă de publicare a informațiilor privilegiate” sau „IIP”, „tranzacționare algoritmică”, „acces electronic direct”, „registru de ordine”, „indice de referință”, „tranzacționare GNL”, „date de piață privind GNL”, „participant la piața GNL”, „evaluarea prețului GNL”, „indice de referință pentru GNL”	Definițiile noțiunilor de „mecanism de raportare înregistrat” sau „RRM”, „platformă de publicare a informațiilor privilegiate” sau „IIP”, „tranzacționare algoritmică”, „acces electronic direct”, „registru de ordine”, „indice de referință” au fost introduse în Regulamentul UE nr. 1227/2011 urmare a amendamentelor adoptate la 11 aprilie 2024 a Regulamentului UE de modificare

	nu au fost transpuse de proiectul național, iar autorul menționează că aceste noțiuni țin exclusiv de sectorul gazelor naturale.	nr. 1106/2024. Totodată, Regulamentul UE de modificare nu a fost transpus în cadrul normativ al Comunității Energetice, iar transpunerea acestuia în legislația națională urmează a fi efectuată odată cu adoptarea de către Consiliul Ministerial a versiunii adaptate a actului UE respectiv. De asemenea, definițiile noțiunilor ce țin de gazele naturale lichefiate nu pot fi transpuse în legislația națională, întrucât în Republica Moldova nu există infrastructură pentru gaze naturale lichefiate. Tabelul de concordanță a fost completat/modificat în acest sens.
147.	Definiția noțiunii de „infrastructură critică” a fost transpusă în Legea nr. 120/2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului.	Se ia act
148.	Prevederile privind interzicerea tranzacțiilor bazate pe informații privilegiate prevăzute în art. 3 al actului UE sunt transpuse prin prevederile art. 96 al proiectului național.	Se ia act
149.	Obligația de a publica informații privilegiate astfel cum este stabilită în art. 4 al actului UE este transpusă prin art. 97 al proiectului național.	Se ia act
150.	Prevederile prevăzute în art. 4a privind autorizarea și supravegherea platformelor de publicare a informațiilor privilegiate nu sunt preluate de proiectul național.	
151.	Cerința privind interzicerea manipulării pieței din art. 5 al actului UE este prevăzută de art. 99 al proiectului național.	Se ia act
152.	Prevederile din art. 5a privind tranzacționarea algoritmică nu sunt preluate de proiectul național.	Articolul respectiv a fost introdus în Regulamentul UE nr. 1227/2011 urmare a amendamentelor adoptate la 11 aprilie 2024 a Regulamentului UE de modificare nr. 1106/2024. Totodată, Regulamentul UE de modificare nu a fost transpus în cadrul normativ al Comunității Energetice, iar transpunerea acestuia în legislația națională urmează a fi efectuată odată cu adoptarea de către Consiliul Ministerial a versiunii adaptate a actului UE respectiv. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
153.	Promovarea și monitorizarea concurenței pe piețele de energie electrică, efectuarea investigațiilor pe piețele de energie electrică astfel cum este prevăzută în art. 7 al Regulamentului este transpusă prin prevederile art. 10 și 100 ale proiectului național.	Se ia act
154.	Prevederile privind atribuțiile și competențele Agenției cu privire la evaluările prețurilor GNL și indicii de referință pentru GNL, publicarea evaluărilor prețului GNL și a indicilor de referință pentru GNL, transmiterea de date de piață privind GNL agenției, calitatea datelor de piață privind GNL, continuitatea activității prevăzute în art. 7a - 7e ale actului UE nu sunt preluate de proiectul național.	Prevederile ce țin de gazele naturale lichefiate nu pot fi transpuse în legislația națională, întrucât în Republica Moldova nu există infrastructură pentru gaze naturale lichefiate. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
155.	Prevederile privind înregistrarea participanților la piață prevăzute în art. 9 sunt transpuse prin art. 86 al proiectului național.	Se ia act

156.	Prevederile art. 9a privind autorizarea și supravegherea mecanismelor de raportare înregistrate nu sunt preluate de proiectul național.	Articolul respectiv a fost introdus în Regulamentul UE nr. 1227/2011 urmare a amendamentelor adoptate la 11 aprilie 2024 a Regulamentului UE de modificare nr. 1106/2024. Totodată, Regulamentul UE de modificare nu a fost transpus în cadrul normativ al Comunității Energetice, iar transpunerea acestuia în legislația națională urmează a fi efectuată odată cu adoptarea de către Consiliul Ministerial a versiunii adaptate a actului UE respectiv. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
157.	Nedivulgarea informațiilor confidențiale, transparența, secretul profesional și protecția datelor este prevăzută în art. 103 al proiectului național în conformitate cu prevederile din art. 11 al actului UE.	Se ia act
158.	Fiabilitatea operațională este stabilită în art. 103 al proiectului național în conformitate cu art. 12 al actului UE.	Se ia act
159.	Aplicarea interdicțiilor cu privire la abuzul de piață conform art. 13 este reglementată prin art. 9, 100, 101, 146 și 147 ale proiectului național. Totodată, proiectul național nu au preluat textul integral al articolului UE.	Articolul 13 a fost modificat și completat prin Regulamentul UE de modificare nr. 1106/2024 care modifică Regulamentul UE nr. 1227/2011. Totodată, Regulamentul UE de modificare nu a fost transpus în cadrul normativ al Comunității Energetice, iar transpunerea acestuia în legislația națională urmează a fi efectuată odată cu adoptarea de către Consiliul Ministerial a versiunii adaptate a actului UE respectiv. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
160.	Cerințele privind inspecțiile la fața locului efectuate de Agenție, cererea de informații, competența de a consemna declarații, garanții procedurale, asistența reciprocă, agentul de investigații, penalități cu titlu cominatoriu, garanții procedurale cu privire la deciziile privind penalitățile cu titlu cominatoriu, prevăzute în art. 13b - 13j nu au fost preluate de proiectul național.	Articolele respective a fost introduse în Regulamentul UE nr. 1227/2011 urmare a amendamentelor adoptate la 11 aprilie 2024 a Regulamentului UE de modificare nr. 1106/2024. Totodată, Regulamentul UE de modificare nu a fost transpus în cadrul normativ al Comunității Energetice, iar transpunerea acestuia în legislația națională urmează a fi efectuată odată cu adoptarea de către Consiliul Ministerial a versiunii adaptate a actului UE respectiv. Tabelul de concordanță a fost completat în acest sens.
161.	Dreptul la o cale de atac astfel cum este prevăzută în art. 14 al actului UE este transpus prin prevederile art. 13 al proiectului național.	Se ia act
162.	Obligațiile persoanelor care organizează sau efectuează tranzacții cu titlu profesional stabilite prin art. 15 din actul UE sunt transpuse prin art. 98 al proiectului național.	Se ia act
163.	Cooperarea la nivelul Uniunii și la nivel național din art. 16 al actului UE este transpusă prin art. 8 și art. 102 din proiectul național.	Se ia act
164.	Nedivulgarea informațiilor confidențiale, transparența, secretul profesional și protecția datelor prevăzute în art. 103 al proiectului național sunt transpuse în conformitate cu art. 17 al actului UE.	Se ia act
165.	Sancțiunile pentru nerespectarea sau încălcarea prevederilor privind integritatea și transparența pieței angro de energie electrică prevăzute în art. 146 sunt transpuse din art. 18 al actului UE.	Se ia act
166.	j) Prevederi ale Regulamentului (UE) 1227/2011 non-aplicabile	Se ia act

		Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme UE, excluse din varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2018/10IMG-EnC din 29 noiembrie 2018, după cum urmează: art. 1 (4) și (5) „Obiect, domeniu de aplicare și legătura cu alte acte legislative ale Uniunii”, art. 2 (4) (b), (d) și (9) „Definiții”, art. 6 „Actualizarea tehnică a definițiilor date informațiilor privilegiate și manipulării pieței”, art. 8 „Colectarea datelor”, art. 10 „Schimbul de informații dintre Agenție și alte autorități”, art. 16 (3) (a), (b), (c) și (6) „Cooperarea la nivelul Uniunii și la nivel național”, art. 19 „Relații internaționale”, art. 20 „Exercitarea competențelor delegate”, art. 21 „Procedura comitetului”, 21a „Raportarea și reexaminarea”, art. 22 „Intrarea în vigoare”.	
167.	III. Respectarea mecanismului de armonizare a) Obiecții privind tabelele de concordanță În rezultatul analizei tabelelor de concordanță elaborate pentru actele UE examinate, menționăm că acestea nu corespund în totalitate cerințelor stabilite pentru elaborarea și prezentarea acestora prezentate în Anexa nr.2 din HG nr. 1171/2018. În context, TC-urile urmează a fi revizuite și definitivare conform constatărilor expuse în prezenta Declarație.	Se acceptă, Tabelele de concordanță au fost modificate	
168.	Totodată, în conformitate cu cerințele stabilite în Anexa nr. 2, la compartimentul 7 al tabelului de concordanță, se menționează articolele, alineatele, paragrafele etc. ale proiectului de act normativ național, care corespund și transpun dispozițiile corespundente ale actului juridic european din compartimentul 6 al tabelului de concordanță, cu transcrierea tuturor prevederilor proiectului cuprinse în aceste articole, alineate, paragrafe etc., astfel încât să fie reflectat întreg textul proiectului de act normativ național. Consecutiv, în cazul în care prevederile actului juridic european au constituit anterior obiect al transunerii în legislația națională, se menționează titlul actului normativ național, articolul, alineatul, paragraful etc. care au transpus dispozițiile actului juridic european. Dacă proiectul național conține și prevederi cu specific național, care nu sunt transpuse din actul juridic european, acestea se reflectă la sfârșitul tabelului de concordanță.	Se ia act	
169.	b) Obiecții privind clauza de armonizare Menționăm că, proiectul național a asigurat transpunerea parțială a actelor juridice UE în versiunile adaptate și aprobate prin Deciziile Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2018/10IMG-EnC din 29 noiembrie 2018, nr. 2021/13/MC-EnC din 30 noiembrie 2021 și nr. 2022/03/MC-EnC din 15 decembrie 2022, care nu încorporează ultimele modificări introduse la actele UE examinate. În context, în rezultatul definitivării proiectului actului normativ național, ținând cont de prevederile art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea, clauza de armonizare urmează a fi actualizată și expusă corespunzător.	Se acceptă, Clauza de armonizare a fost actualizată. Totodată, Nota informativă și AIR au fost ajustate în sensul reflectării faptului că în Proiectul legii cu privire la energia electrică au fost introduse prevederi care să asigure cadrul normativ necesar pentru punerea în aplicare și implementarea Regulamentului UE nr. 942/2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei. Astfel încât să fie asigurată cooperarea și interacțiunea între Agenția respectivă, pe de o parte, și ANRE, operatorul sistemului de transport și OPEED, pe de altă parte.	

	170.	IV. Concluzii În rezultat, constatăm că proiectul asigură transpunerea parțială a dispozițiilor Directivei (UE) 2019/944, Regulamentului (UE) 2019/943 și Regulamentului (UE) 1227/2011, conform expertizei de compatibilitate expuse supra. Consecutiv, în procesul definitivării proiectului, vor fi revizuite și ajustate în mod corespunzător instrumentele procesului de armonizare (Clauza de armonizare și Tabelul de concordanță), conform obiecțiilor formulate în prezenta Declarație. Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere UE-RM.	Se ia act
Ministerul Justiției (nr. ____ 2024)			
Centrul Național Anticorupție (nr. ____ 2024)			

Secretar de stat

/semnat electronic/

Constantin BOROSAN